



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

„Dezvoltare durabilă în mediul rural – strategii de dezvoltare locală pentru patru comune din județul Bihor”. Cod SMIS: 12459

Strategia de dezvoltare locală a comunei Tăuteu, județul Bihor

2011



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Cuprins

REZUMAT EXECUTIV	4
ASPECTE INTRODUCATIVE	8
Introducere.....	8
Obiectivele proiectului	10
Aspecte metodologice.....	11
Nevoia de planificare.....	20
CADRUL DE REFERINȚĂ – DIAGNOZA COMUNEI TĂUTEU	22
Profilul localității	22
Populația și fenomene demografice	29
Economia localității	55
Infrastructură	73
Turism.....	89
Capacitatea administrativă.....	92
Criterii cheie și teme orizontale: egalitatea de șanse și dezvoltarea durabilă	101
STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂUTEU	112
Analiza SWOT	112
Rezultatele analizei SWOT	124
Arborele problemelor - considerente generale.....	137
Arborele problemelor Comuna Tăuteu	140
Arborele obiectivelor comuna Tăuteu	140
Direcții strategice de dezvoltare	141



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

IDENTIFICAREA PORTOFOLIULUI DE PROIECTE ȘI IDENTIFICAREA SURSELOR DE FINANȚARE POSIBILE... 150

Portofoliul de proiecte al comunei Tăuteu.....	150
Acțiuni în domeniul agriculturii pentru perioada 2014-2020	169
Oportunități de finanțare pentru Autoritatea Administrativ Teritorială comuna Tăuteu.....	172

COERENȚA ȘI CONFORMITATEA CU PRIORITĂȚILE EUROPENE, NAȚIONALE, REGIONALE ȘI JUDEȚENE.

CONEXIUNI CU STRATEGIA EUROPA 2020 217

Strategia EUROPA 2020	217
Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României, orizonturi 2013-2020-2030	220
Planul Național de Dezvoltare 2007-2013	225
Conceptul Național de Dezvoltare Spațială	226
Planul de Dezvoltare Regională 2007-2013, regiunea Nord-Vest	229
Planul de Dezvoltare a Județului Bihor 2007-2013	231
Documente strategice de dezvoltarea rurală	234
Propuneri de Reglementare ale Politicii Agricole Comune pe perioada 2014-2020	236
Grupul de Acțiune Locală de pe lângă frontiera cu Ungaria.....	244

PLANUL DE MANAGEMENT ȘI DE MONITORIZARE AL IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂUTEU 246

Întărirea capacității instituționale	246
Proiecție financiară	248
Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei	249
Măsuri de monitorizare	250

CONCLUZII 256

BIBLIOGRAFIE 258



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

REZUMAT EXECUTIV

Ce reprezintă acest document?

Strategia de dezvoltare locală a Comunei Tăuteu, județul Bihor, ca parte a proiectului intitulat Dezvoltare Durabilă în Mediul Rural - Strategii de dezvoltare locale pentru patru comune din județul Bihor. Beneficiar – Comuna Chișlaz, Comuna Ciuhoi, Comuna Derna, Comuna Tăuteu. Cod SMIS: 12459. Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative.

S-a elaborat câte un document pentru fiecare comună în parte, respectiv o strategie comună referitoare la microregiunea alcătuită de cele patru comune.

Cât ne-a costat?

Practic nimic, a fost finanțat de Uniunea Europeană din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative, Axa prioritară 1 - Îmbunătățiri de structură și proces ale managementului ciclului de politici publice, Domeniul de intervenție 1.1 - Îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor la nivel politico-administrativ, Operațiunea Strategii de dezvoltare locală. Primăria Tăuteu a asigurat doar cofinanțarea obligatorie (împreună cu celelalte trei comune), o implicare financiară minimă, fără care este imposibil accesarea fondurilor europene.

Ce conține și la ce se folosește?

Este un instrument de lucru agreat de Uniunea Europeană, care conține principalele direcții de dezvoltare în următorii 10 ani în funcție de posibilitățile actuale și astfel se folosește și în procesul de a atrage diferite fonduri în viitor pentru proiecte de dezvoltare rurală.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Ce se întâmplă dacă nu avem un astfel de plan?

- Nu vom avea acces la unele fonduri.
- Vom rămâne în urma localităților care au un astfel de plan.
- Atragerea investitorilor va fi foarte grea.
- Vor pleca din localitate persoanele cu studii de care avem mare nevoie.
- Investițiile vor avea un caracter ad-hoc, fără o coerență strategică

Procesul de planificare strategică și dezvoltarea comunității și a comunei

Pentru dezvoltarea comunei este necesară creionarea, realizarea și promovarea unei viziuni strategice despre viitor. Lipsa viziunii și a planificării strategice a dezvoltării duce la o activitate administrativă cu randament scăzut, cu mari risipe de resurse materiale și umane. Procesul de planificare strategică a vizat definirea reperelor strategice de dezvoltare a comunei Tăuteu pe o perioadă relativ îndelungată, de 10 ani, în concordanță cu realitățile și posibilitățile umane, materiale, culturale și simbolice specifice Unității Administrativ Teritoriale Comuna Tăuteu.

Principiile care au stat la baza procesului de planificare strategică au fost asigurarea validității științifice, implicarea comunității și a tuturor factorilor decidenți, transparența, obiectivitatea, coerența și continuitatea demersului. Pentru reușită, scopurile și obiectivele planificate strategic trebuie însoțite de promovarea, la nivelul administrației publice, a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să maximizeze oportunitățile apărute în beneficiul comunității locale.

Viziunea

Viziunea planificării poate fi formulată în felul următor: *dezvoltarea durabilă a comunei Tăuteu, cu o economie stabilă și ajustabilă la schimbări, unde posibilitățile locuirii sunt atractive oricine are șanse de afirmare economică și socială.*





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Reafirmăm că dezvoltarea durabilă și sustenabilă reprezintă cheia succesului comunităților locale. Dacă resursele de care dispune o zonă sau o regiune sunt bine identificate și creionate, dacă potențialul economic este exact trasată și zestrea umană este corect administrată atunci premisele unui succes real par a fi întrunite. Cooperarea dintre administrațiile locale învecinate (în special cele implicate în acest proiect), dintre agenții economici din localitate, exploatarea poziției față de localitățile învecinate (în special Marghita) în relațiile zilnice dintre populația din comună și Marghita poate reprezenta țesutul pe baza căruia bunăstarea comunității trebuie clădită. Calitatea capitalului uman, respectiv know-how-ul deja dobândit, și experiențele împărtășite pot fi cheia bunăstării într-un context post-criză. Un avantaj al zonei și al comunei Tăuteu este faptul că face parte din Uniunea Europeană, la bunăstarea căreia va contribui cu un potențial economic din ce în ce mai puternic prin resursele existente.

Profilul strategic al comunei Tăuteu

Planul de dezvoltare strategică se raportează la starea actuală a localității, corelat cu starea generală a țării, respectiv la realitățile globale și tendințele mondiale. Pentru a formula un plan strategic cu reale șanse de reușită am formulat două întrebări esențiale:

- *Ce diferențiază comuna Tăuteu de alte localități asemănătoare din România și din regiune?*
- *Care sunt elementele strategice pozitive și negative care pot fi identificate în Tăuteu – puncte forte și puncte slabe?*

Principalele probleme din Tăuteu

- Criza economică care accentuează inegalitățile sociale, sporește potențialul migrator și contribuie la intensificarea tensiunilor sociale
- Închiderea pieței forței de muncă datorită crizei, dependența de resursele din orașe, lipsa de finanțare, birocrație



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- Resursele naturale insuficient exploatate
- Există un potențial economic temporar datorat proiectului Autostrada Transilvania , neexploatat suficient în privința serviciilor
- Marketingul comunei nu este aplicat, deși comuna Tăuteu este deschis parteneriatelor public-privat
- Lipsa locurilor de muncă generează factori de „tip push”, de împingere pentru tineri cu vârstă activă, respectiv pentru cei cu nivel de educație peste medie care determină migrația forței de muncă cu valoare pe piețe externe
- Creșterea inegalităților între satele componente respectiv mediul urban, accentuarea proceselor de marginalizare economică și socială, criză și lipsa fondurilor necesare dezvoltării

Principalele direcții strategice

- Eficientizarea politicilor sociale, de asistență socială, (re)inserție socială, integrare și reducerea inegalităților de locuire, asigurarea egalității de șanse în special în cazul copiilor și a vârstnicilor și al celor aparținând minorităților etnice
- Dezvoltarea unor politici publice de locuire care oferă un cadru atractiv pe ce care vor să se stabilească în comună din Marghita și din împrejurimi
- Consolidarea economiei locale respectiv specializarea activităților economice locale pentru exploatarea posibilităților și nișelor pe termen scurt și mediu care decurg din construirea Autostrăzii Transilvania (site – termen scurt - și intrare – termen mediu)
- Dezvoltarea unor politici publice și mecanisme administrative prin instrumentele dezvoltării durabile și sustenabile pentru prezervarea mediului ambiant și administrarea optimă resurselor existente
- Dezvoltarea capacității administrative a primăriei în vederea stabilirii și consolidării relațiilor de parteneriate pentru dezvoltare proiectelor de dezvoltare rurală din regiune.



Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- Dezvoltarea și finanțarea programelor unor politici publice de ajustare structurală în infrastructura primară (cu accente pe apa potabilă și administrarea deșeurilor) și secundară și de bandă largă pentru asigurarea condițiilor optime pentru dezvoltare

ASPECTE INTRODUCTIVE

Introducere

Prezentul document este rezultatul unei inițiative comune între unitățile administrativ teritoriale Chișlaz, Ciuhoi, Derna și Tăuteu, județul Bihor prin proiectul *„Dezvoltare durabilă în mediul rural – strategii de dezvoltare locală pentru patru comune din județul Bihor”* (Finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative, Axa prioritară 1 - Îmbunătățiri de structură și proces ale managementului ciclului de politici publice, Domeniul de intervenție 1.1 - Îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor la nivel politico-administrativ, Operațiunea Strategii de dezvoltare locală; contract de finanțare 216/05.11.2010, Cod SMIS: 12459), având ca obiectiv general creșterea performanței administrative și dezvoltarea capacității de formulare a politicilor publice a autorităților administrației publice locale a patru comune învecinate din județul Bihor, prin elaborarea strategiilor de dezvoltare locală pentru următorii 10 ani, care să ofere cadru comun pentru dezvoltarea durabilă locală și micro-regională, respectiv o mai bună reglementare și fundamentare a politicilor locale la nivelul celor patru comune implicate.

Rezultatele proiectului sunt următoarele:

- anchetă pentru consultarea cetățenilor, realizată pe un eșantion de 400 de persoane; 4 focus group-uri pentru consultarea reprezentanților organizațiilor, instituțiilor și întreprinderilor locale cu participarea a câte 20 de persoane/comună; un focus group cu participarea primarilor și viceprimarilor localităților implicate;
- Un raport referitor la situația existentă, conținând datele și informațiile privind comunele Chișlaz, Ciuhoi, Derna și Tăuteu, colectate în cadrul activităților 6.1.1-6.1.4;



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- 4 analize SWOT a comunelor implicate, o analiză SWOT comună;
- Un focus group pentru planificare cu participarea primarilor și viceprimarilor localităților implicate;
- 12 ateliere de lucru cu participarea personalului primăriilor comunelor implicate (câte 10 participanți), 2 ateliere de lucru comune (câte 20 de participanți);
- 4 strategii de dezvoltare locală pentru comunele Chișlaz, Ciuhoi, Derna și Tăuteu,
- 4 portofolii de proiecte individuale, conținând fișele de proiecte ale fiecărei localități în parte; un portofoliu de proiecte comun conținând fișele proiectelor comune;
- 4 planuri de implementare; un plan comun de monitorizare și evaluare a implementării strategiilor.

Această inițiativă comună a unităților administrativ teritoriale reprezintă un răspuns comun la nevoia de planificare, dezvoltare teritorială durabilă, o componentă fundamentală a politicilor Uniunii Europene. Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative a fost elaborat pentru a contribui în mod substanțial la punerea în practică a priorității tematice „Consolidarea unei capacități administrative eficiente”, stabilită în Cadrul Strategic Național de Referință (CSNR). Necesitatea de a investi în capacitatea instituțională este recunoscută de Orientările Strategice Comunitare privind Coeziunea, în acele state membre unde performanța socio-economică și buna guvernare constituie câteva din principalele provocări ale perioadei de programare 2007-2013. Dezvoltarea capacității administrative se referă la un set de schimbări structurale și de proces care permit guvernelor să îmbunătățească formularea și implementarea programelor în vederea obținerii de rezultate sporite. Strategia Lisabona revizuită afirmă necesitatea unei mai bune legislații, precum și a unei mai bune elaborări și furnizări de politici publice în scopul asigurării condițiilor pentru creșterea economică și crearea de locuri de muncă. Dezvoltarea capacității administrative poate avea o contribuție directă la atingerea acestor obiective.

În continuare vom detalia obiectivele prezentului proiect în concordanță cu obiectivele Programului Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative, iar în capitolele, care vor avea ca și obiect formularea strategiei în sine, vom reflecta asupra cerințelor și propunerilor formulate prin



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chișlaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

politicile Uniunii Europene referitor la perioada de programare 2007-2013 și 2014-2020, precum și asupra cadrului strategic și obiectivele naționale, regionale și județene, cu scopul de a contextualiza cât mai profund strategia formulată pentru comuna Tăuteu.

Obiectivele proiectului

Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative are definit un obiectiv general și două obiective specifice. Obiectivul general este acela de a contribui la crearea unei administrații publice mai eficiente și mai eficace în beneficiul socio-economic al societății românești. Cele două obiective specifice se referă, pe de o parte, la obținerea unor îmbunătățiri structurale și de proces ale managementului ciclului de politici publice în administrația publică centrală și locală și, pe de altă parte, la îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor publice, cu accentul pus pe procesul de descentralizare.

Obiectivele prezentului proiect finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative, Axa prioritară 1 - Îmbunătățiri de structură și proces ale managementului ciclului de politici publice, Domeniul de intervenție 1.1 - Îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor la nivel politico-administrativ, Operațiunea Strategii de dezvoltare locală sunt formulate în concordanță cu obiectivul general și cu primul obiectiv specific al Programului de finanțare. Astfel obiectivul general al proiectului îl constituie creșterea performanței administrative și dezvoltarea capacității de formulare a politicilor publice a autorităților administrației publice locale a patru comune învecinate din județul Bihor, prin elaborarea strategiilor de dezvoltare locală pentru următorii 10 ani, care să ofere cadru comun pentru dezvoltarea durabilă locală și microregională, respectiv o mai bună reglementare și fundamentare a politicilor locale la nivelul celor patru comune implicate. În concordanță cu obiectivul general proiectul propus urmărește realizarea a trei scopuri:



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- 1) formularea a câte un document de politică publică ce va sprijini planificarea strategică și direcțiile viitoare de dezvoltare ale comunelor Chișlaz, Ciuhoi, Derna și Tăuteu,
- 2) îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor personalului autorităților administrației publice locale ale celor patru comune în vederea creșterii performanței în formularea și implementarea strategiilor de dezvoltare locală, prin formarea personalului în domeniul planificării strategice și a managementului financiar,
- 3) promovarea planificării participative în vederea elaborării și implementării strategiei de dezvoltare locală pentru comunele Chișlaz, Ciuhoi, Derna și Tăuteu.

Prin elaborarea strategiei de dezvoltare a comunei Tăuteu se realizează primul scop formulat în cadrul aplicației de proiect.

Aspecte metodologice

În cursul elaborării acestui document echipa de proiect a respectat toate cerințele metodologice, științifice și legale privind colectarea și prelucrarea datelor primare și secundare, conform cerințelor și angajamentelor contractuale. Toate etapele și elementele colectării datelor statistice de pe teren, interviurile face-to-face, gospodării și răspunsurile primite de la respondenții selectați în eșantionul utilizat au ținut cont și respectă în totalitate normele deontologice și etice ale cercetărilor sociale, respectiv sunt conforme cu standardele internaționale recomandate de ESOMAR, și cu Codul Deontologic al Sociologilor din România.

Confidențialitatea, validitatea și fidelitatea datelor și analizelor este garantată de către Furnizor. Datele cu privire la rezultatele cercetării sunt tratate confidențiale, în conformitate cu prevederile Directivei CE/95/46 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, transpusă prin Legea nr. 677/2001 privind protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

circulație a acestor date cu modificările și completările ulterioare, precum și prevederile Directivei 2002/58/CE privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, transpusă prin Legea nr. 506/2004. Dreptul la imaginea și anonimitatea respondenților au fost respectate.

Colectarea datelor secundare

Utilizarea datelor secundare este o metodă operativă de a obține informații utile menite să clarifice diferite aspecte privind problema, care face obiectul cercetării, adică în situația de față analiza situației existente în comuna Tăuteu în vederea realizării strategiei de dezvoltare a localității. Datele secundare reprezintă date existente, stocate sub diferite forme (reviste, cărți, publicații, rapoarte, stocare electronică) și la diferite instituții.

Furnizorul, având experiență vastă în acest domeniu, a procedat conform cerințelor și principiilor științifice. Echipa de proiect a trecut în revistă toate sursele de date existente, în urma căruia s-a obținut acele date statistice, care au oferit punctul de plecare în vederea organizării colectării datelor primare (selectarea subiecților pentru interviurile focus-group, organizarea interviurilor focus-group, elaborarea chestionarului aplicat, eșantionarea, aplicarea chestionarului pe eșantionul identificat obținerea unei baze de date primare).

Colectarea datelor statistice secundare a avut ca scop principal construirea unei baze de date referitoare la situația generală și obiectivă a localităților implicate în proiect, respectiv trasarea unei imagini complexe asupra stării de fapt a microregiunii (comunele Chișlaz/Ciuhoi/Tăuteu/Derna) pentru fundamentarea statistică a strategiei de dezvoltare la nivelul comunelor respectiv a microregiunii. Am avut în vedere colectarea tuturor datelor statistice accesibile, pe o perioadă cât mai lungă.

În vederea colectării datelor secundare principalele instituții și surse de date au fost următoarele: Eurostat (pentru contextualizarea situației existente la nivel European), Institutul Național de Statistică (pentru contextualizarea situației existente la nivel național), Direcția Județeană de Statistică Bihor (pentru contextualizarea situației existente la nivel județean și local),



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Registrul Agricol, Camera de Comerț, strategii de dezvoltare deja existente, date și analize furnizate de alte instituții județene și locale

Procesul de colectare a datelor secundare s-a aplicat în felul următor:

- În prima faza *s-a schițat și s-a operaționalizat scopul și obiectivele urmărite*. Logica identificării surselor și a colectării datelor s-a ținut cont de două aspecte majore. Pe de o parte, că datele adunate și prelucrate trebuie să furnizeze o imagine de ansamblu, un cadru general valid și obiectiv asupra caracteristicilor generale ale localităților vizate (inclusiv asupra modului în care ele se raportează la mediu mai larg social și economic din zonă, inclusiv zona transfrontalieră), pe de altă parte să ofere o bază solidă și complementară pentru celelalte modalități de lucru și de cercetare care s-au aplicat în următoarele etape (focus group, workshopuri, survey, SWOT). Din acest motiv logica colectării și analizei datelor secundare a fost una holistică și euristică având scop principal (din punct de vedere metodologic și tehnic) să fie exhaustivă și cuprinzătoare. Criteriile științifice de lucru a fost adaptate la realitatea de pe teren.
- În pasul al doilea, *s-a creionat o hartă a surselor datelor secundare* la nivel local, județean, regional și național ca un instrument care va ghida colectarea datelor. Practic s-a identificat toate sursele instituționale care dețin și/sau furnizează date relevante pentru scopul larg al procesului de elaborare a strategiilor de dezvoltare referitoare la localitățile în cauză.
- În pasul al treilea s-a elaborat un document intern al echipei de proiect, *un ghid de colectare a datelor*, un instrument de lucru operaționalizat și adaptat la felul și natura instituțiilor (surselor) prin care s-au înregistrat datele secundare.
- În următorul pas s-a *colectat toate datele secundare* cu privire la: amplasarea geografică, situarea în contextul național și județean: suprafață, vecinătăți, accesibilitate, condiții geo-climatice și de mediu, populație și organizare administrativă, repere cultural-istorice, tradiție și valori culturale, activitate economică.
- În ultimul pas *datele au fost verificate și sistematizate*, respectiv *s-a construit o bază de date* euristică care oferă o imagine amplă, generală, multiplă referitoare la cadrul



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

instituțional, cultural, social, demografic, geografic și economic al localităților. Din această perspectivă, practic baza de date va putea fi utilizat în regim *de data mining* oricând de autorități respectiv de factorii decizionali locali.

Colectarea datelor primare

În procesul colectării datelor primare s-a prevăzut două etape/surse: interviurile de tip focus-group și ancheta sociologică. În acest proces s-a respectat atât cerințele contractuale, cât și toate cerințele științifice. Toate etapele și elementele colectării datelor statistice relevante au ținut cont și au respectat în totalitate normele deontologice și etice ale cercetărilor sociale de tip sociologic respectiv sunt conforme cu standardele internaționale recomandate de ESOMAR. Confidențialitatea și fidelitatea datelor și analizelor sunt garantate de către Furnizor.

Interviurile de tip focus-group:

Interviul de tip focus-group este un interviu de grup, focalizat pe o anumită temă, strict delimitată, care este condus de un moderator și face parte din categoria tehnicilor calitative de culegere a datelor pentru analiza percepțiilor, motivațiilor, sentimentelor, nevoilor și opiniilor oamenilor. Această tehnică este o *discuție de grup planificată* organizată pentru obținerea percepțiilor legate de o arie de interes strict delimitată, desfășurată într-un mediu permisiv; discuția este relaxată și adesea plăcută pentru participanții care își împărtășesc ideile și percepțiile; membrii grupului se influențează reciproc, răspunzând ideilor și comentariilor. În cadrul focus group-urilor participanții au furnizat informații cu privire la stadiul actual de dezvoltare a diferitelor sectoare, formulând atât problemele cât și nevoile existente, și posibilele soluții.

Procesul de organizare și efectuare a interviurilor de tip focus-group a fost aplicată în felul următor:

- În prima faza *s-a schițat și s-a operaționalizat scopul principal al interviurilor de tip focus-group și obiectivele imediate și generale urmărite.*
- S-a ținut cont de două aspecte majore. Pe de o parte, că întregul proces de planificare *să respecte în totalitate metodologia și natura interviurilor de grup* (din punct de vedere



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



tehnice și al naturii calitative a datelor obținute – selectarea și invitația respondenților, reprezentativitatea lor la nivel local, implicarea lor în dialogul colectiv când se desfășoară interviul focus-group). Pe de altă parte *să ofere o imagine calitativă* (opinii, păreri, atitudini, interpretări, percepții ale problemelor locale cu care se confruntă) și să se formuleze probleme și soluții preferate la situația actuală. Din acest motiv logica organizării și desfășurării interviurilor de tip focus-group a fost una explorativă și explicativă cu referire la opiniile *invitaților*, prin consultarea lor.

- În următoarea fază s-a *elaborat un instrument tehnic, un chestionar de tip screener*, cu care toți cei care se califică pentru a fi invitați la interviurile de grup (din fiecare localitate în parte). Screenerul a conținut întrebări de identificare socio-culturală și demografică pentru a creiona aria celor intervievați.
- În pasul următor *au fost chestionați în jur de 30 de astfel de persoane*, dintre care s-a selectat cei care au fost intervievați, pentru a stabili participanții care au fost efectiv invitați la interviul de grup. S-a finalizat matricea respondenților la nivelul fiecărei localități.
- În etapa următoare s-a *elaborat ghidul de interviu*, care cuprinde întrebări structurate (pentru a compara principalele parametri și rezultate ale interviurilor) cu privire la atitudini tipice, probleme specifice, soluții sugerate, așteptări și opinii relevante la starea de dezvoltare a localităților.
- În etapa următoare s-au *organizat interviurile focus-group* în concordanță cu timing-ul propus anterior.
- Interviurile au fost *transcrise, schițate, și sistematizate*, respectiv *analizate în detaliu*, oferind astfel o imagine amplă, generală, multiplă referitoare la elementele mai sus menționate. cadrul instituțional, cultural, social, demografic, geografic și economic al localităților. Nu în ultimul rând, pe lângă datele secundare colectate, rezultatele calitative provenite în urma interviurilor focus-group s-au folosit ca și punct de plecare în formularea și elaborarea chestionarului aplicat în survey.





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- *Creionarea* stadiului actual al dezvoltării diferitelor sectoare formulând atât problemele și nevoile existente, cât și posibilele soluții în viziunea *reprezentanților organizațiilor, instituțiilor și întreprinderilor locale* (comentarii, exemple empirice, text).

Principalul rezultat al interviurilor de tip focus-group este o imagine calitativă (din punct de vedere tehnic, adică opinii și nu statistici-cifre) descriptivă referitoare la nivelul de dezvoltare a localităților: percepții, probleme, interpretări, soluții propuse.

Soluționarea problemelor în realizarea interviurilor de tip focus-group: principala problemă în organizarea interviurilor de tip focus-group este *neparticiparea* (respondentul a promis că va participa, dar din motive obiective sau subiective nu se prezintă). În astfel de cazuri s-a apelat la lista auxiliară, și s-a extras persoana/persoanele care corespunde profilului socio-economic și demografic celor care nu s-au prezentat. Din acest motiv toți participanții (inclusiv cei care sunt pe lista auxiliară) au fost contactați cu o zi înainte, pentru a li se reaminti de interviul focus-group.

Ancheta sociologică de tip Survey

Ancheta sociologică reprezintă o metodă de interogare, informare asupra faptelor sociale (opinii, atitudini, motivații, aspirații, caracteristici personale și ale mediului social) la nivelul grupurilor umane de diferite dimensiuni și care permite cuantificarea datelor în vederea descrierii și explicării lor. Ancheta este o metodă complexă care include metode diverse, complementare, cum sunt chestionarul, analiza documentelor, observația pe teren.

În această etapă s-a realizat consultarea cetățenilor: printr-o anchetă pe un eșantion de câte 100 de persoane/localitate. Chestionarul conține întrebări cu privire la principalele probleme cu care se confruntă localitățile vizate, respectiv la necesitățile și tendințele de dezvoltare locală.

Procesul de proiectare, organizare și efectuare a cercetării de tip survey a fost aplicată în concordanță cu teoria și practica cercetărilor sociale de natură probabilistico-statistică, cantitativă.

- În prima fază *s-a schițat și s-a operaționalizat scopul și obiectivele urmărite. S-a elaborat design-ul și timing-ul cercetării.* Structura cercetării a ținut cont de realitățile empirice de



pe teren, furnizând o imagine de ansamblu, un cadru general valid și obiectiv asupra problemelor cotidiene și structurale ale localităților vizate. Proiectarea și efectuarea cercetării a fost fundamentată de datele secundare colectate în prima fază a colectării informațiilor și datelor pentru elaborarea strategiei de dezvoltare (vezi colectarea datelor secundare și interviurile focus-group). Criteriile științifice de lucru au fost adaptate la realitatea de pe teren.

- În pasul al doilea s-a creionat aria *populației de referință, sau populației totale* din care s-a extras eșantionul, adică grupul celor care au fost efectiv chestionați (întrebați). Practic populația de bază a fost populația adultă, de peste 18 ani, cu rezidența în cele patru comune învecinate din Județul Bihor (Chișlaz, Ciuhoi, Derna, Tăuteu). Practic ei constituie populația la care rezultatele vor fi reprezentative.
- Următorul pas a fost *elaborarea instrumentelor de cercetare*: a). *eșantionul*, b). *chestionarul*, c). *documentul de înregistrare al traseului*, d). *a manualului operatorului de anchetă*, e). și al *structurii bazei de date (system file)*. Instrumentele de lucru au fost operaționalizate și adaptate în funcție de scopul cercetării și al realității de pe teren.

a) *Elaborarea eșantionului*. S-a elaborat un eșantion de câte 100 de persoane din fiecare localitate. Eșantionul este reprezentativ la nivelul localității, în funcție de variabilele: localitate, sex, vârstă, etnie. S-a aplicat un eșantion probabilistic stratificat (variabila: localitatea), care a utilizat ca și cadru de eșantion lista adulților din lista nominală actualizată (dacă există, sau corectată dacă este nevoie) a votanților de la Primărie, corelat cu datele din Anuarul Statistic din iulie 2010 și din recensământul din 2002. Selecția efectivă a gospodăriilor s-a făcut prin metoda Kisch, din gospodăriile localităților au fost chestionați adulții pe baza tehnicii TCB. În cazul în care a fost nevoie am procedat la ponderarea eșantionului respectând cotele legate între variabilele localitate, sex, vârstă și etnie care rezultă din cadrul de eșantion.

Volumul eșantionului este de $N=400$, $P=0,95$, $r=+/-$ aferent.

Unitatea de analiză a fost: individul, localnic, peste 18 ani.





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

b) *Elaborarea chestionarului.* Chestionarul conține întrebări, indici, scale de evaluare care înregistrează principalele probleme cu care se confruntă localitățile vizate, respectiv necesitățile și tendințele de dezvoltare locală. Întrebările chestionarului *se referă la profilul socio-economic-demografic al populației, la atitudinile tipice față de instituțiile publice, nivelul de încredere, probleme tipice, așteptări și soluții* posibile.

Prin întrebări tipice de tip filtru, am adresat întrebări specifice celor care aparțin unor grupuri socio-profesionale distincte (ex. gospodari, inactivi, membrii grupurilor etnice (romii) pentru a identifica problemele specifice cu care se confruntă.

Chestionarul aplicat celor 400 de subiecți a fost de 55 de întrebări + tabelul structurii gospodăriei, din care 7 întrebări deschise, restul închise. Principalele seturi de întrebări s-au referit la datele de identificare ale respondentului (sex, vârstă, loc de naștere, ocupația, locul de muncă); condiții de trai și satisfacția vis-a-vis de acestea (condiții de locuire); migrația (relația cu localitățile învecinate, naveta, relația cu reședința de județ, migrația internațională); venituri (structura veniturilor, proprietăți); activități agricole (terenul deținut, scopul activităților agricole); spirit antreprenorial; problemele comunității și atitudinea vis-a-vis de acestea (cele mai stringente probleme, realizările cele mai importante, încrederea în instituții, voluntariat); viziuni (avantajele și dezavantajele localității și a zonei) respectiv tabelul gospodăriei (lista membrilor gospodăriei și principalele date socio-demografice ale fiecărui membru).

- În pasul următor am trecut *la selecția operatorilor de anchetă* respectiv *instruirea operatorilor și la studiul pilot*, prin care am testat instrumentele de lucru, am finalizat aspectele organizatorice și am instruit și familiarizat operatorii cu realitățile de pe teren. În realizarea anchetei am lucrat cu operatori experimentați, vorbitori de limbă română și maghiară. Chestionarele au fost aplicate în limba celor intervievați, răspunsurile s-au înregistrat în limba română, conform cerințelor.
- *Colectarea datelor.* În această fază am trecut la *aplicarea chestionarelor* (conform diagramei Gantt), *prin tehnica interviului direct, față-în-față, în gospodăria respondentului.*



- *Datele au fost verificate, și sistematizate, respectiv s-a realizat o bază de date statistică. S-a verificat 10 la sută din eșantion, respectiv 100 la sută din chestionarele aplicate (completare adecvată, coerență). Unde a fost necesar, s-au efectuat corectările necesare.*
- *În ultima etapă s-a elaborat analiza de statistică descriptivă a datelor, și analiza amănunțită a datelor statistice în vederea realizării strategiilor de dezvoltare și s-a creionat stadiul actual de dezvoltare a localităților (tabele, grafice, comentarii, exemple empirice, text, explicații).*

Principalul rezultat al anchetei sociologice o reprezintă o bază de date statistică, elaborată în conformitate cu standardele impuse de știința cercetării sociale și a pieței. Cercetarea de tip survey a fost proiectată (designul cercetării, scopul primar și secundar al cercetării, concepte cheie, operaționalizarea conceptelor, bazele teoretico/practice), eșantionată (selectarea unităților de analiză și a respondenților) conform cerințelor contractuale și științifice. Modalitatea prin care datele și informațiile empirice au fost culese pe teren, organizarea cercetării, respectiv validitatea, fidelitatea și relevanța datelor și rezultatelor studiului cantitativ, probabilistic, de tip survey pe bază de chestionar respectă cerințele standard naționale și internaționale. Analizei datelor obținute (tabele, grafice, statistici relevante, precum și explicații și interpretări) reprezintă o parte integrantă a prezentului document privind descrierea situației existente și formularea obiectivelor strategice. Din acest motiv limbajul utilizat va fi unul adecvat, concis și la obiect, fără multă teorie și termeni tehnici. În capitolele unde unele aspecte teoretice trebuie explicate ne vom rezuma doar la strictul necesar. Considerentele practice vor prevala peste tot în text. Vor fi trasate principalele probleme cu care se confruntă localitățile vizate, respectiv la necesitățile și tendințele de dezvoltare locală.

Soluționarea problemelor ivite în realizarea anchetei sociologice:

- *Non-răspuns sau refuz: operatorul de interviu a apelat la persoana din eșantionul auxiliar și a aplicat chestionarul persoanei care corespunde din punct de vedere socio-profesional și demografic.*





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- *Eroare sistematică comisă de operator sau fraudă:* s-a recurs la înlocuirea operatorului de anchetă și s-a reaplicat chestionarul. În cadrul derulării cercetării de tip survey nu a fost cazul aplicării acestor sancțiuni.
- *Eroare în introducerea datelor în baza de date electronică:* toate chestionarele au fost numerotate și sunt păstrate. Numărul fiecărui chestionar a fost introdus în calculator pentru a se permite corectarea erorilor de acest fel. Corectarea erorilor de acest gen s-a realizat în cursul finalizării bazei de date înainte de predare și cu ajutorul fișelor cod.
- *Pierderea chestionarului:* operatorul de anchetă a fost obligat să aplice din nou chestionarul pierdut. Nu a fost cazul în cursul derulării cercetării de tip survey.

Nevoia de planificare

În acest capitol reflectăm asupra contextului cadru a elaborării strategiei de dezvoltare și descriem considerațiile generale privind planificarea strategică, beneficiile dezvoltării strategice, procesul planificării strategice, cadrul european, național, regional, județean și local.

Planificarea strategică este un concept mult circulat în perioada pre-aderării și post-aderării României la Uniunea Europeană. Este o provocare externă, care se impune prin programele europene de pre- și post-aderare derulate din România, precum și de diferitele politici de dezvoltare a Uniunii, concept, care între timp a devenit a necesitate internă a unităților administrativ teritoriale din România. Nevoia precizată, adică necesitatea planificării strategice, are la bază mai multe cauze și scopuri economice, sociale și inevitabil politice. Aderarea României la Uniunea Europeană deschide un spectru larg de posibilități, impunând în același timp reguli stricte și direcții concrete în ceea ce privește dezvoltarea economică și socială a țării.

Nu în ultimul rând trebuie menționat în afară de importanța celor sus menționate mobilizarea și conștientizarea Unităților Administrativ Teritoriale, ceea ce se materializează într-un proces care cu greu s-a pornit, dar în viitor își va arăta efectele și anume: administrația locală din România, în



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

prima fază prin presiunea factorilor externi, trebuiau să se familiarizeze cu gândul că dependența masivă de centru nu produce rezultate. În lipsa inițiativelor locale viabile nu există dezvoltare armonioasă, ideile de dezvoltare trebuie să constituie un tot unitar, care se axează pe diferite surse de finanțare printr-o guvernare locală gospodărească, mobilitate și flexibilitate locală, parteneriat public-privat, implicarea organizațiilor non-guvernamentale și a populației locale.

Procesul planificării și dezvoltării strategice are la bază documentele esențiale, care trebuie luate în considerare și care, la rândul lor, urmăresc principiile și obiectivele dezvoltării impuse de politicile de dezvoltare a Uniunii Europene. Prin urmare documentele, care stau la baza elaborării Strategiei de Dezvoltare a comunei Tăuteu și cu care acest document este puternic corelate sunt: Planul Național de Dezvoltare 2007-2013, Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013, Cadrul Regional Strategic de Dezvoltare 2007-2013 al regiunii de Dezvoltare Nord-Vest Transilvania de Nord, Planul de Dezvoltare al Județului Bihor 2007-2013, Strategia Europa 2020 precum și alte documente strategice din aria zonei de impact (Planul de Dezvoltare a Municipiului Oradea și localitățile limitrofe, alte documente de referință).

În continuare vom descrie stadiul actual, adică „diagnoza” localității, ceea ce este de fapt o descriere amplă a situației actuale din comună pe marginea mai multor variabile și care va fi urmată de formularea strategiei de dezvoltare (analiza SWOT, arborele problemelor și arborele obiectivelor, descrierea viziunii, formularea obiectivelor strategice, formularea obiectivelor specifice, descrierea priorităților, măsurilor, direcțiilor și acțiunilor); identificarea ideilor de proiect și surselor de finanțare posibile; corelarea strategiei de dezvoltare a comunei Tăuteu cu prioritățile europene, naționale, regionale și județene; formularea unui plan de management și de monitorizare al implementării strategiei de dezvoltare a comunei Tăuteu.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

CADRUL DE REFERINȚĂ – DIAGNOZA COMUNEI TĂUTEU

Profilul localității

Așezare geografică

Comuna Tăuteu este așezată la o distanță de 68 km de municipiul Oradea și la 10 km de orașul Marghita. Este situat în bazinul hidrografic al văii Bistrei, afluent de stânga al Barcăului, la vest de munții Plopișului și la nord de dealurile Dernei.

Malul drept al Bistrei este conturat de Munții Plopiș, treptat devine deal. Ultimul deal este Muntele Mare din Tăuteu cu înălțimea de 249,4 m. Râul Bistra are o lungime de 53 de km și își începe cursul deasupra Pădurii Negre din Munții Plopiș, cu o zonă de captare de 225 km².

Poziționarea comunei Tăuteu în județului Bihor



Sursa: Wikipedia



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Un singur afluent important are Bistra pe teritoriul satului Tăuteu, acea este pârâul Mina, restul sunt șiroaie sezoniere, dar în timpul ploilor torențiale de vară pot genera inundații ca în anii 1970-1971, respectiv 1997. La sud, comuna Tăuteu este mărginită de dealurile Dernei, spre est de dealurile Bistrei, spre sud-est de prelungirea culoarului Bistrei până la contactul cu munții Plopișului, iar la nord, nord-vest și nord-est de culoarul larg al Barcăului. Comuna Tăuteu se întinde pe o suprafață de 6.979 ha și grupează pe teritoriul său satele comunei, dispuse de-a lungul văii Bistrei în următoarea ordine: Ciutelec la sud, Bogei la nord-vest, Tăuteu la vest, nord-vest, Poiana la nord, nord-est, Chiribiș la nord, nord-vest.

Primele trei localități – Ciutelec, Bogei și Tăuteu – sunt așezate în lunca pârâului Bistra, iar Poiana și Chiribiș în lunca îngemănată a pârâului Bistra cu cea a râului Barcău. Comuna Tăuteu are următorii vecini: teritoriul municipiului Marghita la nord; teritoriul comunei Abrămuț la nord-vest; teritoriul comunei Chișlaz la vest; teritoriul comunei Popești la est; teritoriul comunei Abram la est.

Comuna Tăuteu face parte din bazinul hidrografic a râului Barcău. Cursurile de apă care se întâlnesc în regiune iau naștere din Munții Plopișului și din dealurile Dernei. Barcăul atinge doar tangențial granița de nord-vest a comunei Tăuteu, pe o lungime de 2,5 km. Cel mai important afluent al râului Barcău pe partea stângă este pârâul Bistra, al cărui bazin hidrografic se întinde pe 225 km și cu o lungime de 53 km străbate unități morfologice diferite; cursul superior aparține Plopișului, cursul mijlociu dealurilor Dernei, iar cursul inferior se află pe teritoriul comunei Tăuteu. Terasile sunt fragmentate, iar afluenții de stânga ai pârâului Bistra sunt valea Rovina în satul Ciutelec, valea Dăud în satul Bogei și valea Banya în Tăuteu, care la rândul lor au serie de afluenți, mulți dintre ei cu scurgeri temporare doar cu ocazia unor ploi torențiale și de intensitate mare (1970, 1971, 1997) și care produc inundații mari. Pe partea dreaptă râul Bistra nu primește nici un afluent.

Istorie

În valea Bistrei s-a găsit un mare vas din lut, iar în diferite părți al hotarului din Tăuteu s-au mai găsit alte obiecte din lut și din bronz, ceea ce indică că regiunea a fost locuită încă din epoca de



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chișlaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

piatră și apoi în epoca de bronz. Satul a fost înființat în Evul Mediu de slavi, de unde și originea numelui Toty, dar după ce aceștia s-au maghiarizat a rămas sat maghiar pe toată perioada medievală. Prima datare în scris a apărut în 1291-94, în registrul episcopal pe numele de Toty. În epoca feudală numărul locuitorilor a crescut constant, chiar și în ciuda epidemiilor de ciumă. În timpul războaielor mondiale locuitorii satului au luat parte în lupte, și mulți au pierit, dar au fost și cei care s-au întors. O perioadă în timpul celui de-al doilea război mondial și hotarul satului a constituit un front, unde s-au dat lupte acerbe. Soldații străini au fost înmormântați creștinește de locuitori. În procesul de colectivizare a comunistilor a fost un episod, care i-a ajutat enorm în a pune bazele colectivului din sat: zilierii s-au răzvrătit pentru că vroiau să le răsplătească lucrul doar cu bani, fără a primi și pâine, ce era esențial pentru zilieri. Cu această ocazie au fost duși la penitenciar mai mulți oameni cu pământuri proprii și pe ceilalți i-au forțat să se alăture cooperativei. După schimbările din 1989 s-a destrămat cooperativa, iar fabricile industriale și-au închis porțile definitiv. În prezent majoritatea tinerilor s-au mutat la oraș, sau lucrează în străinătate.

Localitățile aparținătoare comunei Tăuteu, sunt atestate documentar începând cu secolul al XIII-lea și ascund numeroase forme de viață, materiale care atestă vechimea vieții pe aceste meleaguri și continuitatea neîntreruptă a populație în vatra satelor. Multe dintre aceste dovezi arheologice au fost scoase la iveală de către V.I. Dumitrescu în *Depozitul de bronzuri de la Tăuteni*, volumul V-VI/1935-1936, București, 1938, pag. 235-238, în care se amintește de 5 brățări de bronz, 4 bare de bronz, un celt, o seceră, un cuțit de bronz, 2 aplici de bronz și 5 verigi de aur (cercei) descoperite într-un vas. Aceste piese de valoare însemnată sunt păstrate la Muzeul de Antichități din București. În comuna Tăuteu s-au mai descoperit și alte urme de viață: materiale din ceramică, prismale de fus, greutăți pentru războiul de țesut. În anul 1942, I. Nestor amintește de târnăcoape de aramă găsite la dealul viilor Tăuteu – piesă păstrată la Muzeul Țării Crișurilor din Oradea. În vara anului 1970 s-au descoperit fragmente din 2 căni de argint aurit care sunt descrise în lucrarea lui Sever Dumitrașcu *Tezaurul de la Tăuteni*, Bihor, ediția 1973, care au fost restaurate și sunt păstrate la Muzeul Țării Crișurilor din Oradea.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Agricultura

Din cauza poziției geografice hotarele satului Tăuteu nu sunt tocmai bune pentru agricultură. Din cauză că hotarele au apărut după defrișările de păduri din împrejurimi, 80% din pământuri sunt deluroase de categoria III-IV, restul pământurilor este de categoria a II.-a, iar pământurile cele mai bune (categoria I.) se găsesc în valea Bistrei și alcătuiesc 20% din totalul pământurilor. Ca producție reprezintă doar 60% comparativ cu producția din acea zonă și asta cu îngrășământul propice, cu semințe potrivite și cu lucrarea potrivită a solului. Se cultivă grâu, porumb, orz, floarea soarelui, ovăz, triticale, trifoi. Producția se folosește pentru hrănirea animalelor în proporție de 90 la %, mai ales pentru creșterea porcilor și păsări. Numărul vacilor a scăzut la minim, în total mai sunt 50 de vaci de lapte. În anii 90 laptele a fost cumpărat de fabrica de lapte din Șimleu Silvaniei, dar după o vreme a intrat în faliment și nu sa-u mai efectuat plățile nici pentru laptele cumpărat. În prezent nu mai cumpără nimeni, se mai poate vinde doar cât se consumă în sat. După închiderea minelor, a întreprinderilor feroase din Marghita, a fabricii de sticle din Pădurea Neagră, majoritatea locuitorilor sunt șomeri, cei cu venituri sunt pensionarii. Nu este nimeni care să cumpere producția agricolă, doar porcii de carne mai sunt căutați pe piață. Degeaba există piața de la Popești, dacă nu sunt bani. Odinioară se puteau vinde produsele în piața din Marghita, dar în prezent acesta este inundat cu produse agricole din Valea Ierului, nu mai are rost să se ducă produsele acolo. Sunt cinci proprietari de oi, dar numărul total nu ajunge la 1000 de oi.

Vița de vie, vinuri

Din cele mai vechi timpuri regiunea a produs vinuri. Încă din era medievală sunt documente atestând acest lucru. Oamenii din Sâniob au comercializat vinuri de calitate superioară încă din secolul al 14.-lea. Cum reiese din monografie, din 1962, din ultima perioadă a ocupației, viile erau mai îngrijite ca pământurile arabile. În mai multe sate vița de vie a fost ocupația principală. În multe sate se cultiva vița de vie de grădină, asta datorită faptului că multe vii nu erau neapărat în hotarele satului ci pe dealurile viticole aflate la diferite distanțe de sat. Oamenii săraci lucrau ca



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

zilierii la viile din împrejurimi. Fructiferele erau mai puțin numeroase, la poalele dealurilor de vie mai ales. Cel mai răspândit a fost prunele.

Educație

Datele despre înființarea școlilor provin din Dicționarul Geografic scris de Fenyés Elek din 1851. De aici aflăm că la începutul anilor 1700 s-a înființat școala reformată la Tăuteu. Era alcătuită dintr-o singură încăpere unde învățau băieți și fete laolaltă. Însemnările despre învățători nu se extind pe perioade îndelungate, ceea ce indică faptul că funcționarea școlii în secolul al 18.-lea a fost întreruptă de câteva ori. Din anul 1800 în fiecare an școala și-a deschis porțile, clădirea școlii generală a fost construit între 1835-36, casa învățătorului de lângă aceasta a fost construit în 1880. Pe vremea aceasta în școala generală erau deja 4, apoi 5 și chiar 6 clase sub îndrumarea unui dascăl.

Școala pentru fete a fost construită în 1912, în prezent funcționează grădinița în clădire, pe vremea aceasta s-a separat educarea fetelor de către fete. Între cele două războaie mondiale s-a înființat școala de stat unde limba de predare a fost cea română. După 1945 s-a creat o sală de clasă și în casa învățătorului, din cauza numărului mare de copii. Școala de fete a devenit grădiniță din 1953, cu două grupe: mic și mare. După ce s-a construit școala generală I-VIII, nu s-a mai folosit ca sală de clasă, a devenit bibliotecă pentru o vreme.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"



Școala cu clasele I-VIII, Tăuteu

Biserica

Biserica reformată este așezată în centrul satului pe deal, mai păstrează câteva detalii din era medievală. În 1830 se completează partea vestică și se construiește o clopotniță din cărămidă. Original era acoperită cu șindrilă, dar acesta s-a ars în 1863. Se reconstruiește în 1866 cu țiglă și se acoperă clopotnița cu tinichea. Cu timpul s-a deteriorat acoperișul, dar cu ajutorul enoriașilor s-a refăcut în 1924. Pe timpul celui de-al doilea război mondial s-a deteriorat acoperișul din staniu, dar administratorul îl repară pe propria cheltuială în 1946.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"



Interiorul bisericii reformate din Tăuteu

Biserica romano-catolică. De mai mult de 100 de ani este filiala bisericii de la Micske. Până în anii 1970 slujbele s-au ținut la case, când enoriașii au cumpărat casa de la numărul 378 și l-au transformat în lăcaș de cult. Între 1992-94 s-a construit o biserică nouă.

Biserica baptistă. Datează din 1900, pe când serviciile se țineau la case, casa de rugăciune a fost construită în 1957. În prezent biserica este alcătuită din 14 persoane.

Biserica penticostală s-a desprins din comunitatea baptistă de 9 ani, serviciile s-au ținut la case private, în sălile școlii mici, s-a cumpărat hambarul familiei Rimay și s-a transformat în sală de rugăciune în 2005. Congregația are 20 de credincioși.

Cadru natural

Cândva împrejurimile satului era acoperit în totalitate cu păduri. Pădurea Urberes dintre Tăuteu și Svábtanya, care ajungea la margine a satului, a fost defrișată la începutul anilor 1950, pentru a avea mai mult teren arabil. Dar momentan nu mai este folosit nici pentru arat, dar nici pentru pășunat. Mai există pădurile de pe malurile pâraurilor, alcătuind centura de pădure. Pădurile sunt alcătuite din copacii reprezentativi ai zonei: stejar, fag, ulm, salcâm bronz și negru, tei, plop, pere sălbatic, mere sălbatic, cireș sălbatic, arbuști precum: soc, păducel, porumbar, mure. În păduri și



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



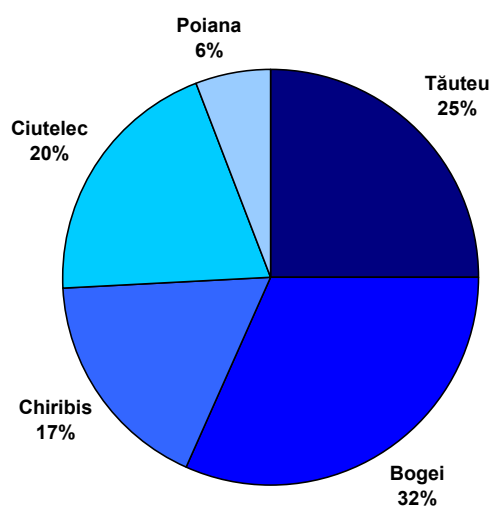
Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

poiene se găsesc: fragi, mentă, coada șoricelului, narcisă sălbatică, sunătoare etc. Dintre animale putem găsi mistrețul, vulpea, cerbul, iepurele, bursuci. Dintre păsări fazanul, prepelița, graurul, coțofana, cucul, pasărea Matthias, pițigoi, chiar și cioara neagră. Pe câmpii ciocârlia, codobatura. Primăvara apar vreo două familii de berze și foarte multe rândunele.

Populația și fenomene demografice

Comuna Tăuteu, așa cum am mai amintit anterior este compusă din cinci sate: alături de centrul de comună Tăuteu, se aliniază satele Bogei, Ciutelec, Chiribiș și Poiana. Numărul total al populației comunei în 2011 este 3.942 persoane, ceea ce reprezintă 0,64% din totalul populației județului Bihor. Satele cu populația cea mai mare sunt centrul de comună Tăuteu (25%) și Bogei (32%).

Structura populației comunei Derna pe sate componente, 2010



Sursa: INS, 2011

Privind într-o perspectivă istorică pe parcursul a ultimului deceniu vom sesiza schimbări în evoluția numărului și a structurii populației comunei. La sfârșitul secolului al XIX-lea numărul populației comunei se ridică la 2.203 locuitori, cel mai ridicat număr al populației avându-l satul Tăuteu cu 964 locuitori iar cel mai mic sat fiind Chiribiș cu 337 locuitori. În acea perioadă comuna era compusă

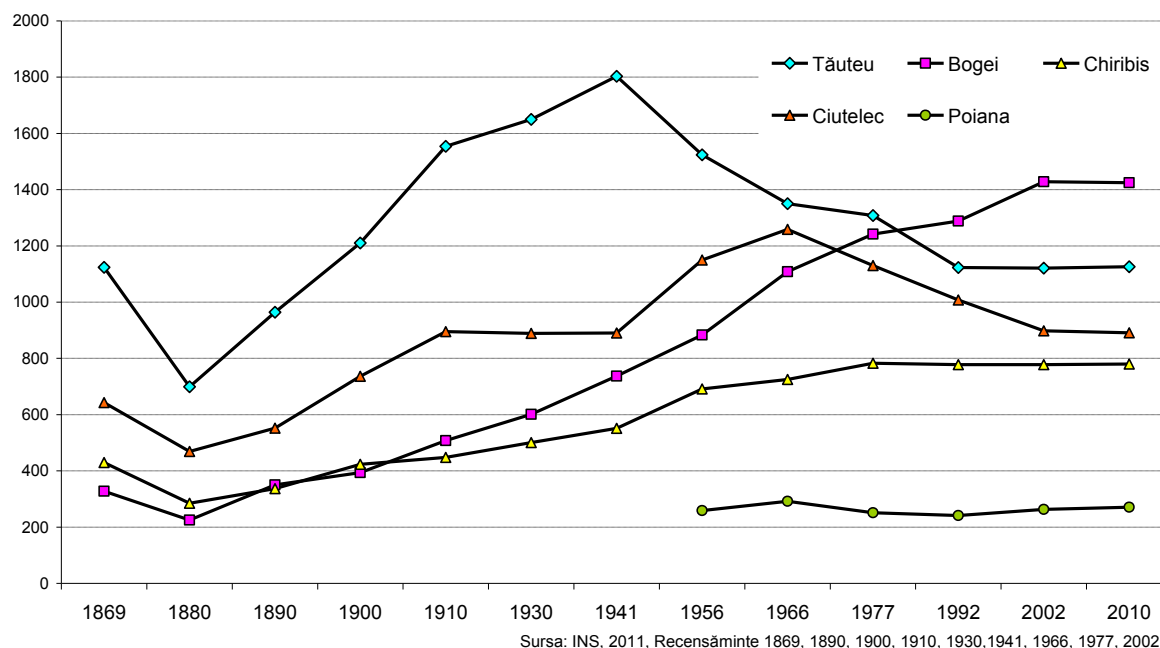


DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu

din patru sate, Poiana s-a desprins din satul Tăuteu în 1956. Încă de la sfârșitul secolului XIX. începe o tendință de creștere a numărului populației comunei, atrasă într-o măsură mai mare de satul Tăuteu. Această tendință durează până la mijlocul secolului, când deși numărul total al populației comunei este în continuă creștere, populația satului Tăuteu începe să scadă considerabil, nu doar datorită înființării satului Poieni. Începând cu anii 70 numărul total al populației comunei începe să scadă în primul rând datorită migrației spre oraș, crescând doar populația satului Bogeii. Tendința de scădere se temperează în anii după 1990 înregistrându-se chiar o oarecare creștere.

Evoluția numărului populației satelor componente comunei Tăuteu între 1869-2010



Imediat după schimbarea regimului din 1990 numărul populației comunei a fost de 4.564 persoane iar în 2011 ajunge la 3.942, scăzând cu 622 de persoane, adică cu 13,63 procente.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

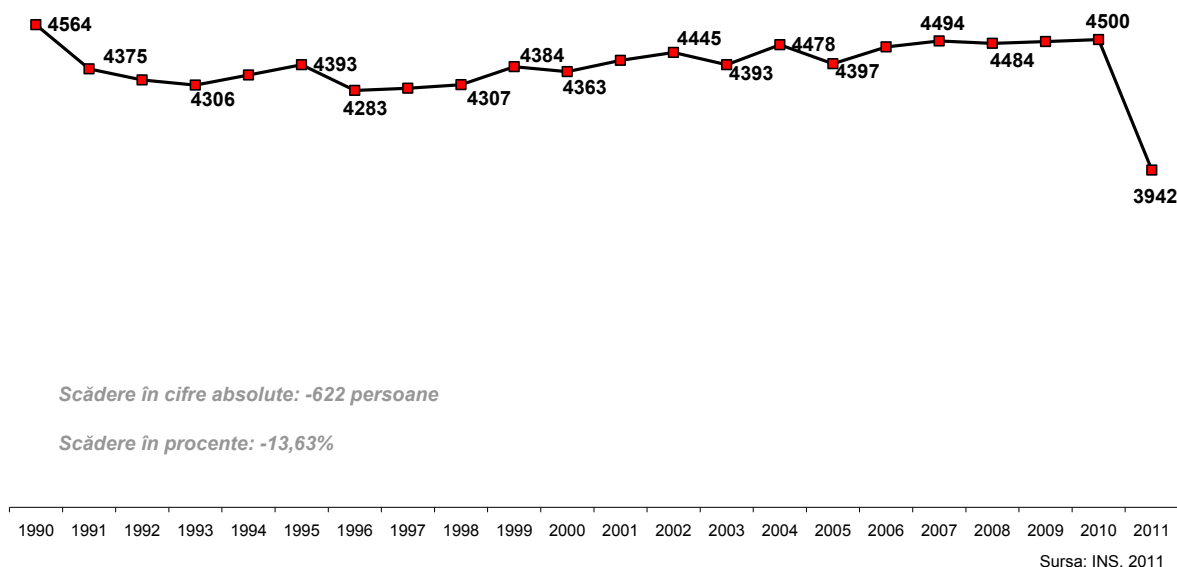


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Evoluția populației stabile din comuna Tăuteu, 1990-2010 (pers)



Scăderea numărului populației după 1990 se datorează în primul rând sporului migratoric negativ, sporul natural fiind și în prezent pozitiv. Efectivul populației a scăzut de asemenea atât la nivel județean cât și național cu 1,1%, respectiv 1,5%, în perioada 1992-2010, scăderea populației comunei Tăuteu este însă mai semnificativă.

În anul 2009, s-au înregistrat în comuna Tăuteu, 50 nașcuți vii și 48 decese, rezultând un spor natural pozitiv de 2 persoane. *Rata natalității* este de 11,1‰, ceea ce înseamnă că la 1.000 de persoane revin 11,1 nașcuți vii, în anul 2009. Privind acest indicator, comuna se situează peste valorile județene și regionale, atât la nivel total cât și la nivelul mediului rural. În același an, rata natalității la nivel județean era de 10,1‰, din care mediul rural 9,5‰. *Rata mortalității*, în 2009, a fost 10,7‰, inferioară ratei mortalității de 12,0‰, înregistrată la nivelul județului Bihor. Pe perioada 1990-2009 sporul natural al comunei Tăuteu a fost în jurul valorii de 0, cu înclinații între rata natalității și cea a mortalității relativ mici, în total comuna înregistrând în această perioadă un spor natural pozitiv.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

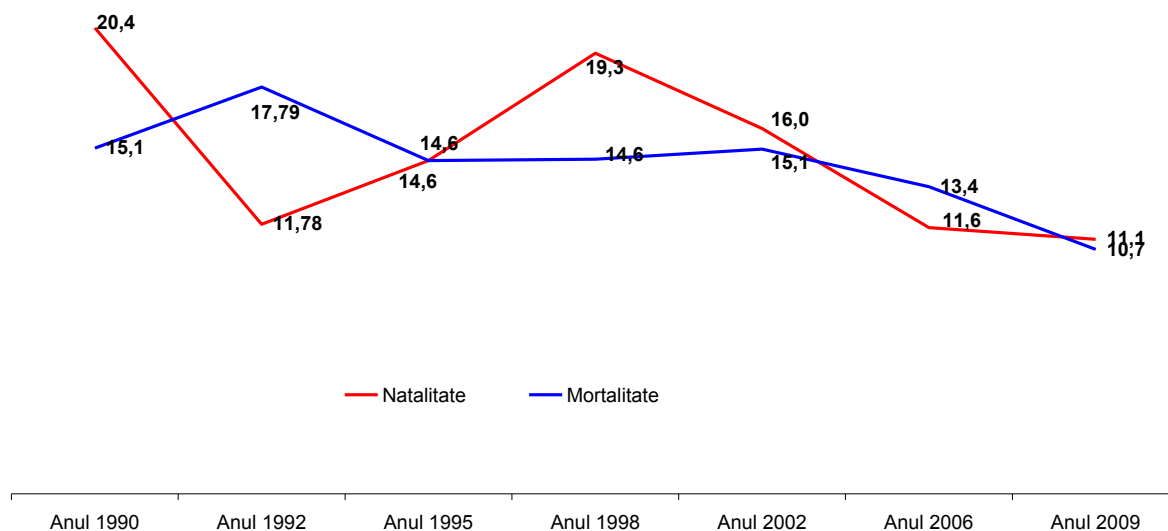


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Evoluția sporului natural în comuna Tăuteu, 1990-2009 (‰)



Sursa: INS, 2011, calcule proprii

În anul 2009, s-au înregistrat 67 persoane care au plecat cu domiciliul (inclusiv în străinătate) din comună și 75 de persoane care și-au stabilit domiciliul în comuna Tăuteu. Raportat la 1.000 de locuitori, rata stabilirilor de domiciliu în comună în anul 2009, este de 16,7‰, superioară ratei plecărilor cu domiciliu, de 14,9‰, înregistrându-se astfel în acel an un spor migrator pozitiv. La începutul anilor 90 sporul migrator a fost unul negativ, tendința inversându-se în anul 2002, când numărul sosirilor în domiciliu depășește prima dată cea a plecărilor.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

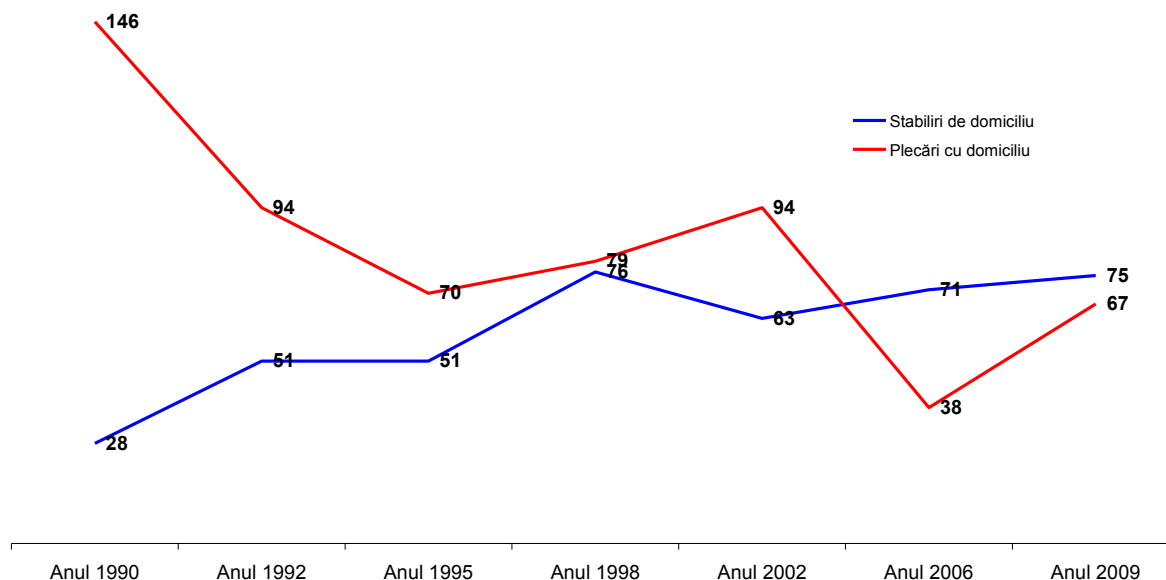


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

**Evoluția mișcării migratorii la nivelul comunei Tăuteu, 1990-2009
(pers)**



Sursa: INS, 2011, calcule proprii

Structura pe sexe a populației comunei relevă preponderența populației feminine, din totalul populației comunei Tăuteu de 4500 persoane, procentul bărbaților este de 49,1% iar a femeilor de 50,9%. Raportul de feminitate este de 103,8%, ceea ce înseamnă la 104 persoane de sex feminin revin 100 de persoane de sex masculin, la 1 iulie 2010. Așadar, denotă o structură pe sexe a populației destul de echilibrată la nivel de comună.

Pe grupe mari de vârstă, 20,2 % persoane reprezintă categoria copiilor, cu vârsta până în 14 ani, 67,4% persoane sunt adulți de vârstă activă, cuprinsă între 15 și 64 de ani, iar 12,5% sunt persoane vârstnice, având 65 de ani sau peste, conform datelor la 1 iulie 2010. Această structură reliefează o populație mai tânără din punct de vedere demografic decât cea a județului Bihor, unde procentele sunt 15,9% 0-14 ani, 69,7% 15-64 ani respectiv 14,4% 65 de ani și peste. Structura de vârstă a populației este destul de echilibrată, observându-se scăderi la baza piramidei, ceea ce va crea probleme demografice în următorii ani populației.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

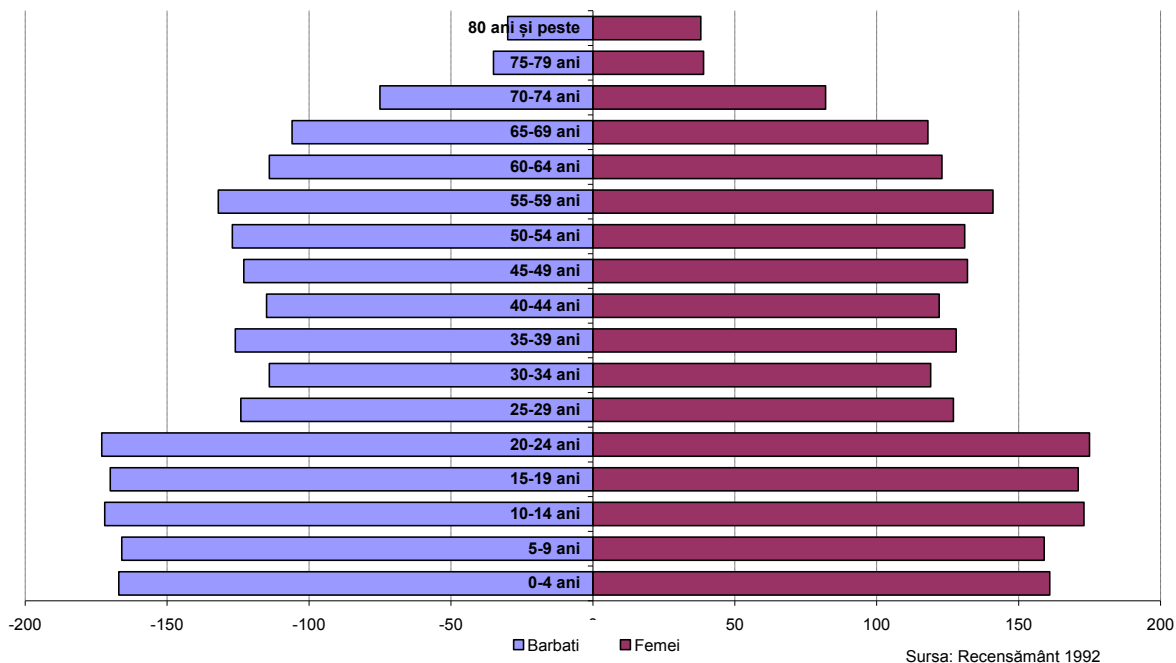


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor

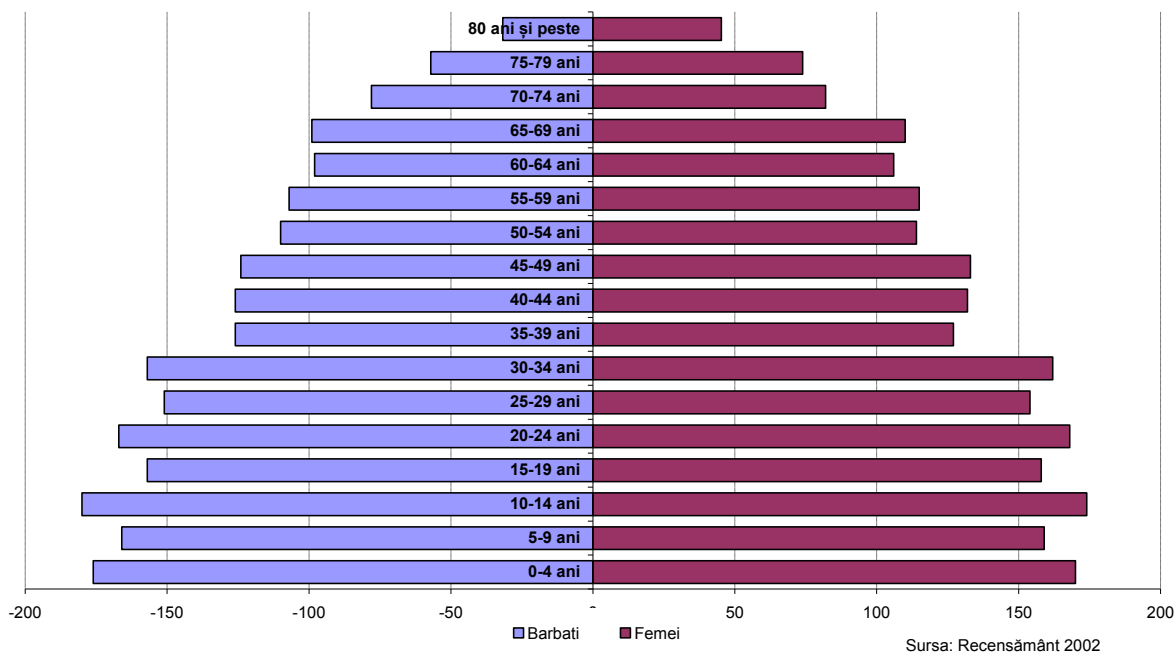


Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Populația comunei Tăuteu după vârstă și sexe, 1992



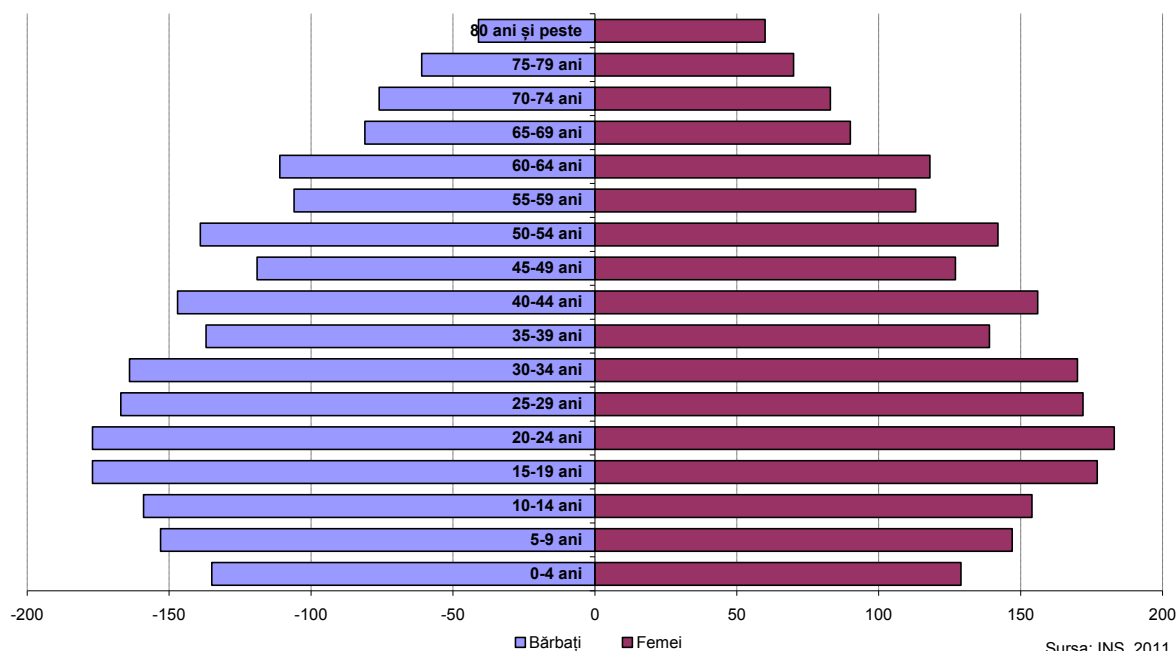
Populația comunei Tăuteu după vârstă și sexe, 2002



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu

Populația comunei Tăuteu după vârstă și sexe, 2010



Analizând structura demografică actuală a comunei vom observa o structură relativ echilibrată, fără salturi mari între diferite generații. Problema cea mai mare este generată de îngustarea bazei piramidei vârstelor, mai exact scăderea numărului copiilor în comparație cu generațiile anterioare.

Populația comunei Tăuteu poate fi caracterizată cu ajutorul indicatorilor statistici demografici. *Gradul de îmbătrânire* al populației este de 719,6%, însemnând că la 1.000 de persoane tinere cu vârsta de până la 14 ani revin aproximativ 720 persoane vârstnice cu vârsta de 65 ani sau peste. Comparativ cu gradul de îmbătrânire a populației la nivel de județ, de 1109,6%, comuna înregistrează un nivel semnificativ mai scăzut al acestui indicator. Față de anii 1992 și 2002, în 2010 se totuși înregistrează un grad de îmbătrânire ceva mai ridicat, ceea ce denotă de scăderea numerică a populației tinere (0-14 ani), în raport cu cea vârstnică (65 de ani și peste).

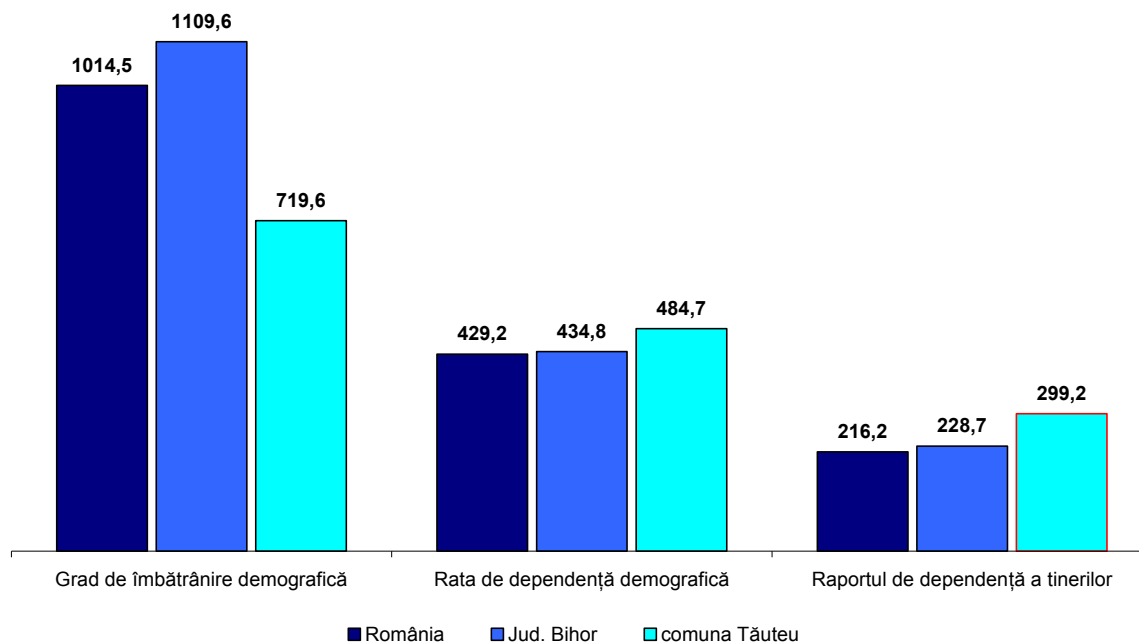
Rata de dependență demografică caracterizează potențialul de activitate al populației și are o valoare de 484,7%, în comuna Tăuteu în anul 2010. Acest indicator măsoară presiunea exercitată de populația inactivă (tânăra și vârstnică) asupra populației active (populația adultă) din comună; la 1.000 de persoane cu vârsta cuprinsă între 15-64 de ani revin 484,7 persoane tinere (0-14 ani) și



persoane vârstnice (65 ani și peste). Așadar, statistic vorbind fiecărei 2 persoane de vârstă activă (15 – 64 ani) corespunde 1 persoană de vârstă inactivă. Datorită procentului relativ ridicat al populației active rata de dependență demografică este ceva mai ridicată decât cea la nivel județean (434,8‰) și național (429,2‰). În anul 2010, comparativ cu anul 2002, se observă o ușoară scădere a ratei de dependență demografică la nivel de comună, provenind din scăderea numărului tinerilor în această perioadă.

Raportul de dependență a tinerilor reprezintă raportul dintre persoanele de vârstă 0 -14 ani și persoanele adulte de vârstă cuprinsă între 15 și 64 ani. În comuna Tăuteu acest indicator la data de 1 Iulie 2010 are o valoare de 299,2‰. Acest lucru înseamnă, că la 1.000 de persoane de vârstă activă revin 299,2 persoane tinere cu vârsta între 0-14 ani. Valoarea acestui indicator în cazul comunei Tăuteu este mai ridicată decât la nivel județean sau național arătând un procent ceva mai ridicat al tinerilor sub 14 ani.

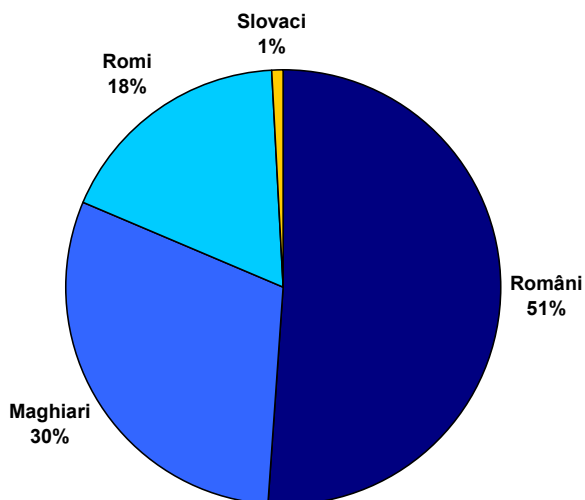
Principalii indicatori demografici la 1 Iulie 2010 ai comunei Tăuteu (‰)



Structura etnică și confesională a comunei este una complexă. La Recensământul din 2011 din totalul populației, 2.004 persoane (50,9%) s-au declarat români, 1.182 (30,0%) maghiari, 697 (17,7%) romi, 31 slovaci și 23 persoane nu și-au declarat etnia.



Structura populației comunei Tăuteu pe etnii, 2011



Sursa: INS, 2011

Acest caracter multietnic a fost caracteristic comunei și în secolul trecut, chiar dacă procentul diferitelor grupuri etnice este în schimbare. Românii au fost majoritari în pe aproape tot parcursul perioadei, alături de au trăit în această perioadă maghiari, romi, evrei, germani, slovaci în procente diferite. În prezent procentul populației de naționalitate română este într-o creștere lentă de la 49,4% în 1930 la 55,6% în 2002, numărul minorităților în afară de romi scade într-un ritm mai semnificativ. În 1941 numărul populației maghiare era de 2.084 persoane, reprezentând **52,3%** din totalul comunei, scăzând în 2011 1.182 persoane (30,0%).

Tabel nr.1: Populația comunei Tăuteu pe etnii în perioada 1930-2002

Nr.	An	Total	Român	Maghiar	German	Evreu	Rom	Slovac	Altele
1.	1930	3641	1797	1517	55	121	112	33	6
2.	1941	3981	1731	2084	60	19	17	68	2
3.	1966	4734	2933	1665	51	—	33	51	1
4.	1977	4714	3019	1557	43	—	40	53	2
5.	1992	4438	2627	1248	17	—	490	55	1





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor

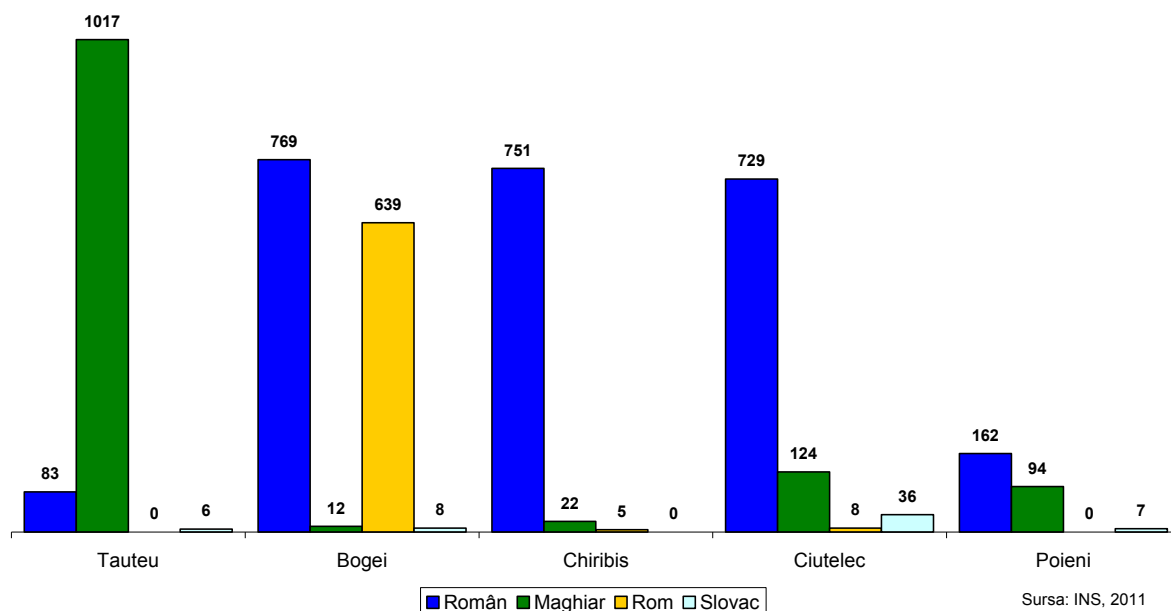


Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

6.	2002	4488	2494	1269	16	—	652	57	—
1.	1930	100%	49,4	41,7	1,5	3,3	3,1	0,9	0,2
2.	1941	100%	43,5	52,3	1,5	0,5	0,4	1,7	0,1
3.	1966	100%	62,0	35,2	1,1	—	0,7	1,1	0,0
4.	1977	100%	64,0	33,0	0,9	—	0,8	1,1	0,0
5.	1992	100%	59,2	28,1	0,4	—	11,0	1,2	0,0
6.	2002	100%	55,6	28,3	0,4	—	14,5	1,3	—

Analizând structura etnică a comunei vom observa că aceasta are tendințe de disimulare în ceea ce privește diferitele grupuri etnice. Astfel populația de etnie maghiară se concentrează în satul Tăuteu în proporție de peste 80%, iar populația de etnie romă trăiește în procent de 98% în satul Bogeii, românii locuind în procente aproximativ egale de o treime în satele Chiribiș, Ciutelec și Bogeii. Populația satului Poieni este împărțită în procente de 2/3-1/3 de români și maghiari.

Structura etnică a satelor comunei Tăuteu, 2002



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



Tabel nr. 2: Populația satului Tăuteu pe etnii în perioada 1930-2002

Nr.	An	Total	Român	Maghiar	German	Evreu	Rom	Slovac	Altele
1.	1930	1650	268	1242	55	71	4	4	6
2.	1941	1803	177	1549	59	4	—	12	2
3.	1966	1350	74	1216	51	—	—	9	—
4.	1977	1308	52	1205	41	—	—	10	—
5.	1992	1123	57	1049	14	—	—	3	—
6.	2002	1121	83	1017	15	—	—	6	—
1.	1930	100%	16,2	75,3	3,3	4,3	0,2	0,2	0,4
2.	1941	100%	9,8	85,9	3,3	0,2	—	0,7	0,1
3.	1966	100%	5,5	90,1	3,8	—	—	0,7	—
4.	1977	100%	4,0	92,1	3,1	—	—	0,8	—
5.	1992	100%	5,1	93,4	1,2	—	—	0,3	—
6.	2002	100%	7,4	90,7	1,3	—	—	0,5	—

Tabel nr.3: Populația satului Bogeii pe etnii în perioada 1930-2002

Nr.	An	Total	Român	Maghiar	Evreu	Rom	Slovac
1.	1930	601	470	5	27	93	6
2.	1941	737	459	265	8	—	5
3.	1966	1108	1095	8	—	—	5
4.	1977	1242	1198	5	—	35	4
5.	1992	1288	802	1	—	477	8
6.	2002	1428	769	12	—	639	8
1.	1930	100%	78,2	0,8	4,5	15,5	1,0
2.	1941	100%	62,3	36,0	1,1	—	0,7
3.	1966	100%	98,8	0,7	—	—	0,5
4.	1977	100%	96,5	0,4	—	2,8	0,3





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor

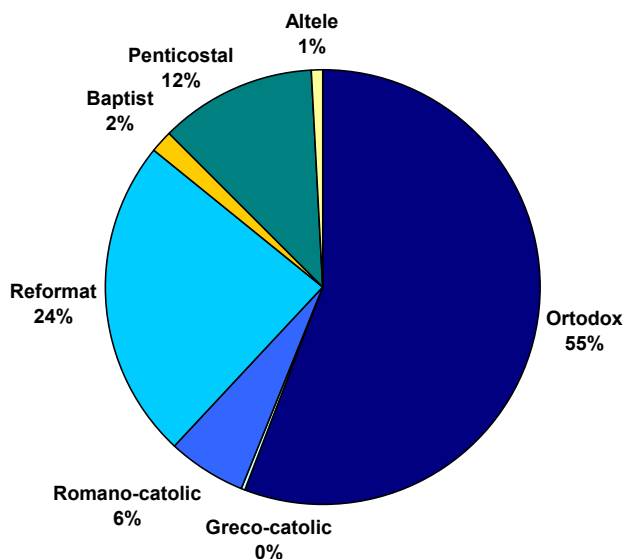


Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

5.	1992	100%	62,3	0,1	—	37,0	0,6
6.	2002	100%	53,9	0,8	—	44,7	0,6

Structura confesională este de asemenea foarte variată: în anul 2011 alături de majoritatea Ortodoxă reprezentând 55% din totalul populației, trăiesc în comună într-un procent de 24% Calvinisti – reformați, 6% Romano-catolici, 12% Penticostali, 2% Baptiști și Altele în 1%.

Structura populației comunei Tăuteu pe religii, 2011



Sursa: INS, 2011

În analiza istorică a evoluției structurii populației pe confesiuni se remarcă în primul rând dispariția populației Israelite și apariția cultelor Baptist și Penticostal. Scade de asemenea simțitor numărul greco-catolicilor.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



Tabel nr. 4: Populația comunei Tăuteu pe religii în perioada 1869-2002

Nr	An	Total comună	Orto-dos	Greco-catolic	Romano-catolic	efor-mat	Izrae-lit	Bap-tist	Pentic-ostal	Altele
1.	1869	2525	688	562	204	897	167	—	—	7
2.	1880	1678	397	426	124	606	111	[.]	[.]	14
3.	1890	2203	566	489	166	827	154	—	—	1
4.	1900	2763	586	626	216	1186	147	—	—	2
5.	1910	3405	728	753	362	1411	147	[.]	[.]	4
6.	1930	3641	1068	825	238	1345	132	24	[.]	9
7.	1941	3981	1063	916	403	1437	101	59	—	2
8.	1992	4438	2709	48	234	1015	—	80	290	62
9.	2002	4488	2576	29	251	1042	—	71	461	58
1.	1869	100%	27,2	22,3	8,1	35,5	6,6	—	—	0,3
2.	1880	100%	23,7	25,4	7,4	36,1	6,6	[.]	[.]	0,8
3.	1890	100%	25,7	22,2	7,5	37,5	7,0	—	—	0,0
4.	1900	100%	21,2	22,7	7,8	42,9	5,3	—	—	0,1
5.	1910	100%	21,4	22,1	10,6	41,4	4,3	[.]	[.]	0,1
6.	1930	100%	29,3	22,7	6,5	36,9	3,6	0,7	[.]	0,2
7.	1941	100%	26,7	23,0	10,1	36,1	2,5	1,5	—	0,1
8.	1992	100%	61,0	1,1	5,3	22,9	—	1,8	6,5	1,4
9.	2002	100%	57,4	0,6	5,6	23,2	—	1,6	10,3	1,3

Observații: Semnul [.] înseamnă că în cazul recensămintelor din anii respectivi categoria nu a fost menționată, numărul lor fiind incluși în categoria Altele

Nivelul școlarității populației din comuna Tăuteu este una de nivel scăzut și mediu, majoritatea populației (63,7%) fiind absolvent de gimnaziu, școală profesională sau liceu. Procentul de 5,8% al celor fără nici o școală absolvită, fiind cu mult mai ridicat decât media națională de 1,8%. Este de asemenea relativ ridicat procentul de 27,5% al absolvenților de școală elementară, comparativ cu media națională de 5,77%. Procentul absolvenților de studii superioare în este de 1,3%, media națională fiind de 7,05%.





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

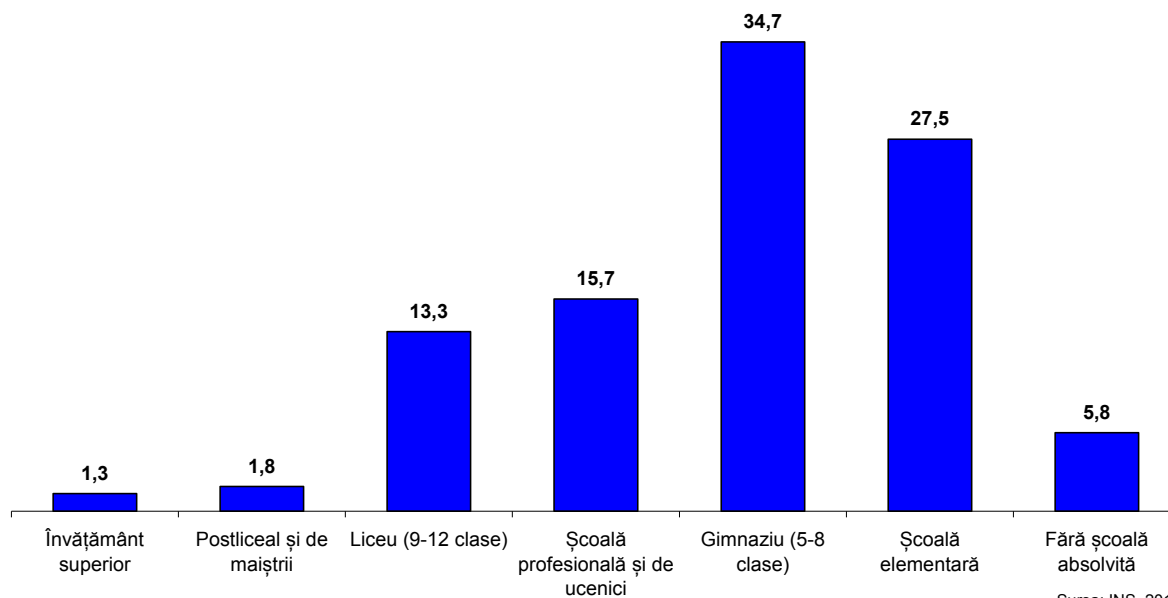


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

**Nivelul instituției de învățământ absolvită a populației de 10 ani și peste în comuna
Tăuteu, 2002 (%)**



Evoluția numărului salariaților și veniturile populației

În anul 2009, în comuna Tăuteu erau înregistrați 584 salariați, 13% din totalul populației ceea ce reprezintă o creștere numerică cu 441 persoane față de efectivul salariaților din 2002, creșterea fiind semnificativă în special într-o perioadă în care la nivel județean și național se înregistrează scăderi ale numărului angajaților.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

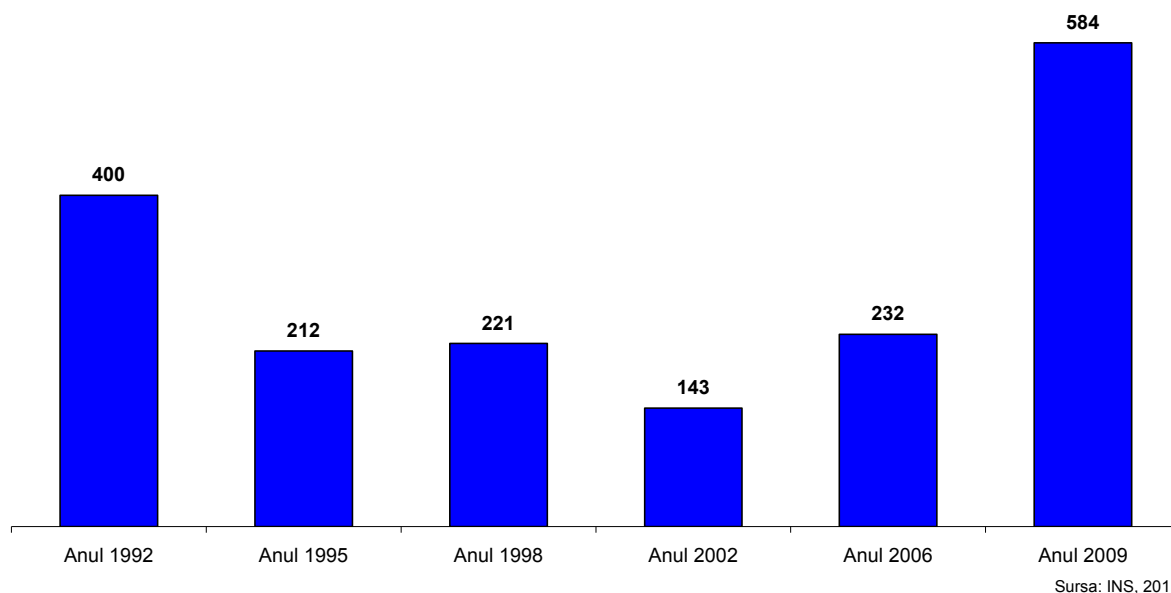


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Evoluția numărului salariaților în comuna Tăuteu pe perioada 1992-2009



Conform culegerii de date efectuate în vara anului 2011 de către SC Promoter Consult Center, alături de populația ocupată permanent un procent de 14% din totalul populației lucrează muncă ocazională și/sau sezonieră. Marea majoritate a celor care nu sunt nu lucrează sunt pensionari de vârstă (37%), de boală (5%) sau de urmaș 3%) sau sunt șomeri (9%).

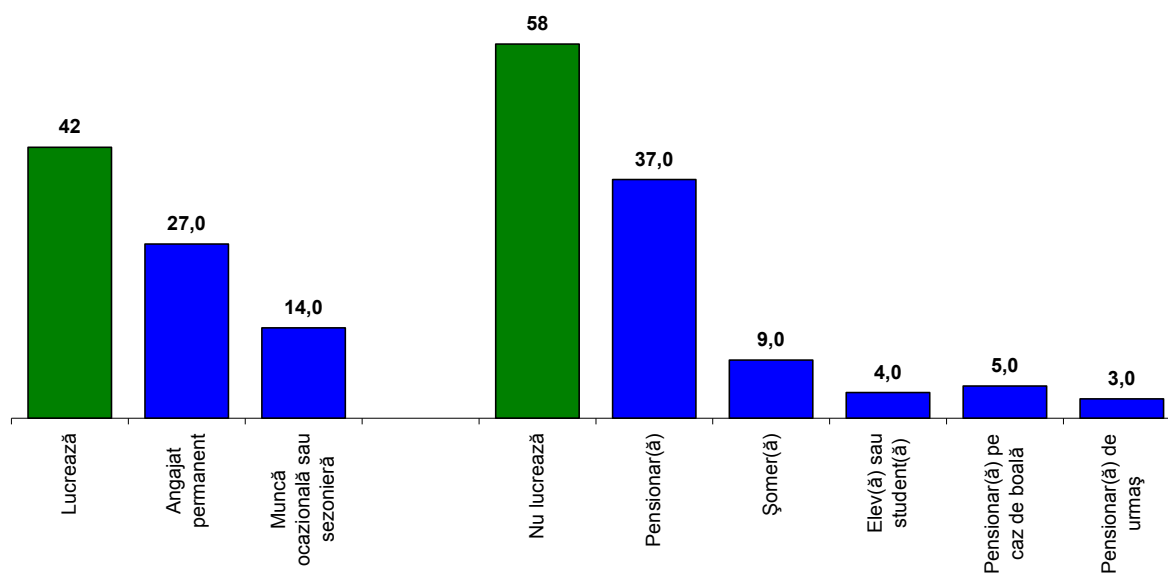


DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



Statutul ocupațional al populației majore din comuna Tăuteu (%)



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9

La finalul anului 2010, în comuna Tăuteu erau înregistrați 152 de șomeri, reprezentând mai puțin de 0,8% din totalul șomerilor înregistrați în județul Bihor, în aceeași perioadă. Evoluția numărului de șomeri din comună se înscrie pe același trend înregistrat și la nivel județean, și evidențiază foarte clar apariția și evoluția crizei economice. Rata șomajului este de 4,99 în comparație cu 3,98 din anul 2009, rămânând în urma tendințelor județene unde rata șomajului a crescut de la 5,2 la 5,8 pe perioada anului 2009-2010.

Persoanele de sex feminin reprezintă 45,3% din șomerii din comuna Tăuteu în anul 2010. Trebuie menționat faptul că, din totalul populației cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 ani, 14,53% sunt salariați, în timp ce 4,99% sunt șomeri.

Conform anchetei realizate în luna 2011 aproximativ 1 din 10 persoane (11,7%) din totalul populației majore a comunei a lucrat în străinătate în ultimii doi ani. Țările de destinație a migranților sunt în marea lor majoritate Ungaria, Italia, Spania, lucrând în primul rând în domeniile agriculturii și a construcțiilor sau ca muncitori calificați femeile angajându-se de asemenea în





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor

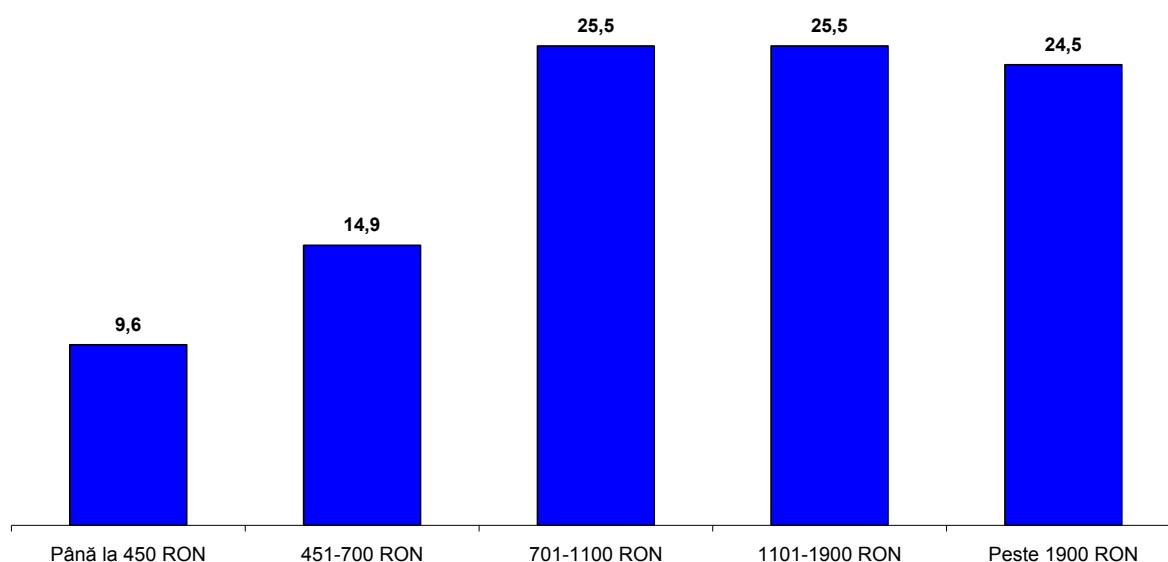


Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

gospodării pentru menaj și îngrijire a persoanelor vârstnice. Aproximativ 1 din 4 persoane (23,5%) chestionate intenționează să meargă la muncă sezonieră în străinătate și anul viitor.

Mărimea veniturilor pe gospodărie se împarte pe intervalul 250 – 5.500 lei, mediana (valoarea cea mai des întâlnită) fiind de 1.130 lei, iar venitul mediu de 1.131 lei. Mărimea veniturilor majorității populației fiind inferioară atât mediei naționale cât și mediei naționale în mediul rural. Potrivit rezultatelor anchetei bugetelor de familie realizate de către Institutul Național de statistică în trimestrul II 2011, veniturile totale medii lunare la nivel național au reprezentat, în termeni nominali, 2.408 lei pe gospodărie și 835 lei pe persoană. Veniturile bănești au fost, în medie, de 1.994 lei lunar pe gospodărie (692 lei pe persoană), iar veniturile în natură de 414 lei lunar pe gospodărie (143 lei pe persoană). Veniturile totale medii pe o gospodărie din mediul rural au fost cu 27,2% mai mici decât ale gospodăriilor din mediul urban fiind de 1.928 lei.

Venitul net al gospodăriilor în comuna Tăuteu în luna Iunie 2011 (%)



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9

Sursa acestor venituri sunt în primul rând ajutoarele, pensiile și diferitele alocații, mai mult de 70 la sută din totalul populației comunei trăind din aceste venituri. 39,4% din totalul gospodăriilor comunei au venit salarial. Aceste venituri relative mici și sursa acestora poate fi explicată prin



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor

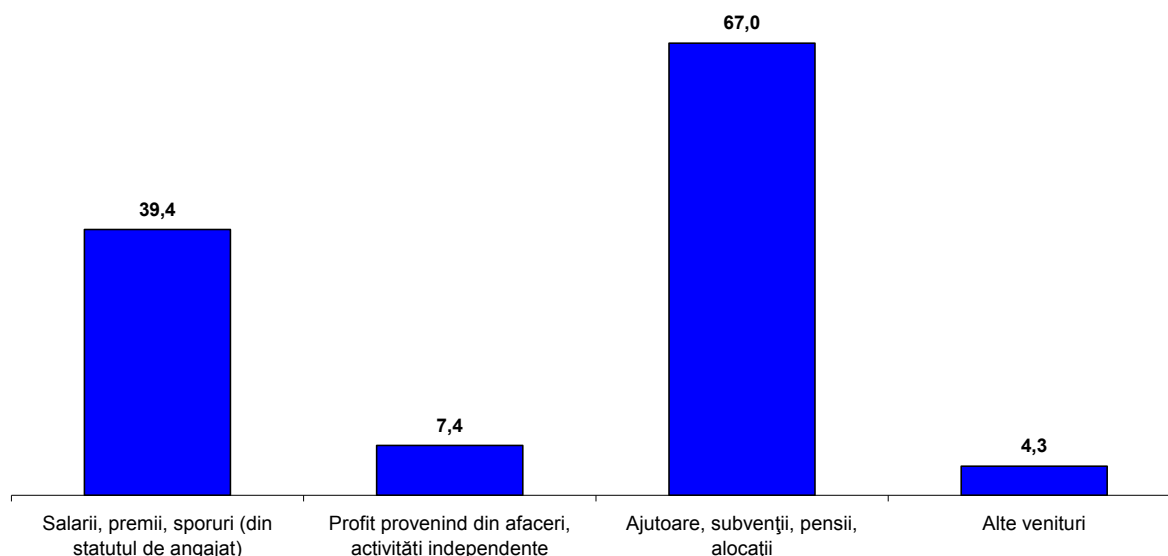


Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

faptul că procentul populației în vârstă este relativ ridicat, respectiv din lipsa posibilităților de muncă nici populația de vârstă activă nu are venit salarial.

La nivel național principala sursă a veniturilor gospodăriilor din mediul rural o reprezintă producția agricolă, care a asigurat 40,9% din totalul veniturilor în trimestrul II 2011. Cea mai mare parte (31,1% din totalul veniturilor) a fost formată de contravaloarea consumului de produse agroalimentare din resurse proprii, veniturile bănești din agricultură asigurând 9,8% din veniturile gospodăriilor din mediul rural. O contribuție importantă la formarea veniturilor gospodăriilor rurale a revenit și veniturilor din prestații sociale (24,9%) și celor salariale (25,7%).

Sursa veniturilor gospodăriilor în comuna Tăuteu (%)



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9

Marea majoritate a celor chestionați (76,8%) afirmă că sunt nemulțumi de nivelul de trai actual, doar unu din cinci persoane fiind mulțumit sau mai degrabă mulțumit. Această stare de fapt se datorează și faptului că în ultimul an nivelul de trai a scăzut în cazul a 75,7% din totalul populației, doar 8,1 procente din totalul populației afirmă că nivelul de trai i-a crescut în ultimul an.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

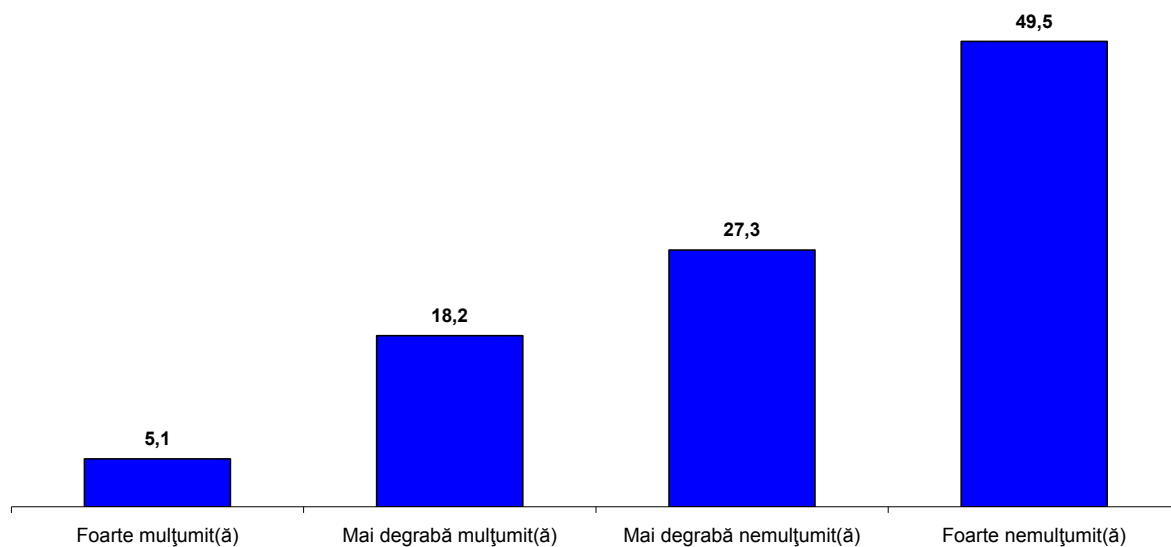


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



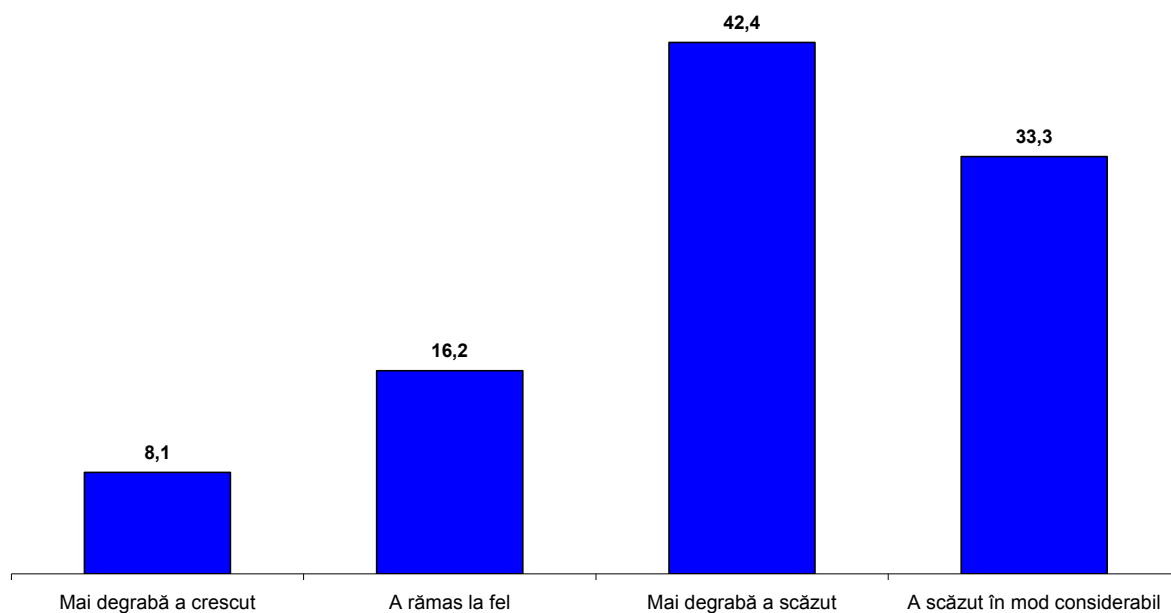
Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

În ce măsură sunteți mulțumit(ă) cu nivelul Dvs. de trai? (%)



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9

În comparație cu anul trecut nivelul Dvs. de trai ... (%)



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Locuire

Densitatea populației reprezintă numărul de persoane pe unitate de suprafață, măsurându-se în general în persoane pe kilometru pătrat. În anul 2010 densitatea populației în comuna Tăuteu este de 64,5 pers/km², ceea ce reprezintă două treimi din mărimea indicatorilor la nivel național (93,78 loc/km²). Datorită scăderii numărului populației și densitatea populației este în scădere. Valoarea maximă a acestui indicator a fost înregistrat la Recensământul din 1966 când în comuna Tăuteu trăiau 4.734 persoane, densitatea populației fiind de 67,9 pers/km².

În anul 2010 fondul locativ al comunei Tăuteu cuprinde 1460 locuințe, reprezentând 3,8 persoane pe locuință.

Evoluția fondului locativ a comunei pe parcursul secolului trecut a fost în continuă creștere urmată până în anul 1966 și de creșterea continuă a numărului populației, după care fondul locativ crește în continuare în timp ce numărul populației scade. În 1880 în comuna Tăuteu erau 365 locuințe și o populație de 1.678 (4,6 per/locuință), numărul acestora crescând până în 1966, când au fost înregistrate 1.178 locuințe și o populație de 4.734 persoane (4,0 pers/locuință). După această dată fondul locativ crește, în 2011 ajungând la 1460 locuințe, populația scade la 3942 persoane, înregistrând astfel 2,7 persoane /locuință.

Pe forme de proprietate, 8 locuințe se află în proprietate publică, ceea ce înseamnă un procent de aproximativ 0,5%.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

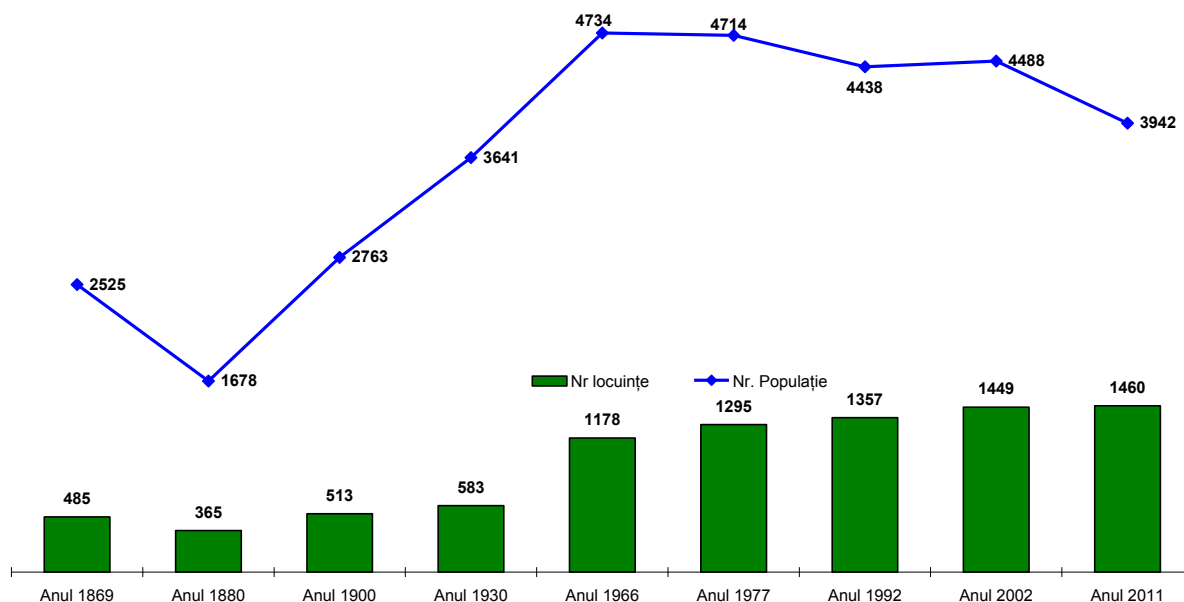


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Evoluția numărului locuințelor în comuna Tăuteu în perioada 1869-2009



Sursa: INS, 2011, Recensăminte 1869, 1890, 1900, 1910, 1930, 1941, 1966, 1977, 2002

Suprafața locuibilă totală în comuna Tăuteu este de 55.788 mp, revenind 38,2 mp/locuință respectiv 14,15 mp/persoană. Comparativ cu mediul rural de la nivel național (39,0 mp/locuință) și județean (41,9 mp/locuință), comuna Tăuteu se situează cu puțin sub acest nivel.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

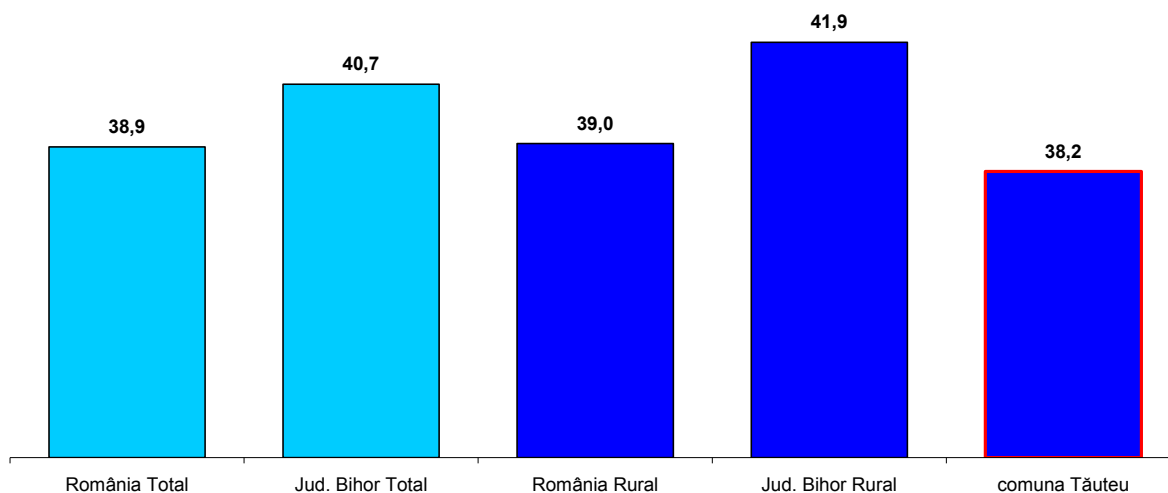


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Suprafața medie locuibilă în anul 2009 (mp/locuință)



Sursa: INS, 2011

Mai mult de o treime din totalul locuințelor din comuna Tăuteu sunt racordate la rețeaua publică de furnizare a apei potabile, comuna nu dispune însă de rețea de canalizare și stație/stații de epurare. Locuințele din comună sunt racordate la rețeaua de distribuție a energiei electrice.

Încălzirea locuințelor se face, în general, prin intermediul sobelor pe bază de lemne, în unele situații locuitorii apelează, ocazional, la sistemele de încălzire electrice.

Conform sondajului întreprins în rândul locuitorilor din comună dotarea locuințelor este nefastă în cazul majorității respondenților. Apa potabilă este disponibilă în cazul a 77%, fie din rețea comună fie din sursă proprie, apă caldă are aproximativ fiecare a doua casă, iar canalizare în fiecare a zecea.

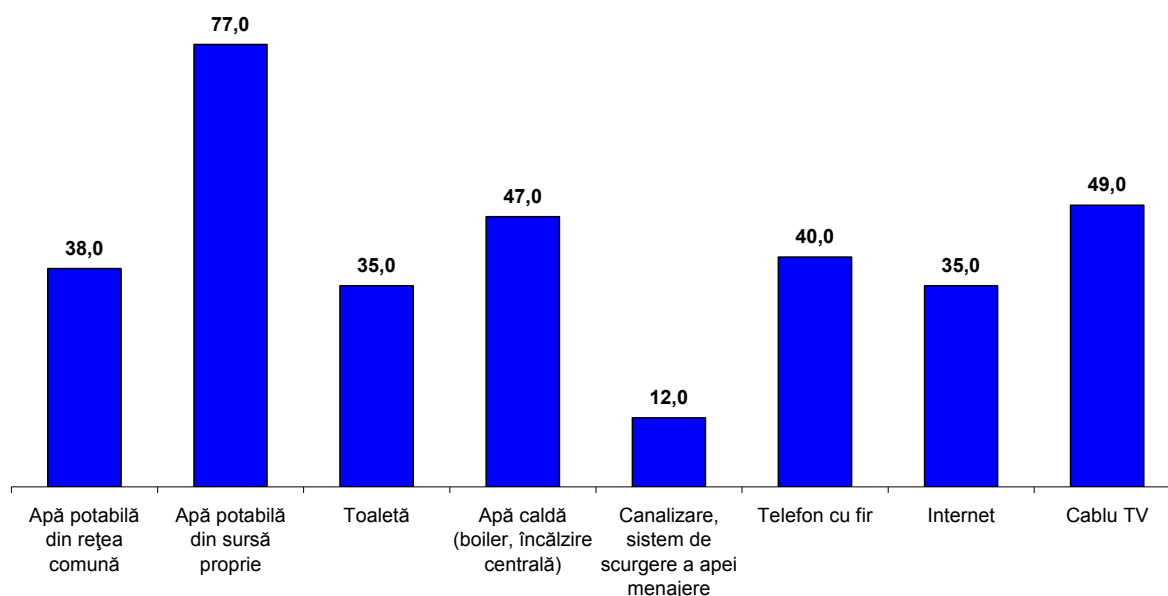


DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



Dotarea locuințelor (%)



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9

Problemele comunității. Relații sociale

Pentru a identifica problemele specifice și generale cu care se confruntă populația comunei Tăuteu, cu ocazia cercetării de tip survey am inclus în chestionar un set de întrebări referitoare la acest aspect. Următoarele date reflectă opiniile și gândurile, așteptările locuitorilor, dar sunt relevante nu numai pentru climatul general valabil la nivelul fiecărei comune ci și pentru planificarea strategică, deoarece acesta trebuie pusă în slujba și interesul locuitorilor. Din punct de vedere metodologic am procedat în felul următor.

În prima fază respondenții au fost rugați să numească trei probleme (indiferent care) cu care se confruntă în viața lor cotidiană. Din aceste răspunsuri se conturează o imagine care prezintă în mare harta problemelor din punctul de vedere al comunității – am identificat reprezentarea socială a problemelor specifice comunei Tăuteu.

Dacă aruncăm o privire la răspunsurile exprimate în mod liber, cu ajutorul întrebărilor deschise, atunci putem constata că răspunsurile converg. Majoritatea problemelor (și a doleanțelor) se





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

referă la *starea infrastructurii*: starea drumurilor, problemele legate de salubritate, canalizare (doar pentru o parte dintre populație reprezintă o problemă), apa potabilă. O altă arie de probleme care au fost enumerate țin de viața personală: *veniturile mici, sărăcia* dar și *lipsa locurilor de muncă*. Numeric: lipsa canalizării, infrastructura în general, starea drumurilor, apa potabilă întrunește 68 la sută în percepția sătenilor. Mai apar problema mistreților alte probleme de natură socială.

Pe de altă parte, am enumerat un set de probleme standard referitoare la infrastructură, servicii sociale, nivelul de trai, posibilități de petrecere a timpului liber. Tehnic vorbind, am enumerat a listă de stări și am întrebat dacă ele pot fi sau nu considerate probleme, pe o scală de la 1 la 4 (problemă foarte gravă, gravă, puțin gravă și deloc gravă).

Problemele top sunt următoarele: *salubritatea și gestionarea deșeurilor* (mai mult de 9 din 10 persoane), *lipsa magazinelor și a serviciilor* mai mult de 9 din 10 persoane), *transportul public* (9 din 10), *starea sistemului de apă potabilă* (8 din 10 persoane), și *birocrația primăriei și consiliului local* (8 din 10). Mai apoi, *lipsa evenimentelor culturale* (7 din 10) și *lipsa posibilităților de petrecere a timpului liber* în mod general este considerată la rândul lor probleme grave sau foarte grave de peste șaizeci la sută (6 din 10).

Dacă însumăm rezultatele, putem constata că în comuna Tăuteu sunt considerate probleme: la nivel local infrastructura, iar la nivel general disfuncțiile cu care se confruntă în prezent întreaga societate românească - neîncrederea în administrația centrală și corupția. Discuțiile focus group au întărit această imagine.

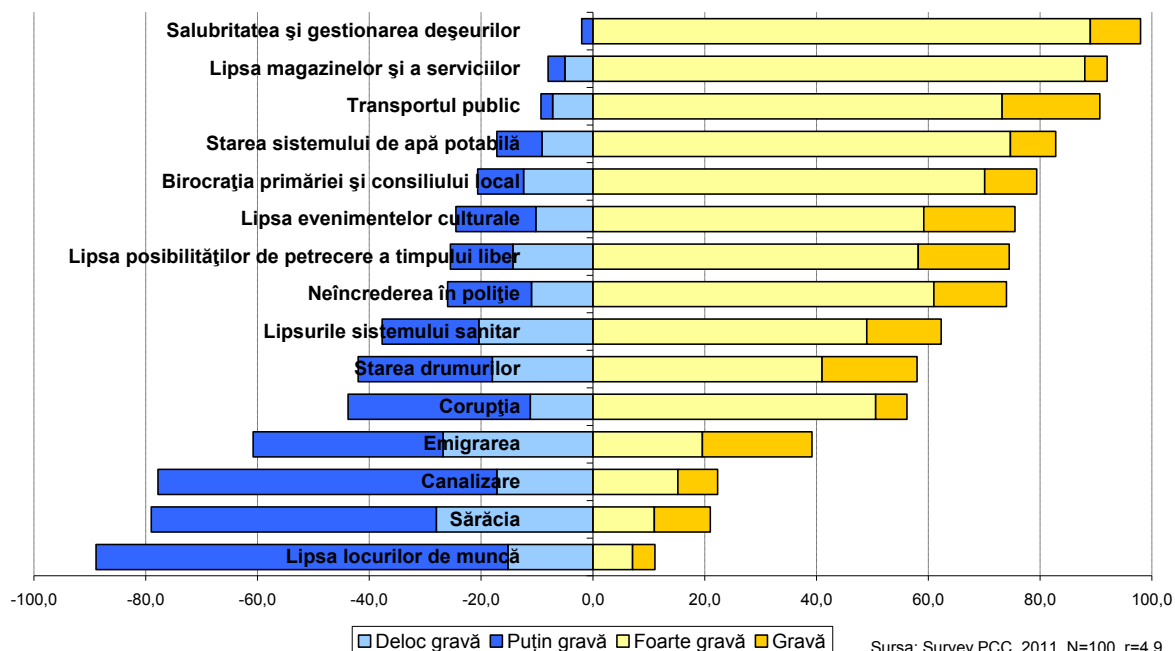


DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



În ce măsură sunt următoarele probleme prezente în localitatea Dvs?



Privind relațiile sociale majoritatea celor chestionați consideră că relațiile intercomunitare sunt foarte bune (17,5%) sau mai degrabă bune (58,8%), doar unu din patru respondenți consideră relațiile intercomunale și comunitare problematice. Această atitudine pozitivă poate vizavi poate însemna un important capital social în comunitate care poate fi transpusă în diferite proiecte comunitare sau chiar antreprenoriat social (social entrepreneurship).





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

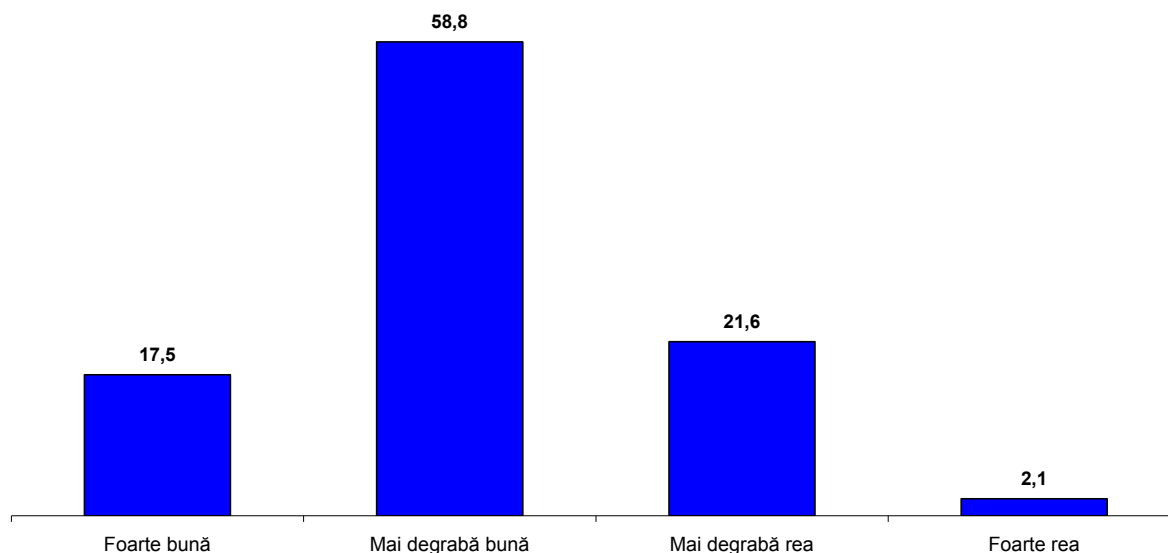


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Cum vedeți relația dintre locatarii satelor din comuna Tăuteu? (%)



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9

Această atitudine pozitivă vizavi de comunitate se vede și în faptul că o foarte mare parte a comunității ar participa voluntar la diferite proiecte sau activități în caz de nevoie. Fiecare al treilea locuitor major al comunei ar participa la orice activitate voluntară dintre cele enumerate în chestionar. Problemele care activează cel mai intens populația sunt întreținerea curățeniei publice (unde ar participa mai mult de 1 din 2 persoane), protecția împotriva inundațiilor și curățarea cimitirelor.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

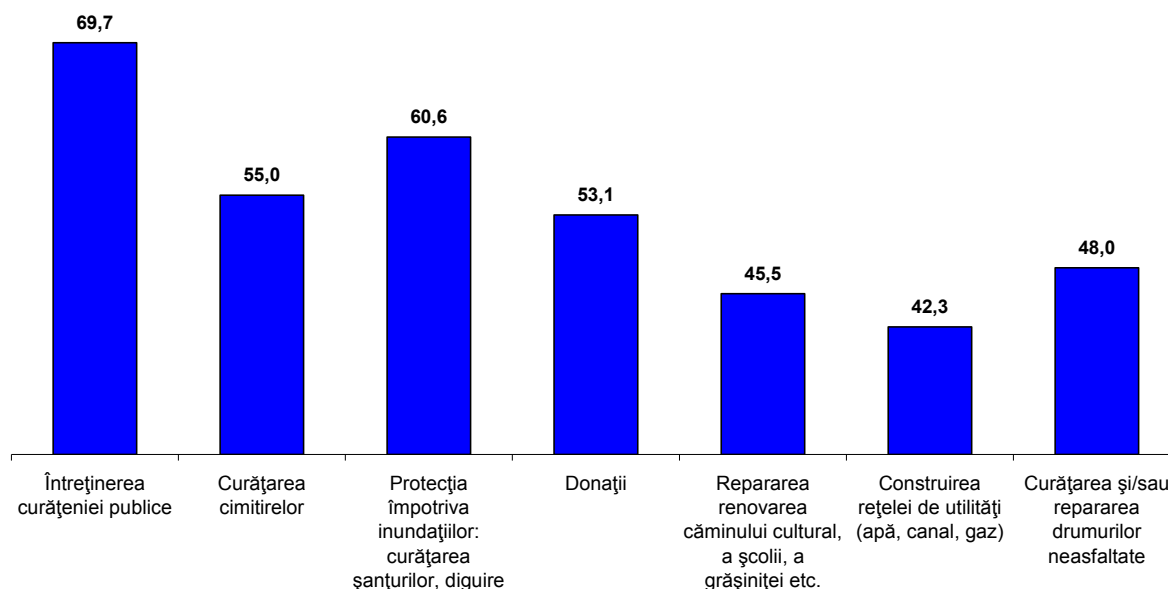


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Dacă ar fi necesar, care ar fi acele munci în folosul comunității la care ați participa voluntar?, comuna Tăuteu (%)



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9

Economia localității

Structura economiei locale

Activitatea economică a comunei Tăuteu este mai degrabă dezvoltată comparativ cu localitățile învecinate și cu restul comunelor din județul Bihor. Conform datelor de la Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC, 2011), în comuna Tăuteu, la 31 Octombrie 2011, erau înregistrate 60 de firme și 19 activități independente, întreprinderi individuale sau familiale. Raportat la numărul total de firme din județ, în comuna Tăuteu sunt concentrate doar 0,42% din firme.

La nivel județean erau înregistrate, la 31 decembrie 2009, 18.620 firme, din care: 54,30% societăți comerciale cu răspundere limitată, 29,20% persoane fizice autorizate, 13,03% întreprinderi individuale, 2,50% întreprinderi familiale, 0,37% societate cooperativă, 0,32% societate pe acțiuni, 0,25% cooperative agricole, 0,01 regii autonome, 0,01% grupuri europene de interes economic.

Densitatea întreprinderilor la 1.000 de locuitori permite realizarea de comparații cu nivelul județean și poate fi privit ca un indicator al spiritului antreprenorial al populației și al mediului



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



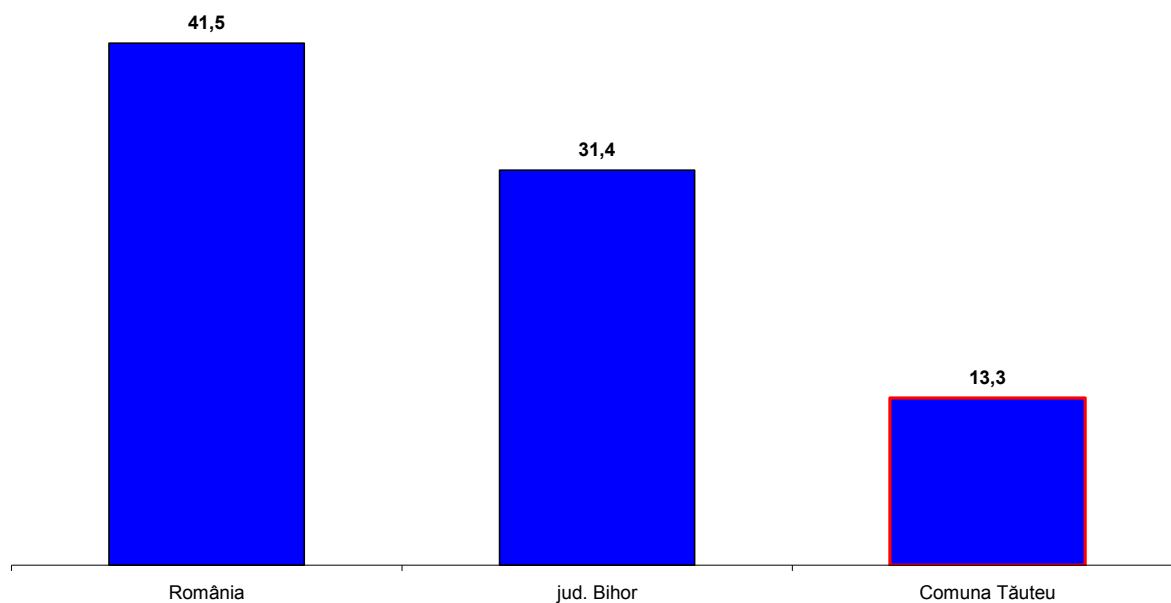
GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

economic prietenos și atractiv pentru investitori. În comuna Tăuteu, densitatea firmelor este de 13,3‰, situându-se mult sub nivelul județean (31,48‰), și național (41,5‰), arătând o implicare antreprenorială mai slabă a populației.

Densitatea întreprinderilor la sfârșitul anului 2010, la 1000 locuitori în comuna Tăuteu



Sursa, ONRC, INS 2011, calcule proprii

Evoluția înmatriculărilor a firmelor relevă tendințele economiei comunei și sunt în concordanță cu cele ale județului. În anul 2011 numărul înmatriculărilor de firme în județul Bihor a fost de 3.026, s-a diminuat cu 16,3% față de 2010 (3.616 de înmatriculări). În anul 2010 trendul înmatriculărilor s-a modificat, fiind o creștere de 20,9% față de anul precedent: de la 1.484 (2009) la 1.794 înmatriculări în 2010.

În comuna Tăuteu se observă tendință oarecum similară cu cele naționale și județene, când în perioada 2004-2008 a crescut relativ constant numărul firmelor înființate (excepție fiind anii 2005, 2007), după care a scăzut semnificativ.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

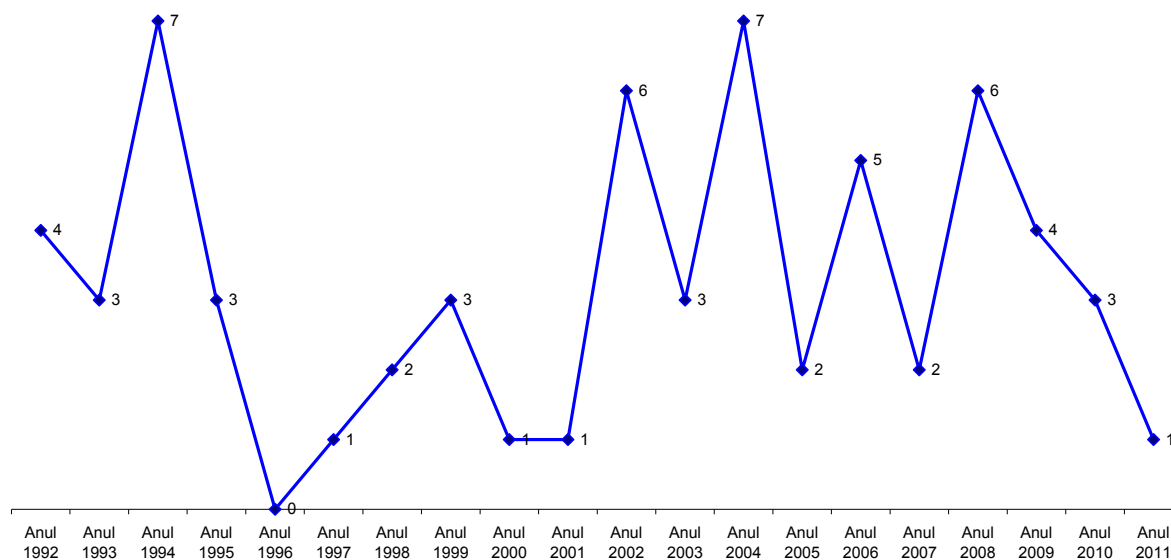


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Evoluția numărului de firme înființate în perioada 1991-2011 în comuna Tăuteu



Sursa: ONRC 2011

Tabel. nr. 5. Lista firmelor din comuna Tăuteu

Denumire firmă	Forma juridică	Localitate	An înregistrare	Activitate
ADLARO SRL	SRL	Tăuteu	2004	Fabricarea încălțăminte
AGRO TIBOR SRL	SRL	Tăuteu	2009	Activități auxiliare pentru producția vegetală
AUTO TANDEM SRL	SRL	Tăuteu	2008	Comerț cu amănuntul de piese și accesorii pentru autovehicule
Balla Iosif PFA	AI	Tăuteu	2006	-



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

BIOENERGIE SRL	MASA SRL	SRL	Tăuteu	2010	-
CREMONESE SRL		SRL	Tăuteu	2004	Comerț cu amănuntul prin standuri, chioșcuri și piețe al altor produse
Dios C. Attila Intrep Indiv		II	Tăuteu	2011	-
ENIGER IMPEX SRL		SRL	Tăuteu	1993	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi și tutun
GALANDA COM		SRL	Tăuteu	1994	Producția și conservarea cărnii
GUESS SRL		SRL	Tăuteu	2008	Lucrări de construcții a drumurilor și autostrăzilor
Hegeto Alexandru intrep Fam		IF	Tăuteu	2009	-
KRISZ KAT SRL		SRL	Tăuteu	2002	Baruri și alte activități de servire a băuturilor
MINIPAN F. F. SZ SRL		SRL	Tăuteu	1992	Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
NISIFOR SRL		SRL	Tăuteu	2004	Fabricarea încălțăminte



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



NOSTER COM SRL	SRL	Tăuteu	2006	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi și tutun
PETO SOFT SRL	SRL	Tăuteu	1995	Alte activități de servicii privind tehnologia informației
PIETROGRANIS SRL	SRL	Tăuteu	2002	Extracția pietrișului și nisipului, extracția argilei și caolinului
SERVICIUL PUBLIC DE INTERES COMUNAL TĂUTEU SA	SA	Tăuteu	2009	Captarea, tratarea și distribuția apei
Szilagyi I. Francisc Intrep Indiv	II	Tăuteu	2009	-
TERRAEX SRL	SRL	Tăuteu	2006	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
Toth G. Levente PFA	AI	Tăuteu	2011	-
Vasadi Daniela Florica PFA	AI	Tăuteu	2010	-
Bite Gheorghe Emil Intrep. Indiv.	II	Poiana	2011	-
CARUL MIC IMPORT EXPORT SRL	SRL	Poiana	1993	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare,





					băuturi si tutun
FANMIA COM SRL	SRL	Poiana	1994		Comerț cu amănuntul in magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi si tutun
MIORITICA SRL	SRL	Poiana	2006		Creșterea ovinelor și caprinelor
PALIR DIVERS SRL	SRL	Poiana	2006		-
POENIS EXIM SRL	SRL	Poiana	1995		Comerț cu amănuntul in magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi si tutun
TISA COMIMPEX SRL	SRL	Poiana	1992		Comerț cu amănuntul in magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi si tutun
VARDICS SALUBRITATE SRL	SRL	Poiana	2010		Colectarea deșeurilor nepericuloase
VARDICS TRADING SRL	SRL	Poiana	2007		Colectarea si epurarea apelor uzate
BALTINUT SRL	SRL	Ciutelec	2008		-
Bara Kinga Timea II Intrep. Indiv.		Ciutelec	2010		-
CURTEAROM SRL	SRL	Ciutelec	1999		Comerț cu amănuntul in





					magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi si tutun
Demian M. Cristian	AI	Ciutelec	2010	-	
PFA					
Pintiuta Mariana	IF	Ciutelec	2011	-	
Camelia Intrep. Fam					
Sabau I Maria	PFA	AI	Ciutelec	2010	-
VICORADI SRL	SRL	Ciutelec	2005		Comerț cu amănuntul in magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi si tutun
ALEX & EMIL SRL	SRL	Chiribiș	2009		Cultivarea altor plante nepermanente
AMIS PRESTCOM SRL	SRL	Chiribiș	1992	-	
AMITERA TRANS	SRL	Chiribiș	2002		Transporturi rutiere de mărfuri
BENDANA SRL	SRL	Chiribiș	2003		Depozitări
CORIASMAR SRL	SRL	Chiribiș	2010		Comerț cu amănuntul in magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi si tutun
Cret Simona	AI	Chiribiș	2010	-	





Nicoleta PFA

DORIOANA COM SRL	BAR	SRL	Chiribiș	1994	Baruri si alte activități de servire a băuturilor
DRIMCAM SRL		SRL	Chiribiș	2008	Fabricarea încălțăminte
ELIDAL TRANS SRL		SRL	Chiribiș	2007	Transporturi rutiere de mărfuri
EUROFOTON SRL		SRL	Chiribiș	2008	Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare
EXIM FRATA SRL		SRL	Chiribiș	1994	Comerț cu amănuntul in magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi si tutun
Farcas Roxana Intrep Indiv.	Patricia	II	Chiribiș	2011	-
FORTUNA SRL		SRL	Chiribiș	1991	Alte transporturi terestre de călători n.c.a
Gal Cristina II	Adriana	II	Chiribiș	2011	-
GHILEONA SRL	IMPEX	SRL	Chiribiș	1999	Comerț cu amănuntul in magazine nespecializate, cu vânzare e produse alimentare, băuturi si tutun





HALIFAX IMPEX SRL	SRL	Chiribiș	2000	Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate
LA BERBECU SRL COMIMPEX SRL	SRL	Chiribiș	1992	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi și tutun
LARODTCA SRL	SRL	Chiribiș	2004	Comerț cu amănuntul al florilor, plantelor și semințelor, Comerț cu amănuntul al animalelor de companie
LAUR MIR STYL SRL - D.	SRL	Chiribiș	2011	-
LEULAND TRANS SRL	SRL	Chiribiș	2004	Transporturi rutiere de mărfuri
LIAMOB SRL	SRL	Chiribiș	2005	Comerț cu amănuntul al mobilei, al articolelor de iluminat și al articolelor de uz casnic n.c.a
Marinau Angelica II	II	Chiribiș	2011	-
Pacala Gheorghe Intrep Indiv.	II	Chiribiș	2010	-
PAMADORIS COMIMPEX SRL	SRL	Chiribiș	1994	Transporturi rutiere de mărfuri





Paskutz	Traian	II	Chiribiș	2010	-
Intrep Indiv					
PETRANS SRL		SRL	Chiribiș	2002	Comerț cu amănuntul al îmbrăcămintei, în magazine specializate
PRIETENUL MEU SRL		SRL	Chiribiș	2003	Transporturi maritime si costiere de pasageri
RAZBAN COMPANY SRL		SRL	Chiribiș	2004	Transporturi rutiere de mărfuri
Rus I Floarea PFA		AI	Chiribiș	2010	-
SALCIM PRODCOM SRL		SRL	Chiribiș	1993	Comerț cu amănuntul in magazine nespecializate, cu vânzare de produse nealimentare
SANALEX SRL		SRL	Chiribiș	2006	Lucrări de instalații sanitare, de încălzire si de aer condiționat
SEDNICO SRL		SRL	Chiribiș	2001	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale si nerezidențiale
Taut Catalin Ionut PFA		AI	Chiribiș	2009	-
TRANS CHIRIBIȘ SRL		SRL	Chiribiș	1997	Alte transporturi terestre de călători n.c.a
BAJZATH		SRL	Bogei	1994	Comerț cu amănuntul in





PRODCOMEXIM SRL					magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi si tutun
FELINPOP SRL	SRL	Bogei	2002		Transporturi rutiere de mărfuri
HODICOCO SRL	SRL	Bogei	2009		Facilități de cazare pentru vacanțe si perioade de scurta durată
LA DOI SOFERI SRL	SRL	Bogei	1994		Transporturi terestre de călători, ocazionale
LAVESA SRL	SRL	Bogei	1999		Baruri si alte activități de servire a băuturilor
MIREL-DAN SRL	SRL	Bogei	1998		Comerț cu amănuntul al fructelor si legumelor proaspete, in magazine specializate
ROMAN CRIS SRL	SRL	Bogei	2002		Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi si tutun
ROXACRIST SRL	SRL	Bogei	2003		Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi si tutun
SAMARAN	TRANS	SRL	Bogei	2004	Transporturi rutiere de mărfuri
SRL					





VERDINI COMIMPEX SRL		Bogei	1998	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi și tutun
VIOMARCRIS COM SRL		Bogei	1995	Transporturi urbane, suburbane și metropolitane de călători
VIOMARPOP SRL	SRL	Bogei	2008	Transporturi rutiere de mărfuri

După forma juridică de organizare, persoanele juridice din comuna Tăuteu se împart astfel: 59 societăți comerciale cu răspundere limitată (SRL), o societate pe acțiuni (SA), 17 întreprinderi individuale (AI), și două întreprinderi familiale (IF).

Din cele 60 firme (SRL+SA) înregistrate în comuna Chișlaz, majoritatea (25 firme) au domeniul de activitate în sectorul comerțului, cum ar fi comerțul cu amănuntul în magazine de specialitate și generale, baruri, sau altele. Sunt de asemenea 4 firme care activează în domeniul industriei, patru firme în domeniul construcțiilor, trei în agricultură, trei în construcții și 11 în transporturi de marfă sau persoane respectiv șase în alte servicii conform datelor furnizate de ONRC, pentru 31 decembrie 2010.





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

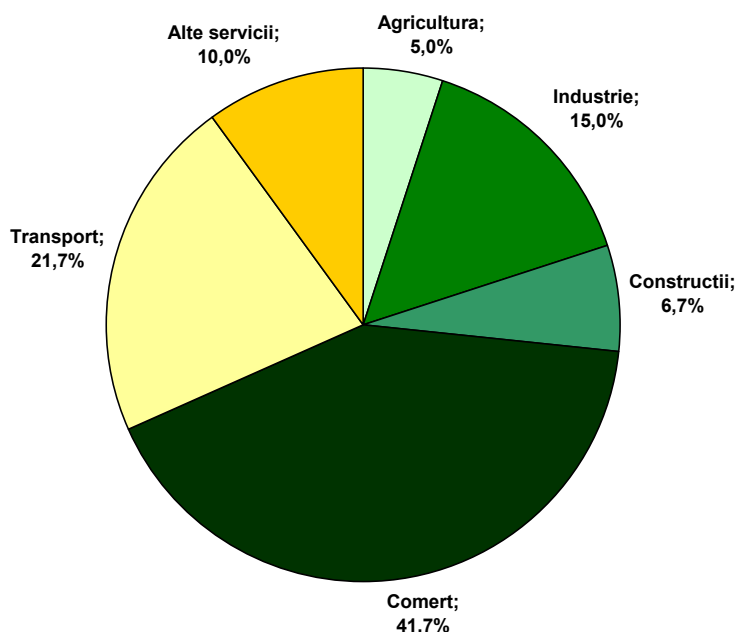


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Sectorul de activitate al firmelor din comuna Tăuteu



Sursa: ONRC 2011

Din totalul de 60 de firme înregistrate 19 sunt în prezent suspendate, doar 41 fiind în activitate în prezent. Din cele 41 de firme 19 nu au nici un angajat, întreprinderea cu cel mai mare număr de angajați (17 pers) fiind magazinul de produse alimentare SALCIM PRODCOM SRL. Numărul mediu de angajai ai firmelor din comună este de 1,9, medianul de 0. Firmele de pe teritoriul comunei au în total 114 angajați.

Conform datelor din bilanțurile depuse pentru anul 2010, firmele din comuna Tauteu au realizat în total o cifră de afaceri de 29.627.648,00lei, cea mai mare dintre cele patru comune analizate. Productivitatea medie a muncii în anul 2010, adică cifra de afaceri realizată per angajat, înregistrează o valoare de 259.891,65 lei, cu mult peste valoarea înregistrată la nivel județean (64.907 lei/angajat).

Profitul total al firmelor înregistrate în comuna Tăuteu însumează în total 1.483.164 lei. Cel mai mare profit în sumă de 17.734.617 lei a fost realizat în 2010 de pompa de carburanți HALIFAX IMPEX SRL urmată de magazinul de piese auto AUTO TANDEM SRL (1.361.822 lei) respectiv



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

VARDICS TRADING SRL (1.328.601 lei). Din totalul de 41 de firme funcționale doar 20 au încheiat anul 2010 cu profit, trei cu suma 0, restul firmelor terminând anul în pierdere.

Profilul firmelor din comuna Tăuteu este diversificat, având domeniul de activitate în toate cele trei sectoare ale economiei, majoritatea acestora au însă un număr scăzut de angajați, fiind doar nouă firme al căror număr de angajați este mai ridicat de 5 persoane. Astfel piața forței de muncă rămâne închisă, cererea locală pentru forța de muncă fiind redusă.

Potențialul întreprinzător al comunei poate fi considerat mediu comparativ cu celelalte trei comune analizate, o persoană din 10 chestionate ($10,6\% \pm 4,9$ din totalul populației) cu ocazia cercetării realizate de către Promoter Consult Center afirmă că plănuiește pornirea unei afaceri în următorul an. Domeniul de activitate al planurilor menționate au fost agricultura, comerțul și transportul.

Agricultura

Suprafața fondului funciar a comunei Tăuteu totalizează 6.976 hectare, din care 73,1% reprezintă terenuri agricole și 26,9% terenuri neagricole. Datorită poziționării geografice, în zonă deluroasă cu sol forestier, terenurile în marea lor majoritate nu sunt adecvate producției agricole. Aproximativ trei sferturi din terenuri sunt de categoria III, IV, doar 20% din totalul terenurilor este de categoria I, cele aflate pe malul Bistrei.

Din cele 5.102 hectare de teren agricol, 78,6% sunt reprezentate de teren arabil, 12,7% sunt pășuni, 7,5% fânețe, 1,2% vii și livezi. Din anul 1990 structura suprafeței agricole a comunei Tăuteu nu s-a modificat semnificativ: terenului arabil ocupă ponderea cea mai însemnată din totalul terenului agricol, avans însă terenuri relativ extinse de pășunile și fânețele.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

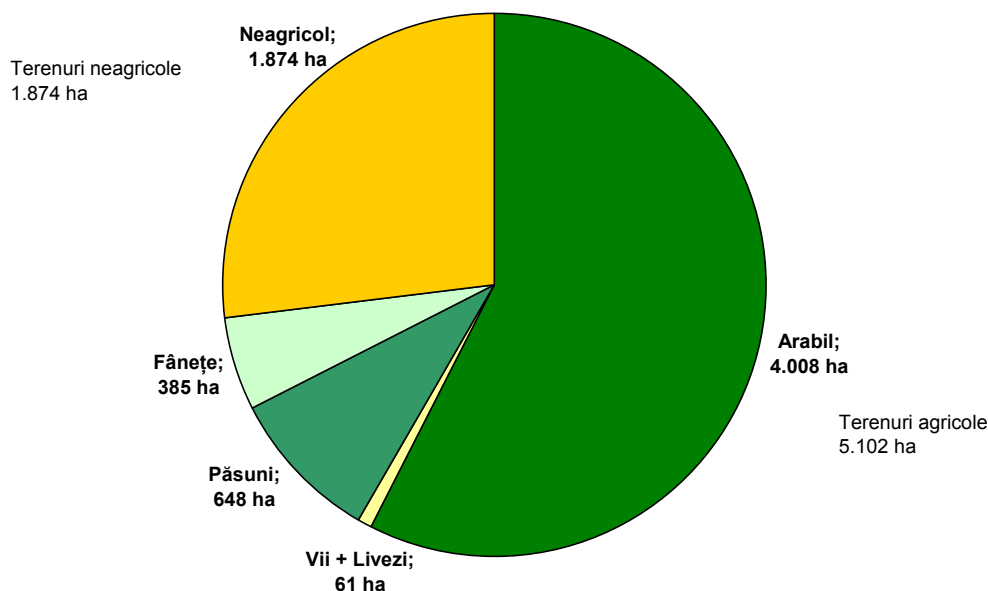


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

**Ponderea terenurilor agricole și neagricole în totalul
suprafeței comunei Tăuteu**



Sursa: INS Bihor 2011

Comuna Tăuteu are un caracter agrar de șes, având spații agricole asociate (arabil, pășuni, fânețe, livezi și vii), cu o pondere însemnată de teren arabil, în concordanță cu condițiile de mediu. Acest tip de peisaj rural cuprinde în special suprafețe extinse de teren arabil cu culturi de porumb, grâu, secară, cartof și plante tehnice și areale mai restrânse pășuni, fânețe vii și livezi.

Comparativ cu structura suprafețelor agricole a județului Bihor, comuna Tăuteu arată o structură specifică zonelor de șes, procentul terenului arabil fiind preponderent (78,6% comparativ cu 62%) și terenuri mai restrânse de pășuni și fânețe. Chiar dacă satul are o tradiție specifică vinicolă, aflându-se în zona vinicole a județului Bihor, nu are un procent semnificativ de vii în prezent (1,2% comparativ cu media județeană de 1,2%). Conform sătenilor sistemul comunist a fost cel care a dat lovitura de grație viticulturii comunei, colectivizând viile. În această perioadă sătenii și-au plantat struguri în curte, însă nici calitatea nici cantitatea acestora nu este suficientă. După 1990 câțiva localnici au reînnoit plantațiile de vii însă pe suprafețe relativ mici (0,1-0,2 ha)



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

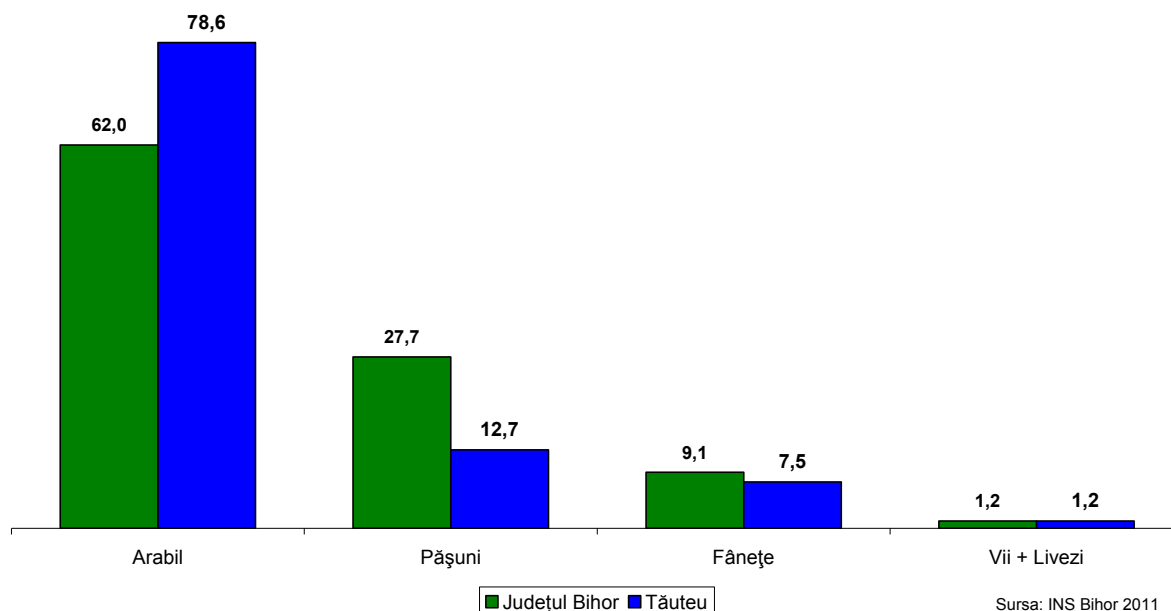


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Structura terenurilor agricole în județul Bihor și comuna Tăuteu în anul 2009



Terenul arabil este cultivat în comuna Tăuteu în principal cu porumb, grâu, secară, floarea soarelui, legume și cartofi.

Tabel nr. 6. Categori de folosință a terenurilor în comuna Tăuteu, 2003

Teren agricol	Total ha	%
Porumb	950	47,5
Grâu si secară	600	30,0
Floarea soarelui	250	12,5
Cartofi	100	5,0
Legume	100	5,0

Sursa: INS, 2011



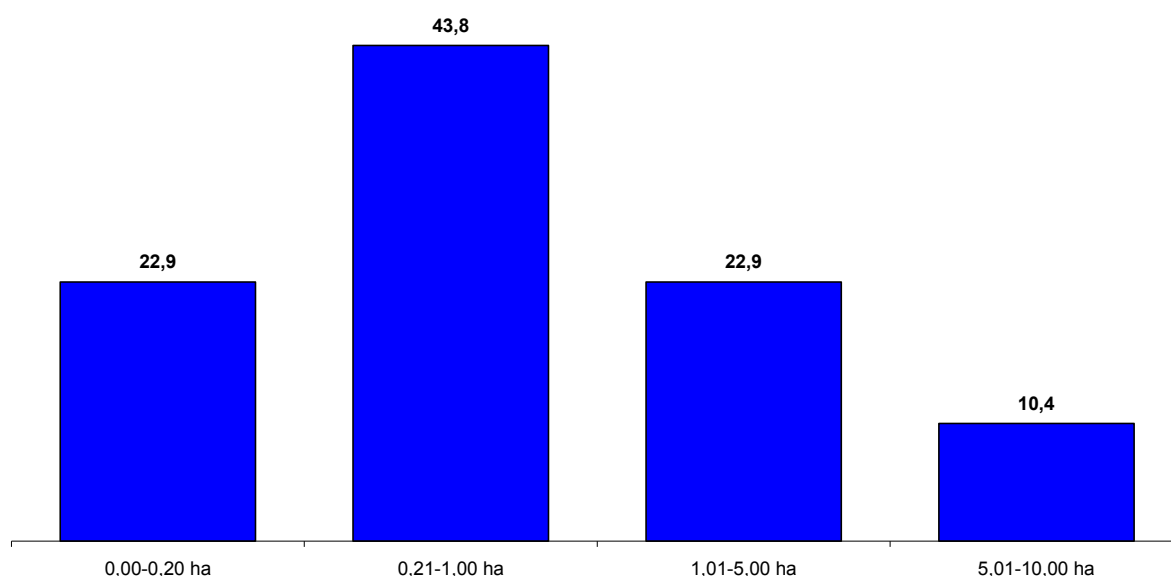
DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



Conform sondajului realizat de în rândul locuitorilor din comună 59% din totalul populației se ocupă de agricultură, 41% sunt cei care nu au activități agricole, un procent relativ scăzut în comparație cu localitățile învecinate. În pofida procentului relativ ridicat totuși al celor care se ocupă de agricultură, mărimea terenurilor lucrate este foarte mic. Suprafețele lucrate sunt de la 0,01 ha-10 ha, mediana fiind de 0,60 ha, iar valoarea medie de 1,65 ha.

Mărimea terenurilor lucrate în comuna Tăuteu



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9

7,4% din totalul celor chestionați închiriază terenul cu scopul de a o lucra. Este vizibil deci că tipul de agricultură practicat în comună este în mare parte una de subzistență, pe terenuri segmentate și foarte mici, cu scopul asigurării principalelor produse pentru consumul gospodăriei. Doar 13% din totalul celor chestionați a afirmat că deși scopul activității agricole este autoconsumul, surplusul îl vând. În comparație cu satele învecinate mecanizarea agriculturii este mai accentuată, 61,2% din totalul celor chestionați folosește utilaje, fie ele proprii sau închiriate și doar 38,9% din totalul celor chestionați se bazează mai degrabă pe forța manuală sau animală, în lucrarea pământului.





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



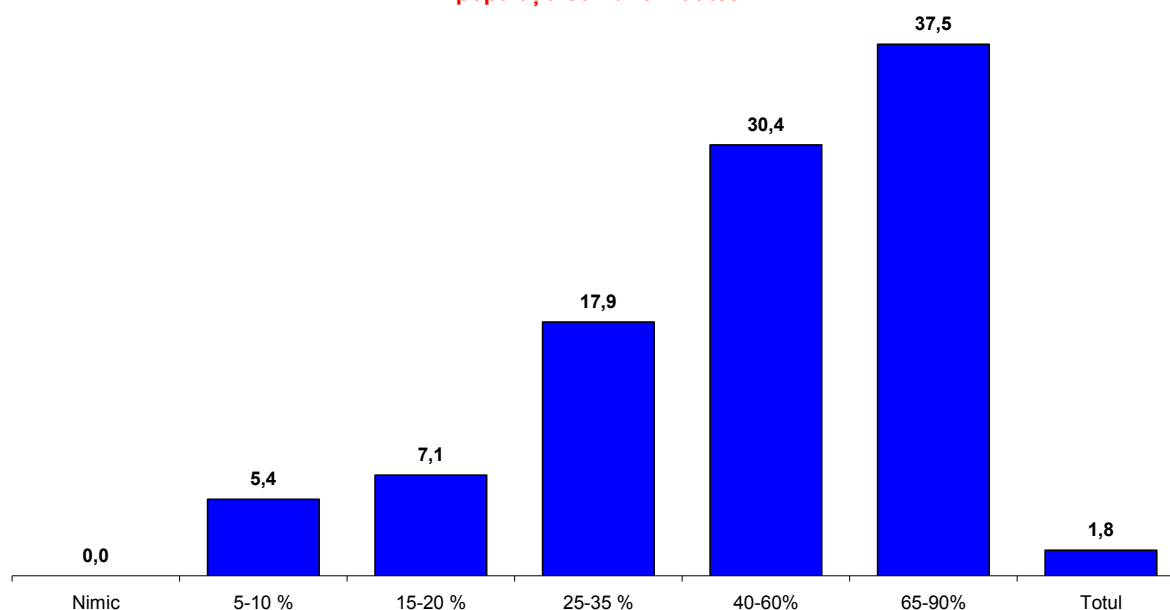
Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Procentul celor care se ocupă de creșterea animalelor, este asemănător celor care se ocupă de agricultură: 47% procente din cei chestionați nu se ocupă deloc de creșterea animalelor. Scopul acestei activități este de asemenea în primul rând consumul gospodăriei, 39,6% din totalul populației chestionate afirmă că deși scopul creșterii animalelor este în primul rând consumul gospodăriei, surplusul îl vând. În cazul celor care cresc animale și cu scopul de a le vinde, majoritatea asigură aproximativ jumătate sau mai mult din veniturile familiei din această activitate. Comuna are trei întreprinzători în domeniul agricol, dintre care doi se ocupă de cultivarea cerealelor și a altor plante respectiv unul se ocupă de creșterea animalelor.

Din totalul populației chestionate la nivelul comunei 14 procente au accesat fonduri europene cu scopul susținerii sau dezvoltării producției agricole. Sursa fondurilor au fost APIA plata pe suprafață cu sume cuprinse între 400-3.000, respectiv o singură cerere din programul "Modernizarea fermelor de semisubzistență" FEADR măsura 141 în sumă de 1.000 lei.

În medie populația care se ocupă de agricultură produce în gospodăria proprie aproximativ 55% din consum, mediana fiind de 60%.

Procentul alimentelor produse în gospodărie din totalul celor consumate de către populația comunei Tăuteu



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



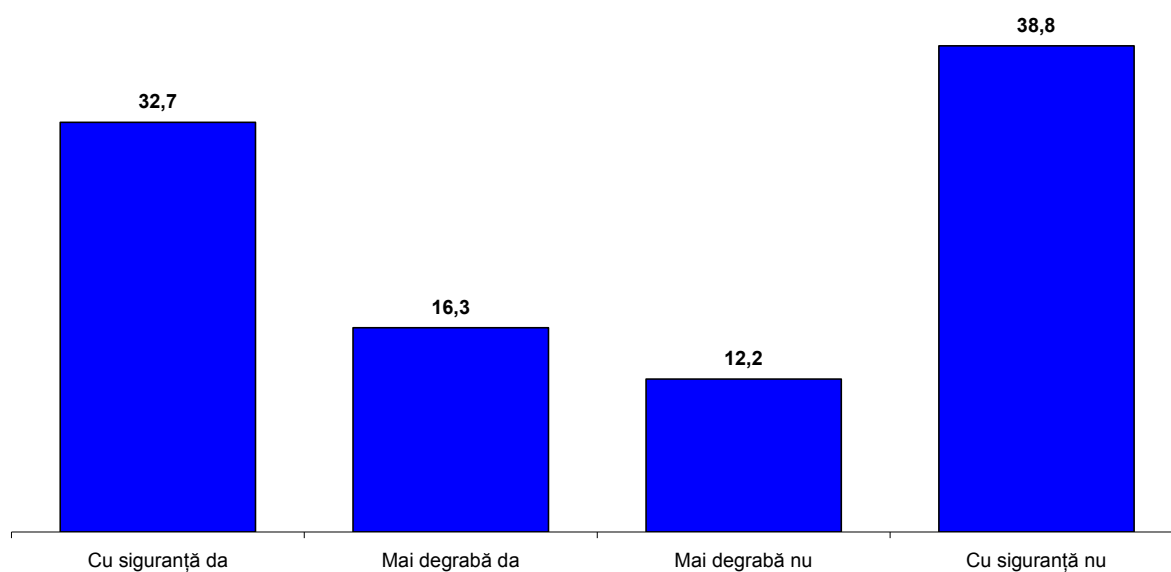
GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Datorită segmentării terenurilor agricole și a unei agriculturi de tip tradițional autarh, unde scopul principal al agriculturii este susținerea consumului gospodăriei proprii, disponibilitatea de asociere privind activitățile agricole este relativ scăzut.

Ați fi dispus să vă asociați sau să vă înscrieți în asociații de producători cu scopul comercializării comune a produselor?, comuna Tăuteu



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9

Infrastructură

Cele mai importante drumuri care străbat teritoriul comunei Tăuteu sunt drumul județean 191 Oradea - Tileagd – Brusturi – Derna – Marghita, DN 19E Chiribiș-Sălard-Biharia, și DN 19b Săcuieni-Marghita-Suplacu de Barcău. Toate dintre aceste drumuri sunt asfaltate și se poate ajunge pe ele la orașele apropiate din județ: Marghita, Săcuieni, dar și la Oradea.

Lungimea totală a străzilor din comună este de 55,9 km din care 37,1 km trece prin intravilan, în timp ce lungimea totală a drumurilor asfaltate în comună este 18,81 km din care 11,4 km trece prin intravilan. Aceasta înseamnă că proporția drumurilor asfaltate în comună este 33,6%. În comună mai există și 4,27 km de drumuri de tractor.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



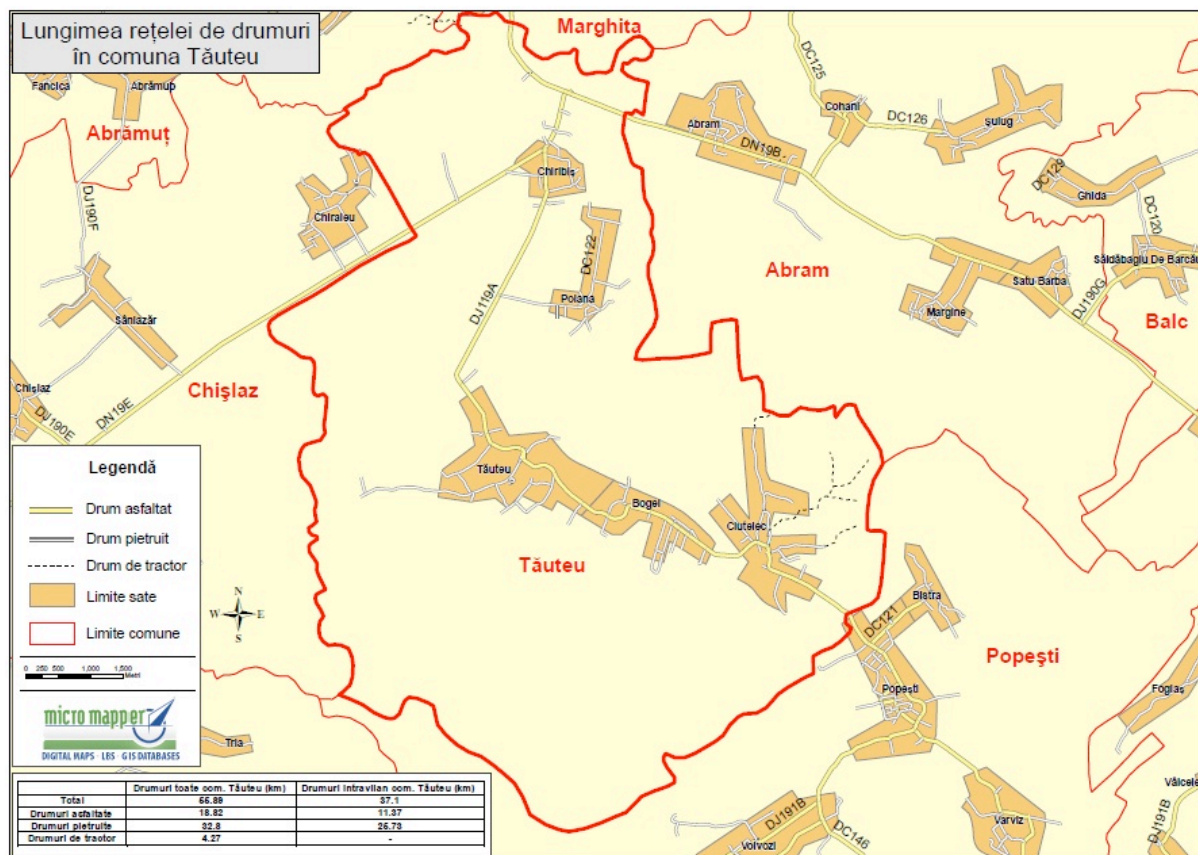
UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"



În localitățile comunei Tăuteu alimentarea cu apă potabilă a populației se asigură prin sisteme centralizate de alimentare cu apă și instalații locale, fântâni. În comună rețeaua de alimentare cu apă potabilă are o lungime de 29,5 km. Volumul distribuit de rețea este 12 mii m³. În comună există și 7,7 km de conducte de distribuție a gazelor naturale. Distribuția totală a gazelor naturale este 182 mii m³ din care 113 mii m³ pentru uz casnic. Comuna nu dispune, însă de rețea de canalizare și nici de o stație de epurare a apei uzate.

În cadrul comunei funcționează două oficii poștale, unul în Tăuteu iar celălalt în Ciutelec.

Infrastructura medicală a comunei constă din cele patru cabinete medicale de familie deservite de patru medici de familie, și 16 asistente medicale. În comună își mai desfășoară activitatea un medic în sectorul public. Numărul total de locuitor pe medic în comună este 900 persoane, indice mult mai bună decât numărul de 1426 locuitori pe medic în mediul rural din țară, însă net inferior



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chișlaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

mediei naționale care este de 565 pers/medic. Localnicii aflați la nevoie pot să își procure medicamente din farmacia cu sediul în satul Tăuteu. Din punct de vedere medical comuna Chișlaz depinde de Spitalul Teritorial Marghita.

Infrastructura educațională a comunei Chișlaz constă din 2 unități de învățământ. Acestea reprezintă în total 27 de săli de clasă și cabinete în care se pot desfășura activități educaționale, și 4 laboratoare școlare. În comună există și grădinițe, însă nu funcționează nici un colegiu tehnic, liceu sau școală specială. În 2009 s-au înscris în total 466 de elevi la cele două unități de învățământ, și 146 de copii în grădinițe. Aceasta înseamnă, că numărul elevilor pe o sală de clasă este 17. În același timp comuna stă bine și la capitolul numărului calculatoarelor în școli. Școlile din Tăuteu dispun de 54 de calculatoare, ceea ce înseamnă că numărul elevilor pe un calculator este 9. În comună funcționează și cinci biblioteci, din care una este bibliotecă publică. În satul Tăuteu se găsește și un cămin cultural recent renovat. În momentul actual în comună se află în curs de realizare următoarele proiecte: construcția unei școli cu clasele I-IV la Ciutelec, construcția a două grădinițe la Bogei și la Tăuteu, construcție cămin cultural în localitățile Chiribiș și Bogei.

Conectivitatea comunei

Conectivitatea comunei Tăuteu la orașele importante ale județului nu reprezintă o problemă. Satul Chiribiș din comună are acces direct la calea ferată Săcuieni-Maghita-Șimleu Silvaniei-Șarmășag, operată în prezent exclusiv de operatorul feroviar privat S.C. Regional S.R.L. Prin Chiribiș trec zilnic șapte trenuri spre Șarmășag, și cinci trenuri spre Săcuieni dintre care una circulă până la Oradea. În afara satului Chiribiș transportul public în comună este asigurat numai de linii de autobuz

Cel mai apropiat oraș din județ este Municipiul Marghita, care se află la 4 km distanță de satul Chiribiș (cel mai apropiat) și la 15 km distanță de satul Ciutelec (cel mai îndepărtat), în timp ce distanța până la Oradea, reședința județului Bihor este 55 de km pe șosea.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



Oraș	Distanță rutieră (km)	Durata aproximativă a călătoriei cu autocar
Oradea	55	50 minute
Marghita	10	10-15 minute
Săcuieni	27	25-30 minute
Aleșd	42	40-45 minute
Valea lui Mihai	37	30-35 minute
Șimleu Silvaniei	48	40 minute

Cea mai apropiată trecere de frontieră este cea de la Săcuieni-Létavértes (35,5 km), urmată de cea de la Valea lui Mihai (46,5 km) și la Borș (57 km). La Debrecen, al doilea oraș ca număr de locuitori în Ungaria se poate ajunge cel mai rapid prin trecerile de frontieră de la Săcuieni sau la Valea lui Mihai, unde este posibilă și trecerea cu trenul.

Conform anchetei realizate în rândul localnicilor 19% din populația totală cercetată, respectiv 46,3% dintre cei care lucrează fac navetă între locuința și locul lor de muncă. Mai mult de jumătate dintre ei (58,8%) fac naveta la Marghita, în timp ce 35,3% fac naveta la o altă comună din județ iar 5,9% lucrează în Oradea. Valoarea medie a timpului petrecut zilnic călătorind este aproximativ o jumătate de oră (33 minute).

Infrastructura de mediu

Apa

Apele comunei Tăuteu aparțin bazinului hidrografic al Crișurilor, având o suprafață totală de 14860 km² și o lungime de 5785 km, din care lungimea sub-bazinului Barcăului, al cărui afluenți sunt





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

pârâurile din comună, este 134 km. Apele aflate pe teritoriul bazinului sunt administrate și verificate periodic de Administrația Bazinală de Apă Crișuri Oradea. În anul 2010 au fost monitorizate 57 de cursuri de apă și 5 canale pe 97 de secțiuni de monitorizare.

Conform datelor livrate de Agenția Pentru Protecția Mediului Bihor, bazinul hidrografic al Crișurilor are resurse de apă utilizabile de 744,735 milioane m³ din care 33746,9 mii m³ sunt livrate pentru unitățile de gospodărire comunală (populație și industrie).



Bazinul hidrografic al Crișurilor (sursă: www.apecrisuri.ro)

Comuna Tăuteu este străbătută de râul Bistra, care izvorăște din munții Plopiș și are o lungime de 53 de km. Valea Bistra se varsă în Barcău la Marghita.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



Dintre râurile amintite numai Barcăul și Valea Bistra sunt monitorizate periodic de către Administrația Bazinală de Apă Crișuri Oradea. Starea râului Valea Bistra este verificată la 3 secții de monitorizare diferite: Pădurea Neagră, Budoii și Chiribiș. Datele din anul 2009 arată că starea ecologică și chimică a râului Barcău era moderată, fiind de calitate III (calitate medie pe o scală de la I. la V.). Râul Bistra are tot calitatea III la Chiribiș, față de secțiunile mai înalte, unde calitatea este foarte bună (I). În ambele cazuri principalii factori de poluare sunt poluanți toxici specifici de origine naturală.

Cursul de apă	Secțiunea de monitorizare	Clase de calitate					
		Regim de oxigen	Regim de nutrienți	Grad de salinitate	Poluanți toxici	Alți indicatori chimici	Caracterizare generală
Barcău	Suplacu de Barcău	II	II	I	II	I	II
Barcău	Marghita	II	II	I	III	I	III
Barcău	Parhida	II	II	I	II	I	II
Bistra	Pădurea Neagră	I	I	I	I	I	I
Bistra	Budoii	I	I	I	I	I	I
Bistra	Chiribiș	III	I	I	III	I	III

sursă: www.anpm.ro

Din totalul de 81 km parcurși de râul Barcău în județul Bihor 41 km este de calitate II iar 40 km de calitate III, în timp ce Valea Bistra este de calitate I pe aproape toată lungimea monitorizată (38km).





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Verificarea calității *biologice* făcută la cele trei secțiuni de monitorizare pe Valea Bistra arată că calitatea apei se deteriorează foarte mult pe cursul ei. Calitatea biologică a râului la Pădurea Neagră este foarte bună (I), la Budoii este bună (II), iar în comuna Tăuteu, la Chiribiș este de calitatea III (ultimele 9 km).

Pe lângă apele de suprafață în județul Bihor sunt monitorizate și apele subterane. În anul 2010 s-au prelevat probe de apă din 66 foraje și 11 izvoare, din care în 21 foraje au fost înregistrate valori care depășesc valoarea prag conform Ordinului 137/2009. Următorii indicatori sunt responsabili pentru starea chimică slabă a apelor: NO₃, NO₂, NH₄, PO₄, SO₄, Pb și As. În cazul izvoarelor valorile medii determinate se încadrează în limita admisă.

În ceea ce privește potabilitatea apelor din județ, conform datelor publicate de Agenția Pentru Protecția Mediului Bihor în urma efectuării analizelor a 1267 probe de apă recoltate din sisteme publice sau private (sisteme centrale de alimentare cu apă, arteziene și fântâni publice și individuale) 8,5% din analizele fizico-chimice și 9,4% din analizele microbiologice au fost necorespunzătoare. Potabilitatea apei din sistemele centrale din județul Bihor a înregistrat în anul 2010 o valoare de 34,2% reprezentând o scădere față de anii 2009 și 2008.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

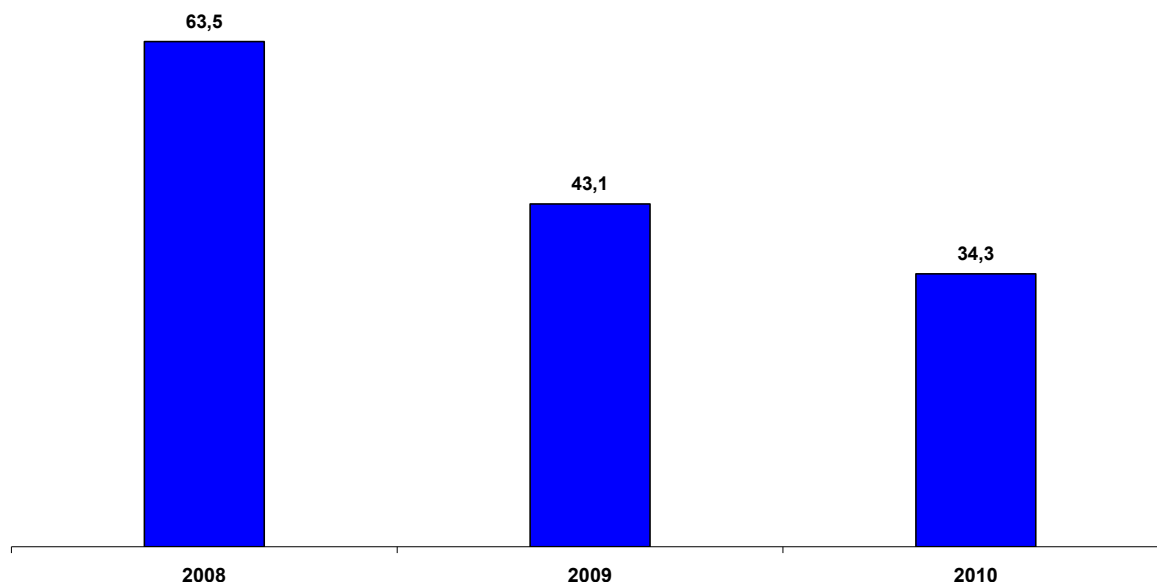


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Frecvența probelor corespunzătoare (%)



Sursă: www.anpm.ro

În același timp potabilitatea apei din arteziene și fântâni publice a înregistrat în anul 2010 o valoare de 21,5%, o creștere semnificativă față de anul precedent (8,6% în 2009).

Solul

Solul este un strat afânat, moale și friabil de la suprafața scoarței pământeste, care împreună cu atmosfera din jur constituie mediul de viață al plantelor; suprafața pământului. Este format din particule minerale, materii organice, apă, aer și organisme vii. Este un sistem foarte dinamic, care îndeplinește multe funcții și este vital pentru desfășurarea activităților umane și pentru supraviețuirea ecosistemelor.

În județul Bihor repartiția solurilor se face în șase categorii de folosință: teren agricol, păduri, construcții, căi de comunicații, ape și alte suprafețe. Dintre cele 7 zone principale din județul Bihor comuna Tăuteu face parte din zona Marghita, a cărei sol are profil agricol, silvic și industrial. În



Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu

DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

zonă agricultura este profilată pe zootehnie (pășuni) și producții vegetale (arabil). Potențialul silvic este amplasată în sud-estul zonei în timp ce industria este amplasată în Marghita, Derna, Suplacul de Barcău, Popești.

Compoziția și calitatea solurilor este influențată de condițiile de relief și în comuna Tăuteu: în câmpia piemontană cu drenaj favorabil sa format solul numit brun argiloiluvial, care este gleizat (reducerea oxizilor de fier) moderat din cauza umidității. În microdepresiuni, unde apa se adună și stagnează un timp îndelungat solurile sunt serios afectate de exces de apă. Astfel se formează solul gleic. Pe porțiunile înclinate s-a declanșat o eroziune de intensitate moderată. La aceste locuri argila s-a spălat în profunzime iar a rămas pe loc silicea coloidală formând solul brun luvic. Pe pantele cu înclinare puternică spălarea particulelor de sol de către apă este atât de intensă încât s-au format eridosoluri, care uneori prezintă eroziune de adâncime și alunecări stabilizate.

Poluarea solului este forma de poluare cel mai dificil de măsurat și de controlat, iar solul este mai greu de ecologizat decât aerul sau apa. Reziduurile zootehnice aplicate în cantități mari constituie și ele o sursă de poluare a solului. În județul Bihor solurile sunt afectate de acest tip de poluare pe o suprafață totală de 23,4 ha. Comuna Tăuteu, împreună cu Ciuhoi și Chișlaz apar pe lista localităților din județul Bihor (emisă de Ministerul mediului și gospodăririi apelor), unde există surse de nitrați din activități agricole, reprezentând zone vulnerabile sau potențial vulnerabile.

Calitatea aerului

În ceea ce privește calitatea aerului, România are obligația de a limita emisiile de poluanți anuale de gaze cu efect de acidifiere și eutrofizare și de precursori ai ozonului, sub valorile de 918 mii tone/an pentru dioxid de sulf (SO₂), 437 mii tone/an pentru oxizi de azot (NO_x), 523 mii tone/an pentru compuși organici volatili nonmetanici (NMVOC) și 210 mii tone/an pentru amoniac (NH₃), valori ce reprezintă plafoanele naționale de emisie.

În județul Bihor monitorizarea calității aerului se efectuează prin rețeaua de monitorizare formată din: stațiile automate de monitorizare a calității aerului, puncte de prelevare pulberi sedimentale, puncte de prelevare precipitații.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chișlaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Stațiile automate furnizează date de monitorizare în timp real datele fiind stocate pe serverul central aflat la sediul APM Bihor urmând ca acestea să fie validate și mai apoi certificate în cadrul RNMCA (Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului).

În anul 2010 județul Bihor s-a prelucrat date privind calitatea aerului din patru stații automate din care trei sunt stații urbane amplasate în Oradea iar una este situată într-o zonă rurală, industrială la Țețchea. Observații privind calitatea aerului din comuna Tăuteu se pot baza mai degrabă pe datele provenite din stația Țețchea, stație care monitorizează online următorii poluanți: CO, SO₂, NO, NO₂, NO_x, PM₁₀ (pulberi în suspensie cu diametrul mai mic de 10 microni).

La fiecare stație se calculează indicii specifici de calitate a aerului pentru următorii poluanți: SO₂, NO₂, O₂, CO, PM₁₀. Se stabilesc și indici generali pentru fiecare dintre stațiile automate fiind reprezentate prin numere întregi cuprinse între 1 și 6. În tabelul de mai jos este prezentată evoluția indicelui general de calitate a aerului la stația de monitorizare Țețchea pe parcursul anului 2011. Din fiecare lună s-a luat în considerare data de 30. În lunile Ianuarie, Februarie, Iunie, Iulie, August stația de monitorizare nu a funcționat corespunzător astfel nu s-a reușit adunarea și prelucrarea datelor privind calitatea generală a aerului. Așa cum se observă din datele disponibile aerul în apropierea stației Țețchea era cel mai poluat la sfârșitul lunii octombrie iar cel mai puțin poluat în luna septembrie.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

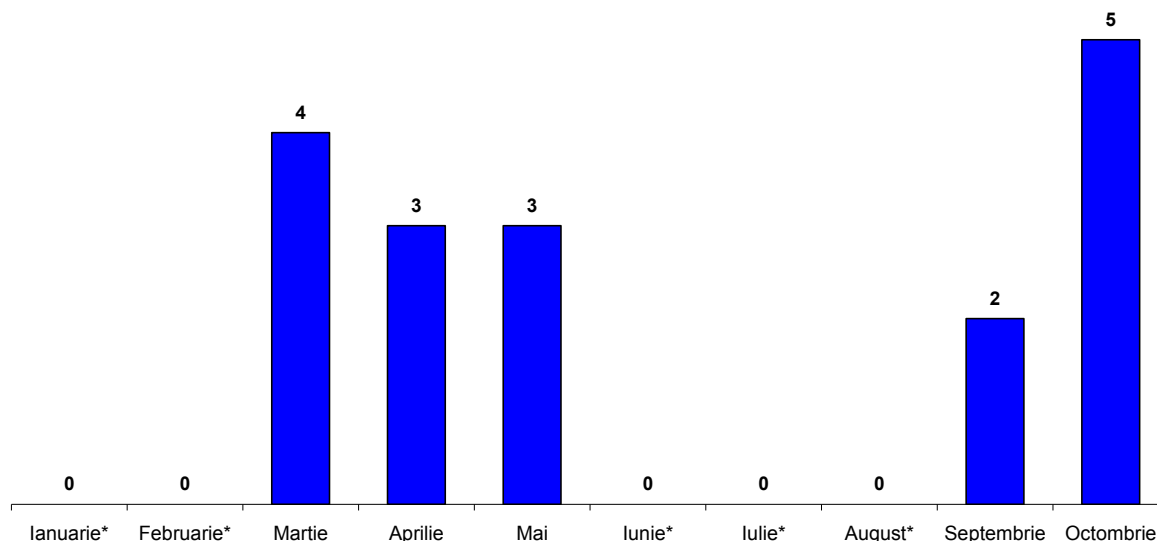


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Indiciul general al calității aerului la stația BH3-Țețchea la data de 30 a fiecărei luni



Sursă : *Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului*

Principalele gaze poluante a căror nivel de concentrație se monitorizează la cele patru stații sunt monoxidul de carbon, dioxidul de sulf și dioxidul de azot. Monoxidul de carbon este un gaz incolor, inodor, insipid, care se formează în principal în urma arderii incomplete a combustibililor fosili. Emisiile de CO provin preponderent de la sursele staționare de suprafață (încălzirea rezidențială) și de la sursele liniare – trafic. Dioxidul de sulf este un gaz incolor, neinflamabil, cu un miros pătrunzător care irită ochii și căile respiratorii. Emisiile de SO₂ se datorează în principal surselor punctuale (activități industriale din domeniul producerii energiei, industria cimentului, industria chimică și petrochimică, etc.) Un aport semnificativ la totalul emisiilor de SO₂ este generat de utilizarea combustibililor cu conținut ridicat de sulf pentru încălzirea rezidențială. Dioxidul de azot (NO₂) este un gaz de culoare brun-roșcat cu un miros puternic înecăcios. Emisiile de oxizi de azot se datorează preponderent surselor liniare (traficul), urmată de contribuția surselor punctuale (activități industriale).



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



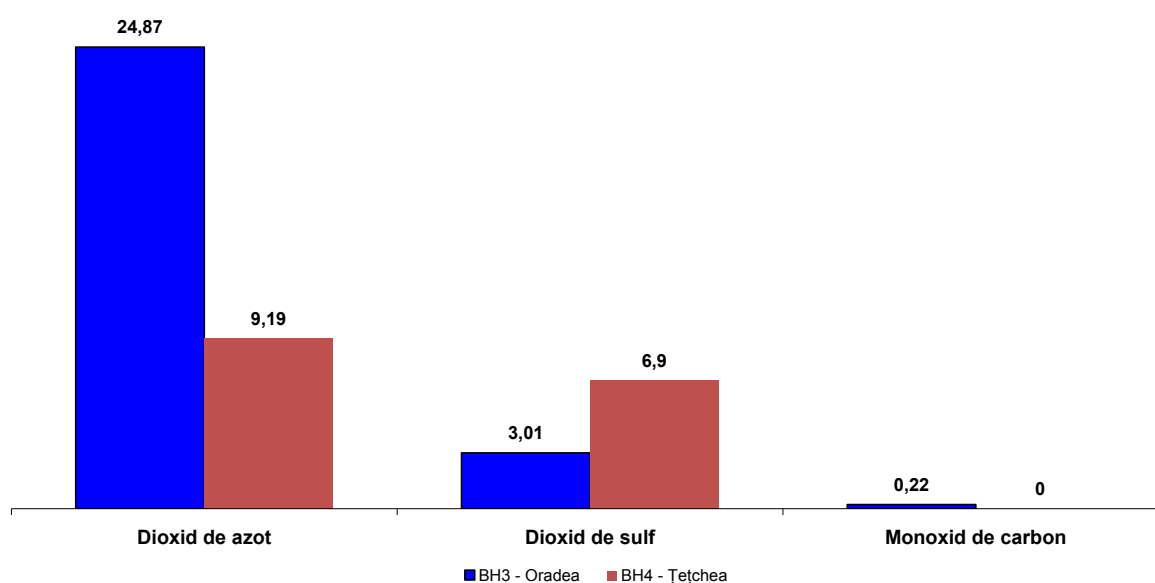
GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Comparând valorile acestor gaze poluante la zona urbană și zona rurală din județ se observă o diferență semnificativă, aerul la stația de la Țețchea fiind mai puțin poluat decât în Oradea, cel puțin din punctul de vedere a nivelului dioxidului de azot și a monoxidului de carbon.

Valoarea anuală medie a principalelor gaze poluante la stațiile BH3-Oradea și BH4-Țețchea în 2010($\mu\text{g}/\text{m}^3$)



Sursă : Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului

În județul Bihor în ultimii ani au fost realizate mai multe investiții în scopul re tehnologizării și introducerii de tehnologii curate în cadrul proceselor tehnologice industriale. Valoarea investițiilor cuprinse în planurile de acțiune pentru anul 2009 era de 171,933 mii euro, iar valoarea investițiilor realizate de agenții economici din județul Bihor pentru anul 2010 este de 2432,324 mii euro.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Biodiversitate

Biodiversitatea este reprezentată de către variabilitatea organismelor din cadrul ecosistemelor terestre, marine, acvatice continentale și a complexelor ecologice; aceasta include diversitatea intraspecifică, interspecifică și diversitatea ecosistemelor.

Biodiversitatea de pe teritoriul comunei Tăuteu este reprezentată de silvostepă în zona de câmpie, în cea mai mare parte ocupată în prezent de culturi agricole, pajiști secundare, plantații de salcâm. Zona pădurilor de foioase, este alcătuită din păduri de cer cu carpen și cer cu stejar și gorun, în alternanță cu pajiști secundare și culturi agricole. Etajul pădurilor de foioase este reprezentat de păduri de stejar, de cer cu gorun, de gorun cu carpen, ulm, frasin. Vegetația intrazonală și azonală e reprezentată de vegetația de luncă, vegetația de sărătură pe areale umede și arenicolă pe nisipuri.



Cândva granița comunei Tăuteu era înconjurată de pădure dar pe parcursul anilor aceste păduri au dispărut datorită acțiunilor de defrișare. Câteva păduri au rămas doar pe lângă malurile pâraurilor iar vegetația acestora este caracterizată de păduri de stejar, de cer cu gorun, de gorun cu carpen, ulm, frasin. Arbuștii dominanți sunt socul, păducelul,

porumbarul și murele.

În păduri și în poieni se găsește frăguțele, menta, coada șoricelului, sunătoarea, strugurii ursului, brândușa de toamnă, brusturele și scaiul dracului. Plantele ocrotite din comună sunt *Orchis militaris* și *Orchis morio*.

Precum vegetația predominantă este cea caracteristică câmpiei și dealurilor, sunt prezente numeroase specii ocrotite atât floristice cât și faunistice. Pădurile din această regiune sunt populate cu cerb, căprior, mistreț, râs, veveriță, fazan colonizat, corb etc. În silvostepă se întâlnesc popândăul, orbetele,





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

hârciogul, bizamul și în exemplare rar, dropia. În zona dealuroasă apele aparțin zonei lipanului, cleanului și scobarului.

În silvostepă se remarcă rozătoarele, iar pădurile sunt populate cu căprior, cerb, mistreț, veveriță, jder, fazan. Zonele umede sunt locuri preferate pentru specii rare de păsări: stârcul, barza neagră, acvila țipătoare mică, milanul negru, șoimul dunărean. Primăvara apar în comună două trei familii de barză și rândunelele.

Gestionarea deșeurilor

Având în vedere că în comuna Tăuteu se realizează o colectare neselectată a deșeurilor și faptul că în apropiere nu există o rampă ecologică care să deservească localitățile comunei (în județul Bihor existând 8 depozite de deșuri), gestionarea deșeurilor este în primul rând o problemă județeană.

Sistemul actual de gestionare a deșeurilor în județul Bihor arată în următorul fel: în 2008 din cantitatea totală a deșeurilor municipale generate (217,000 tone din care 137,000 tone deșuri menajere) aproximativ 95% au fost colectate de operatori de salubritate. În comuna Tăuteu își desfășoară activitatea firma de salubritate S.C. BAYON SUD S.R.L, având un contract până 2014.

În prezent depozitarea deșeurilor colectate în județ se realizează în 5 depozite neconforme (Săcuieni, Ștei, Marghita, care au sistat activitatea în 2010 și Valea lui Mihai respectiv Salonta, care trebuie să sisteze activitatea în 2017) și un depozit conform în Oradea, care a fost dat în funcțiune în anul 2005. În 2009 au sistat activitatea de depozitare alte două depozite neconforme la Aleșd și Beiuș. Toate aceste depozite neconforme constituie o sursă permanentă de poluare a mediului.

Ca rezultat al implementării parțiale a celor 7 proiecte în domeniul gestionării deșeurilor aflate în derulare, există în județ o stație de transfer la Aleșd și 3 stații de sortare la Aleșd, Valea lui Mihai și Oradea. În plus în județ mai funcționează 2 stații de compostare, însă nici una la capacitatea



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

proiectată, având ca urmare faptul, că cea mai mare parte a deșeurilor biodegradabile colectate este depozitată neîndeplinind ținta propusă în acest sens. În plus nici colectarea separată a fluxurilor speciale de deșeuri nu este implementată conform cerințelor legale (de exemplu colectarea echipamentelor electrice și electronice, sau colectarea separată a deșeurilor periculoase municipale).

Prin implementarea Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor propus pentru județul Bihor se vor realiza o serie de investiții, care vor avea efecte directe asupra gestionării deșeurilor și în comuna Tăuteu.

Pe de o parte colectarea deșeurilor reciclabile va fi implementată în întreg județul atât în mediul urban cât și în mediul rural, aceasta realizându-se pe trei fracții: deșeuri de hârtie și carton, deșeuri de plastic și metal și deșeuri de sticlă. Colectarea deșeurilor periculoase se va realiza cu ajutorul unei mașini de colectare și transport specială.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



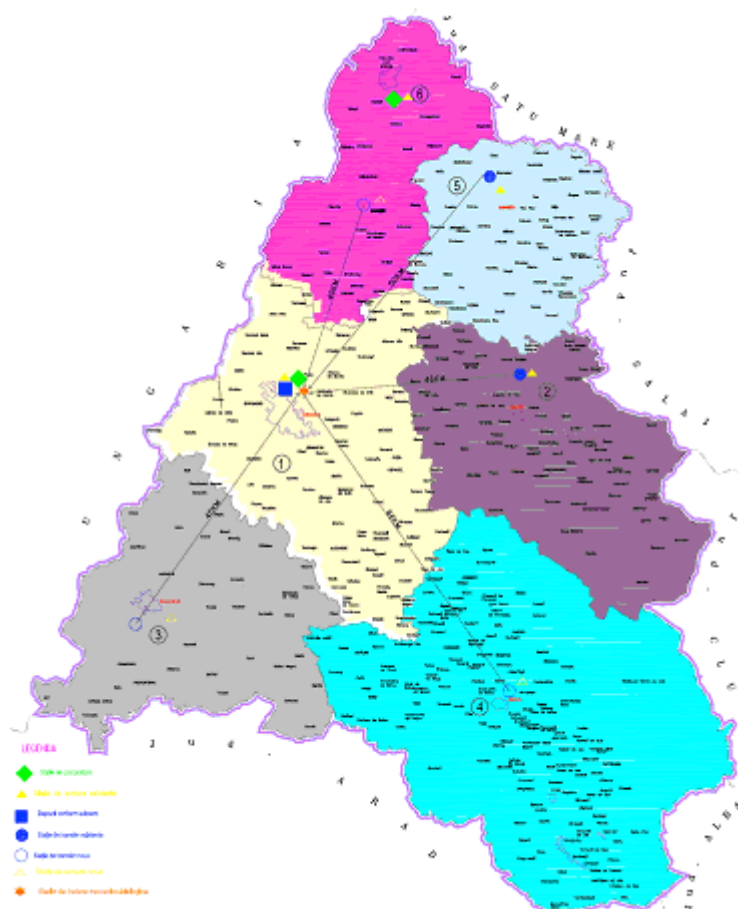
UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"



Pe de altă parte, județul va fi împărțit în 6 zone de colectare a deșeurilor aferente celor 5 stații de transfer și depozitului conform din Oradea. Comuna Tăuteu se va afla în zona 5 aparținând stației de transfer din Marghita, care se va realiza prin proiect și va cuprinde și un centru de colectare a fluxurilor speciale de deșeuri. În vederea atingerii țintelor privind reciclarea deșeurilor, pe lângă stațiile de sortare deja existente vor mai fi construite încă trei stații de sortare, unul dintre ele în zona Marghita.

Pe lângă construirea celor două stații de compostare în zone urbane (Oradea și Valea lui Mihai) va fi stimulată compostarea individuală și în mediul rural, urmând a fi achiziționate prin proiect 25,000 unități de compostare. Prin proiect se vor închide toate cele opt depozite neconforme de deșeu din județ, iar depozitarea tuturor deșeurilor reziduale se va realiza în depozitul conform existent la Oradea.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

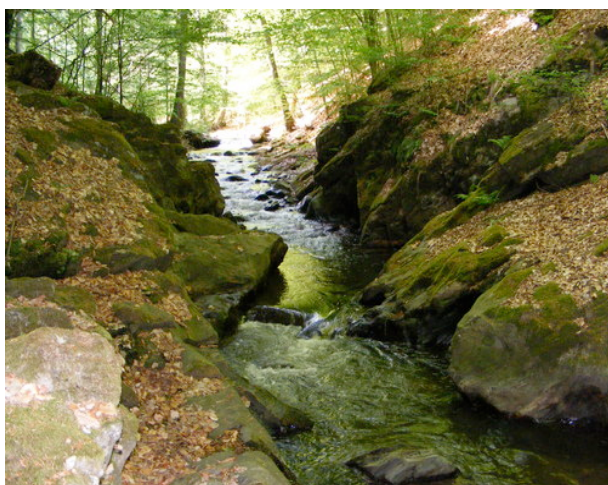
Turism

Turismul este o activitate prin care se poate valorifica foarte ușor resursele (naturale și cele culturale) ale unei comunități, contribuind la dezvoltarea localității și la bunăstarea localnicilor. Principalele tendințe ale turismului în România arată că în fiecare an se constată o creștere a numărului turiștilor înregistrați în unitățile de cazare, turiștii din străinătate fiind cei care contribuie în cea mai mare măsură la această creștere. O tendință asemănătoare se observă și în cazul turismului montan, numărul turiștilor sosiți (mai ales din străinătate) în stațiunile montane crește din an în an.

Deși în Comuna Tăuteu turismul nu are tradiție, satele comunei datorită pe de o parte așezării lor geografice favorabile, iar pe de altă parte a moștenirii lor culturale dispun de câteva elemente naturale, dar și antropice care ar putea reprezenta atracții pentru vizitatori și ar putea fi valorificate în scopuri turistice.

Atracții naturale

Comuna Tăuteu este situată în zona de contact a Câmpiei Barcăului cu Dealurile Barcăului, pe partea stângă a râului Bistra. În sud este conjurat de dealurile Dernei. Pe partea dreaptă a Bistrei se află Munții Plopișului, care se întind pe granița între județul Bihor și Sălaj iar vârfurile acestora nu ating nicăieri 1000 de metri. Cel mai înalt punct este vârful Măgura cu 918m. În adânciturile suprafeței se ascund numeroase mlaștini. Atracțiile cele mai cunoscute ale zonei sunt Pădurea Neagră și cetatea Piatra Șoimului.



O altă caracteristică a Munților Plopișului, și anume varietatea florei și faunei poate constitui un alt punct de interes turistic. De asemenea și climatul zonei este un factor care permite un turism mai diversificat în comună. Parte de Vest a țării, unde se află comuna Tăuteu, se caracterizează printr-un climat temperat continental, iar în Munții Plopișului odată cu creșterea altitudinii cresc și precipitațiile,



Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu

DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

scade temperatura și se mărește durata zăpezilor. Astfel se înregistrează valori diferite ale temperaturii la diferite altitudini. Aceste condiții permit atât un turism estival cât și unul de iarnă.

Atracții culturale

Alături de atracțiile naturale, atracțiile antropice au și ele o importanță deosebită în dezvoltarea potențialului turistic din comuna Tăuteu. De exemplu bisericile, monumentele istorice, artele



populare și obiceiurile tradiționale.

În localitatea Tăuteu biserica reformată reprezintă atracția principală a localității. Actuala biserică cu fațade moderne a fost construită pe bazele unui edificiu medieval. Cel puțin partea vestică a navei actuale face parte din această fază de construcție. Conform tradiției pe latura vestică a navei a existat până în secolul al XIX-lea o poartă romanică cu dimensiuni considerabile care însă a fost demontată, iar pietrele au fost refolosite cu ocazia unor lucrări de renovare.

O altă atracție turistică reprezintă monumentele istorice din comuna Tăuteu. În primul rând se remarcă cetatea Báthory construită în 1455 în subsolul căreia existau două monumente funerare. Astăzi din aceste două a rămas doar

una singură, iar din fosta cetate a rămas doar fostul foișor, care reprezenta intrarea, și pivnița care se întindea sub întreaga cetate. Casa Rhédey și casa Baranyi sunt de asemenea monumente istorice cu un potențial turistic, datorită faptului că ambele au fost construite cu 300 de ani în urmă și încă păstrează caracteristicile epocii respective.

Biserica reformată din localitatea Ciutelec din comuna a fost construită în 1727 și alături de castelul Wertheimstein constituie o altă atracție turistică importantă. Biserica greco-catolică din localitate datează din 1896. Tot în localitatea Ciutelec se găsește și un parc dendrologic.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Localitatea Chiribiș are și ea o biserică ortodoxă construită în 1800, care atrage turiști în fiecare an. În comuna Tăuteu în fiecare an se organizează zilele satului, când sătenii se îmbracă cu hainele tradiționale și petrec împreună la diversele programe organizate de către conducerea comunei.

Infrastructură și servicii turistice

După cum am văzut comuna Tăuteu are o așezare geografică favorabilă turismului și dispune de numeroase atracții antropice care ar putea fi valorificate în scopuri turistice.. Aceste resurse sunt însă exploatare într-o măsură foarte mică. Infrastructura turistică a satelor comunei este aproape inexistentă. Conform datelor furnizate de Direcția Județeană de Statistică în comuna Tăuteu nu există nici o unitate de cazare oficială, implicit nici un loc în unitățile de cazare (hoteluri, campinguri, moteluri, vile turistice, tabere pentru copii). Astfel nu avem date statistice oficiale nici despre numărul turiștilor sosiți în comună.

În 2010 în județul Bihor exista 110 de structuri de primire turistică cu o capacitate totală de 9152 locuri. Dintre acestea în apropierea comunei se găsesc 22 de unități la Oradea (1254 de locuri reprezentând 13,7% din totalul locurilor) și 4 unități la Marghita (362 de locuri – 3,9%). Din punctul de vedere al numărului de turiști sosiți Oradea avea o pondere de 36,7% cu 71388 de turiști în anul 2010, iar la unitățile din Marghita au sosit 2% (3886 de persoane) din totalul turiștilor din județul Bihor.

Conform datelor furnizate de către Institutul Național de Statistică numărul unităților de cazare din județ, implicit în orașele apropiate celor patru comune comunelor, s-a dublat față de anul 1993, însă în același timp capacitatea de cazare a cunoscut o scădere continuă de la începutul anilor '90.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

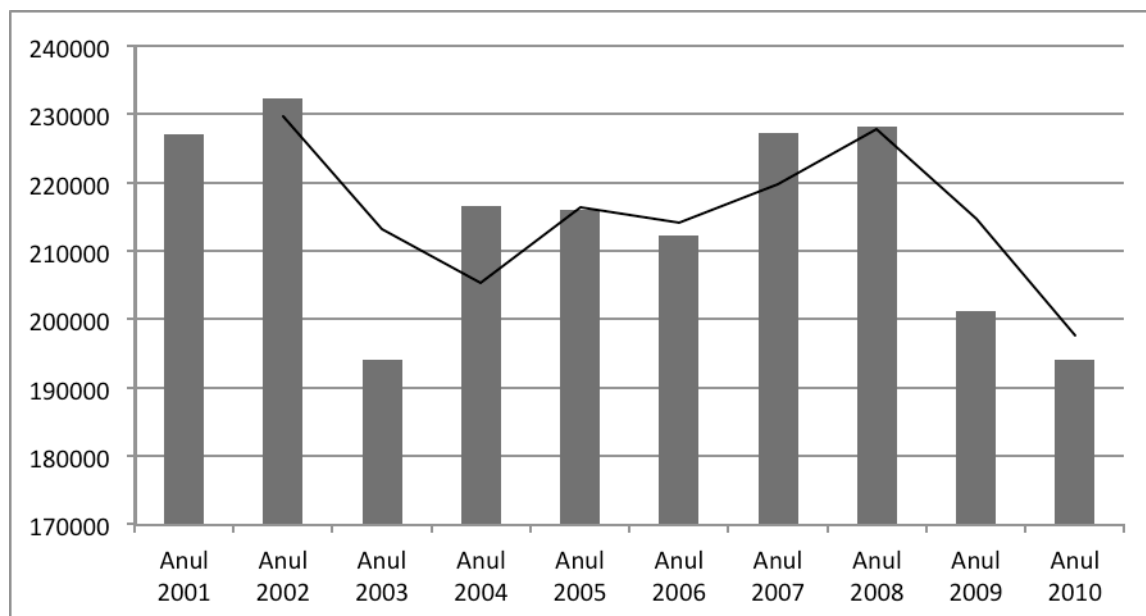


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Evoluția numărului de turiști sosiți în județul Bihor (sursa datelor: INS)



Efectele crizei economice se observă și în cererea turistică din județul Bihor. În anul 2010 numărul turiștilor sosiți a scăzut cu 34,108 de persoane față de anul 2008, reprezentând o scădere de 14,9%.

Capacitatea administrativă

Transformarea unei comunități în timp, presupune un potențial ridicat de adaptare continuă a acesteia la condiții noi de ordin social, economic și politic. Unul din domeniile de bază care trebuie modernizat, îmbunătățit și adaptat cu prioritate la noile cerințe de ordin social într-o societate aflată în plină dezvoltare și transformare, este cel al administrației publice locale. Mai mult, promovarea unei societăți informaționale accesibile tuturor poate asigura accesul la oportunitățile de dezvoltare. De asemenea va permite comunității locale o participare mai bună la activitățile de inovare și înalt productive. Ținând cont de necesitatea actuală de creștere a capacității administrative a autorităților publice locale și în deplin acord cu valorile europene ale administrației: transparența, predictibilitatea, responsabilitatea, adaptabilitatea și eficiența pot fi



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

definite obiectivele strategiei proprii de modernizare a Unității Administrativ Teritoriale a Comunei Tăuteu.

Ca structură organizatorică, Consiliul Local Tăuteu este alcătuit dintr-un număr de 13 consilieri, 1 primar și 1 viceprimar, aleși prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, în condițiile stabilite de Legea privind alegerile locale. Competențele, organizarea și funcționarea Consiliului Local Tăuteu sunt reglementate prin Legea administrației publice locale nr.215/2001, prin alte acte normative uzuale în activitatea administrației publice locale precum și prin propriul Regulament de organizare și funcționare. La nivelul Consiliului Local funcționează 3 comisii:

- Comisia pentru agricultură, activități economico-financiare, amenajarea teritoriului și urbanism, protecția mediului și turism
- Comisia pentru învățământ, sănătate, familie, activități social-culturale, culte
- Comisia pentru muncă și protecție socială, protecția copilului, tineret și sport, juridică și disciplină

Aparatul propriu al Consiliului Local Tăuteu este organizat și funcționează în baza organigramei, statului de funcții și Regulamentului propriu aprobate prin Hotărâre de Consiliul Local. În momentul de față aparatul de lucru al Unității Administrativ Teritoriale comuna Tăuteu are 31 angajați pe perioadă nedeterminată (pe lângă primar și viceprimar), ceea ce înseamnă că, conform organigramei 1 post este vacant. Cei 31 angajați (în afara primarului și viceprimarului în funcție) deservește următoarele domenii de activitate: financiar-contabil, mediu, urbanism și achiziții publice, cadastru, asistență socială, stare civilă, registru agricol, relații publice, secretariat, aparatul permanent al consiliului local etc. Din această scurtă analiză reiese, că Unitatea Administrativ Teritorială Tăuteu, din punct de vedere instituțional, nu se confruntă cu probleme instituționale din punct de vedere al resurselor umane, ceea ce nu reconfirmă problema generală a comunelor la nivel național, și anume capacitatea administrativă a comunelor din România scăzută.



Din datele culese la nivel național¹ reiese că:

- Față de un numărul mediu de 21 de angajați în aparatul de specialitate de la nivel local, 12% din comune au maximum 10 angajați.
- Numai 37 % din personal are studii superioare și 3% studii postliceale. Numărul redus al personalului cu pregătire universitară este o problemă importantă, deoarece calitatea multor servicii publice, capacitatea de documentare, de adaptare la nou și inovare, de planificare și strategie sunt condiționate de acest factor.
- Mai puțin de 20% dintre comune au realizat o evaluare externă a personalului și doar 15% din angajați au urmat programe de perfecționare profesională în ultimii 3 ani (o scădere considerabilă față de intervalul 2006-2008 când 25% dintre angajați au urmat astfel de programe).
- Doar 55% dintre primării au un site propriu, iar multe dintre site-urile existente sunt neadecvate sau nefuncționale.

La nivelul Comunei Tăuteu în exercitarea atribuțiilor ce le revin, compartimentele de specialitate colaborează permanent. La nivelul instituției, modernizarea administrației constituie un element de competitivitate, un factor dinamizator pentru procesele economice și sociale din comună. Scopul declarat al unei administrații comunale moderne este acela de satisfacere al interesului tuturor cetățenilor unității administrativ teritoriale, prin intermediul unor structuri flexibile și un înalt profesionalism al angajaților.

La nivelul comunei Tăuteu următoarele proiecte sunt finalizate/în derulare în diferite faze:

- Construire Capela cimitir Tăuteu
- Asfaltare str. Nr. 4 Tăuteu
- Reparații asfaltare drumuri în comuna Tăuteu
- Construcții trotuare în comuna Tăuteu
- Amenajare teren de sport în Tăuteu

¹ Conform Planului Strategic de Dezvoltare Durabilă al Spațiului Rural, 2011, MAI – ACOR.





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- Centru de zi și asfaltare str. Nr. 3 și 4 Bogei
- Parc de joacă pentru copii în satul Ciutelec
- Parc de joacă pentru copii în satul Tăuteu
- Amenajare alei, parc și monument în satul Ciutelec
- Reabilitare iluminat public în satele Chiribiș și Poiana
- Stații de autobuze în comuna Tăuteu
- Extindere rețele alimentare cu apă potabilă a localităților Tăuteu, Bogei, Chiribiș și Poiana, comuna Tăuteu
- Înființare rețea de canalizare în localitățile Tăuteu și Bogei, comuna Tăuteu
- Reparația capitală a școlilor și grădinițelor din comuna Tăuteu
- Construire capelă cimitir în Bogei
- Construire casă de cultură Chiribiș
- Grădiniță cu program normal în localitatea Bogei
- Reparație capitală dispensar uman și farmacie în localitatea Tăuteu
- Construire case sociale în Bogei
- Amenajare teren sport și parc de joacă pentru copii în Bogei
- Construire școală nouă cu clasele I-VIII și grădiniță în localitatea Ciutelec
- Construire grădiniță nouă în satul Tăuteu
- Extindere rețele electrice

Primăria Tăuteu prin Consiliul Local Tăuteu este membru a mai multor Asociații de Dezvoltare Intercomunitară, totodată este și membru de Grup de Acțiune Locală, ceea ce demonstrează existența unor nevoi accentuate de colaborare, cooperare la nivel instituțional inter-comunal/inter-comunitar. La nivelul județului Bihor există 24 de Asociații de Dezvoltare Intercomunitară, iar comuna Tăuteu este membru în următoarele ADI-uri:

- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Tăuteu – Popești (Membri: Comună - Tăuteu; Comună – Popești, Scop: Alimentarea cu apă Canalizarea și epurarea apelor uzate, Salubritatea localităților, iluminatul public, Transportul public local, dezvoltarea economico-



socială, dezvoltare locală durabilă, Agenda Locală 21, dezvoltarea teritorială și amenajarea teritoriului (planuri urbanism, amenajarea teritoriului, master plan transport, etc),realizarea în comun a unor obiective de investiții)

- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Zona Marghita” (Membri: Comună - Abram; Comună - Abrămuț; Comună - Blac; Comună - Boianu Mare; Comună - Chișlaz; Comună - Derna; Comună - Popești; Comună - Sîrbi; Comună - Spinuș; Comună - Suplacu de Barcău; Comună - Tăuteu; Comună - Viișoara; scop: dezvoltarea economico-socială, dezvoltare locală durabilă, Agenda Locală 21, etc.)
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Tăuteu – Abram (membri: Comuna Tăuteu, Comuna Abram, scop: Alimentarea cu apă Canalizarea și epurarea apelor uzate, Salubritatea localităților, iluminatul public,Transportul public local, dezvoltarea economico-socială, dezvoltare locală durabilă, Agenda Locală 21, dezvoltarea teritorială și amenajarea teritoriului (planuri urbanism, amenajarea teritoriului, master plan transport, etc),realizarea în comun a unor obiective de investiții)
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Ecolect Group. Scopul Asociației este promovarea și reprezentarea intereselor unităților administrativ-teritoriale membre în legătură cu: înființarea, organizarea, coordonarea, reglementarea, finanțarea, monitorizarea și controlul furnizării/prestării serviciilor publice comunitare de salubritate a localităților; funcționarea, administrarea și exploatarea în comun a sistemelor de utilități publice aferente serviciilor comunitare de salubritate a localităților; realizarea în comun a proiectelor de investiții publice pentru realizarea, reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciilor comunitare de salubritate și a sistemelor de utilități publice aferente.
- Totodată comuna Tăuteu, alături de 17 localități (în totalitate 17 comune și 1 oraș) din zonă, este membru al Grupului de Acțiune Locală (GAL) Bihor de pe lângă frontiera cu Ungaria înființată cu prilejul lansării axei 4 Leader al Programului Național de Dezvoltare Rurală.





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Luând în considerare cele descrise mai sus (scurta prezentare a realității existente la nivel local), considerăm, că datorită poziției fizice în zona de intervenție al prezentului proiect dar și neuitând poziția fizică a comunei față de orașul Marghita, administrația comunei Tăuteu ar putea avea un rol important în implementarea strategiei de dezvoltare comună pentru localitățile Chișlaz, Ciuhoi, Derna și Tăuteu.

Problemele critice la nivelul administrației locale din comuna Tăuteu sunt următoarele:

- Desele modificări legislative în aceleași domenii de activitate, ceea ce îngreunează adaptarea personalului la legislația în continuă mișcare;
- Sistemul de salarizare ca factor determinant al descurajării funcționarilor publici și al migrării acestora către sectoare de activitate mai bine remunerate;
- Reticența din partea cetățenilor pentru implicarea în activitatea administrației;
- Nu există departamente specializate de informatizare la nivelul administrației locale;

Îmbunătățirea eficienței organizaționale vizând introducerea unei noi culturi administrative în ansamblul structurilor administrației publice este un obiectiv general urmărit în strategiile de dezvoltare din România.

Din analiza datelor se poate observa deficiențe în capacitatea administrării publice din comuna Tăuteu. 79,4% dintre respondenții anchetei sociologice consideră că birocrăția în cadrul consiliului local și al primăriei este o problemă gravă sau foarte gravă, dar se pare că populația cunoaște și se descurcă între procedeele birocratice locale, pentru că 88,91% din populație este mulțumit cu activitatea primăriei și 85,4% cu activitatea consiliului local. Aceste date arată exigența locuitorilor de a eficientiza cadrul instituțional inclusiv planificarea strategică care să ducă la o operativitate sporită. În acest sens ar fi benefic implementarea unor măsuri care reduc complexitatea proceselor și reglementarilor din perspectiva cetățenilor în vederea simplificării și reducerii sarcinilor administrative.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

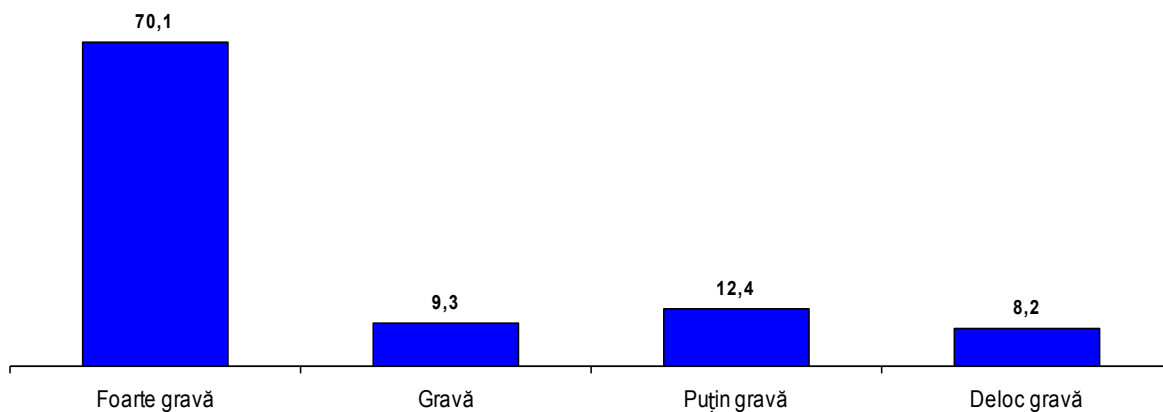


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

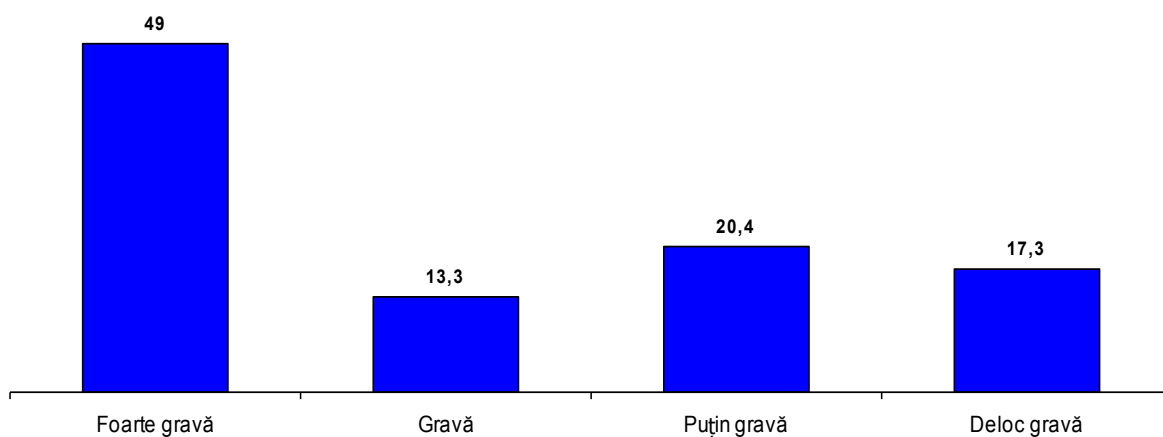
Problemă prezentă în localitate - Birocrația în consiliul local și primărie (%)



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9

Am identificat neajunsuri în serviciile sanitare, lipsurile sistemului sanitar sunt considerate de 62,3% din populație o problemă foarte gravă sau gravă.

Problemă prezentă în localitate - Lipsurile sistemului sanitar (%)



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



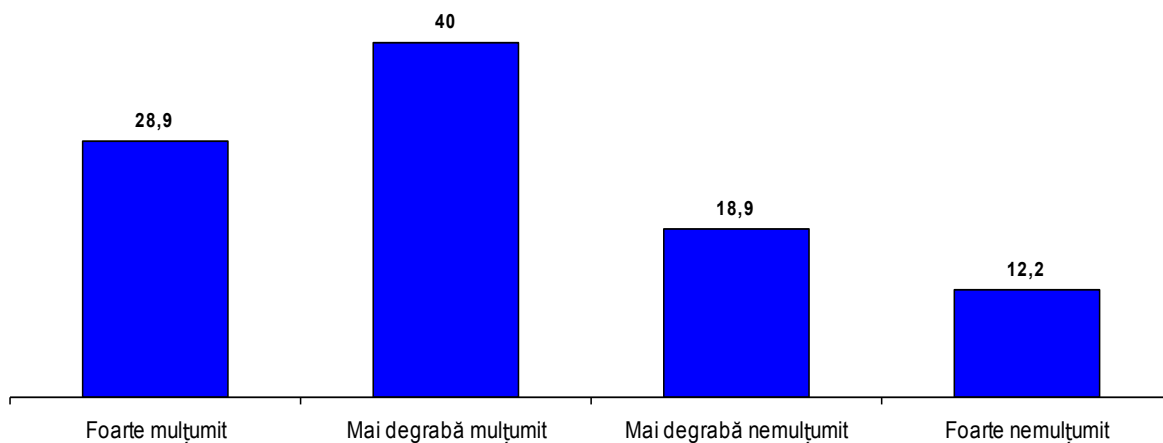
GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

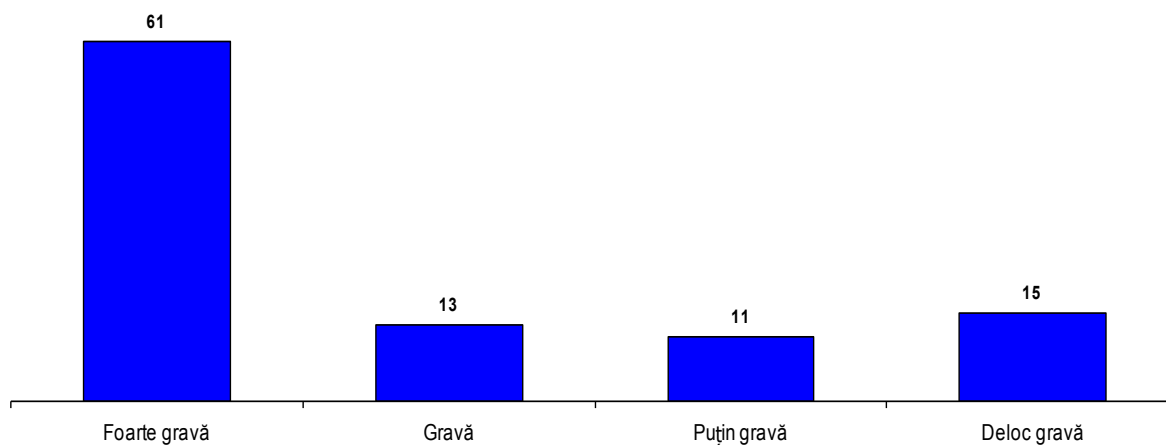
Majoritatea locuitorilor este mulțumit cu activitatea poliției, dar o treime (31,1%) apreciază negativ acestui institut public, iar 74% consideră o problemă gravă sau foarte gravă neîncrederea în această instituție publică.

În ce măsură sunteți mulțumit de activitatea poliției? (%)



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9

Problemă prezentă în localitate - Neîncrederea în poliție (%)



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



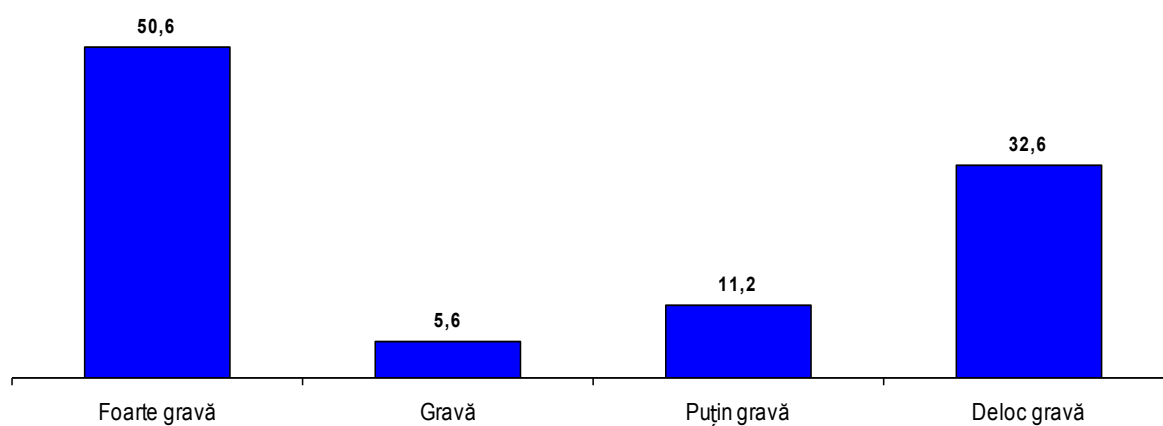
GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Corupția apare ca o problemă gravă sau foarte gravă pentru 56,2% dintre locuitori, cea ce evidențiază nevoia de ameliorare a imaginii administrației publice prin creșterea transparenței actului administrativ și luarea unor măsuri anticorupție ferme, vizibile pentru opinia publică.

Problemă prezentă în localitate - Corupția (%)



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9

La întrebarea „În ce măsură sunteți mulțumit de activitatea Guvernului?” 85,5% dintre cei intervievați au răspuns că sunt nemulțumiți. Un sfert dintre respondenți este nemulțumit de serviciile Prefecturii 25,8%. Activitatea Consiliului Județean este apreciat negativ de 23,2% dintre locuitori comunei Tăuteu. Aceste nemulțumiri ridică problema performanței necorespunzătoare a administrării publice, ce poate fi ameliorat prin elaborarea unor proceduri de cooperare între administrația centrală și locală și între autoritățile locale și unitățile de sănătate, educație și asistență socială descentralizate, de asemenea ar fi benefic aducerea deciziilor de implementare mai aproape de cetățean și îmbunătățirea timpului de răspuns, introducerea unor instrumente de măsurare a performanțelor din punctul de vedere al costurilor și calității serviciilor furnizate către cetățeni.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

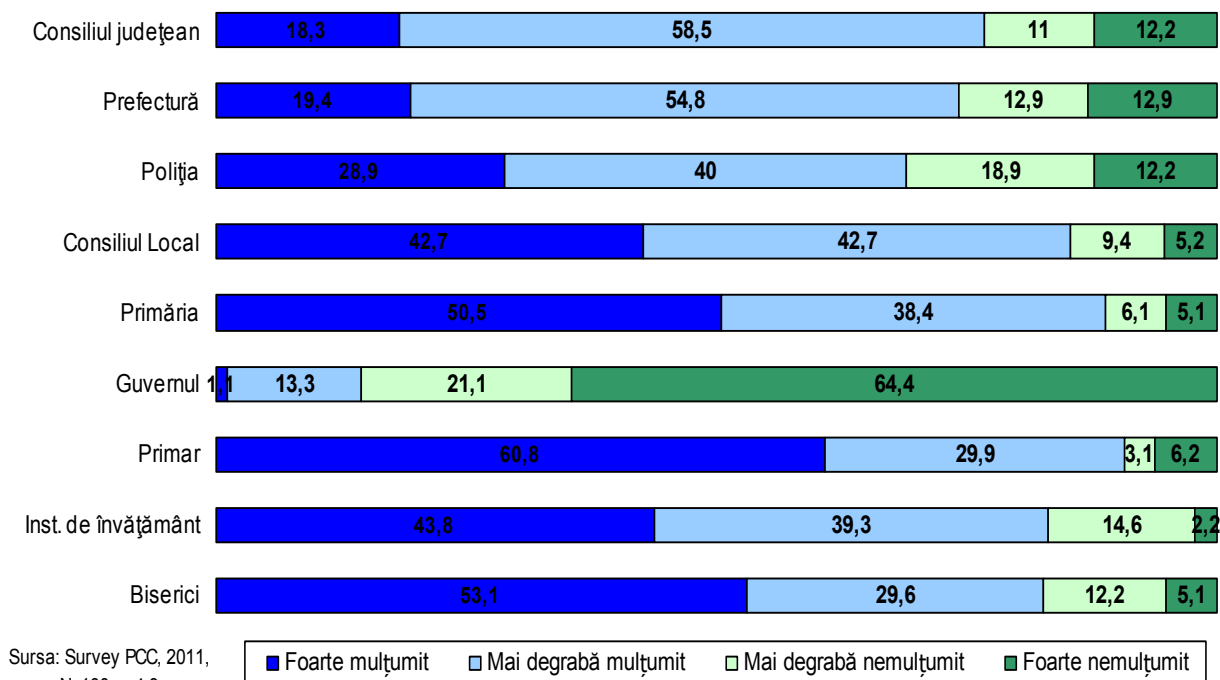


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

În ce măsură sunteți mulțumit de activitatea următoarelor instituții? (%)



Din analiza acestor date reiese că este nevoie de îmbunătățirea radicală a calității serviciilor publice prin creșterea eficienței, credibilității și transparenței. Aceste îmbunătățiri sunt esențiale pentru succesul măsurilor planificate de reforme în viața economică și socială a comunei Tăuteu și pentru clădirea încrederii cetățenilor în administrația publică.

Criterii cheie și teme orizontale: egalitatea de șanse și dezvoltarea durabilă

Asigurarea respectării criteriilor cheie și teme orizontale sunt cerințe obligatorii ale Comisiei Europene în cadrul tuturor programelor, proiectelor de finanțare europeană. Astfel sunt prezente atât în cererea de finanțare al prezentului proiect, cât și ulterior, în stadiul implementării și monitorizării proiectului. Echipa de proiect a ținut cont de aceste cerințe atât în faza de colectare, cât și în faza de analiză a datelor și în cadrul elaborării strategiei de dezvoltare a comunei Tăuteu.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Egalitatea de șanse

Egalitatea de șanse reprezintă un drept fundamental, o valoare comună și un obiectiv cheie al Uniunii Europene, fiind în același timp o piesă centrală a strategiei nediscriminatorii și o condiție absolut necesară pentru îndeplinirea obiectivelor de creștere, ocupare a forței de muncă și coeziune socială la nivelul Uniunii Europene. Astfel trebuie respectate prevederile legislației în vigoare cu privire la egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați în domeniul muncii, egalității de șanse și nediscriminare². În implementarea proiectelor vor fi avute în vedere toate politicile și practicile prin care să nu se realizeze nicio deosebire, excludere, restricție sau preferință, indiferent de: rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice. Documentul ține de cont de asigurarea egalității de șanse fără deosebire de origine etnică, rasială, sex, religie, vârstă, dezabilități sau orientare sexuală în toate nivelurile:

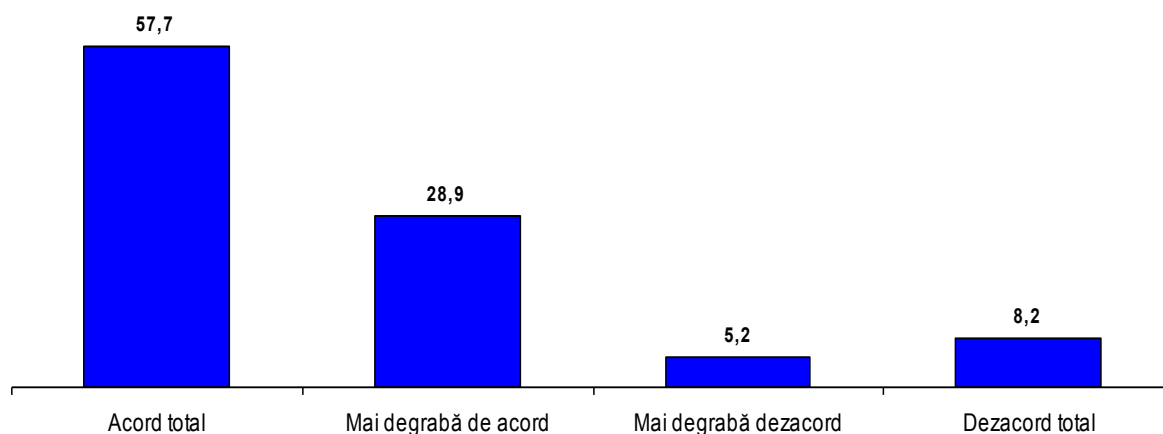
- La alegerea echipei de proiect
- În tot procesul de planificare, elaborare, evaluare a strategiei
- În procesul de anchetare a populației
- În vederea organizării work-shop-urilor și focus group-urilor cerute de caietul de sarcini
- În procesul de elaborare a tuturor documentelor cerute de caietul de sarcini

Valorile care stau la baza asigurării egalității șansei sunt echitatea socială respectiv dreptatea socială care au ca scop maximizarea șanselor de viață pentru fiecare cetățean. Primul termen se referă la faptul că orice societate trebuie să se asigure, că inegalitatea (care este un fapt social) să

² Constituția României, art. 4 alin. 2 și art. 16 alin. 1; Codul Muncii, art. 3-9; OG 137/2000 republicată privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare; Legea 202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați; OUG 96/2003 pentru protecția maternității și Legea 210/1999 privind concediul paternal etc.

fie minimă între membrii societății și ca solidaritatea socială între membri să prevaleze în orice condiții. Al doilea termen se referă la garanția că cursa pentru resurse (materiale, financiare, simbolice) nu este decisă din start: adică fiecare dintre noi are posibilitatea teoretică să aibă acces la aceste resurse, mereu finite și limitate. În ciuda diferențelor naturale, sociale, economice existente dintre oameni, referitor la această posibilitate teoretică am găsit că marea majoritate a locuitorilor (86,6%) din comuna Tăuteu consideră că „Soarta și-o face omul cu capul și mâna lui”.

"Soarta și-o face omul cu capul și mâna lui" (%)



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9

Excluziunea socială este o problemă cu un grad mare de risc în perioada crizelor economice, dar nu numai (și în etapele creșterii economice unele grupuri sociale vulnerabile la schimbare riscă marginalizarea). Pot fi excluși indivizi (persoane) sau părți dintr-un grup social. În situația cea mai gravă grupuri întregi ajung să fie excluși. Între condiția lor de viață și standardul considerat acceptabil la nivelul societății intervine o diferență greu de depășit. Astfel excluziunea socială poate să reprezintă și un fenomen derivat fenomenului sărăciei, o formă extremă a pauperizării, dar este mai mult decât atât.

Pe baza datelor colectate reiese că 11% din locuitorii comunei Tăuteu consideră sărăcia ca o problemă foarte gravă și aproape la fel de mulți 10% consideră gravă.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

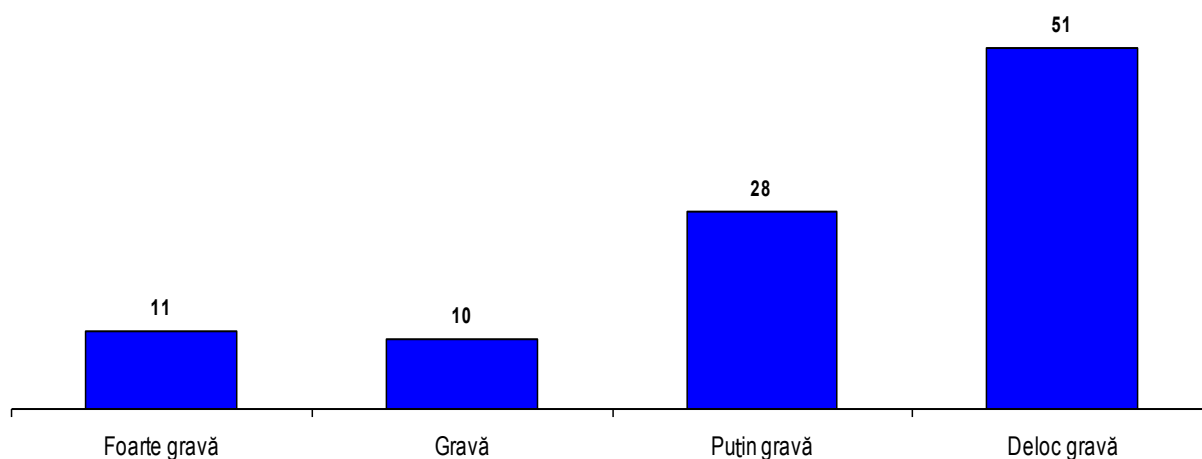


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Problemă prezentă în localitate - Sărăcia (%)



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9

Pe lângă componenta material-financiară are și componentă cultural-relațională: relațiile dintre cei excluși și majoritate sunt reduse, sporadice sau nici nu există.

Categoria cea mai defavorizată expusă marginalizării și excluziunii sociale sunt romii (dar nu numai). În cazul României una din populațiile cele mai expuse excluziunii sociale sunt romii. În cele patru comune din proiect situația economică a romilor - deși în medie veniturile realizate de aceștia sunt sub media comunei, la fel și condițiile lor generale de viață - nu este caracterizată exclusiv prin sărăcie lucie și marginalizare acută. În general populația de etnie romă este mai tânără, procentul celor cu vârstă fertilă este mai mare decât media pe comună, respectiv și sporul de natalitate este mai ridicată comparată cu media pe comună; în schimb stocul educațional este mai mică. Din păcate și incidența șomajului este mai mare decât la restul populației.

În ansamblu, în comuna Tăuteu nu există tensiuni sau conflicte majore care să pericliteze echilibrul normal al vieții cotidiene. Însă, pe termen mediu problematica trebuie tratată cu maximă seriozitate. Populația romă în ambele cazuri este mai săracă, dispune de mai puține resurse, stocul educațional este mai redus comparativ cu majoritatea. Condițiile de locuire și de infrastructură



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

sunt vizibil mai proaste. Segregarea spațială accentuează această stare de inegalitate colectivă care generează și o separare socială dintre romi și majoritate.

Un aspect pozitiv din perspectiva integrării membrilor acestei comunități este faptul că scade numărul copiilor de etnie romă frecventează în mod regulat instituțiile locale de învățământ. Astfel creșterea nivelului de școlarizare în rândul populației de rromi atât prin prevenirea abandonului școlar, cât și prin înființarea unor cursuri destinate populației adulte, ajutând astfel integrarea lor socială și economică, cât și creșterea calității capitalului uman în localitate.

Plecând de la conceptul de excluziune socială poate fi definit conceptul de excluziune de pe piața muncii sau excluziune ocupațională, ca fiind incapacitatea sau eșecul „sistemului” de a promova integrarea economică a indivizilor. Opusă șomajului, ocuparea ca factor al incluziunii pe piața muncii vine ca un fenomen social care generează independență economică, asigură participarea individului la structurile ocupaționale, în general, integrarea lor în viața societății, adică incluziunea socială, fiind importantă atât pentru individ cât și pentru comunitate. Iar una din motivele situației nefavorabile de pe piața muncii a populației de rromi se datorează nivelului scăzut de școlarizare a acestora, mult inferior populației non-rome. Mai mult, discriminarea pe piața forței de muncă îngreunează și mai mult obținerea unui loc de muncă, mai ales în condițiile crizei actuale.

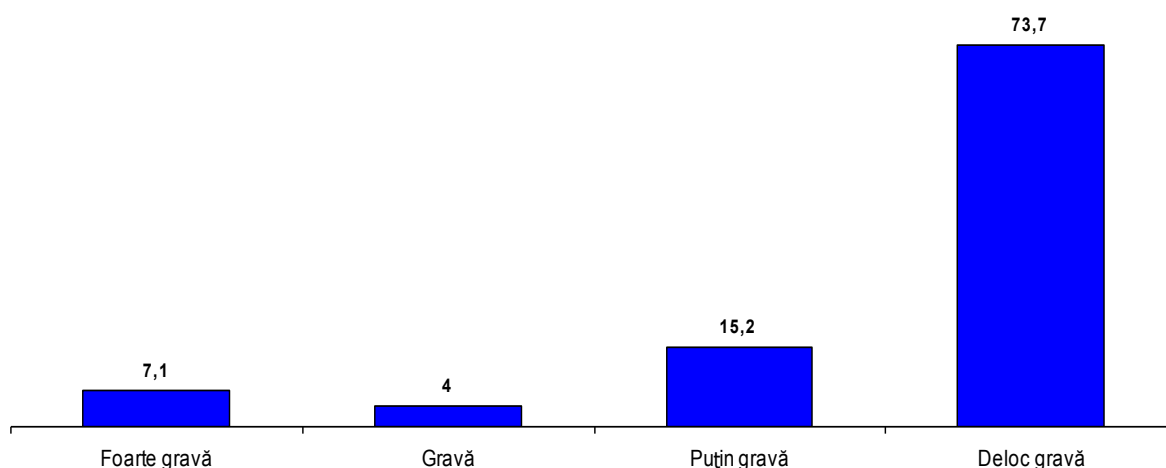
Deținerea unui loc de muncă este un determinant important al incluziunii sociale și al integrării economice. Accesul la școală, la serviciile sociale sunt garanții pentru evitarea agravării discrepanțelor existente.

Cum am prezentat mai înainte rata de ocupare a locuitorilor din comună este foarte scăzută, din populația cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 ani, doar 14,53% sunt salariați, în timp ce 4,99% sunt șomeri, adică cei care au loc de muncă reprezintă 9,4% din totalul populației. Persoanele de sex feminin reprezintă 45,3% din șomerii din comuna Tăuteu, în anul 2010. Conform culegerii de date efectuate în vara anului 2011 de către SC Promoter Consult Center, alături de populația ocupată permanent un procent de 14% din totalul populației lucrează muncă ocazională și/sau sezonieră.



Din analiza datelor sondajului de opinie rezultă că lipsa locurilor de muncă este considerat de numai de o zecime (10%) a celor întrebați o problemă foarte gravă sau gravă. Ei reprezintă o categorie vulnerabilă pe piața muncii.

Problemă prezentă în localitate - Lipsa locurilor de muncă (%)



Sursa: Survey POC, 2011, N=100, r=4,9

Optimismul celor majoritari, pentru care nu reprezintă o problemă gravă lipsa locurilor de muncă, poate fi explicată prin faptul că mulți consideră migrația temporară pentru a muncii în străinătate ca o soluție oportună de a câștiga existența.

Conform datelor anchetei aproximativ o zecime (11,7%) din totalul populației majore a comunei a lucrat în străinătate în ultimii doi ani. Țările de destinație a migranților sunt în marea lor majoritate Italia, Spania, Austria, Germania, Cehia și Slovacia, lucrând în primul rând în domeniile agriculturii și a construcțiilor. Femeile angajându-se de asemenea în gospodării pentru menaj și îngrijire a persoanelor vârstnice. Aproximativ 1 din 4 persoane chestionate (23,5%) intenționează să meargă la muncă sezonieră în străinătate și anul viitor.

Astfel se ivește problema unei altui grup vulnerabil specific, cel al copiilor ai căror părinți se află la muncă temporară în străinătate și care se afla în îngrijirea unor persoane vârstnice sau altor





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

membri de familie. Astfel de cazuri reprezintă între 1/3 și 1/5 din numărul total al familiilor din unele zone rurale, potrivit sondajelor naționale.

Egalitatea de șanse între femei și bărbați

Analizând participarea la piața muncii a femeilor din comunele din regiune este de 38,6%, egală cu cea a bărbaților. Diferențe apar analizând structura de vârstă a celor angajați, unde vârsta femeilor angajate este de 42,95 ani, semnificativ mai ridicată decât cea a bărbaților de 38,81 ani. Femeile tinere au deci mai puține șanse de angajare decât bărbații tineri. Diferențe nu apar doar la nivelul procentelor de ocupare ci și în aspecte privind statutul ocupațional și forma de ocupare. În cazul celor ocupați la nivelul populației microregiunii este ceva mai mare procentul angajaților în sfera publică, unde sunt angajate 19% din femeile și doar 7 % din bărbații angajați. Este însă mult mai scăzută procentul femeilor în rândul angajaților în sfera privată, unde sunt angajate 80% din femei comparativ cu 93% din totalul bărbaților activi.

Populația de vârstă înaintată

Vârstnicii constituie un grup foarte vulnerabil din punct de vedere material și social. Inactivi, deseori singuri, majoritatea femeilor bătrâne necesită o atenție din partea societății. Scăderea numărului populației stabile, îmbătrânirea demografică specific zonei rurale în general și comunelor Tăuteu pe termen scurt și mediu va accentua greutățile specifice vârstnicilor.

Potrivit datelor analizate există disparități dintre satele componente, mai ales în ceea ce privește infrastructura primară, transportul și accesul la educație de calitate a copiilor, la sistemul de sănătate. Diferențele sunt inerente, dar reducerea lor este necesară să reducă cât mai mult posibil diferențele accesului la resursele sistemului educațional și de sănătate.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Dezvoltare durabilă

Pentru a respecta cerințele legislației comunitare și pentru a contribui la realizarea unei economii europene echilibrate, durabile și inovative, conceptul dezvoltării durabile trebuie abordat în cadrul tuturor proiectelor finanțate din fonduri structurale.

Prin urmare, operațiunile finanțate urmăresc respectarea principiilor dezvoltării durabile pe parcursul diferitelor etape de implementare, luând în considerare aspecte privind mediul înconjurător (de ex. diminuarea impactului negativ asupra mediului).

Documentul strategic abordează toate cele trei dimensiuni ale conceptului dezvoltării durabile și anume dimensiunea ecologică, economică și socială.

În contextul elaborării documentelor aferente contractului „*Dezvoltare durabilă în mediul rural - strategii de dezvoltare locală pentru patru comune din județul Bihor*” conceptul dezvoltarea durabilă nu este o opțiune ci singura perspectivă rațională de dezvoltare prin confluența factorilor economici, sociali și de mediu. Oferta tehnică urmărește principiile și obiectivele stabilite în Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României: restabilirea și menținerea unui echilibru rațional pe termen lung, între dezvoltarea economică și integritatea mediului natural în forme înțelese și acceptate de societate. Temele vizate sunt:

- Schimbările climatice, energia curată
- Transport durabil
- Producție și consum durabile
- Conservarea și gestionarea resurselor naturale
- Sănătatea publică
- Incluziunea socială, demografia și migrația
- Educația și formarea profesională



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- Cercetare științifică și dezvoltarea tehnologică, inovarea
- Instrumente financiare și economice
- Comunicarea, mobilizarea actorilor, și multiplicarea factorilor de succes

În epoca suprapopulării și a schimbărilor climatice dezvoltarea sustenabilă și durabilă este o necesitate de neconținut. Natura, elementele ecosistemului sunt resurse față de care o atitudine responsabilă este necesară; echitatea socială, egalitatea de șanse, cooperarea dintre comunități respectiv solidaritatea și creșterea volumului de know-how pe lângă proiectarea inovativă asigură o dezvoltare durabilă pe termen mediu și lung.

Valorile care stau la baza dezvoltării durabile sunt preocuparea pentru mediul ambiant, responsabilitate față de generațiile următoare și sustenabilitatea utilizării resurselor extrase din natură. Pentru ridicarea calității vieții prin dezvoltarea durabilă a comunei este important protejarea și îmbunătățirea calității mediului înconjurător a florei și faunei, respectiv a resurselor, utilizarea responsabilă a resurselor naturale (fond silvic, apa termală, fauna, terenuri). Deasemenea sunt aspecte esențiale în procesul de dezvoltare sustenabile creșterea competitivității economice și cooperarea între actorii sociali.

În această privință am detectat o rezistență considerabilă în privința dispoziției de asociere cu scopul comercializării comune a produselor. Jumătate (51%) dintre intervievați nu ar fi dispuși să coopereze pentru acest țel.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

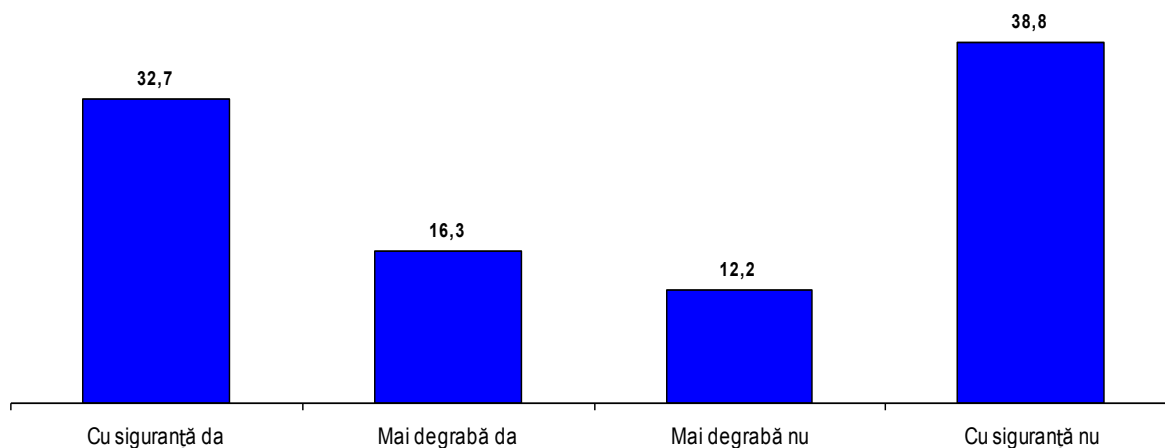


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Ați fi dispus să vă asociați cu scopul comercializării comune a produselor? (%)

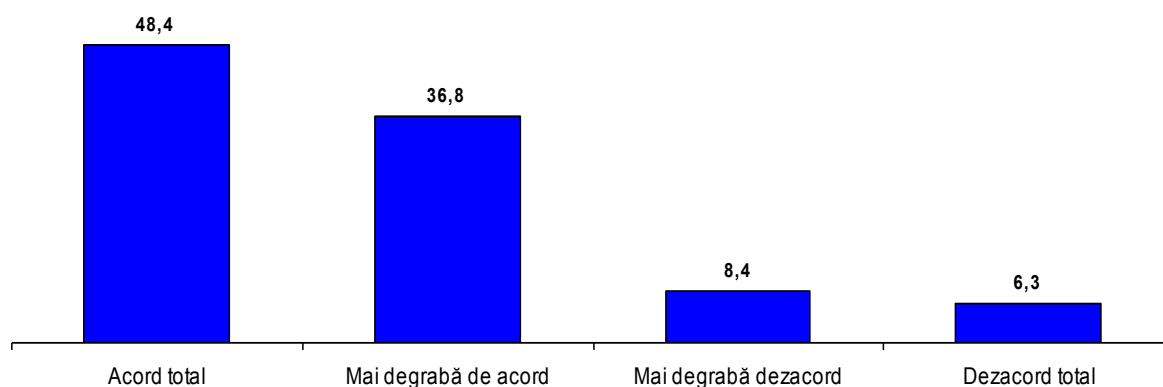


Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9

Încrederea este un element crucial în înființarea organizațiilor și duce la reducerea costurilor și crește performanța comunității. Comunitățile constituite pe baza încrederii reciproce au generat performanțe economice net superioare celor ale societăților conflictuale.

Întrebați despre enunțul "Lucrul de tovarășie miroase a sărăcie", 48,4% a căzut de acord total și 36,8% mai de grabă de acord, din care reiese că majoritatea populației comunei Tăuteu asociază cooperarea cu ineficiența economică, astfel nu are înclinație mare spre asociere.

"Lucrul de tovarășie miroase a sărăcie" (%)



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

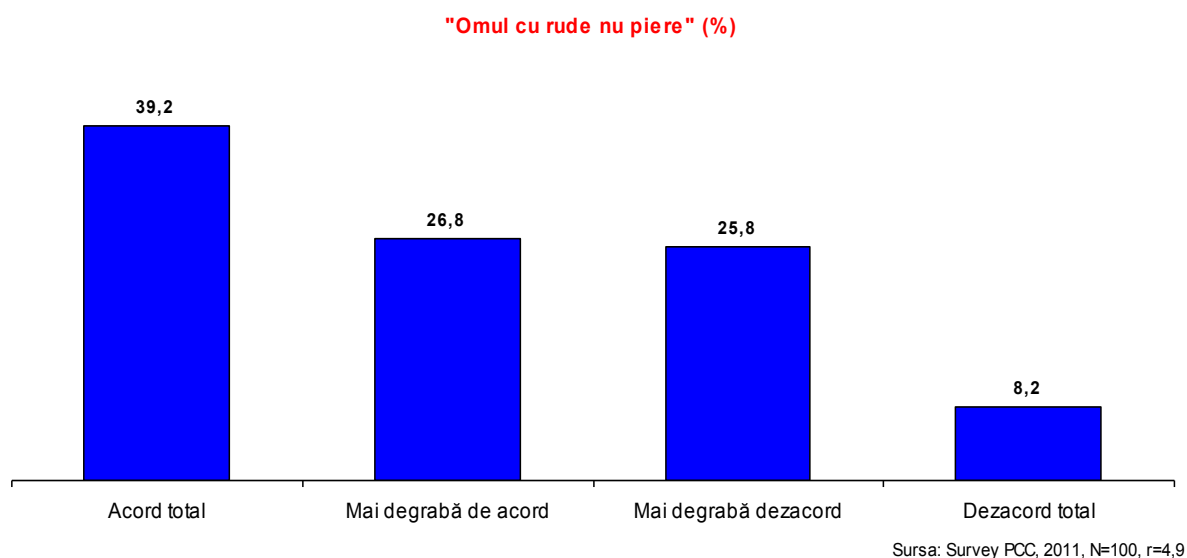


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

În comună relațiile de rudenie constituie o bază de solidaritate și coeziune pentru mulți, dar deja o treime nu este de acord cu enunțul „Omul cu rude nu pierde”, (25,8% mai de grabă dezacord, 8,2% total dezacord).



Este interesant de văzut că în pofida unei capacități de sociabilitate spontane scăzute constatată în comună, oamenii întrebați sunt conștienți că cooperarea și conlucrarea înlesnește munca. Întrebați dacă sunt de acord cu enunțul "Multe mâini fac sarcina ușoară.", aproape toți (93,8%) au căzut de acord.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

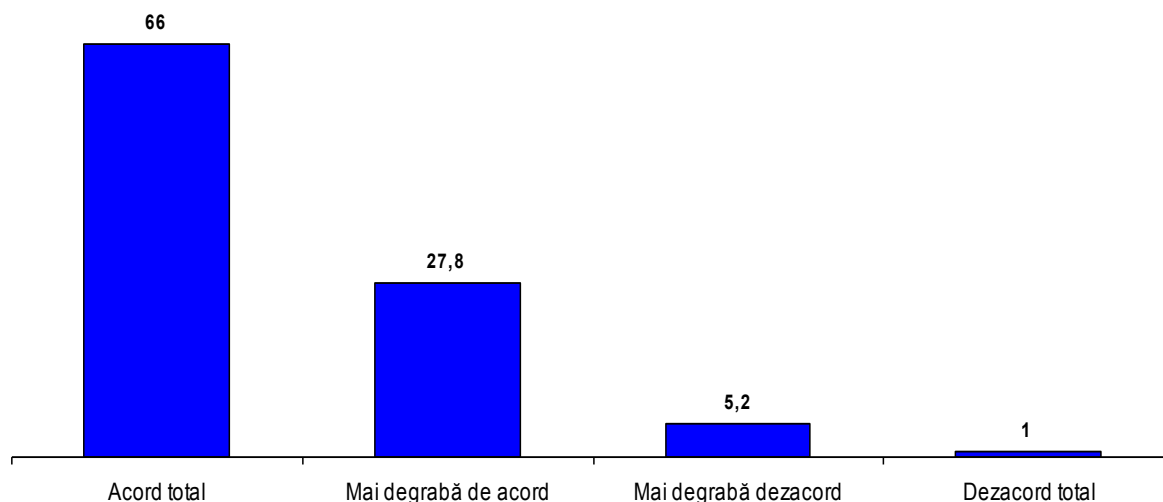


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

"Multe mâini fac sarcina ușoară" (%)



Sursa: Survey PCC, 2011, N=100, r=4,9

Din datele sondajului de opinie rezultă că este nevoie de încurajarea cooperării, asocierii și conlucrării între persoane, firme, asociații și instituții administrative, încurajarea de parteneriate public-privat, de formare de clustere și reprezentarea intereselor în comun. La baza constituirii organizațiilor, asocierilor stă capacitatea de sociabilitate spontană, adică aptitudinea de a ne construi ușor și spontan în grupuri sociale cu preocupări comune. Este de așteptat ca în comuna Tăuteu, dacă oamenii vor întări înclinația spre asociere și valori comune, să apară performanța economică. Astfel se poate realiza o dezvoltare sustenabilă și profitabilă pentru comunitate, la care contribuie toți membrii comunității.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂUTEU

Analiza SWOT

Aspecte generale

Conform diagramei Gantt al proiectului de elaborare a strategiilor de dezvoltare locală a Comunelor Chișlaz, Ciuhoi, Derna și Tăuteu (în comun și la nivelul fiecărei comune în parte) potrivit



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chișlaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

proiectului „Dezvoltare durabilă în mediul rural – strategii de dezvoltare locală pentru patru comune din județul Bihor” finanțat prin Fondul Social European, prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative, etapa 6.2. a reprezentat activități legate de analiză a datelor. În această etapă s-au realizat următoarele:

- Organizarea a 4 ateliere de lucru, câte unu pe primărie
- Finalizarea analizelor SWOT și elaborarea unui document comun
- Retestarea rezultatelor SWOT cu membrii administrațiilor locale 4X10 persoane per comună

Completarea datelor analizei SWOT cu datele culese, prelucrate, sistematizate și analizat din cercetarea de tip survey (N=400 respondenți) respectiv datele secundare și informațiile din interviurile focus group din prima etapă a procesului de elaborare a strategiilor de dezvoltare.

În urma analizei datelor primare și secundare colectate în etapa anterioară a proiectului (date statistice secundare; date statistice primare prin consultarea cetățenilor print-o anchetă realizată pe un eșantion de 400 de persoane, în urma realizării unei anchete în rândul populației; realizarea unor interviuri focus-group în scopul consultării reprezentanților organizațiilor, instituțiilor și întreprinderilor locale; realizarea unui interviu focus-group cu participarea primarilor, viceprimarilor și responsabililor de proiect din fiecare comună implicată), în această etapă s-a realizat conceptualizarea, pregătirea și organizarea atelierelor de lucru privind analizele SWOT, rezultatul cărora se concretizează în 4 analize SWOT aferente comunelor Chișlaz, Ciuhoi, Derna și Tăuteu și o analiză SWOT comună.

În cele ce urmează după ce vom descrie principalele aspecte de ordin metodologic și tehnic, vom prezenta principalele rezultate ale analizei SWOT la nivelul microregiunii pentru ca mai apoi să ne concentrăm pe rezultatele generale și detaliate a situației specifice comunei Tăuteu. În această ordine de idei într-o prima fază ne vom axa pe caracteristicile definitorii ale diagnozei, pentru ca în faza următoare să detaliem pe următoarele coordonate majore: aspecte demografice, social-culturale, economice și de infrastructură. Aceste rezultate ale analizei SWOT au fost completate de



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

o analiza premergătoare, care a avut ca scop trasarea acelor elemente externe, determinate de procese sociale la nivel macro care sunt asemănătoare celor patru unități administrative.

Din acest considerent am încercat să surprindem principalele caracteristici ale economiilor locale, nivelul educației populației, dinamica și compoziția populației, problemele specifice cu care se confruntă populația, accesul la tehnologia informatică, caracteristicile teritoriale, structura ocupării, proporția celor cu vârsta activă și inactivă.

Scopul urmărit: *contextualizarea datelor obținute* de către echipa de cercetare, respectiv pentru a identifica elementele comune microregiunii pentru a fundamenta o viziune comună și o strategie în jurul elementelor forte. Respectiv pentru reducerea, eliminarea elementelor slabe, ținând cont de influența pozitivă a oportunităților și a impactului negativ al pericolelor și complementare specifice fiecărei comune în parte.

Cadru metodologic și conceptual

Denumirea metodei provine din inițialele în limba engleză a cuvintelor: **Strengths** – puncte tari, **Weaknesses** – puncte slabe, **Opportunities** – oportunități, posibilități, **Threats** – pericole, amenințări, riscuri. Analiza SWOT este o metodă importantă a managementului strategic, aplicat și la nivel teritorial. În general, analiza SWOT este încorporată în modelul de planificare strategică. Analiza SWOT constituie premisă preparării strategiilor de dezvoltare care de fapt susțin evoluția în viitor a politicilor de dezvoltare rurală.

În cadrul elaborării oricărei strategii este necesar evaluarea situației existente, definirea problemelor; în acest scop un mijloc important este analiza SWOT. Este un principiu de bază ca elaborarea ideilor privind dezvoltarea, realizarea și controlul acesteia să se desfășoare cu antrenarea grupurilor afectate, iar analiza SWOT oferă un bun prilej pentru asigurarea acestei colaborări. O echipă de analiză SWOT ar putea include întreprinzători și fermieri, membri autorităților locale, membri ai organizațiilor comunitare non-guvernamentale, lucrători în



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



infrastructura socială rurală, pensionari și tineri, manageri din sectoare de industrie, și servicii, (incluzând turismul), precum și cercetători. În cadrul atelierelor de analiză SWOT, participanții au fost angajați primăriilor implicate în prezentul proiect. Este important ca cei care sunt implicați în identificarea sau formularea proiectelor să fie conștienți de contextul de politici sectoriale și instituționale în cadrul căreia se angajează să lucreze. Scopul și profunzimea acestei analize preliminare va depinde în primul rând de informațiile disponibile și de calitatea acestora.

Analiza SWOT studiază concomitent caracteristicile interne și influențele mediului extern, ținând cont atât de factorii pozitivi, cât și de cei negativi răspunzând la întrebarea „unde suntem acum?”. Utilizând această metodă am folosit modelul următor:

Tabel nr. 7. Modelul general al analizei SWOT pentru diagnoza situației existente³

CONDIȚII/FACTORI	INTERNI	EXTERNI
POZITIVI	Puncte tari	Posibilități (Oportunități)
NEGATIVI	Puncte slabe	Pericole (Amenințări, Riscuri)

În cadrul analizei SWOT am evaluat mai întâi specificul intern al localității, în contextul zonei teritoriale, fiind evidențiate punctele sale tari și slabe. Apoi se analizează influențele exterioare. Efectele exterioare pozitive sunt considerate ca posibilități, iar cele negative ca pericole, amenințări, riscuri. În cadrul muncii colective pot să apară diferențe de păreri între participanți cu privire la evaluarea situației interne, dar mai ales privind efectele exterioare. Concilierea și integrarea diferitelor păreri prin compromisuri poate duce la rezultate acceptabile pentru toți participanții.

³Sursă: Kulcsár L., 1999, Training SAPARD





Tabel nr. 8. Întrebările generale pentru identificarea elementelor analizei SWOT⁴

PUNCTE TARI	POSIBILITĂȚI
Care sunt avantajele noastre?	Care sunt evenimentele, schimbările externe pozitive importante pentru noi?
Ce facem bine?	În ce domenii avem șanse bune?
Care sunt condițiile noastre avantajoase?	
PUNCTE SLABE	PERICOLE
Ce facem rău?	Care sunt obiectivele greu de atins?
Ce fac alții mai bine?	Care sunt schimbările exterioare care sunt nefavorabile pentru noi?
Care sunt dezavantajele noastre?	

Factorii intern includ principalele resurse de dezvoltare rurală; cum ar fi cele naturale, personale, financiare, capacități industriale etc. Actorii de dezvoltare rurală de obicei pot identifica punctele tari și punctele slabe; dar dificultatea constă în recunoașterea diferenței dintre simptomele unei probleme și cauzele reale ale problemei. Numai prin identificarea cauzelor reale a problemei pot fi planificate acțiuni în vederea corectării acestora.

Factorii externi pot include elemente macroeconomice, schimbare tehnologică, legislație, schimbări socio-culturale, precum și schimbări în poziționarea pe piață sau în competiție. Mediul extern include acei factori, pe care zona rurală nu le poate controla. Scopul unei analize externe

⁴Sursă: Kulcsár L., 1999 Training SAPARD





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

este de a identifica oportunități potențiale care pot fi exploatate de către decidenții din zona rurală, și amenințările care ar putea dăuna persoanelor, instituțiilor din zona rurală. Este în general cunoscut, că factorii mediului economic, politic sau al mediului înconjurător pot amplifica sau atenua trăsăturile pozitive sau negative interne. Acest lucru este valabil mai ales în privința dezvoltării spațiului rural, unde factorii regionali, naționali și cei internaționali au repercusiuni asupra fenomenelor care au loc în microregiune.

Influențele externe cu impact asupra zonei rurale pot fi clasificate sub două titluri: mediul macro și mediul-micro. Mediul macro include principalele tendințe de creștere economice regionale, naționale, globale care influențează zona rurală în sens general. Două abordări de grupare a factorilor externi macro se aplică în general. În prima se pune accent pe elemente politice, economice, socio-culturale, tehnologice, legale, de mediu și egalitate, iar în al doilea pe cel social, economic, , tehnologic, educațional, piață, schimbări în mediul de afaceri, etica, regulamente. Mediul micro dintr-o zonă rurală include actori interni, adică producătorii și cei externi, cei mai importanți fiind clienții, competitorii și furnizorii.

Esența analizei SWOT este că facilitează căutarea problemelor și fundamentează găsirea răspunsurilor întemeiate la problemele ivite. Când se elaborează o analiză SWOT a situației existente pentru fundamentarea strategiei și evaluarea concepțiilor strategice, se recomandă să nu se pună accentul pe înșirarea tuturor punctelor tari și slabe, a tuturor posibilităților și pericolelor, ci mai degrabă pe identificarea acelor, care s-ar putea avea tangență cu strategia, în concordanță cu viziunea formulată. Astfel, analiza SWOT trebuie să aibă la bază conturarea obiectivului, respectiv unor situații finale dorite.

Factorii interni pot fi văzuți ca puncte tari sau puncte slabe depinzând de impactul lor asupra obiectivului de dezvoltare al zonei rurale. Trebuie înțeles că ce ar putea reprezenta puncte tari pentru un obiectiv ar putea fi puncte slabe pentru un alt obiectiv.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Cercetătorii, în colaborare cu actorii de dezvoltare rurală, trebuie să încerce să fie obiectivi și raționali în evaluarea resurselor, a instituțiilor rurale, în identificarea punctelor tari și a punctelor slabe, în estimarea oportunităților și a amenințărilor (Vincze, 2000, 31-33). În continuare vom prezenta un cadru general, care a stat la baza elaborării analizelor SWOT în comunele Chișlaz, Ciuhoi, Derna și Tăuteu.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chișlaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Aspecte generale referitoare la situația microregiunii Chișlaz, Ciuhoi, Derna și Tăuteu – elemente de conexiune Tăuteu – cu celelalte comune componente microregiunii

Microregiunea alcătuită din comunele (și satele aparținătoare) Chișlaz, Ciuhoi, Derna și Tăuteu, care în total este alcătuită din 21 de sate aparținătoare însumând peste 13000 de locuitori este una relativ eterogenă, însă datorită proximității teritoriale prezintă și unele elemente comune, atât cu sens pozitiv cât și negativ.

Într-o lume în continuă schimbare localitățile cumulează un set de valori, datini, obiceiuri tradiționale, care compun un întreg organic și complementar care est demn de luat în seamă ca fundament socio-cultural pentru strategia de dezvoltare. Aceste elemente – cu accent pe *patrimoniul cultural* (setul de comportamente și valori care se manifestă în mod expres în viața cotidiană în spațiul rural mai sus amintit), *arhitectural* puternic înrădăcinat în *spațiul multi-etnic și multi-confesional*, tolerant și receptiv din punct de vedere antropologic, respectiv *peisajul geografic* – formează o rețea organică pe orizontală între omeni simpli, care poate fi considerat ca un rezervor veritabil de capital uman și social atât de necesar planificării strategice. Mai mult, proximitatea de rețeaua formată din orașele învecinate scoate microregiunea din posibila izolare geografică și socială conectând-o la structura economică transfrontalieră a județului Bihor, dar și la întreaga Regiune de dezvoltare Nord-Vest.

Comunele au un grad de dezvoltare relativ asemănătoare potrivit Indicelui Dezvoltării Comunelor (IDC)⁵ (iulie 2009), situație ce se prezintă astfel: Ciuhoi – 49 de puncte, Derna – 42 de puncte, Chișlaz – 60 de puncte, Tăuteu – 56 de puncte. Media județeană a IDC în Bihor este de 56, deci toate cele patru comune se situează relativ aproape de nivelul mediu. Asemănarea dintre comune – din punctul de vedere al nivelului de dezvoltare – este subliniată și de un alt indicator, și anume Indicele de Dezvoltare Socială a Localității (IDSL), potrivit căruia în anul 2010 Derna și Ciuhoi avea 45-45 de puncte, Chișlaz 49 iar Tăuteu 54 de puncte, în „top” fiind comuna Tăuteu, dar toate cele patru comune în jurul nivelului mediu.

⁵IDC este un indice sintetic compozit care reflectă volumul și nivelul capitalului material și uman pe nivel de comună în România, dezvoltat de INS. Mai pe larg vezi Sandu, 2009 sau pentru IDSL Sandu, 2010.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Comunele – ca de altfel întregul spațiu rural – se confruntă cu unele probleme interne și contextuale, care pot fi clasificate ca fiind puncte slabe. Astfel este creșterea ponderii populației în vârstă – fenomen, care apare ca și procesul global al societăților occidentale, denumit „a doua tranziție demografică”, proces mai rapid în mediul rural. Fenomenul este corelat cu migrația tinerilor către orașele mai mari, ceea ce se duce și la scăderea stocului educațional și accentuarea problemelor de sănătate a populației și a presiunii asupra asistenței sociale locale. Alte elemente comune sunt: calitatea și vârsta fondului locativ (ne referim la materialele de construcții și vechimea caselor), starea mai precară a infrastructurii, toate acestea fac ca în comunele în cauză și problemele definitorii să fie asemănătoare – accentuate de criza economică în prezent, care traversează societățile.

Instabilitatea economică și financiară, cuplată cu scăderea masivă a investițiilor directe interne și străine în România a afectat direct și această zonă și implicit economiile gospodăriilor, respectiv micii întreprinzători. Și la nivelul administrațiilor locale, problemele de co-finanțare în cazul proiectelor europene, greutățile legate de lichiditate în cazul proiectelor în derulare și scăderea veniturilor din surse proprii și cele din bugetul național, generează o oarecare asemănare și în privința problemelor sistemice specifice celor patru comune.

Pentru o imagine mai amplă am sintetizat următoarele elemente referitoare la *contextul social* larg, care încadrează procesele macro-sociale în care planificarea are loc în prezent pe baza datelor culese (date statistice primare și secundare, survey, observații, interviuri).

Elemente asemănătoare, cu posibile efecte pozitive la nivelul celor patru comune

- În mediul rural studiat se găsesc importante resurse naturale: bogății ale solului, bogății ale subsolului, peisaje, monumente ale naturii, fond silvic, apă termală etc.;
- La sate găsim construcții de reală valoare culturală și tradițională, pe care oamenii le-au perfecționat de-a lungul mai multor generații;
- Extinderea zonelor urbane nu a afectat substanțial specificul rural;



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- Siturile rurale din zonă prezintă valori particulare și atracții turistice considerabile;
- În principiu există atractivitate pentru potențialii investitori în mediul rural;
- Există cadrul legal al organizării teritoriale rurale;
- Se manifestă un interes crescut pentru mediul rural din partea actorilor sociali
- Multi-confesionalitatea și multiculturalitatea locului

Probleme comune

- Există un fond documentar foarte redus și incomplet referitor la construcțiile și tehnicile de construire din mediul rural
- Dezvoltarea urbană excesivă din ultimii 50 de ani a produs stagnarea sau perturbarea dezvoltării satelor, mai ales prin depopularea satelor prin migrații de populație de la sat la oraș, precum și prin terenuri agricole cedate pentru extinderi spațiale ale orașelor;
- Starea proastă a fondului de imobili valoros construit din mediul rural (clădiri părăsite, clădiri neîntreținute, clădiri în litigiu etc.);
- Confort de locuire precară;
- Drumurile comunale existente sunt, în general, neîntreținute, mai ales în satele mai îndepărtate de centrul comunei;
- Nu sunt inventariate și conștientizate toate zonele rurale, din punctul de vedere al valorilor tradiționale de diferite feluri;
- Infrastructura utilitară comunală este inadecvată, mai ales în satele mai îndepărtate de centrul comunei (alimentare cu apă, canalizare, încălzire, energie electrică, telecomunicații);
- Starea materială a unor locuitori din comune este proastă;
- În general nu există un plan de management rural și chiar dacă a fost întocmit documentul nu se aplică;
- Lipsește un sistem clar de responsabilități administrative;
- În multe comune lipsește strategia de dezvoltare locală pe termen lung;
- Cooperarea inter-instituțională problematică;



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Resurse și direcții ale soluțiilor

Uniunea Europeană subvenționează unele investiții în domeniul protecției mediului, inclusiv în mediul rural privind reabilitarea și extinderea sistemelor de alimentare cu apă, canalizare, epurare, managementul deșeurilor, diminuarea poluării aerului;

- Orientarea învățământului superior de arhitectură către pregătirea specialiștilor de proiectant peisagist;
- Întocmirea unor ghiduri de tehnici de construcții tradiționale;
- Elaborarea unui plan de organizare a teritoriului pe țară: căi de comunicații, apă, zone protejate, rețea de localități etc.
- Aplicarea legilor aprobate pe plan internațional, în special în Uniunea Europeană pentru protecția mediului;
- Exploatarea resurselor existente în cooperarea și în complementaritate

Bariere comune

- Criteriile de selecție ale proiectelor, ce pot primi asistență financiară comunitară, includ unele aspecte cu care locuitorii din mediul rural nu sunt familiarizați: nu este conștientizat interesul comunității asupra proiectului; nu este înțeleasă capacitatea proiectului de a genera venituri; mulți consideră că programele întocmite nu sunt adecvate, accesibile; birocrăția îngreunează accesarea fondurilor atât administrațiilor/persoanelor juridice cât și persoanelor fizice;
- Legăturile de parteneriat nu sunt suficient de stabile și pregătirea, instruirea participanților nu este mulțumitoare;
- În domeniul dezvoltării rurale legislația este nesatisfăcătoare și lipsesc normele metodologice;
- Instabilitatea financiară, schimbările ratei Ron/Euro



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- Legile privind calitatea construcțiilor exceptează de la aplicarea legii clădirile pentru locuințe cu parter și parter plus un etaj și anexele gospodărești situate în mediul rural și în satele ce aparțin orașelor;
- Au dispărut în mare parte unele meserii, care conservau tehnici tradiționale de construcții;
- Reglementarea construcțiilor în zonele valoroase din țară este neglijată, în multe zone rurale valorile se găsesc în proastă stare de conservare;
- Funcționarea pieței imobiliare rurale este deficitară;
- Motivația personalului implicat în programe de dezvoltare nu este întotdeauna mulțumitoare

Aspectele mai sus enumerate reprezintă un cadru obiectiv în limitele căruia planificarea are loc. În cele ce urmează vom descrie rezultatele analizei SWOT în cazul Comunei Tăuteu, județul Bihor



Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



Rezultatele analizei SWOT

ANALIZA SWOT *Puncte de conexiune între Comuna Tăuteu și celelalte trei comune din proiect*

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Așezarea geografică asemănătoare • Diversitatea reliefului • Proximitatea de oraș • Proximitatea comunelor • Specificitatea localităților • Complementaritatea unor specificități ale comunelor din microregiune • Diversitate etnică, confesională și culturală, tradiții multiple, complementare între comune • Patrimoniu cultural și arhitectural bogat (obiceiuri, monumente, biserici, case, pivnițe) • Teren agricol existent și fertil • Relații organice cu orașele din apropiere (în special Oradea și Marghita) • Prezența în apropiere a polului de creștere Oradea și a polului urban	• Infrastructura fizică și socială • Problemele legate de proiecte, mai ales în privința co-finanțării și birocrăția gestionării acestora • Probleme legate de structura demografică a populației, • Proces continuu de migrație • Probleme legate de comunicare administrația-populație • Dezvoltarea redusă a capitalului social, • Slaba pregătire a resursei umane • Lipsa locurilor de muncă non-agricole , • Șomajul latent datorită sub-ocupării forței de muncă în agricultură, Scăderea nivelului de trai în perioada tranziției la economia de piață





Marghita cu impact pozitiv asupra schimburilor comunității locale cu exteriorul (mărfuri, educație, locuri de muncă etc.) • Nivelul apropiat al dezvoltării (indicele IDC, 2009, IDSL, 2010) • Nivelul de dezvoltare aproape de valoarea medie a județului Bihor • Potențial de dezvoltare relativ asemănător	• Creșterea inegalităților sociale • Disparități și inegalități între satele aparținătoare comunelor • Incapacitatea comunelor de a exploata resursele variate de care dispun Adaptarea mai lentă a populației rurale, mai ales la cei vârstnici la schimbările și provocările lumii actuale, • Lipsa de inițiativă din partea comunității • Nivelul scăzut al încrederii reciproce • Lipsa unei identități colective comune a localităților
OPORTUNITĂȚI, POSIBILITĂȚI • Programe naționale privind promovarea exploatării resurselor agricole • Crearea rețelei turistice, elaborarea unui pachet de program turistic comun în județi (GAL Bihor, Strategia	PERICOLE, AMENINȚĂRI, RISCURI • Procesul de accesare a fondurilor de finanțare supraburocratizată • Dezinteresul investitorilor pentru investiții în localități rurale, cu excepția celor peri-urbane • Posibilitatea obținerii unui câștig





de dezvoltare a Județului Bihor) - Proiecte comune și integrate la nivel de microregiune - Cooperarea între cele patru comune - Oportunitatea cooperării transfrontaliere cu organizații de promovare a turismului și a antreprenoriatului	salarial, sau venit mai bun în țările UE facilitează migrația populației calificate - Eterogenitatea zonei, care îngreunează realizarea programelor comune - Scăderea intensității relațiilor organice între cele patru comune - Probleme specifice satelor în general (vis-a-vis de orașe), disparități economice, sociale dintre sate și orașe - Criza economico-financiară globală
---	---

SWOT TĂUTEU - ASPECTE GENERALE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Infrastructura modernizată (parc Ciutelec, drumuri asfaltate și pietruite, există alimentarea de apă curentă pe raza comunei, aspectul plăcut al satului centru de comună) - Apropierea de polului de creștere urbană Marghita cu impact pozitiv asupra schimburilor comunității	- Lipsa infrastructurii de canalizare - Poduri deteriorate - Alunecări de teren - Lipsa fondurilor la bugetul local - Migrația populației la oraș (în special tinerii cu studii peste nivelul mediu)





locale cu exteriorul (mărfuri, educație, locuri de muncă, informații) • Centru sportiv funcțional nou • Centru cultural cu bibliotecă și acces internet (telecentru) • Biserica Reformată, ca monument istoric • Centrul de îngrijire și asistență Ciutelec • Existența tezaurului Tăuteu expus la MTC • Relief geografic foarte variat, așezare geografică avantajoasă • Existența fermierilor și a micro-întreprinderilor agricole • Punte de desfacere alimentară, materiale de construcții și produse farmaceutice • Dispensar uman și veterinar • Baraj hidrotehnic în Ciutelec • Implicare activă a administrației	și în alte state din UE • Probleme de comunicare între administrație și populație • Probleme de infracționalitate • Lipsa locurilor de muncă • Adaptarea mai lentă a populației rurale, vârstnice la schimbările și provocările lumii actuale • Procese latente de marginalizare a unor categorii sociale vulnerabile • Neimplicarea comunității locale în proiectele propuse de administrația locală • Efectele crizei la nivel local (scăderea veniturilor, a cererii, creșterea șomajului, a costurilor pentru transport)
---	---





locale • Firme de transport • Centru social multifuncțional în sânul comunității de romi Bogei • Acces la rețelele de telecomunicații, telefon și internet • Existența grupuri de producători locali • Implicarea populației în proiecte comunitare • Existența Asociația Fii Satului • Popularitatea administrației locale, încrederea în conducerea comunei	
OPORTUNITĂȚI, POSIBILITĂȚI • Construirea Autostrăzii Transilvania în imediata vecinătate a comunei • Punct de acces la Autostrada Transilvania (preconizată) • Programe variate de accesare a fondurilor europene și guvernamentale • Creșterea interesului față de sursele	PERICOLE, AMENINȚĂRI, RISCURI • Schimbările legislative, birocrăția • Lipsa finanțărilor pentru proiectele depuse și aprobate • Stoparea temporară a lucrărilor la Autostrada Transilvania • Menținerea decalajelor între performanțele elevilor din mediul urban și mediul rural





de energie alternative (eoliene) • Apartenența la GAL Bihor • Posibilitățile de realizare a parteneriatelor public-privat	• Lipsa locurilor de muncă la nivel regional
---	--

Comuna Tăuteu este o localitate dezvoltată, cu multe *puncte tari*. Printre altele putem aminti următoarele elemente definitorii: infrastructura este modernizată (satul centru de comună are o alură de oraș, cu aspect îngrijit, frumos, clădiri oficiale renovate), este situată aproape de municipiul Marghita și este conectată cu relații intense de acesta, economia este una funcțională, cu un randament ridicat al productivității (vezi capitolul economie). Serviciile sociale sunt dezvoltate (are casă de cultură bine dotată, centru de îngrijire, există dispensar în comună, centru sportiv, centru social multifuncțional), administrația locală este activă și populară. Ca *puncte slabe* trebuie să amintim lipsa infrastructurii de canalizare, unele poduri deteriorate, procesele latente de marginalizare socială, criminalitatea sau neimplicarea majorității populației în inițiativele administrației publice locale. *Oportunitățile* decurg din interesul crescut față de energia eoliană, apartenența la GAL Bihor, cooperări intercomunale, construirea Autostrăzii Transilvania. *Pericolele și riscurile* sunt reprezentate de lipsa de finanțare pentru proiectele de dezvoltare, stoparea temporară a lucrărilor la Autostrada Transilvania, din lipsa locurilor de muncă la nivel regional și național respectiv criza economică.

În cele ce urmează vom detalia aceste aspecte în analizele SWOT efectuate pe dimensiunile populație, economie, teritoriu și infrastructură, respectiv viața social-culturală.





SWOT TĂUTEU - POPULAȚIE

PUNCTE TARI • Numărul mare al populației • Rata natalității pozitive • Diversitatea etnică, religioasă, culturală a populației, multiculturalitatea comunei • Populație aparținătoare diferitelor culte religioase • Existența în proporție semnificativă a tinerilor • Creșterea lentă a numărului celor care au un nivel de educație mai înalt (facultate, în special în rândul tinerilor) • Mulți copii • Numărul mare al celor activi	PUNCTE SLABE • Scăderea ușoară a numărului populației stabile • Accentuarea dezechilibrelor demografice între satele componente • Factorii de atracție dinspre orașe (factori "pull") și de împingere dinspre comune (factori "push") care dezechilibrează structura demografică a comunelor • Emigrarea existentă, în special în rândul tinerilor
OPORTUNITĂȚI, POSIBILITĂȚI • Scăderea relativă a forței de atracție venite dinspre orașe • Politicile dezvoltare rurală și regională	PERICOLE, AMENINȚĂRI, RISCURI • Creșterea excluziunii sociale, marginalizarea și segregarea accentuată a populației de etnie romă în zonă • Tendințele de scăderea a ratei





Procese de suburbanizare în regiune	natalității la nivel național
---	-------------------------------

Comuna Tăuteu stă cel mai bine la capitolul populație, comparat cu comunele Derna, Chișlaz și Ciuhoi. Deci, *punctele tari* sunt următoarele: numărul mare al populației (vezi în detaliu capitolul populație din diagnoză), structură demografică relativ echilibrată (proporția dintre diferitele grupe de vârstă este echilibrată), rata de natalitate este pozitivă, există o diversitate etnică și religioasă, și cel mai important aspect, există un număr semnificativ de tineri de vârstă tânără, activă. Ca *puncte slabe* trebuie să enumerăm următoarele: numărul populației stabile este în scădere, compoziția demografică între sate se dezechilibrează. *Oportunități*: procesele de suburbanizare pe termen mediu și lung, programele de cooperare regională respectiv proiectele de dezvoltare rurală. *Riscurile* decurg din creșterea excluziunii sociale, tendințele de scăderea ratei natalității specific la nivel național.

SWOT TĂUTEU - TERITORIU ȘI INFRASTRUCTURĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Infrastructura modernizată (parc Ciutelec, drumuri asfaltate și pietruite, există alimentarea de apă curentă pe raza comunei, aspectul plăcut al satului centru de comună) - Apropierea de polului de creștere urbană Marghita cu impact pozitiv	- Lipsa infrastructurii de canalizare - Poduri deteriorate - Alunecări de teren - Lipsa fondurilor la bugetul local - Probleme în accesarea fondurilor europene (probleme de





asupra schimburilor comunității locale cu exteriorul (mărfuri, educație, locuri de muncă, informații) • Baraj hidrotehnic în Ciutelec • Situată în zona transfrontalieră • Condiții fizice favorabile datorită Autostrăzii Transilvania • Investiții în infrastructură • Puncte de conectare la internet • Telefonie mobilă și fixă	evaluare, co-finanțare, cash-flow) • Disparități și diferențe între infrastructura primară (în special drumuri) satelor componente • Probleme legate de transport • Probleme de autofinanțare a investițiilor în infrastructură
OPORTUNITĂȚI, POSIBILITĂȚI • Posibilitățile de colaborare regională în vederea atragerii de fonduri pentru investiții în infrastructură • Politicile dezvoltare rurală și regională • Procesele de suburbanizare în regiune	PERICOLE, AMENINȚĂRI, RISCURI • Creșterea disparităților între sate și orașe • Lipsa fondurilor • Criza economică • Tendințele de scădere a ratei natalității la nivel național





Potrivit analizei SWOT cu privire la dimensiunea teritoriu și infrastructură putem conchide următoarele rezultate: *Puncte tari*: Locația transfrontalieră, apropierea de orașe, infrastructura modernizată, condițiile fizice favorabilă datorită Autostrăzii Transilvania. Există puncte de conectare la internet, rețele de telefonie fixă și mobilă, s-au făcut investiții în infrastructură. *Punctele slabe* țin de lipsa canalizare și a problemei deșeurilor, alunecărilor de teren, respectiv de disparitățile dintre starea infrastructurii între satele componente. Probleme legate de transport (mulți lucrează în Marghita) întregesc lista punctelor slabe. *Oportunitățile* decurg din posibilitățile de colaborare regională în vederea atragerii de fonduri pentru investiții în infrastructură, respectiv din procesele de suburbanizare. *Riscurile, amenințările* principale sunt următoarele: creșterea inegalităților între satele componente respectiv mediul urban, accentuarea proceselor de marginalizare economică și socială, criză și lipsa fondurilor necesare dezvoltării.

SWOT TĂUTEU - SOCIO-CULTURAL

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Centru sportiv funcțional nou - Centru cultural cu bibliotecă și acces internet (telecentru) - Biserica Reformată, ca monument istoric - Centrul de îngrijire și asistență Ciutelec - Existența tezaurului Tăuteu expus la MTC	- Erodarea conștiinței tradiționale - Populația pasivă - Probleme de comunicare între administrație și populație - Probleme de infracționalitate - Lipsa inițiativelor din partea populației - Procese latente de excluziune





- Existența Asociația Fii Satului - Popularitatea administrației locale, încrederea în conducerea comunei - Existența unor lideri de opinie cu legitimitate în fața populației - ONG-uri active	socială
OPORTUNITĂȚI, POSIBILITĂȚI - Politicile de asistență socială destinate grupurilor de risc - Existența organizațiilor care promovează egalitatea de șanse	PERICOLE, AMENINȚĂRI, RISCURI - Criza economică, care crește potențialul migrator - Dependența de resursele de la oraș

Punctele tari referitoare la dimensiunea social-culturală a analizei SWOT cu privire la situația comunei Tăuteu sunt constituite de multiculturalitatea comunei, de centrele culturale funcționale de pe raza comunei, respectiv de activitatea intensă a ONG-urilor în interesul unor categorii sociale. Existența centrului sportiv, încrederea în administrația locală, a liderilor de opinie cu legitimitate în fața populației reprezintă un capital social important. *Punctele slabe* se structurează astfel: erodarea conștiinței tradiționale, procesele de marginalizare, creșterea pasivității populației față de inițiativele administrației. *Posibilitățile* au la bază politicile de asistență socială destinate grupurilor de risc, de activitatea ONG-urilor regionale, a climatului favorabil pentru promovarea egalității șanselor din partea instituțiilor europene. *Amenințările*: criza economică care





accentuează inegalitățile sociale, sporește potențialul migrator și contribuie la intensificarea tensiunilor sociale.

SWOT TĂUTEU - ECONOMIC

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Economie locală funcțională - Numărul mare al firmelor din localitate - Cifra agregată de afacere mare raportat la numărul întreprinderilor funcționale - Productivitatea muncii este bună - Centru cultural cu bibliotecă și acces internet (telecentru) - Profilul întreprinderilor este diversificată - Întreprinderile funcționează cu angajați din localitate - Nivelul activității economice este peste nivelul mediu al comunelor învecinate - Infrastructura de transport este funcțională	- Numărul înregistrărilor de întreprinderi în anul 2011 a scăzut - Majoritatea întreprinderilor au ca obiect de activitate comerțul - Numărul angajaților per întreprindere este sub 5 angajați - Piața forței de muncă locală este închisă - Majoritatea angajaților din Comună lucrează la stat sau în Marghita - Potențialul antreprenorial este mic (doar de 10 la sută/intenție de a deschide o afacere) - Teren neadecvat activităților agricole





Administrație locală pro antreprenoriat	Parcelele agricole sunt mici la suprafață
OPORTUNITĂȚI, POSIBILITĂȚI - Posibilitatea accesării fondurilor structurale pentru investiții - Existența organizațiilor care promovează ideea de antreprenoriat - Autostrada Transilvania prezintă un efect catalizator - Procesele de suburbanizare	PERICOLE, AMENINȚĂRI, RISCURI - Criza economică - Probleme de finanțare - Atractivitatea orașului Marghita asupra forței de muncă calificată - Dependența de resursele de la oraș - Creșterea ratei șomajului, și scăderea cererii

Potrivit datelor și informațiilor colectate economia comunei Tăuteu stă cel mai bine la nivelul indicatorilor economici comparativ cu celelalte trei comune din proiect (Derna, Chișlaz și Ciuhoi). Principalele puncte tari sunt următoarele: pe raza localității există un număr relativ mare de întreprinderi active, aducătoare de profit. Raportul dintre cifra de afacere și numărul firmelor este mare, profilul întreprinderilor este diversificată și nivelul productivității muncii este peste nivelul mediu al comunelor învecinate, infrastructura de transport este funcțională (chiar dacă are unele lacune, descrise mai sus), administrația are o atitudine pro-antreprenoriat și deschisă parteneriatelor public-privat. *Punctele slabe* decurg din scăderea numărului firmelor noi înregistrate, al numărului redus al angajaților de formele locale (media este de sub 5 persoane





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

angajate per societate comercială), de valoarea slabă a potențialului antreprenorial (sub 10 la sută din totalul populației comparativ cu 15 la sută la nivel național, respectiv 19 la sută la nivelul orașelor din Transilvania / CCRIT, 2011). Terenurile agrare sunt mici, fragmentate și nefavorabile activităților agricole la scară mai largă. Ca *oportunități* putem aminti: Autostrada Transilvania, care va genera o cerere pentru servicii conexe (de exemplu spălătorii, firme de transport, catering, loc de cazare pentru managementul de nivel mediu, locuri de petrecere a timpului liber – așa cum s-a întâmplat în zona Gilău, județul Cluj) pe termen scurt, respectiv posibilități de dezvoltare economică în jurul intrării/conexiunii cu AT pe termen mediu și lung pe lângă efectele benefice ale suburbanizării pe termen mediu și lung. Atractivitatea comunei pentru cei care se mută de la oraș reprezintă o nișă economică pentru serviciile destinate în special populației de vârstă activă care s-a mutat/se va muta în comună. Existența organizațiilor care promovează antreprenoriatul în zonă este o altă oportunitate demn de luat în seamă. *Riscurile* sunt multiple: închiderea pieței forței de muncă datorită crizei, dependența de resursele din orașe, lipsa de finanțare, birocrație.

Arborele problemelor - considerente generale

Principalele elemente ale diagnozei ca bază pentru arborele problemelor - sinteză succintă

Reprezentarea socială a problemelor în comuna Tăuteu potrivit cercetării de tip survey

Pentru a identifica la problemele specifice și generale cu care se confruntă populația comunei Tăuteu cu ocazia cercetării de tip survey am inclus în chestionar un set de întrebări referitoare la acest aspect. Din punct de vedere metodologic am procedat în felul următor.

Pe de o parte, într-o primă fază am enumerat un set de probleme standard referitoare la infrastructură, servicii sociale, nivelul de trai, posibilități de petrecere a timpului liber. Tehnic vorbind, am enumerat a listă de stări și am întrebat dacă ele pot fi sau nu considerate probleme, pe o scală de la 1 la 4 (problemă foarte gravă, gravă, puțin gravă și deloc gravă).

Pe de altă parte, respondenții au fost în prealabil rugați să numească trei probleme (indiferent care) cu care se confruntă în viața lor cotidiană. Din aceste răspunsuri se conturează o imagine



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

care prezintă în mare harta problemelor din punctul de vedere al comunității – am identificat reprezentarea socială a problemelor specifice comunei Chișlaz.

Astfel, în comuna Tăuteu, opt din zece persoane nu sunt mulțumite de felul în care trăiesc, iar șapte din zece consideră, că calitatea vieții lor (și a gospodăriei din care fac parte) s-a înrăutățit față de anul trecut. Problemele top sunt următoarele: transportul (opt persoane din zece consideră că este o problemă foarte gravă sau gravă), al doilea record în acest sens la tot nivelul celor patru comune din proiect, la fel și salubritatea (aproape 10 din 10), lipsa magazinelor și a serviciilor din comună (9 din 10). Mai apoi, neîncrederea în poliție (7 din 10) este considerată la rândul lor probleme grave sau foarte grave de peste jumătate dintre locuitori ca fiind o problemă. La acest capitol apare și problema apei potabilă (8 din zece).

Dacă aruncăm o privire la răspunsurile exprimate în mod liber, cu ajutorul întrebărilor deschise, atunci putem constata că în mare răspunsurile primite în comuna Ciuhoi converg cu cele exprimate în celelalte trei comune din proiect. Majoritatea problemelor (și a doleanțelor) se referă la lipsa canalizării care este considerată (și aici spontan) ca fiind o problemă importantă de jumătate dintre respondenți. Problematika apei potabile, infrastructura în general, starea drumurilor de legătură (fiind o comunitate unde o parte considerabilă a populației face zilnic naveta la locul de muncă), problemele legate de salubritate, apa potabilă sunt considerate ca probleme principale în medie de peste o treime de respondenți. Pe lângă cele care țin (și aici) de calitatea materială a vieții personale: veniturile, evoluția nivelului de trai.

Dacă însumăm rezultatele, atunci putem constata că în comuna Tăuteu (unde de altfel nivelul și calitatea infrastructurii este foarte bună) sunt considerate ca probleme: la nivelul gospodăriilor deteriorarea calității vieții și a modului în care trăiesc în general (datorată cauzelor macrosociale, de factori exogeni, și anume criza actuală), iar la nivel local cu predilecție problematica salubrității și a apei potabile, pe lângă disfuncțiile legate de transport și lipsa magazinelor locale.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chișlaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Descriere, problemele specifice și înrădăcinarea lor în contextul local

Problemele nu sunt egale între ele. Unele sunt mai importante, mai grave, celelalte mai puțin grave. Și legătura logică între probleme este importantă. Din această cauză am încercat să clasificăm problemele în concordanță cu realitatea empirică de pe teren. În cele ce urmează vom prezenta „rețeaua de probleme” înrădăcinată în viața cotidiană a comunei Tăuteu.

Sintetic, putem concluziona în felul următor:

- Tradiția și capitalul social, nivelul de încredere pot fi considerate ca resurse valoroase

Starea infrastructurii în ansamblu este bună, însă calitatea lui este inegală între satele componente: respondenții enumerează preponderent probleme legate de apă, canalizare și transport. Mai departe:

- Posibilele procese de marginalizare a unor categorii de populație (bătrânii și romii) sunt o problemă pe termen scurt și mediu
- Potențial de tensiune internă pe termen mediu, dacă diferențele nu vor fi atenuate

Atragerea de fonduri și colaborarea-cooperarea cu celelalte comune permanent pot fi îmbunătățite; primăria are un personal motivat, cu spirit inovativ, săritor, însă resursele financiare sunt limitate. Infrastructura și dotarea primăriei este destul de bună. Primăria a derulat/derulează multe proiecte.

Lista problemelor este prezentată în felul următor:



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

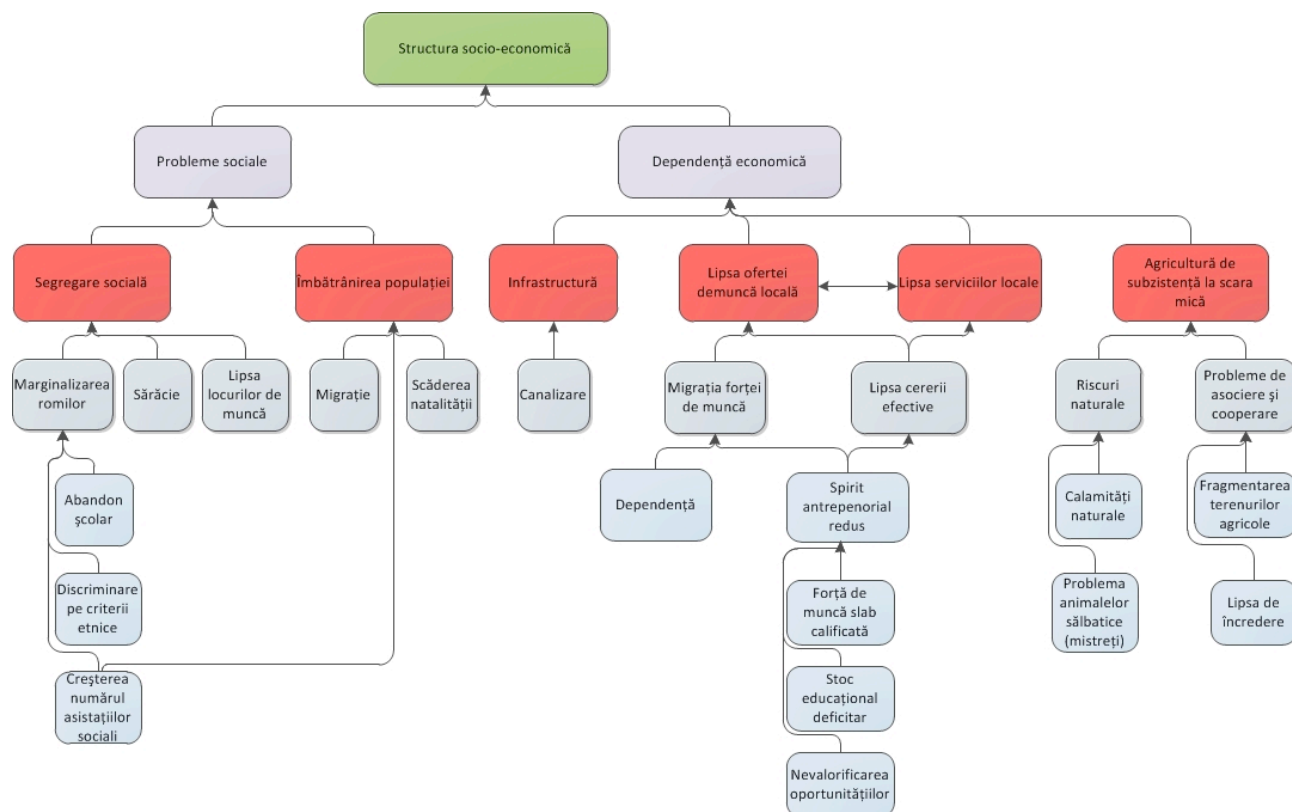


GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Arborele problemelor Comuna Tăuteu

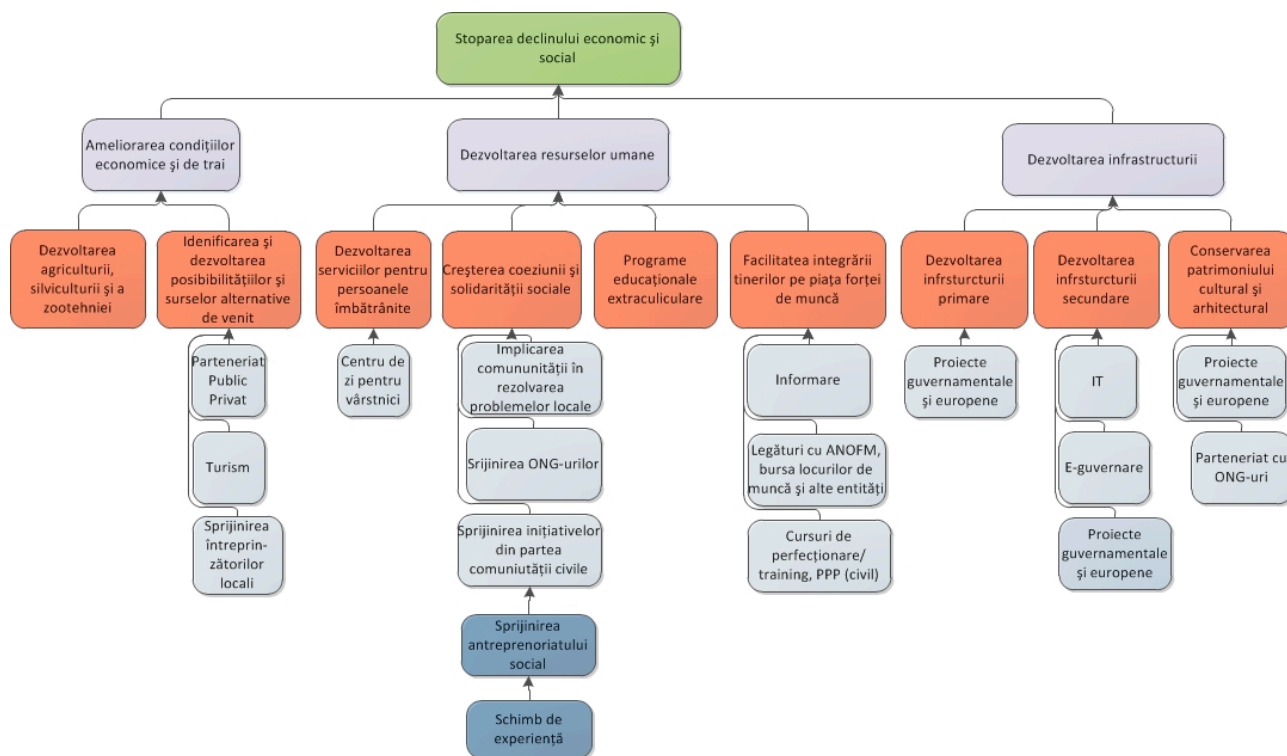


Arborele obiectivelor comuna Tăuteu



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



Direcții strategice de dezvoltare

Considerente generale

Fiecare proces de planificare strategică are loc într-un moment concret și într-o situație socială complexă. Atât momentul cât și situația aferentă determină linia și obiectivele dezvoltării pe termen lung. Așa este și în cazul comunei Tăuteu: momentul actual al crizei și consecințele nefaste care decurg din acest fapt influențează orizontul planificării prezente. Tocmai din acest motiv în cele ce urmează vom prezenta principalele elemente care oferă o bază și un cadru solid planificării dincolo de realitatea prezentă a crizei.

Pe de o parte, trebuie să fim conștienți că unele procese sociale sau elemente din contextul social sunt obiective și nu pot fi schimbate sau modificate considerabil de către actorii sociali. Aceste elemente reprezintă condițiile fixe ale planificării; ele sunt obstacolele și barierele dezvoltării. Noi





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

ne vom concentra asupra acelor elemente care reprezintă o bază reală și sustenabilă dezvoltării pe termen mediu și lung, dar fără a face abstracție de barierele care îngreunează planificarea respectiv punerea în practică a obiectivelor strategice.

Pe de altă parte, înainte de formularea obiectivelor și de definirea ariei de acțiune a planificării strategice trebuie să inventariem efectele pozitive și negative ale proceselor sociale la nivelul sistemului social (nivelul macro a condițiilor sociale), și să propunem obiective și direcții de dezvoltare care converg cu direcția proceselor sociale și pe cât posibil să fructifice rezultatele locale în măsurile și acțiunile propuse pe termen mediu și lung. Direcțiile de dezvoltare referitoare la comuna Tăuteu au fost trasate și elaborate în concordanță cu acest deziderat; a avut în vedere următoarele procese sociale la nivel global și macro social care încadrează, influențează și definesc procesul de planificare, respectiv de implementare a strategiei. Deci:

În primul rând, criza economică și financiară actuală, efectele crizei care se manifestă și la nivelul comunei. Scenariile creionate de către instituțiile specializate au fost atent studiate referitoare la posibilele evoluții ale economiei pe termen scurt și mediu.

În al doilea rând, am avut în vedere schimbările economice și sociale petrecute în ultimii douăzeci de ani la nivel global și regional, în urma căruia s-a născut un alt fel de societate (față de societatea modernă clasică) și anume societatea informațională și de tip de rețea, integrată în construcții suprastatale. În acest cadru economia a devenit interconectată, centrată pe tranzacții financiare, dezvoltarea rapidă a serviciilor și pasul făcut către cercetare și dezvoltare, a avut și are influențe directe, ușor sesizabile pe nivel regional și local (pe lângă nivelul național).

În al treilea rând, economiile locale și regionale trebuie să se axeze în viitor masiv pe rețelele economice, pe informații și pe servicii destinate unor grupuri de consumatori bine definiți, de nișă, pe resursele de energie regenerabile și ecologice, alternative. Direcțiile și provocările economiei globale reprezintă un set obiectiv al factorilor externi cu efecte directe asupra comunităților locale (în cazul nostru comuna Tăuteu) care structurează principalele parametrii ale posibilităților de dezvoltare.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

În al patrulea rând, planificarea trece dincolo de orizontul crizei prezente. Desigur, momentan *criza și consecințele nefaste* există și se manifestă palpabil în viața cotidiană a tuturor, însă din punctul de vederii al planificării criza este doar unul dintre variabilele care trebuie luate în calcul (considerăm că în cele din urmă în termenul de zece ani, cât cuprinde planificarea, situația economică se va stabiliza - deci am considerat că criza nu este o variabilă permanentă).

În final, un alt reper cadru al planificării a constituit *cadrul național prezent și prognozele economice* ajustate pe cinci-zece ani (criza economică actuală și tendințele de creștere prognozate de Institutul Național de Cercetări Economice și Institutul de Prognoză Economică, Banca Mondială, FMI, CE). Mai trebuie să amintim de *condițiile impuse de Uniunea Europeană* (proiecte de finanțare și dezvoltare) și politicile comunitare de după 2014 (vezi capitolul aferent).

Însumând, fundamentul a strategiei constituie *posibilitățile reale* de care dispune comuna Tăuteu (resurse geografice/teritoriale, umane și materiale), *specificitatea comunei, capitalul uman, social și natural de care dispune localitatea și regiunea*, respectiv *punctele tari demografice* majore (structura demografică consolidată, în ciuda scăderii numărului de locuitori stabili), *structura actuală și procesele și prognozele de pe piața forței de muncă* din Regiunea de dezvoltare Nord-Vest și din spațiul românesc în general (ca de altfel și în cazul celorlalte comune din zonă).

Planul strategic elaborat prin prezentul document (și care cuprinde o perioadă de zece ani) are ca punct de plecare următoarele aspecte: posibilitățile și problemele cu care se confruntă localitatea și zona, realitățile și resursele specifice comunei, valorile care sunt în concordanță cu egalitatea șanselor și a dezvoltării durabile, respectiv cu viziunea despre condiția preferată a comunei Tăuteu peste zece ani valorificând procesele sociale favorabile comunei: suburbanizarea, cererea crescândă pentru servicii, Autostrada Transilvania, complementaritatea reprezentată de comună față de celelalte comune din zonă, respectiv resursele umane.

Astfel strategia conține un set de măsuri și acțiuni coerente, conforme cu problemele și posibilitățile localității și a microregiunii, bazată pe o viziune clară, ca o succesiune coerentă de



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

acțiuni, obiective specifice intermediare, instrumente de lucru pentru atingerea scopurilor și descrierea consecințelor benefice pentru întreaga populație din comuna Chișlaz pe baza unor valori și principii specifice modelului cultural local și regional.

Din acest motiv punctele vitale al dezvoltării pot fi rezumate în jurul următoarelor elemente: consolidarea economiei locale și racordarea ei la rețelele economice al comunelor din jur și la sistemul economic regional și transfrontalier prin dezvoltare durabilă și sustenabilă; diminuarea discrepanțelor economice și sociale și egalizarea șanselor, stoparea proceselor posibile de excludere sociale; îmbunătățirea infrastructurii pe bandă largă pentru asigurarea bazei oricărei dezvoltări și adaptări la provocările externe; adaptarea la noile cerințe și posibilități reprezentate de suburbanizare, specializare și Autostrada Transilvania.

Astfel, principalele obiective urmărite sunt:

- Eficientizarea politicilor sociale, de asistență socială, (re)inserție socială, integrare și reducerea inegalităților de locuire, asigurarea egalității de șanse în special în cazul copiilor și a vârstnicilor și al celor aparținând minorităților etnice
- Dezvoltarea unor politici publice de locuire care oferă un cadru atractiv pe ce care vor să se stabilească în comună din Marghita și din împrejurimi
- Consolidarea economiei locale respectiv specializarea activităților economice locale pentru exploatarea posibilităților și nișelor pe termen scurt și mediu care decurg din construirea Autostrăzii Transilvania (site – termen scurt - și intrare – termen mediu)
- Dezvoltarea unor politici publice și mecanisme administrative prin instrumentele dezvoltării durabile și sustenabile pentru preservarea mediului ambiant și administrarea optimă resurselor existente
- Dezvoltarea capacității administrative a primăriei în vederea stabilirii și consolidării relațiilor de parteneriate pentru dezvoltare proiectelor de dezvoltare rurală din regiune.
- Dezvoltarea și finanțarea programelor unor politici publice de ajustare structurală în infrastructura primară (cu accente pe apa potabilă și administrarea deșeurilor) și secundară și de bandă largă pentru asigurarea condițiilor optime pentru dezvoltare



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chișlaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Viziune

Viziunea planificării poate fi formulată în felul următor: dezvoltarea durabilă a comunei Tăuteu, cu o economie stabilă și ajustabilă la schimbări, unde posibilitățile locuirii sunt atractive oricine are șanse de afirmare economică și socială.

Direcțiile majore ale principiilor aplicate de strategii

- *Suportul pentru utilizarea și valorificarea resurselor umane și materiale pentru dezvoltarea unei economii diversificate și specializate în promovarea oportunităților de antreprenoriat, investiții financiare, de muncă, viață, de locuire la o calitate bună*
 - Încurajarea potențialului antreprenorial local
 - Atragerea de investitori și a investițiilor, promovarea parteneriatelor public-privat
 - Facilitarea racordării localității la turismul din zonă cu predilecție la turismul ecumenic dezvoltat în Ciuhoi, racordat la fluxul turistic din zonă prin dezvoltarea de servicii destinate lor și celor care trec prin localitate spre și dinspre intrarea la Autostrada Transilvania
 - Atragerea de organizații și asociații care promovează idea de antreprenoriat și diseminarea cunoștințelor și experiențelor necesare înființării firmelor noi
 - Stabilirea de parteneriate public-privat în atragerea de investitori
 - Încurajarea și sprijinirea serviciilor racordat la modelului de petrecere a sfârșitului de săptămână a orașenilor (servicii, facilități pentru petrecerea timpului liber celor care își petrec aici zilele libere)
- *Consolidarea economiei locale respectiv specializarea activităților economice locale pentru exploatarea posibilităților și nișelor pe termen scurt și mediu care decurg din construirea Autostrăzii Transilvania (site – termen scurt - și intrare – termen mediu). Suportul pentru condițiile de bază unei economii adaptabile și funcționale*



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



- Asigurarea volumului optim al resursei umane: diminuarea ratei abandonului școlar, posibilități de reconversiei profesională, training și formare continuă mai ales în satele unde sunt riscurile pentru procesele de excluziune socială sunt mari
- Suportul pentru potențialul antreprenorial local: politici fiscale locale (scutiri de taxe și impozite), asigurarea spațiilor necesare activităților economice, cooperări administrație-organizații pro-antreprenoriat
- Valorificarea resurselor de care dispune locul: locația geografică, proximitatea de Autostrada Transilvania, suburbanizare
- Promovarea cooperării și al asocierii între agenții economici din comună și din vecinătate, orașe
- *Dezvoltarea unor politici publice de locuire care oferă un cadru atractiv pe ce care vor să se stabilească în comună din Marghita și împrejurimi. Suportul pentru utilizarea și valorificarea resurselor pentru locuire, în promovarea oportunități de investiții financiare, de viață, la o calitate bună*
 - Asigurarea că valorile specifice comunei sunt reprezentate corespunzător în mediul urban (toleranță, deschidere, apropierea de oraș, aer proaspăt și curat, liniște, infrastructură, costul vieții) sunt recunoscute și utilizate în dezvoltarea durabilă
 - Sprijinul pentru proiectele care vizează valorificarea patrimoniului și stocul de locuință: inventarierea și descrierea locurilor, terenurilor și clădirilor care pot deveni resurse în investiții imobiliare pe termen mediu pentru cei care vor să se mute din oraș
 - Asigurarea că aspirațiile, dorințele și ambițiile locuitorilor sunt respectate și strategiile sunt în concordanță cu aceste aspecte, asigurarea egalității șanselor
 - Implementarea unei politici economice care sprijină investițiile imobiliare
 - Asigurarea că relația specifică între localnici și loc este recunoscută și valorificată eficient în acest proces
- *Eficientizarea politicilor sociale, de asistență socială, (re)inserție socială, integrare și reducerea inegalităților de locuire, asigurarea egalității de șanse în special în cazul copiilor și a vârstnicilor și al celor aparținând minorităților etnice:*





- Dezvoltarea unor politici centrate pe problemele specifice ale grupurilor de risc (bătrâni, copii, romi)
- Asigurarea că interesul specific al grupurilor de risc este conștientizată, că problemele sociale specifice grupurilor de risc sunt recunoscute și promovate
- Aplicarea unor măsuri care asigură egalitatea șanselor
- Aplicarea unor măsuri care previne dezintegrarea din instituțiile și sistemele de servicii sociale locale (școală, instituții de sănătate)
- Colaborarea cu ONG-urile care promovează politici publice de prevenire a excluziunii sociale
- *Dezvoltarea unor politici publice și mecanisme administrative prin instrumentele dezvoltării durabile și sustenabile pentru preservarea mediului ambiant și administrarea optimă resurselor existente:*
 - Conștientizarea că valoarea mediului ambiant este mare și că protejarea și ocrotirea naturii este o condiție elementară a dezvoltării durabile
 - Asigurarea că protecția mediului înconjurător este capitală și în interesul comun a tuturor actorilor sociali
 - Asigurarea că, colectarea deșeurilor este performantă și protejează mediul înconjurător
 - Protejarea și ocrotirea continuă a florei și faunei din zonă pentru conservarea biodiversității
 - Asigurarea măsurilor necesare împotriva calamităților naturale
 - Recunoașterea efectelor posibile care decurg de la schimbarea climei (*global warming, climate change*)
- *Recunoașterea legăturii dintre dezvoltarea infrastructurii secundare și de bandă largă și dezvoltarea economică, adaptabilitate, specializarea economică și bunăstare comunitară*
 - Extinderea în continuare a investițiilor în infrastructura secundară și de bandă largă, cu accente pe legăturile dintre comune
 - Protecția infrastructurii deja existente, mentenanța ei





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- Promovarea extinderii infrastructurii secundare și de bandă largă în special unde lipsește sau este deficitară
- Promovarea șanselor egale la accesul de infrastructură secundară (informație, comunicare)
- Dezvoltarea pe termen mediu și lung al unei platforme comune între comunele din regiune de e-government
- Dezvoltarea pe termen mediu și lung a unei platforme între comună și comunitatea antreprenorială din regiune și din întreaga zonă transfrontalieră în cooperare cu organizațiile care sprijină antreprenoriatul
- Adaptarea la cerințele și provocările societății informaționale

Principii de bază și rezultate concrete

- Egalitatea de șanse
- Dezvoltare durabilă, sustenabilitate
- Șanse și posibilități de realizare materiale și sociale în localitate
- Posibilități multiple de alegere
- abordare inovativă și adaptabilă pe parcursul celor zece ani a problemelor care necesită/vor necesita rezolvare
- Soluții acceptate și sprijinite de majoritatea locuitorilor de aici, o comunicare reciprocă între administrație și populație
- Un management mai bun al interesului comun, și o abordare mult mai responsabilă a comunității în definirea problemelor cu care se confruntă, și un aport mai consistent din partea populației în găsirea de soluții viabile și sustenabile



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Valorile în jurul cărora strategiile sunt structurate

- Cooperare și coordonare
- Specializare, adaptare
- Incluziune socială
- Resurse umane, materiale și sociale locale
- Competitivitate
- Rețele economice
- integrare



Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

IDENTIFICAREA PORTOFOLIULUI DE PROIECTE ȘI IDENTIFICAREA SURSELOR DE FINANȚARE POSIBILE

Portofoliul de proiecte al comunei Tăuteu

Fișa de proiect nr. 1

Titlul proiectului	Înființarea unei piețe mixte în comuna Tăuteu
Scopul proiectului	Îmbunătățirea calității serviciilor la nivelul comunei Tăuteu
Obiectivele specifice	Dezvoltarea infrastructurii de servicii din comuna Tăuteu Valorificarea produselor locale existente Sprijinirea producătorilor locali și externi
Problema identificată	Inexistența unor locații dotat corespunzător, care să îndeplinească funcția de piață
Soluția propusă	Acest proiect propune crearea unor infrastructuri în vederea asigurării unor locații corespunzătoare pentru producătorii locali și străini și dezvoltarea serviciilor locale în comuna Tăuteu
Grupuri țintă	Populația comunei Tăuteu și potențialii locuitori
Activități principale	Identificarea surselor de finanțare Elaborarea proiectului Înființare parteneriat public-privat Angajarea de personal specializat
Rezultate așteptate	O unitate de piață nou înființată



Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu

DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Buget estimat	500 mii lei
Surse de finanțare	Buget local/buget guvernamental
Posibili parteneri	Consiliul Județean Bihor, firme de specialitate, comunele învecinate partenere
Finalizare implementare proiect	2013

Fișa de proiect nr. 2

Titlul proiectului	Construirea unui lac de acumulare pe valea Banya în satul Tăuteu cu scopul prevenirii inundațiilor și în vederea promovării turistice
Scopul proiectului	Îmbunătățirea mediului înconjurător, prevenirea inundațiilor, promovarea turistică a zonei
Obiectivele specifice	Dezvoltarea infrastructurii de mediu Promovarea turistică a zonei Înființare noi locuri de muncă
Problema identificată	Inundații, inexistența unei locații cu scopuri turistice în zonă (lac)
Grupuri țintă	Populația comunei Tăuteu/turiștii din zonă/locuitorii din Marghita (potențialii locuitori în comuna Tăuteu)
Activități principale	Elaborare proiect Identificare parteneri Implementare lucrări de intervenție



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Angajare personal specializat

Rezultate așteptate	Un lac de acumulare realizat, funcțional din punct de vedere tehnic și folositor din punct de vedere turistic
Buget estimat	5 milioane lei
Surse de finanțare	Buget local/buget județean/fonduri guvernamentale
Posibili parteneri	Consiliul Județean Bihor, ANAR, Ministerul Mediului și Pădurilor, Administrația Fondului de Mediu
Finalizare implementare proiect	2014

Fișa de proiect nr. 3.

Titlul proiectului	Conceperea unui plan de dezvoltare a serviciilor locale
Scopul proiectului	Dezvoltarea economică locală prin atragerea de investiții de capital în vederea valorificării resurselor locale și creșterea atractivității zonei pentru potențialii locuitori, investitori
Obiectivele specifice	Identificarea și inventarierea oportunităților de servicii oferite în comuna Tăuteu Identificarea și inventarierea oportunităților de afaceri oferite în comuna Tăuteu Promovarea oportunităților locale de dezvoltare a afacerilor Stimularea investițiilor în comuna Tăuteu



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Problema identificată Servicii slab dezvoltate la nivelul comunei Tăuteu, cerere ridicată din partea populației comunei și a potențialilor locuitori (comuna Tăuteu are o poziție suburbană față de orașul Marghita) și investitori (în special proiectul Autostrada Transilvania – necesită înființare servicii conexe), scăderea populației comunei Tăuteu

Soluția propusă Atragerea investitorilor și stimularea investițiilor în așa fel, încât să fie dezvoltate sectoarele economice prioritare și în același timp să se asigure protejarea mediului economic local.

Grupuri țintă

- Populația din și în afara comunei Tăuteu
- Potențialii investitori
- Potențialii locuitori
- Mediul de afaceri local

Activități principale

- Identificarea oportunităților locale de dezvoltare a serviciilor
- Inventarierea imobilelor disponibile pentru investiții
- Stabilirea unor set de facilități oferite investitorilor, în condițiile legislației în vigoare
- Stabilirea domeniilor de activitate în care este nevoie atragerea de investitori/facilitarea dezvoltării afacerilor locale
- Elaborarea unui plan strategic de atragere a investitorilor/dezvoltarea serviciilor
- Promovarea oportunităților de investiții

Rezultate așteptate 1 plan complex de dezvoltare a serviciilor, atragere a investitorilor, a



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

	potențialilor locuitori, elaborat pentru promovarea comunei Tăuteu
Buget estimat	500 mii lei
Surse de finanțare	Buget local Alte fonduri (private)
Posibili parteneri	Mediul de afaceri locali, Consiliul Județean Bihor, Camera de Comerț și Industrie Bihor
Finalizare implementare proiect	2012

Fișa de proiect nr. 4.

Titlul proiectului	Valorificarea resurselor turistice din zonă, prin construirea unei pensiuni agro-turistice și bazin cu apă termală în localitatea Tăuteu prin parteneriat public-privat
Scopul proiectului	Dezvoltarea economiei și turismului local
Obiectivele specifice	Identificarea și inventarierea soluțiilor fezabile în vederea valorificării resurselor naturale existente și totodată dezvoltarea economiei și turismului
Problema identificată	În momentul de față nu există astfel de unități de cazare în subordinea sau proprietatea primăriei locale, resursele nu sunt suficient valorificate, există o necesitate din partea populației, și un cadru corespunzător din partea Primăriei pentru înființarea unui parteneriat public-privat



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Grupuri țintă	Populația comunei Tăuteu Potențialii locuitori Turiști Potențialii investitori Primăria comunei Tăuteu
Activități principale	Identificare locației și a surselor de finanțare Înființare parteneriat public-privat Elaborare studii, proiecte Executarea lucrărilor
Rezultate așteptate	O unitate de cazare dotată corespunzător cu posibilități de agrement și sport (bazin, terenuri de sport) nou înființată în comună
Buget estimat	6 milioane lei
Surse de finanțare	Buget local/fonduri guvernamentale/fonduri europene/fonduri private
Posibili parteneri	Consiliul Județean Bihor, Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Finalizare implementare proiect	2015

Fișa de proiect nr. 5.

Titlul proiectului	Modernizarea infrastructurii rutiere, îmbunătățirea accesibilității rutiere în comuna Tăuteu (între satele aparținătoare) prin reabilitarea
---------------------------	--



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

și modernizarea drumurilor comunale și a străzilor din comună

Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în comuna Tăuteu prin întreținerea/reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale și a străzilor din comună
Obiectivele specifice	Îmbunătățirea aspectului general al comunei Tăuteu Creșterea siguranței rutiere Îmbunătățirea condițiilor de mediu/de economie a localității Facilitarea conexiunii între satele aparținătoare comunei Tăuteu
Problema identificată	Infrastructură rutieră parțial degradată, necesitatea întreținerii permanente a investițiilor realizate până acum
Soluția propusă	Infrastructura de acces este un element de susținere a dezvoltării locale, astfel reabilitarea drumurilor comunale este o condiție primară pentru etapele următoare de dezvoltare. Problemele legate de infrastructura rutieră, ce intră în administrarea comunei Tăuteu, se pot rezolva prin accesarea de fonduri europene nerambursabile și accesare de fonduri guvernamentale pentru finanțarea lucrărilor de reabilitare și modernizare a străzilor.
Grupuri țintă	Populația comunei Tăuteu Potențialii investitori Agenții economici locali Turiști
Activități principale	Inventarierea necesităților de intervenție asupra infrastructurii rutiere



Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu

DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Executare lucrări de modernizare, reabilitare, întreținere

Rezultate așteptate Drumuri comunale și străzi modernizate

Buget estimat 10 milioane lei

Surse de finanțare Buget local

FEADR

PNDI

Posibili parteneri Consiliul Județean Bihor

Finalizare implementare proiect permanent

Fișa de proiect nr. 6.

Titlul proiectului Extinderea rețelei de furnizare a apei potabile pe teritoriul comunei Tăuteu

Scopul proiectului Îmbunătățirea condițiilor de trai ale locuitorilor din comuna Tăuteu și facilitarea desfășurării activităților economice prin extinderea rețelei de apă și creșterea calității furnizării acestui serviciu.

Obiectivele specifice Îmbunătățirea atractivității comunei Tăuteu pentru locuitorii actuali și potențialii locuitori

Îmbunătățirea condițiilor sanitare la nivelul comunei

Furnizarea utilităților de bază la parametrii optimi pentru desfășurarea activităților economice la nivelul local



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



	Creșterea gradului de racordare a populației la rețeaua de furnizare a apei potabile.
Soluția propusă	Creșterea gradului de racordare pentru extinderea infrastructurii. Acest proiect constă în extinderea rețelei de furnizare a apei potabile în comuna Tăuteu.
Grupuri țintă	Populația comunei Tăuteu Potențialii investitori Agenți economici locali
Activități principale	Elaborare studii de fezabilitate Elaborare studii de fezabilitate Elaborare aplicații de finanțare Executare lucrări de extindere a rețelei de apă Realizarea racordurilor
Rezultate așteptate	Extinderea rețelei de apă potabilă la nivelul comunei Tăuteu
Buget estimat	5 milioane lei
Surse de finanțare	Buget local FEADR PNDI
Posibili parteneri	Consiliul Județean Bihor, Ministerul Agriculturii, Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, Ministerul Mediului și Pădurilor, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Finalizare implementare 2015
proiect

Fișa de proiect nr. 7.

Titlul proiectului **Lucrări de îmbunătățiri funciare a versanților: regularizarea pârauului Bistra; regularizarea și îndiguirea versanților Văii Dăudului din Bogei și Văii Banya di Tăuteu**

Scopul proiectului Amenajarea de lucrări de îmbunătățiri funciare a versanților în vederea reducerii riscului de producere de inundații sau alunecări de teren

Obiectivele specifice

- Diminuarea suprafețelor de teren afectate de factori de degradare precum eroziuni sau alunecări de teren
- Diminuarea efectelor negative pe care le au factorii de degradare asupra comunei Tăuteu
- Refacerea și menținerea echilibrului hidrologic și morfologic
- Protecția versanților împotriva acțiunilor distructive ale apei
- Protecția infrastructurilor de transport împotriva inundațiilor

Problema identificată Alunecări de teren, inundații, procese de eroziune, neuniformitatea terenurilor, degradarea naturală a solului, care conduce la schimbarea categoriei de folosință în sensul declanșării acesteia, la apariția izvoarelor de coastă, a pajiștilor cu vegetație specifică.

Soluția propusă Mediul înconjurător necesită susținere din partea autorităților oficiale în cazul în care starea de degradare a acestora este avansată, iar riscul producerii de fenomene negative naturale amenință populația, bunurile acestora dar și cadrul natural în ansamblul lui. Este necesar să



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



fie efectuate lucrări de susținere a versanților cu scopul prevenirii producerii dezastrelor naturale dar și cu scopul reducerii pagubelor posibile a fi înregistrate în situații de risc.

Grupuri țintă

Populația comunei Tăuteu

Potențialii investitori

Agenți economici locali

Administrația publică locală

Activități principale

Elaborare studii de prefezabilitate

Elaborare studii de fezabilitate

Elaborare proiecte tehnice

Consolidarea bazei porții versanților

Lucrări de terasare

Efectuare proceduri de drenare

Rezultate așteptate

Studii de fezabilitate elaborate

Aplicație de finanțare realizat

Lucrări de îmbunătățiri funciare realizate

Buget estimat

2 milioane euro

Surse de finanțare

Buget local

Administrația Fondului de Mediu

ANAR





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

ANIF/ANAF

Posibili parteneri

Consiliul Județean Bihor, Agenția pentru Protecția Mediului Bihor, Ministerul Mediului și Pădurilor, Administrația Fondului de Mediu, ANAR

Finalizare implementare proiect 2015

Fișa de proiect nr. 8

Titlul proiectului Realizare infrastructură de sport în comuna Tăuteu (localitățile Tăuteu și Ciutelec)

Scopul proiectului Încurajarea desfășurării de activități sportive prin oferirea unor condiții optime pentru antrenamente și competiții

Obiectivele specifice Îmbunătățirea condițiilor pentru desfășurarea activităților sportive

Dezvoltarea infrastructurii de agrement de la nivel local

Diversificarea posibilităților de petrecere a timpului liber, atât pentru locuitori cât și pentru potențialii turiști în zonă

Problema identificată Lipsa posibilităților de sport în zonă, decalaj educațional în domeniul sporturilor între elevii din zone urbane și rurale

Soluția propusă Amenajarea unui teren multifuncțional de sport, care va avea impact asupra creșterii nivelului de socializare și a stării de sănătate a tuturor cetățenilor (copii, tineri, adulți, vârstnici, persoane cu handicap) prin practicarea de activități sportive organizate.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



Amenajarea unui teren de sport reprezintă și premisa organizării unor manifestări sportive și artistice la nivel local, putând contribui în această manieră, la facilitarea coeziunii sociale la nivel local.

Construire săli de sport.

Grupuri țintă

Populația comunei Tăuteu

Unitățile școlare din cadrul comunei Tăuteu

Activități principale

Construire săli de sport

Realizarea unei construcții anexe cu împrejmuire teren de sport multifuncțional

Montarea de gazon artificial

Marcajul terenurilor conform cu normativele în vigoare

Rezultate așteptate

2 săli de sport și terenuri de sport conexe (agrement de sport) amenajate

Buget estimat

4 milioane lei

Surse de finanțare

Buget local

Fonduri guvernamentale/CNI

FEADR

Posibili parteneri

Consiliul Județean Bihor, agenți economici, ONG-uri, Guvernul României, Compania Națională de Investiții

Finalizare implementare proiect 2014





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Fișa de proiect nr. 9.

Titlul proiectului	Realizare sistemului de canalizare și stație de epurare în comuna Tăuteu
Scopul proiectului	Realizarea rețelei de canalizare și a stației de epurare la nivelul comunei Tăuteu în vederea îmbunătățirii calității vieții locuitorilor și protecția mediului înconjurător.
Obiectivele specifice	Îmbunătățirea atractivității comunei Tăuteu pentru locuitorii actuali și potențialii locuitori Îmbunătățirea condițiilor sanitare de la nivelul comunei Furnizarea utilităților de bază la parametrii optimi pentru desfășurarea activităților economice la nivelul local Racordarea populației la rețeaua de canalizare
Problema identificată	Conform Strategiei de Dezvoltare Durabilă a României. Orizonturi 2013-2020-2030, de sisteme de canalizare beneficiază doar puțin peste jumătate din populația țării (11,5 milioane) din care 10,3 milioane în mediul urban. La nivelul mediului rural sunt întâmpinate probleme reale privind gradul de racordare la rețeaua de canalizare.
Soluția propusă	Prezentul proiect propune realizarea la nivel local a unei rețele de canalizare, începându-se prin conectarea populației și a instituțiilor publice din comuna Tăuteu. De asemenea este prevăzută construirea unei stații de epurare.
Grupuri țintă	Populația comunei Tăuteu



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

	Potențialii investitori Agenți economici locali Administrația publică locală
Activități principale	Elaborare studii de fezabilitate Elaborare studii de fezabilitate Elaborare proiect tehnic Executarea lucrărilor privind realizarea rețelei de canalizare la stația de epurare la nivelul comunei Tăuteu (săpături, montarea conductelor de colectare a apelor uzate, montare conducte speciale, montarea căminelor speciale de vizitare, executare de subtraversări, executări excavații pentru montajul stației de epurare, montarea stației de epurare, racordarea la sistemul energetic)
Rezultate așteptate	Rețea de canalizare funcțională la nivelul comunei Tăuteu Stație de epurare funcțională Racordul populației la sistem
Buget estimat	15 milioane lei
Surse de finanțare	Buget local FEADR PNDI
Posibili parteneri	Consiliul Județean Bihor
Finalizare implementare	2015



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

proiect

Fișa de proiect nr. 10

Titlul proiectului	Lansarea programului de <i>Parteneriat între primăria Tăuteu și societatea civilă</i>
Scopul proiectului	Îmbunătățirea și facilitarea coeziunii sociale și a legăturilor publice-private.
Obiectivele specifice	Valorificarea potențialului ridicat de cooperare.
Problema identificată	Potențial ridicat de cooperare la nivelul populației neexploatat suficient.
Soluția propusă	Realizarea unui parteneriat cadru, care ar facilita implementarea proiectelor sociale inițiate de diferiți actori ai comunității, promovarea voluntariatului în rândul populației.
Grupuri țintă	Populația comunei Tăuteu Societatea civilă Administrația locală
Activități principale	Dialog social pe această temă Identificarea problemelor și posibilităților la nivelul comunei Tăuteu Exploatarea potențialului de cooperare la nivelul comunei Tăuteu Implicarea tuturor actorilor în acest proces
Rezultate așteptate	1 document strategic privind parteneriatul public-societatea civilă



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Elementele cheie identificate al acestui parteneriat	
Lansare proiecte sociale	
Realizare proiecte sociale la nivelul comunității	
Buget estimat	300.000 lei
Surse de finanțare	Buget local
	PO DCA
	Alte surse alternative
Posibili parteneri	Consiliul Județean Bihor, societatea civilă, ONG-uri, alte organizații
Finalizare implementare proiect	2012/2013

Fișa de proiect nr. 11

Titlul proiectului	Înființare cartier rezidențial în localitatea Chiribiș
Scopul proiectului	Îmbunătățirea condițiilor de locuire și valorificarea resurselor existente în contextul construirii Autostrăzii Transilvania și exploatarea poziției suburbane a comunei Tăuteu față de orașul Marghita.
Obiectivele specifice	Asigurarea infrastructurii primare și secundare
	Parcelarea terenului
	Realizarea unor investiții imobiliare în parteneriat public-privat
Problema identificată	Există proiectul Autostrada Transilvania și poziția de suburbanizare a



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

comunei Tăuteu față de orașul Marghita neexploatăată suficient

Soluția propusă

Identificarea terenurilor

Înființare parteneriat public-privat

Realizare investiție imobiliară

Dezvoltarea infrastructurii

Dezvoltarea serviciilor

Grupuri țintă

Populația comunei Tăuteu

Primăria comunei Tăuteu

Activități principale

Realizare studii de fezabilitate

Realizare proiecte tehnice

Executarea lucrărilor

Rezultate așteptate

Investiție imobiliară realizată, care să asigure serviciile conexe pentru proiectul Autostrada Transilvania și exploatarea poziției de suburbanizare a comunei Tăuteu față de orașul Marghita

Buget estimat

5 milioane euro

Surse de finanțare

Buget local/buget privat

Posibili parteneri

Agenții economici

Finalizare implementare

2013

proiect

Fisă de proiect nr. 12



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Titlul proiectului	Îmbunătățirea serviciilor sociale la nivelul comunei Tăuteu
Scopul proiectului	Promovarea incluziunii sociale la nivelul comunei Tăuteu
Obiectivele specifice	Asigurarea infrastructurii pentru servicii sociale adecvate
Problema identificată	O comunitatea minoritară izolată, relativ exclusă la nivelul comunei
Soluția propusă	Identificarea principalelor probleme sociale la nivelul comunei Identificarea locațiilor corespunzătoare în vederea asigurării unor servicii sociale: cantină socială, centru de zi pentru copii cu probleme
Grupuri țintă	Populația comunei Tăuteu Primăria comunei Tăuteu
Activități principale	Identificarea ONG-uri partenere posibile Identificarea proiectelor sociale de implementat în viitor, identificarea grupului principal de țintă
Rezultate așteptate	Infrastructură socială realizată la nivelul comunei Tăuteu
Buget estimat	500 mii lei
Surse de finanțare	Buget local/buget privat, ONG-uri
Posibili parteneri	Agenții economici, ONG-uri, Consiliul Județean Bihor
Finalizare implementare proiect	2012



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Acțiuni în domeniul agriculturii pentru perioada 2014-2020

Idei de proiecte pe baza măsurilor de intervenție propuse prin Politica Agricolă Comună propuse pentru perioada 2014-2020 (subliniem faptul, că în momentul de față prioritățile și măsurile politice nu s-au conturat în forma unor programe de finanțare rurale concrete, normativele și procedurile de aplicare nefiind elaborate, astfel vorbim de idei de proiecte, care se vor concretiza în proiecte la nivelul anului 2014):

- Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale, cu accent pe următoarele aspecte:
 - Încurajarea inovării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale;
 - Consolidarea legăturilor dintre agricultură și silvicultură, pe de o parte, și cercetare și inovare, pe de altă parte.
 - Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier;
- Creșterea competitivității tuturor tipurilor de agricultură și creșterea viabilității exploatațiilor, cu accent pe următoarele aspecte:
 - Facilitarea restructurării exploatațiilor care se confruntă cu probleme structurale majore, în special a celor cu un nivel redus de participare la piață, a exploatațiilor orientate spre piață din anumite sectoare și a exploatațiilor care au nevoie să își diversifice activitățile agricole;
 - Facilitarea reînnoirii generațiilor în sectorul agricol.
 - Promovarea organizării lanțului alimentar și a gestionării riscurilor în agricultură.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- Mai bună integrare a producătorilor primari în lanțul alimentar prin intermediul schemelor de calitate, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor de producători și al organizațiilor interprofesionale;
- Sprijinirea gestionării riscurilor la nivelul exploatațiilor.
- Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care depind de agricultură și de silvicultură, cu accent pe următoarele aspecte:
 - Refacerea și conservarea biodiversității, inclusiv în zonele Natura 2000 și în cadrul activităților agricole de mare valoare naturală, precum și a stării peisajelor europene;
 - Ameliorarea gestionării apelor;
 - Ameliorarea gestionării solului.
- Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic, cu accent pe următoarele aspecte:
 - Eficientizarea utilizării apei în agricultură;
 - Eficientizarea utilizării energiei în sectorul agroalimentar;
 - Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei;
 - Reducerea emisiilor de oxizi de azot și de metan din agricultură;
 - Promovarea sechestrării carbonului în agricultură și silvicultură;
- Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, cu accent pe următoarele aspecte:



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- Facilitarea diversificării, a înființării de noi întreprinderi mici și a creării de locuri de muncă;
- Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale;
- Sporirea accesibilității, a utilizării și a calității tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) în zonele rurale



Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Oportunități de finanțare pentru Autoritatea Administrativ Teritorială comuna Tăuteu⁶

(inventarierea surselor de finanțare din programele europene, guvernamentale și alte surse)

Fonduri europene

<i>Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice</i>	
Autoritatea de management	Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri www.amposcce.minind.ro
Organism intermediar	Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale www.mcsi.ro
<i>Axa prioritară 3</i>	<i>3 - Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public</i>
Obiectiv	Sprijinirea competitivității economice prin creșterea interacțiunilor dintre sectorul public și întreprinderi/cetățeni prin valorificarea la maxim a potențialului TIC
Domeniul major de intervenție	3.1. Susținerea utilizării tehnologiei informației
Operațiunea	3.1.2 Sprijin pentru autoritățile administrației publice locale pentru realizarea rețelelor broadband și a punctelor de acces public la

⁶ S-au inventariat acele programe, axe prioritare și domenii majore de intervenție în cazul cărora UAT Tăuteu ar fi solicitant eligibil. Sursele de finanțare pentru perioada de programare 2014-2020 încă nu sunt creionate în momentul de față la nivel de programe, axe, domenii major de intervenție.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



	internet în bandă largă (PAPI) în zonele de eșec al pieței.
Operațiunea	3.1.4 Susținerea conectării unităților școlare la internet prin conexiuni broadband.
Domeniul major de intervenție	3.2. Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice moderne
Operațiunea	3.2.1 Susținerea implementării de soluții de e-guvernare și asigurarea conexiunii la broadband, acolo unde este necesar.
Operațiunea	3.2.2 Implementarea de sisteme TIC în scopul creșterii interoperabilității sistemelor informatice.
Operațiunea	3.2.3 Susținerea implementării de aplicații de E-Learning.
Operațiunea	3.2.4 Susținerea implementării de soluții de e-sănătate și asigurarea conexiunii la broadband, acolo unde este necesar.
Axa prioritară 4	<i>Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării în contextul combaterii schimbărilor climatice</i>
Organism intermediar	Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri – Direcția Generală Energie, Petrol și Gaze – www.minind.ro
Domeniul major de intervenție	4.2. Valorificarea resurselor regenerabile de energie pentru producerea energiei verzi
Operațiunea	Sprijinirea investițiilor în modernizarea și realizarea de noi capacități de producere a energiei electrice și termice, prin valorificarea resurselor energetice regenerabile: a biomasei, a resurselor hidroenergetice (de mică putere), solare, eoliene, a biocombustibilului, a resurselor geotermale și a altor resurse





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

	regenerabile de energie
Program Operațional Sectorial de Mediu	
Autoritatea de Management	Ministerul Mediului și Pădurilor www.mmediu.ro www.posmediu.ro
Organism intermediar	Organism Intermediar Regiunea 6 Nord-Vest Cluj-Napoca
Axa prioritară 4	<i>Protecția naturii (Buget total 215 milioane Euro, din care grant UE 172 milioane Euro)</i>
Programul Life +	
Autoritatea națională	Ministerul Mediului și Pădurilor www.mmediu.ro
	LIFE este instrumentul financiar care susține proiectele Statelor Membre pentru mediu și conservarea naturii.
Componenta Natură și Biodiversitate	Componenta Natură și Biodiversitate continuă și extinde programul inițial LIFE-Natură. Prin această componentă se co-finanțează proiecte ce promovează cele mai bune practici, proiecte demonstrative, proiecte care contribuie la implementarea Directivelor Păsări și Habitat . Va co-finanța proiectele inovative sau demonstrative care contribuie la implementarea obiectivelor Comunicatului Comisiei (COM(2006) 216 final) "Stoparea pierderii biodiversității până în 2010 - și după". Cel puțin 50% din bugetul programului LIFE+ va fi alocat proiectelor LIFE+ Natură și Biodiversitate. LIFE+ Natură va co-finanța proiecte ce promovează cele mai bune practici, proiecte demonstrative, proiecte care



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

	contribuie la implementarea Directivelor Păsări și Habitate. Rata maximă de co-finanțare este de 50%, însă poate fi și de 75% pentru proiectele orientate pe speciile și/sau habitatele prioritare. LIFE+ Biodiversitate va co-finanța proiectele inovative sau demonstrative care contribuie la implementarea obiectivelor Comunicatului Comisiei (COM(2006) 216 final) "Stoparea pierderii biodiversității până în 2010 - și după". Rata maximă de co-finanțare va fi de 50%.
Componenta Guvernare și politici de mediu	Componenta guvernare și Politici de mediu continuă și extinde programul inițial LIFE-Mediu. Prin această componentă se co-finanțează proiecte care contribuie la implementarea politicii de mediu comunitare, dezvoltarea unor abordări inovative a politicilor, tehnologii, metode și instrumente, cunoștințe de bază cu privire la politica de mediu și legislație, monitorizarea presiunilor asupra mediului (inclusiv monitorizarea pe termen lung a pădurilor și a interacțiunilor de mediu). Rata maximă de co-finanțare va fi de 50%.
Componenta Informare și comunicare	Este o componentă nouă a programului care va co-finanța proiecte ce urmăresc implementarea campaniilor de comunicare și conștientizare a mediului, protecția naturii și conservarea biodiversității, precum și proiectele care fac referire la prevenirea incendiilor forestiere (campanii de conștientizare, training specific). Rata maximă de cofinanțare va fi de 50%.
Program Operațional Regional	
Autoritatea de Management	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului www.mdrt.ro , www.inforegio.ro
Organism	Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest www.nord-vest.ro



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Intermediar	
<i>Axa prioritară 3</i>	<i>Îmbunătățirea infrastructurii sociale</i>
Domeniul major de intervenție	3.2 Reabilitarea /modernizarea/ dezvoltarea și echiparea infrastructurii serviciilor sociale.
Domeniul major de intervenție	3.4 Reabilitarea/modernizarea/dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formare profesională continuă
<i>Axa prioritară 5</i>	<i>5. Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului</i>
Domeniul major de intervenție	5.3 Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității României ca destinație turistică
Program Operațional Sectorial de Dezvoltarea Resurselor Umane www.fseromania.ro	
Autoritatea de Management	Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale www.mmuncii.ro
Organism Intermediar	OI POSDRU Nord-Vest http://www.runv.ro/
<i>Axa prioritară 2</i>	<i>Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii</i>
Domeniul major de intervenție	DMI 2.1 Tranziția de la școală la viață activ DMI 2.2 Prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii DMI 2.3 Acces și participare la Formare Profesională Continuă
<i>Axa prioritară 5</i>	<i>Promovarea măsurilor active de ocupare</i>



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Domeniul major de intervenție	DMI 5.1. Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare DMI 5.2 Promovarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale în ceea ce privește dezvoltarea resurselor umane și ocuparea forței de muncă.
<i>Axa prioritară 6</i>	<i>Promovarea incluziunii sociale</i>
Domeniul major de intervenție	DMI 6.1 Dezvoltarea economiei sociale DMI 6.2 Îmbunătățirea accesului și participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii DMI 6.3 Promovarea egalității de șanse pe piața muncii DMI 6.4 Inițiative trans-naționale pe piața inclusivă a muncii
Program Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative www.fseromania.ro www.fonduriadministratie.ro	
Autoritate de Management	Ministerul Administrației și Internelor www.mai.gov.ro
<i>Axa prioritară 1</i>	<i>Îmbunătățiri de structură și proces ale managementului ciclului de politici publice</i>
Domeniul major de intervenție	1.1 Îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor la nivel politico-administrativ
Operațiunea 1	Elaborarea unui set de instrumente, metode și a unui cadru instituțional (inclusiv planificarea strategică și bugetarea pe programe) specific unei abordări orientate către politici publice, care să ducă la o mai bună reglementare (și la reducerea costurilor



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



	administrative) în administrația publică
Operațiunea 2	Instruirea specialiștilor implicați în procesul de formulare a politicilor publice în ministerele de linie și în administrația publică locală.
Operațiunea 3	Implementarea planurilor strategice și training în planificarea strategică (inclusiv în bugetarea pe programe) pentru personalul de conducere din administrația publică centrală și locală, inclusiv training pentru consiliile inter-ministeriale și un program de formare formatori.
Operațiunea 4	Dezvoltarea de mecanisme pentru a promova și implementa inițiative de parteneriat la toate nivelurile pentru a asigura implicarea factorilor interesați în procesul de dezvoltare a politicilor publice
Domeniul major de intervenție	1.3 Îmbunătățirea eficacității organizaționale
Operațiunea 1	Revizuirea structurilor și implementarea propunerilor care rezultă din acestea, implementarea de instrumente moderne, stabilirea și operaționalizarea unor structuri noi, cum ar fi: centrul pentru reforma managementului public, asociațiile de dezvoltare inter-comunitare, un corp de administratori publici profesioniști în administrația locală etc.
Operațiunea 2	Introducerea unor reforme privind managementul calității
Operațiunea 3	Implementarea unui sistem de management al performanțelor resurselor umane





Operațiunea 6	Module de pregătire în domenii ca achizițiile publice, ECDL, limbi străine, dezvoltarea de proiecte, licitarea și managementul proiectelor, etc.
Axa prioritară 2	<i>Îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor publice, cu accentul pus pe procesul de descentralizare</i>
Domeniul major de intervenție	2.1 - Sprijin pentru procesul de descentralizare sectorială a serviciilor
Operațiunea 2	Elaborarea unor proceduri de cooperare între administrația publică centrală și locală, și între autoritățile și școli / spitale / servicii de asistență socială descentralizate sau alte structuri implicate în procesul de descentralizare
Operațiunea 3	Training pentru funcționarii publici din administrația publică locală, mai ales din sectorul de educație (inclusiv pentru reprezentanții autorităților locale în consiliile de administrație ale școlilor), și din sectorul de sănătate pentru a implementa eficient noile servicii descentralizate.
Operațiunea 5	Optimizarea structurilor pentru noile servicii descentralizate /deconcentrate din cele trei sectoare prioritare.
Domeniul major de intervenție	2.2 Îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor
Operațiunea 1	Dezvoltarea, testarea și implementarea unor standarde de cost și calitate a serviciilor publice
Operațiunea 3	Elaborarea de mecanisme /instrumente/proceduri pentru îmbunătățirea sistemului de colectare a taxelor, inclusiv crearea unei





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

	interfețe pentru bazele de date existente
Operațiunea 4	Implementarea inițiativelor de reducere a duratei de livrare a serviciilor publice (de exemplu, ghișeul unic pentru cetățeni, și în formă electronică, planificarea serviciilor destinate cetățenilor, managementul documentelor, folosirea regulii aprobării tacite, etc.).
Operațiunea 5	Training în domeniul evaluării performanțelor serviciilor publice.
Operațiunea 6	Analiza problemelor specifice furnizării serviciilor publice în vederea simplificării și reducerii barierelor administrative pentru cetățeni.
Operațiunea 7	Introducerea și menținerea în funcțiune a sistemelor de management, inclusiv EMAS (Echo Management and Audit Scheme)
Operațiunea 8	Folosirea mecanismelor electronice, de exemplu, portaluri internet și baze de date
Operațiunea 9	Implementarea unor documente cadru privind furnizarea de servicii publice (charters - documente care introduc un set de principii generale privind calitatea furnizării de servicii către cetățeni
Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-România http://www.huro-cbc.eu/ , www.infocooperare.ro	
Autoritatea de Management	Agenția Națională de dezvoltare Ungaria www.nfu.ro
Autoritate Națională	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului www.mdrt.ro
Secretariatul	Vati – Companie Publică non-profit de Dezvoltare Regională



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



Tehnic Comun	www.vati.hu
Axa prioritară 1	<i>Îmbunătățirea condițiilor de bază ale dezvoltării durabile comune în zona de cooperare</i>
Domeniul major de intervenție	1.1: Îmbunătățirea facilităților de transport transfrontalier - Construcția, reabilitarea și lărgirea drumurilor care leagă localități de pe cele două laturi ale frontierei - Construcția, reabilitarea și lărgirea drumurilor care leagă satele mici de drumuri principale/autostrăzi, care conduc către graniță - Construcția, reabilitarea drumurilor pentru bicicliști - Dezvoltarea (reabilitarea) unor trasee scurte de linii de cale ferată transfrontaliere în vederea îmbunătățirii transportului feroviar (de mărfuri și persoane) - Elaborarea de studii de fezabilitate, de documente de proiectare tehnică, de planuri arhitecturale și evaluări de mediu legate de dezvoltarea rutieră - Realizarea unor planuri pentru dezvoltarea și reabilitarea căilor ferate la o scară mai largă, care să aibă efecte mai vaste la nivel NUTS III și NUTS IV. - Elaborarea de studii de fezabilitate, de documente de proiectare tehnică, de planuri arhitecturale și studii de impact de mediu legate de îmbunătățirea transportului public transfrontalier - Proiecte care au ca scop lansarea de noi servicii regulate de transport public transfrontalier, armonizarea orarelor, asigurarea de





	informații cu privire la mersul trenurilor, autobuzelor, precum și a avioanelor pentru ambele părți ale graniței, inclusiv studii care examinează oportunitățile.
Domeniul major de intervenție	1.2 Îmbunătățirea comunicării transfrontaliere - Realizarea infrastructurii de Internet de bandă largă / crearea accesului la Internet în localități, pentru a facilita comunicarea transfrontalieră. - Sprijinirea dezvoltării infrastructurii informatice transfrontaliere comune, bazate pe TIC prin: (1) Conexiuni la rețelele principale ale țării; (2) Crearea rețelei de distribuție între două sau mai multe localități; (3) Asigurarea accesului utilizatorilor. - Programe de acces comunitar în domeniul IT (de ex. în școli, biblioteci și alte locuri publice) pentru a se conecta la procesul de comunicare transfrontalier. - Sprijin pentru crearea și dezvoltarea mijloacelor necesare pentru emisiuni de știri transfrontaliere (de ex.: introducerea la televiziunea sau radioul local a unor programe regulate, suplimente periodice la ziarul local care să asigure informații de pe cealaltă parte a graniței. Instituțiile beneficiare trebuie să fie în toate cazurile organizații non-profit.) - Efectuarea unor studii pentru a identifica domeniile de activitate potrivite pentru abordări comune și pentru a examina necesitatea proiectelor comune în aceste domenii





Domeniul major de intervenție	1.3: Protecția mediului - Protecția naturii: - Cooperare între instituții (ex. agenții de protecție a mediului, administrații ale regiunilor protejate, etc.) - Dezvoltarea planurilor comune / corelate de management pentru regiunile protejate, în special din punctul de vedere al îmbunătățirii coerenței ecologice și a conectivității regiunilor incluse în programul Natura 2000 din zona de cooperare. - Îmbunătățirea / crearea infrastructurii în regiunile protejate (ex.: locații destinate primirii vizitatorilor) - Activități specifice relațiilor cu publicul: conferințe, ateliere, expoziții comune, materiale promoționale multilingve (broșuri, CD-uri, cărți, cataloage). - Gestionarea resurselor de apă și managementul calității - Sprijinirea activităților de cooperare dintre instituții în vederea armonizării activităților acestora în domeniul prevenirii inundațiilor și a problemelor de contaminare, într-o manieră durabilă. - Crearea și / sau armonizarea sistemelor de prognoză a inundațiilor - Continuarea lucrărilor pentru prevenirea inundațiilor și apelor interioare; restaurarea durabilă a zonelor umede - Lucrări pentru îmbunătățirea calității fluxurilor de apă în zona de frontieră - Reducerea poluării:
--------------------------------------	---





	- Crearea și armonizarea colectării eficiente a deșeurilor solide și a sistemelor de procesare, precum și a sistemelor transfrontaliere de canalizare. - Efectuarea unor studii pentru a identifica domeniile de activitate potrivite pentru abordări comune și pentru a examina necesitatea proiectelor comune în aceste domenii. - Schimb de bune practici între autoritățile locale cu privire la gestionarea deșeurilor (ex. schimburi de experiență în utilizarea Fondului de Coeziune).
<i>Axa prioritara 2</i>	<i>Întărirea coeziunii sociale și economice în zona de frontieră</i>
Domeniul major de intervenție	2.1: Sprijinirea cooperării transfrontaliere în domeniul afacerilor Investiții în infrastructura de afaceri: - Construirea de facilități noi destinate infrastructurii de afaceri (zone industriale, parcuri industriale; centre logistice comune, incubatoare de afaceri, centre comerciale) și extinderea celor existente cu facilități noi care să servească în mod direct dezvoltarea afacerilor și comerțului transfrontalier. Acestea includ și sprijin în domeniul dezvoltării imobiliare, pentru investiții precum și pentru achizițiile de echipamente necesare. - Sprijinirea investițiilor de scară mică în atracții turistice și infrastructura turistică (ca de ex. drumeții, trasee de biciclete, trasee destinate călăritului, trasee turistice marcate); managementul destinațiilor turistice. - Elaborarea de studii de fezabilitate, de documente de proiectare





	tehnică, de planuri arhitecturale, evaluări de mediu și studii de piață pentru pregătirea unor proiecte de infrastructura afacerilor. Promovarea cooperării: - Sprijin pentru crearea de parteneriate și clustere transfrontaliere - Sprijin pentru promovarea transfrontaliera a întreprinderilor și dezvoltarea serviciilor de informații pentru IMM-uri (broșuri de informare difuzate prin Internet, buletine de știri care să încurajeze cooperarea transfrontaliera în domeniul afacerilor și consultanță)
Domeniul major de intervenție	2.2 Promovarea cooperării în domeniul cercetării, dezvoltării și inovației - Dezvoltarea comună și complementară în domeniul infrastructurii de cercetare, dezvoltare și inovație legată de realizarea proiectelor de cooperare (Dezvoltarea infrastructurii actuale de cercetare-dezvoltare și inovație care deservește cooperarea transfrontalieră, armonizarea achizițiilor echipamentelor specifice, crearea de noi mijloace de cercetare și dezvoltare, înființarea de centre de cercetare-dezvoltare tehnică.) - Crearea de noi parteneriate, sprijinirea activităților inovative, colaborarea dintre universități, centre de cercetare și afaceri; sprijinirea programelor de schimb pentru cercetători; - Implementarea proiectelor de cercetare comune, diseminarea informațiilor cu privire la rezultatele activităților de cercetare-dezvoltare și inovație, transferul de tehnologii către sectoarele economice;





	- Elaborarea de studii de fezabilitate, de documente proiectare tehnică, de planuri arhitecturale, evaluări de mediu și studii de piață legate de dezvoltarea comună a structurilor pentru cercetare-dezvoltare și inovație.
Domeniul major de intervenție	2.3: Cooperarea pe piața muncii și în educație – dezvoltarea comună a competențelor și cunoștințelor - Sprijin pentru dezvoltarea structurilor educaționale și de instruire, a instituțiilor de învățământ și a școlilor profesionale care servesc în mod direct cooperarea transfrontalieră, în domeniul dezvoltării resurselor umane. Crearea unor rețele speciale pentru transferul cunoștințelor și a bunelor practici între instituțiile de învățământ. - Sprijinirea cooperării transfrontaliere între instituțiile de învățământ în domeniul dezvoltării unor planuri de învățământ comune, schimburi de cursuri și programe de instruire sau schimburi de bune practici realizate pentru pregătirea studenților făcând parte din categorii dezavantajate. - Elaborarea și oferirea unor programe speciale de instruire în sectoarele unde s-au identificat lipsa anumitor abilități. (educarea adulților) - Programe de formare continuă în vederea combaterii șomajului structural; cooperarea în domeniul serviciilor de ocupare a forței de muncă, crearea unor rețele între instituțiile care operează pe piața muncii: asigurarea și diseminarea informațiilor legate de diferențele în sistemul juridic din perspectiva piețelor muncii și a sistemelor economice și sociale de cele două părți ale graniței (crearea unui





	sistem comun de monitorizare și informare cu privire la piața muncii, elaborarea unor baze de date, schimburi de informații, experiențe și bune practici). - Cursuri de instruire pentru cei care și-au întrerupt studiile și pentru persoanele cu nevoi speciale.
Domeniul major de intervenție	2.4: Sănătatea și prevenirea amenințărilor comune - Cooperare între furnizorii de servicii de sănătate (armonizarea achiziționării și folosirii de echipamente medicale, planificarea infrastructurii comune de cercetare, crearea de rețele on-line) - Crearea unui portofoliu de servicii de sănătate comun (exploatând avantajul proximității spitalelor de cele două părți ale graniței, recunoașterea reciprocă a sistemelor de asigurări de sănătate, acceptarea cardurilor de asigurări de sănătate în străinătate, crearea unui sistem on-line comun în domeniul diagnosticării și coordonării pacienților) - Crearea de mecanisme comune pentru tratarea situațiilor de urgență, situațiilor de criză, care necesită reacții și intervenții rapide (ex. transportul în cazul accidentelor, incendiilor, catastrofelor naturale și industriale, în cazurile penale etc.), dezvoltarea de planuri transfrontaliere de urgență, de studii, inclusiv dezvoltarea rețelelor de comunicații, monitorizări comune și intervenții preventive. - Sprijin pentru inițiative care au ca scop asigurarea de instruire comune (inclusiv îmbunătățirea cunoștințelor de limbă) pentru personalul angajat care participă la acțiuni de salvare





Domeniul major de intervenție	2.5 Cooperare între comunități - Organizarea de evenimente inovative comune în domeniul sportului și al culturii, în special cu scopul de a prezerva cultura comunităților minorităților etnice, inclusiv a minorității de romi. - Organizarea unor conferințe, seminarii și workshop-uri comune în diferite domenii de interes comun. - Dezvoltarea instituțională: dezvoltarea structurilor organizaționale integrate și a rețelelor durabile de cooperare tematică pentru activități de dezvoltare regională comune (în primul rând euroregiuni cu sisteme administrative comune și complet integrate, dar și organizații regionale, rețele ale unor orașe, agenții de administrare, agenții de dezvoltare regionale și județene, ONG-uri) - Cooperarea între instituții de învățământ primar, programe de schimburi de vizite pentru tineri. - Instruiri și alte programe cu scopul creșterii nivelului de înțelegere și utilizare a sistemelor IT. - Protecția culturii naționale și protecția patrimoniului cultural de-a lungul granițelor prin sprijinirea cooperărilor transfrontaliere dintre instituții culturale (muzee, teatre, biblioteci).
Programul operațional de cooperare transnațională în sud-estul Europei 2007-2013 http://www.southeast-europe.net/en/, www.infocooperare.ro	
Autoritatea de Management	Agencia Națională de Dezvoltare, Ungaria;





Autoritatea Națională	VATI – Companie Publică non-profit de Dezvoltare Regională (Budapesta).
Secretariatul Tehnic Comun	din România - Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, Direcția de Cooperare Teritorială Internațională (DCTI)
Aria de cooperare	Trei state membre vechi: Austria, Grecia și Italia (Regiunile: Lombardia, Bolzano/ Bozen, Trento, Veneto, Friuli-Venezia-Giulia, Emilia Romagna, Umbria, Marche, Abruzzo, Molise, Puglia, Basilicata) Cinci state membre noi: Bulgaria, Ungaria, România, Slovenia, Slovacia Două state candidate: Croația; Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei Patru state potențial candidate: Albania, Bosnia, Muntenegru și Serbia Două state cu care UE are relații speciale: Moldova și Ucraina (Oblasturile: Cjermovestka, Ivano-Frankiviska, Zakarpat-ska, Odessa).
Axa prioritară 1	<i>Sprijinirea inovării și antreprenoriatului</i> dezvoltarea rețelelor tehnologice și de inovare în domenii specifice; dezvoltarea unui mediu propice antreprenoriatului inovativ; îmbunătățirea condițiilor cadru și deschiderea drumului către inovare





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

<i>Axa prioritară 2</i>	<i>Protecția și îmbunătățirea mediului înconjurător</i> Îmbunătățirea managementului integrat al apelor și prevenirea riscurilor de inundații; Îmbunătățirea prevenirii riscurilor naturale; Promovarea cooperării în domeniul managementului resurselor naturale și al ariilor protejate; Promovarea energiei regenerabile și eficientizarea resurselor
<i>Axa prioritară 3</i>	<i>Îmbunătățirea accesibilității</i> Îmbunătățirea coordonării în promovarea, planificarea și intervenția în domeniul rețelelor primare și secundare de transport Dezvoltarea strategiilor de diminuare a „diviziunii digitale” Îmbunătățirea condițiilor cadru pentru platformele multimodale
<i>Axa prioritară 4</i>	<i>Dezvoltare sinergiilor transnaționale ale zonelor cu potențial</i> Abordarea problemelor ce afectează zonele metropolitane și sistemele regionale de așezări; Promovarea unui tipar echilibrat al zonelor cu potențial în ceea ce privește accesibilitatea și atractivitatea acestora; Promovarea utilizării patrimoniului cultural pentru dezvoltare
Programul operațional de cooperare interregională INTERACT II http://www.interact-eu.net/, www.infocooperare.ro	
Autoritatea de	Cancelaria Federală din Austria



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



Management	
Puncte INTERACT	Viena (Austria), Valencia (Spania) Viborg (Danemarca), Turku (Finlanda);
Autoritatea Națională din România	Ministerul Dezvoltării, Regionale și Turismului, Direcția de Cooperare Teritorială Internațională (DCTI)
Secretariatul Tehnic Comun	Secretariatul INTERACT, Viena (Austria).
Aria de cooperare	Întreg teritoriul UE - 27 state membre; 2 state partenere cu statut special: Norvegia și Elveția
<i>Grup de intervenție 1</i>	<i>Resurse</i> Baza informațională (studii aplicate, baze de date; informații generale, codificarea bunei guvernări)– să se dezvolte și să se mențină o bază informațională pentru cooperare teritorială; Instrumente (dezvoltarea unor noi instrumente, inițiative pilot)– furnizarea unor manuale și materiale, precum și a unor proceduri standard pentru realizarea cooperării teritoriale.
<i>Grup de intervenție 2</i>	<i>Cooperare</i> Coordonarea rețelei grupurilor țintă INTERACT (managementul rețelei, sprijin pentru rețele tematice). Schimb și transfer de cunoștințe („know how”) între instituțiile implicate în cooperare teritorială – organizarea de conferințe,





	seminarii, sesiuni de instruire, furnizarea de servicii de consultanță și îndrumare.
<i>Grup de intervenție 3</i>	<i>Diseminare și publicitate</i> Diseminare și publicitate – consolidarea site-ului INTERACT, diseminarea documentelor și a materialelor promoționale.
<i>Grup de intervenție 4</i>	<i>Managementul calității</i> Managementul calității – standarde de calitate; controlul conținutului
Programul operațional de cooperare interregională INTERREG IV C http://www.interreg4c.net/ , www.infocooperare.ro	
Autoritatea de Management	Regiunea Nord-Pas de Calais, Lilles, Franța
Autoritatea Națională din România	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, Direcția Generală de Cooperare Teritorială Internațională (DCTI)
Secretariatul Tehnic Comun	Regiunea Nord-Pas de Calais, Lilles, Franța
Aria de cooperare	întreg teritoriul UE (27 de state membre) și două state partenere cu statut special: Norvegia și Elveția.
<i>Axa prioritară 1</i>	<i>Inovare și economia cunoașterii</i> Inovare, cercetare și dezvoltare tehnologica; Antreprenoriatul și IMM-urile;





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

	Societatea informațională; Ocuparea forței de muncă, capitalul uman și educația
<i>Axa prioritară 2</i>	Mediu și prevenirea riscului Prevenirea riscurilor naturale și tehnologice; Managementul apei Managementul deșeurilor; Biodiversitatea și conservarea patrimoniului natural; Energia și transportul public durabil; Patrimoniul cultural și peisajul.
Programul Național de Dezvoltare Rurală www.pndr.ro www.madr.ro	
Autoritatea de Management	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin Direcția general de Dezvoltare Rurală www.madr.ro
Organisme Intermediare	Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit www.apdrp.ro Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură www.apia.ro Direcțiile pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală
<i>Axa prioritară 1</i>	<i>Creșterea competitivității sectorului agricol și silvic</i>
Măsura 121	Investiții pentru modernizarea exploatațiilor agricole în sectoarele prioritare



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



Măsura 122	Investiții pentru creșterea eficienței economice a pădurilor
Măsura 123	Investiții pentru înființarea și modernizarea unităților de procesare a produselor agricole și silvice
Măsura 125	Investiții pentru modernizarea infrastructurii agricole și silvice
Măsura 111	Instruirea, pregătirea și formarea persoanelor care desfășoară activități agricole, silvice sau lucrează în industria alimentară
Măsura 143	Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță agricultorilor
<i>Axa prioritară 1</i>	<i>Creșterea competitivității sectorului agricol și silvic-mediul privat</i>
Măsura 112	Instalarea tinerilor fermieri.
Măsura 141	Ferme agricole de semi-subzistență.
Măsura 142	Înființarea și funcționarea administrativă a grupurilor de producători.
<i>Axa prioritară 2</i>	<i>Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural</i>
Măsura 221	Prima împădurire a terenurilor agricole
<i>Axa prioritară 2</i>	<i>Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural-mediul privat</i>
Măsura 214	Plățile de agro-mediu: Pachetul 1: Pajiști cu Înaltă Valoare Naturală Pachetul 2: Practici agricole tradiționale Pachetul 3: Pajiști Importante Pentru Păsări Pachetul 4: Culturi verzi





Axa prioritară 3	Creșterea calității vieții în mediul rural și diversificarea economiei rurale
Măsura 322	Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale
Axa prioritară 3	Creșterea calității vieții în mediul rural și diversificarea economiei rurale-mediul privat
Măsura 312	Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de microîntreprinderi.
Axa prioritară 4	Leader
Măsura 41	Urmărește implicarea membrilor comunităților rurale în procesul dezvoltării locale prin formularea priorităților și includerea acestora în strategiile de dezvoltare locală.
Măsura 421	Se încurajează actori de la nivel local de a lucra împreună cu reprezentanții altor comunități din interiorul sau exteriorul țării pentru efectuarea schimbului de experiență, dar și pentru realizarea în comun a unor proiecte.
Măsura 431	Vizează activități care asigură stimularea formării de parteneriate, pregătirea și asigurarea implementării strategiilor de dezvoltare locală.
Ce reprezintă programul LEADER?	Programul LEADER reprezintă o abordare care oferă noi oportunități de dezvoltare rurală punând bazele identificării nevoilor locale, întăririi capacității de dezvoltare și implementării strategiilor locale de dezvoltare în vederea conservării patrimoniului rural și cultural,





	dezvoltării mediului economic și îmbunătățirii abilităților organizatorice ale comunităților locale
Care sunt avantajele utilizării Programului LEADER?	Răspunde nevoilor locale specifice; Valorifică resursele locale; Mobilizează actorii locali, reprezentanți ai populației rurale, de a se preocupa și de a prelua controlul dezvoltării zonelor rurale prin întocmirea de strategii axate pe problemele identificate în comunitățile lor; Oferă zonelor rurale posibilitatea de colaborare cu alte teritorii pentru schimb și transfer de experiență prin crearea de rețele; Prin caracterul său descentralizat, integrat și de jos în sus este esențial pentru dezvoltarea echilibrată teritorială.
Ce teritorii sunt eligibile pentru Programul LEADER?	Teritoriile eligibile sunt acele teritorii care, în conformitate cu definiția OECD, sunt clasificate drept rurale. Definiția OECD are la bază acea parte a populației care locuiește în comune (cu mai puțin de 150 locuitori/km ²). Această definiție este unica recunoscută pe plan internațional referitor la spațiul rural.
Ce sunt Grupurile de Acțiune Locală?	Grupurile de Acțiune Locală reprezintă parteneriate public-private constituite din diverși reprezentanți ai sectoarelor public, privat și societății civile din teritoriul respectiv. La nivel de decizie, partenerii economici și reprezentanții societății civile, precum agricultorii, femeile, tinerii din spațiul rural și asociațiile acestora trebuie să reprezinte cel puțin 50% din parteneriatul local.
Ponderea	GAL-urile (Grupurile de Acțiune Locală) reprezintă parteneriate





partenerilor în cadrul Grupului de Acțiune Locală	public-private alcătuite din reprezentanți ai sectoarelor: Public – administrație publică (la nivel local și județean – primării, consilii locale, județene, etc.) – servicii publice (servicii sociale, de sănătate și transport, școli, universități, etc.) Privat – sector comercial (societăți pe acțiuni, societăți cu răspundere limitată, etc.); – sector financiar (bănci, instituții de credit, etc.); – sector agricol (cooperative agricole, grupuri de producători, etc.); – organizații de întreprinzători; – societăți de furnizare a serviciilor comunitare (culturale, radio, TV, servicii non-culturale, etc.). Societate civilă – organizații non-profit, asociații, fundații, federații (asociații de mediu, asociații culturale, sociale, religioase, camere de comerț, unități de cult, etc.); – persoane fizice, grupuri de persoane neînregistrate oficial. La nivelul decizional din cadrul GAL, reprezentanții privați și ai ONG-
--	--



	urilor vor reprezenta peste 50%, urmând ca partea publică să reprezinte mai puțin de 50%.
Beneficiarii programului LEADER:	Beneficiarii Programului LEADER sunt Grupurile de Acțiune Locală (GAL) care își desfășoară activitatea pe un teritoriu rural, cu o populație cuprinsă între 10.000 - 100.000 locuitori și densitatea de maximum 150 de locuitori pe km ² .
Obiective specifice	Obiectivele specifice urmăresc: - participarea membrilor comunităților rurale la procesul de dezvoltare locală și încurajarea acțiunilor inovative (spre exemplu, soluții noi la probleme vechi, introducerea și dezvoltarea unor produse noi, - noi sisteme de piață, modernizarea activităților tradiționale prin aplicarea de noi tehnologii, etc.). (măsura 41) - încurajarea actorilor de la nivel local de a lucra împreună cu reprezentanții altor comunități din interiorul sau exteriorul țării (măsura 421), - stimularea formării de parteneriate, pregătirea și asigurarea implementării strategiilor de dezvoltare locală (măsura 431)

Programe guvernamentale

Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului www.mdrtr.ro		
Programul de reabilitare	de	Ce presupune izolarea termică:





termică, conform OUG nr. 174/2002, cu modificările și completările ulterioare	izolarea termică a pereților exteriori ai blocului; înlocuirea ferestrelor întregului bloc și a ușilor exterioare existente cu unele superioare calitativ, care vor izola mai bine fiecare încăpere; termo-hidroizolarea acoperișurilor sau a terasei/termoizolarea planșeului de peste ultimul nivel, în cazul existenței șarpantei; izolarea termică a planșeului peste subsol, în cazul în care prin proiectarea blocului sunt prevăzute apartamente la parter; demontarea instalațiilor și echipamentelor aflate pe fațadele și terasa blocului de locuințe precum și remontarea acestora după efectuarea lucrărilor de izolare termică, lucrări de refacere a finisajelor anvelopei <i>Care sunt principalele obiective ale programului național de reabilitare termică:</i> îmbunătățirea condițiilor de igienă și confort termic; Reducerea pierderilor de căldură și a consumurilor energetice; Reducerea costurilor de întreținere pentru încălzire și apă caldă de consum; Reducerea emisiilor poluante generate de producerea, transportul și consumul de energie
Programul privind pietruirea, reabilitarea,	Programul urmărește pietruirea, reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor comunale și județene care să conducă la extinderea posibilităților de acces a populației la magistralele





modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes local clasate conform HG nr. 577/1997, cu modificările și completările ulterioare	rutiere și feroviare, îmbunătățirea condițiilor de transport a persoanelor și produselor prin mărirea vitezei de circulație vehiculelor, îmbunătățirea aprovizionării piețelor orășenești cu produse agricole, facilitarea intervențiilor de urgență în mediul rural. În ceea ce privește străzile principale din interiorul comunelor, se pot finanța: străzile care fac legătura cu drumurile județene, naționale și drumurile expres; străzile care ușurează accesul populației la obiectivele importante din comună cum ar fi: instituții publice, instituții de învățământ, dispensar, biserică, cimitir, complexe agro-zootehnice, obiective turistice, mănăstiri
Programul alimentarea cu apă a satelor, conform HG nr. 577/1997, cu modificările și completările ulterioare	Programul vizează introducerea sistemelor centralizate de alimentare cu apă în localitățile din mediul rural pentru a crea condiții de bază, necesare unui trai decent și pentru a revitaliza unele zone defavorizate. Un alt obiectiv al programului este conștientizarea comunității cu privire la necesitatea folosirii apei potabile din surse de alimentare centralizate precum și educarea populației pentru a folosi rațional sursele de apă. Consiliile locale sunt titularele de contracte pentru obiectivele din administrarea acestora. Listele cu portofoliul lucrărilor se constituie anual și se completează și/sau se modifică, după caz, prin nominalizări ale consiliilor județene. Selecția proiectelor se face în baza unor criterii stabilite de autorități, având în vedere, în principal, satele aparținătoare orașelor sau zonelor periurbane cu





	disfuncționalități mari în alimentarea cu apă potabilă, comunele cu potențial economico-turistic, precum și asigurarea condițiilor minimale de infrastructură rurală în comunitățile sărace.
Programul "săli de sport"	Scopul programului este construirea de noi săli de sport pe lângă instituțiile de învățământ de toate gradele, la orașe și la sate, în vederea asigurării cadrului de desfășurare a activităților sportive în condiții optime de confort și siguranță. Construcția sălilor de sport se realizează pe baza proiectelor pilot, elaborate și aprobate în conformitate cu prevederile legale. Inițial, prin acest program, au fost construite săli de sport cu o capacitate de 50 locuri. Ulterior, pentru a se putea răspunde necesităților diferite între mediul urban și cel rural, începând cu anul 2005, au fost lansate 2 noi proiecte tip, cu următoarele caracteristici: sală de sport cu o capacitate de 150 locuri – în special pentru mediul urban sală de educație fizică – pentru mediul rural Aria eligibilă: atât mediul urban cât și cel rural





	Beneficiari: Unitățile administrative teritoriale
Programul Consolidare și reabilitare Săli de sport existente, construite înainte de anul 2000	PREZENTAREA PROGRAMULUI: În anul 2005, în urma numeroaselor semnale primite din teritoriu referitoare la existența unor construcții aflate într-o stare avansată de degradare și care aveau destinația de săli de sport, a apărut necesitatea demarării programului de consolidare și reabilitare a acestor tipuri de construcții. Aria eligibilă: atât mediul urban cât și cel rural. Beneficiari: unitățile administrative teritoriale
Programul Bazine de înot	PREZENTAREA PROGRAMULUI Obiectivul programului este construcția de bazine de înot, finalizarea structurilor începute și reabilitarea bazinelor de înot existente. Vor fi promovate 3 tipuri de bazine: bazine olimpice, bazine de polo, bazine didactic-școlare BENEFICIARI Autorități ale administrației publice centrale și locale.
Programul patinoare artificiale	PREZENTAREA PROGRAMULUI Obiectivul programului este construirea de patinoare artificiale noi, finalizarea structurilor începute și reabilitarea patinoarelor artificiale existente. Vor fi promovate 3 tipuri de patinoare artificiale, respectiv: patinoare artificiale pentru competiții internaționale, cu caracter multifuncțional cu un număr minim de 5.000 locuri; patinoare artificiale pentru competiții interne/internaționale cu cel





	mult 3500 locuri; patinoare artificiale didactic-școlare și de agrement. BENEFICIARI Autorități ale administrației publice centrale și locale
Programul prioritar național pentru construirea de sedii pentru așezăminte culturale în localitățile unde nu există asemenea instituții, precum și pentru reabilitarea, modernizarea, dotarea și finalizarea lucrărilor de construcție a așezămintelor culturale de drept public din mediul rural și mic urban	PREZENTAREA GENERALĂ A PROGRAMULUI Programul prioritar național pentru construirea de sedii pentru așezăminte culturale în localitățile unde nu există asemenea instituții, precum și pentru reabilitarea, modernizarea, dotarea și finalizarea lucrărilor de construcție a așezămintelor culturale de drept public din mediul rural și mic urban, are ca principale obiective: - proiectarea, construirea și dotarea de sedii pentru așezăminte culturale din mediul rural și mic urban, în localitățile unde nu există asemenea instituții; - reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și dotarea așezămintelor culturale din mediul mic urban; - reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și dotarea așezămintelor culturale din mediul rural; - finalizarea lucrărilor de construcție și dotarea așezămintelor culturale din mediul rural și mic urban. Scop: creșterea calității vieții culturale în mediul mic urban prin extinderea și susținerea infrastructurii culturale . Obiectiv: întărirea rolului așezămintelor culturale și transformarea acestora în centre comunitare de acces la informație și cultură și





	de coeziune socială, diversificarea ofertei culturale, creșterea gradului de acces și de participare a populației rurale la viața culturală Pentru localitățile din mediul mic urban cu o populație de peste 5000 de locuitori se vor construi cămine TIP III, cu o capacitate a sălii de 300 locuri
Programul prioritar național pentru construirea de sedii pentru așezăminte culturale în localitățile unde nu există asemenea instituții, precum și pentru reabilitarea, modernizarea, dotarea și finalizarea lucrărilor de construcție a așezămintelor culturale de drept public din mediul rural si mic urban	PREZENTAREA GENERALĂ A PROGRAMULUI Programul prioritar național pentru construirea de sedii pentru așezăminte culturale în localitățile unde nu există asemenea instituții, precum si pentru reabilitarea, modernizarea, dotarea și finalizarea lucrărilor de construcție a așezămintelor culturale de drept public din mediul rural si mic urban, are ca principale obiective: proiectarea, construirea și dotarea de sedii pentru așezăminte culturale din mediul rural si mic urban, în localitățile unde nu există asemenea instituții; reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și dotarea așezămintelor culturale din mediul mic urban; reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și dotarea așezămintelor culturale din mediul rural; finalizarea lucrărilor de construcție și dotarea așezămintelor culturale din mediul rural si mic urban. Obiectivul reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și dotarea așezămintelor culturale din mediul mic urban, care se realizează de MDRT prin CNI-SA, se caracterizează prin





	următoarele: Scop: creșterea calității vieții culturale în mediul mic urban prin extinderea și susținerea infrastructurii culturale existente și prin diversificarea ofertei culturale. obiectiv: întărirea rolului așezămintelor culturale și transformarea acestora în centre comunitare de acces la informație și cultură și de coeziune socială, diversificarea ofertei culturale, creșterea gradului de acces și de participare a populației rurale la viața culturală.
Programul de construcții locuințe pentru tineri destinate închirierii	Scopul programului: Construirea de locuințe cu chirie, destinate tinerilor cărora sursele de venit nu le permit achiziționarea unei locuințe în proprietate sau închirierea unei locuințe în condițiile pieței și asigurarea stabilității tinerilor specialiști, prin crearea unor condiții de locuit convenabile. Obiective: Continuarea lucrărilor de execuție la obiectivele de investiții începute în anii anteriori și promovarea de obiective noi, și începerea lucrărilor de execuție. Caracteristicile de derulare a programului: Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului și consiliile locale analizează și stabilesc, în funcție de solicitările de locuințe și terenurile de construcție disponibile, necesitatea și oportunitatea construirii de locuințe și elaborează împreună programe anuale. Construcțiile de locuințe se realizează pe terenuri aflate în patrimoniul public sau privat al unităților administrativ-teritoriale, date în folosință gratuită Agenției Naționale pentru Locuințe, pe





		durata execuției construcției. După finalizarea construcțiilor, acestea trec în patrimoniul privat al statului și administrarea consiliilor locale, care repartizează locuințele solicitanților, în regim de închiriere, în ordinea depunerii cererilor și în baza unor criterii stabilite de lege. Promovarea și finanțarea investițiilor privind construcțiile de locuințe pentru tineri, destinate închirierii, se face în conformitate cu prevederile legale referitoare la investițiile publice, prin Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului în calitate de ordonator principal de credite și Agenția Națională pentru Locuințe, în calitate de autoritate de implementare. Locuințele pentru tineri, destinate închirierii se pot vinde titularilor contractelor de închiriere, numai la solicitarea acestora, după expirarea a minimum 1 an de închiriere neîntreruptă
Programul de construcții de locuințe sociale	de	<i>Scopul</i> acestui program este construirea de locuințe sociale – locuințe cu chirie subvenționată, destinate unor categorii de persoane defavorizate prevăzute de lege, cărora nivelul de existență nu le permite accesul la o locuință în proprietate sau închirierea unei locuințe în condițiile pieței. <i>Obiectivul</i> ce se dorește a fi atins este asigurarea unor condiții de locuit decente pentru categoriile sociale dezavantajate. Promovarea investițiilor de locuințe sociale reprezintă sarcina autorităților publice locale. <i>Caracteristici generale:</i> Repartizarea locuințelor se realizează de către consiliile locale, în





	urma propunerilor unor comisii sociale care analizează cererile de locuințe la nivel local. Au acces la locuințele sociale familiile sau persoanele cu un venit mediu net lunar pe persoană, realizat în ultimele 12 luni, sub nivelul câștigului salarial mediu net lunar pe total economie, comunicat de Institutul Național de Statistică în ultimul buletin statistic anterior lunii în care se analizează cererea, precum și anterior lunii în care se repartizează locuința. Chiria nominală este subvenționată din surse ale bugetelor locale, nivelul maxim al chiriei pentru locuințele sociale fiind de 10% din venitul net lunar pe familie. Locuințele sociale aparțin domeniului public al unităților administrativ-teritoriale și nu se vând. Locuințele sociale se pot realiza prin construcții noi sau reabilitarea unor construcții existente. <i>Caracteristici principale:</i> Se desfășoară conform programelor de investiții promovate la nivel local, primăriile având calitatea de beneficiari; Locuințele sociale și de necesitate se realizează fără depășirea exigentelor minimale de dotare și confort la un grad de finisaj mediu, așa cum sunt prevăzute în anexa nr.1 la Legea locuinței nr.114/1996, republicată
Programul Național de	Programul Național de Dezvoltare a Infrastructurii este un program de investiții publice în infrastructură aprobat prin OUG





Dezvoltare Infrastructurii	a	105/2010. Programul corespunde angajamentelor din Programul de guvernare și obligațiile ce revin României prin Tratatul de Aderare la capitolul mediu. În conceperea acestui program s-a plecat de la nevoia acută de infrastructură edilitară resimțită în numeroase zone ale țării și de la faptul că, fondurile europene alocate României pe perioada de programare 2007-2013 s-au dovedit insuficiente față de numărul mare de proiecte pregătite pentru acest gen de lucrări. Programul se va derula în perioada 2011 – 2015 iar plata lucrărilor se va face până în 2020. Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului gestionează 4 sub-programe din cele 6 existente: • 10.000 km drumuri județene și de interes local • Modernizarea satului romanesc • Sistem de canalizare și epurare a apelor uzate • Alimentare cu apă a localităților
Ministerul Mediului și Pădurilor (www.mmediu.ro) prin Administrația fondului pentru Mediu (www.afm.ro)		
Programul "Casa Verde" persoane juridice Program multi-anual cu sesiuni de depunere anuală. www.afm.ro		
Programul	de	Obiectul Programului îl reprezintă finanțarea nerambursabilă din





îmbunătățire a calității mediului prin împădurirea terenurilor agricole degradate	Fondul pentru mediu a proiectelor care vizează împădurirea terenurilor agricole degradate. Scopul Programului îl constituie îmbunătățirea calității mediului prin extinderea suprafeței împădurite la nivel național, ameliorarea progresivă a capacității de producție a terenurilor agricole degradate, menținerea biodiversității și dezvoltarea continuă a funcțiilor ecologice și sociale ale pădurilor prin finanțarea din Fondul pentru mediu. Programul vizează atingerea următoarelor obiective de protecție a mediului de interes general: - îmbunătățirea calității aerului; - refacerea și îmbunătățirea calității solului; - refacerea echilibrului hidrologic; - asigurarea permanenței și stabilității biodiversității; - combaterea schimbărilor climatice prin diminuarea efectelor secetei și limitarea deșertificării; - protecția solului, diminuarea intensității proceselor de degradare a terenurilor și ameliorarea progresivă a capacității de producție a acestora sub efectul direct al culturilor forestiere; - asigurarea standardelor de sănătate a populației și protecția colectivităților umane împotriva factorilor dăunători, naturali și antropici; - îmbunătățirea aspectului peisagistic.
---	--





Programul lucrări destinate prevenirii, înlăturării și/sau diminuării efectelor produse de fenomene meteorologice periculoase la lucrările din gospodărire a apelor aferente obiectivelor din domeniul public al statului Program multi-anual, alocare fonduri prin Hotărâre de Guvern.	
Programul vizând educația și conștientizarea publicului privind protecția mediului	Scopul Programului îl reprezintă finanțarea nerambursabilă din Fondul pentru mediu a proiectelor vizând educația și conștientizarea publicului privind protecția mediului.
Programul vizând protecția resurselor de apă, sisteme integrate de alimentare cu apă, stații de tratare, canalizare și stații de epurare	Obiectul Programului îl reprezintă finanțarea nerambursabilă din Fondul pentru mediu a proiectelor ce vizează protecția resurselor de apă, sisteme integrate de alimentare cu apă, stații de tratare, canalizare și stații de epurare. Scopul Programului îl constituie: asigurarea că debitele de ape distribuite prin rețelele de alimentare se încadrează în prevederile reglementărilor în vigoare și ale actelor de reglementare emise de către autorități; asigurarea că evacuările de ape uzate epurate în stațiile de epurare și managementul nămolului rezultat din stațiile de epurare se încadrează în prevederile reglementărilor în vigoare; protejarea și îmbunătățirea calității mediului înconjurător; creșterea numărului de persoane racordate la o rețea de alimentare cu apă.
Programul de	Obiectul Programului îl reprezintă finanțarea nerambursabilă din





realizare a pistelor pentru bicicliști	Fondul pentru mediu a proiectelor vizând realizarea pistelor pentru bicicliști. Scopul Programului îl constituie îmbunătățirea calității mediului prin înlesnirea transportului mai puțin poluant, în condiții de siguranță. Obiectivele Programului sunt: diminuarea efectelor poluării aerului asupra mediului și sănătății populației, cauzate de emisiile de gaze de eșapament de la autovehicule; încadrarea emisiilor în valorile-limită admise la nivel european, pentru aerul ambiental.
Programul privind refacerea siturilor contaminate istoric	Obiectul programului îl reprezintă finanțarea nerambursabilă din Fondul pentru mediu a proiectelor care vizează refacerea și remedierea solului contaminat, conservarea proprietăților fizice și chimice corespunzătoare, precum și a calității solului și vederea asigurării protecției și altor elemente ale mediului natural. Scopul programului îl constituie refacerea ecosistemelor terestre afectate și aducerea acestora cât mai aproape de starea naturală, prin aplicarea unor măsuri de curățare, remediere și/sau reconstrucție ecologică, complementare și compensatorii, precum și prin eliminarea oricărui risc semnificativ de impact asupra acestora, conform categoriei de folosință a terenului
Programul	Programul Național de Dezvoltare a Infrastructurii este un





Național de Dezvoltare a Infrastructurii	program de investiții publice în infrastructură aprobat prin OUG 105/2010. Programul corespunde angajamentelor din Programul de guvernare și obligațiile ce revin României prin Tratatul de Aderare la capitolul mediu. În conceperea acestui program s-a plecat de la nevoia acută de infrastructură edilitară resimțită în numeroase zone ale țării și de la faptul că, fondurile europene alocate României pe perioada de programare 2007-2013 s-au dovedit insuficiente față de numărul mare de proiecte pregătite pentru acest gen de lucrări. Programul se va derula în perioada 2011 – 2015 iar plata lucrărilor se va face până în 2020. Ministerul Mediului și Pădurilor gestionează 2 sub-programe din cele 6 existente: • Programe multianuale de mediu și gospodărire a apelor • Infrastructura în domeniul gospodăririi apelor, lucrări hidrotehnice de apărare împotriva inundațiilor, mărirea gradului și/sau de siguranță a barajelor și reabilitarea și protecția zonei costiere.
---	--

Alte surse de finanțare

Program promovat de Rompetrol www.impreunapentrufiecare.ro www.rompetrol.ro	„Împreună pentru fiecare” – Finanțare nerambursabilă pentru proiecte din domeniul sănătății sau al protecției mediului
--	---





Obiective	Programul național de responsabilitate socială „Împreună pentru Fiecare” este destinat dezvoltării și implicării comunităților locale prin inițierea, susținerea și derularea de proiecte din domeniul sănătății sau al protecției mediului.
În cazul proiectelor de mediu <i>Activități principale</i> - Conservarea și menținerea sau îmbunătățirea condițiilor de mediu existente la nivel local prin diferite activități. - Activități de ecologizare în paralel cu amplasarea punctelor de colectare de deșuri sau de colectare selectivă, de transport și depozitare a deșeurilor, împreună cu activități de informare – educare a populației - Proiecte inovatoare care să ridice calitatea aerului, apei și a mediului înconjurător din zona unde trăiește comunitatea respectivă; - Activități și instalații de testare, tratare, filtrare a apei; aparatură modernă, performantă sau inovatoare pentru	În cazul proiectelor de sănătate <i>Activități principale</i> - Renovarea, reabilitarea și dotarea unităților care asigură servicii medicale și activități de sănătate publică auxiliare. - Dezvoltarea unor spații special amenajate și dotate pentru activitatea asistenților sociali, medicilor de familie sau a îngrijirii bolnavilor acolo unde aceștia nu au acces la aceste servicii. <i>Activități conexe</i> - Susținerea unor activități de promovare și informare pe teme legate de sănătate în general sau de tema specifică a proiectului ce face subiectul aplicației; acestea pot avea loc în: școli, licee, primării, alte instituții publice sau de învățământ (ex: predispoziția locuitorilor la anumite boli, influența stilului de viață sedentar asupra





tratarea împotriva bacteriilor, nitriților etc.; - Iluminatul și/sau încălzirea clădirilor de interes public (primărie, dispensar, școală, adăpost pentru persoane defavorizate etc.) folosind surse alternative de energie (exemplu: panourile solare, etc.) - Reamenajarea și reabilitarea zonelor sau terenurilor degradate; dezvoltarea culturilor specifice, compatibile cu acele terenuri. <i>Activități conexe</i> - Derularea de acțiuni, în parteneriat cu alte ONG-uri din comunitate sau din vecinătatea acesteia, pentru instruirea populației asupra necesității implicării acesteia în problemele comunității și modul în care poate fiecare să o facă; - Susținerea unor activități de promovare și informare pe teme legate de protecția mediului - în școli, licee, primării, alte instituții publice sau de învățământ;	organismului, influența fumatului, alimentația sănătoasă etc.);
---	--

Surse de finanțare pentru mediul privat





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Programul Național de Dezvoltare Rurală www.pndr.ro www.madr.ro	
Autoritatea de Management	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin Direcția general de Dezvoltare Rurală www.madr.ro
Organisme Intermediare	Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit www.apdrp.ro Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură www.apia.ro Direcțiile pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală
<i>Axa prioritară 1</i>	<i>Creșterea competitivității sectorului agricol și silvic</i>
Măsura 112	Instalarea tinerilor fermieri.
Măsura 141	Ferme agricole de semi-subzistență.
Măsura 142	Înființarea și funcționarea administrativă a grupurilor de producători.
<i>Axa prioritară 2</i>	<i>Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural</i>
Măsura 214	Plățile de agro-mediu: Pachetul 1: Pajiști cu Înaltă Valoare Naturală Pachetul 2: Practici agricole tradiționale Pachetul 3: Pajiști Importante Pentru Păsări Pachetul 4: Culturi verzi
<i>Axa prioritară 3</i>	<i>Creșterea calității vieții în mediul rural și diversificarea economiei rurale</i>



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



Măsura 312	Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de microîntreprinderi.
Măsura 313	Încurajarea activităților turistice.
Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice	
Autoritatea de management	Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri www.amposcce.minind.ro
Organisme intermediar	Direcția Generală Politici Industriale și Mediul de Afaceri - Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
<i>Axa prioritară 1</i>	<i>Un sistem inovativ și eco-eficient de producție.</i>
Domenii majore de intervenție	1.1. Investiții productive și pregătirea pentru concurența pe piață a întreprinderilor, în special a IMM-urilor; 1.2. Accesul IMM-urilor la finanțare; 1.3. Dezvoltarea unui antreprenoriat sustenabil.
Ministerul Mediului și Pădurilor (www.mmediu.ro) prin Administrația Fondului pentru Mediu (www.afm.ro)	
Programul de stimulare a înnoirii parului auto național	Program multianual gestionat de Administrația fondului pentru Mediu www.afm.ro
Programul „Casa Verde”	Program multianual gestionat de Administrația fondului pentru Mediu





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

	www.afm.ro
--	--

COERENȚA ȘI CONFORMITATEA CU PRIORITĂȚILE EUROPENE, NAȚIONALE, REGIONALE ȘI JUDEȚENE. CONEXIUNI CU STRATEGIA EUROPA 2020

Planificarea strategică este un concept mult circulat în perioada pre-aderării și post-aderării României la Uniunea Europeană. Este o provocare externă, care se impune prin programele europene de pre- și post-aderare derulate din România, precum și de diferitele politici de dezvoltare ale Uniunii, concept, care între timp a devenit a necesitate internă a unităților administrativ teritoriale din România. Nevoia precizată, adică necesitatea planificării strategice, are la bază mai multe cauze și scopuri economice, sociale și inevitabil politice. Aderarea României la Uniunea Europeană deschide un spectru larg de posibilități, impunând în același timp reguli stricte și direcții concrete în ceea ce privește dezvoltarea economică și socială a țării. Procesul planificării și dezvoltării strategice are la bază documentele esențiale, care trebuie luate în considerare și care, la rândul lor, urmăresc principiile și obiectivele dezvoltării impuse de politicile de dezvoltare a Uniunii Europene. Prin urmare documentele de bază sau de pornire a realizării strategiei de dezvoltare a comunei Tăuteu sunt: Strategia Europa 2020, Planul Național de Dezvoltare 2007-2013, Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013, Cadrul Regional Strategic de Dezvoltare 2007-2013 al regiunii de Dezvoltare Nord-Vest Transilvania de Nord, Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României, orizonturi 2010-2010-2030, Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală 2007-2013, Planul de Dezvoltare al Județului Bihor 2007-2013, strategiile concepute de grupurile LEADER, precum și Programul Național de Dezvoltare Rurală, precum și alte documente strategice din aria zonei de impact (Planul de Dezvoltare a Municipiului Oradea și localitățile limitrofe, alte documente de referință).

Strategia EUROPA 2020

Un important document strategic din perspectiva elaborării traiectoriei de dezvoltare a comunei Tăuteu este Strategia Europa 2020, care a lansat o nouă viziune pentru economia Europei în 2010-



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

2020, bazată pe o coordonare extinsă a politicilor economice, pentru a genera o creștere economică și o ocupare sporită a forței de muncă, vizând relansarea economică și financiară a Uniunii. Noua strategie se concentrează asupra următoarelor domenii-cheie: cunoaștere și inovare, o economie mai viabilă, un nivel ridicat de ocupare a forței de muncă și incluziune socială.

Consiliul European din iunie 2010 a adoptat Strategia Europa 2020 pentru creștere economică și ocuparea forței de muncă, adoptând și toate obiectivele cuantificabile stabilite la nivel european.

Obiectivele Strategiei Europa 2020 sunt:

1. Obiectivul de a se ajunge la rata de ocupare a forței de muncă de 75% pentru populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani,
2. Îmbunătățirea condițiilor pentru cercetare și dezvoltare, în special pentru ca nivelurile combinate ale investițiilor publice și private din acest sector să ajungă la 3% din PIB;
3. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu 20% față de nivelurile din 1990; creșterea ponderii surselor regenerabile în consumul final de energie până la 20%; și urmărirea unei creșteri cu 20% a eficienței energetice;
4. Îmbunătățirea nivelurilor de educație, în special prin fixarea obiectivului de reducere sub 10% a ratei de părăsire timpurie a școlii; și creșterea la cel puțin 40% a ratei populației cu vârsta de 30-34 ani absolventă a unei forme de educație terțiară;
5. Promovarea incluziunii sociale, în special prin reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, până în 2020.

Consiliul European a reafirmat importanța identificării și înlăturării celor mai importante blocaje macrostructurale în funcționarea Pieței Interne, ca și a obstacolelor – fizice sau legislative - din alte domenii.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Concluziile Consiliului European din iunie 2010 recunosc rolul Politicii Agricole Comune și Politicii de Coeziune în susținerea obiectivelor de creștere economică și ocupare a forței de muncă ale noii strategii, ceea ce reprezintă un succes din perspectiva României.

După finalizarea Țintelor naționale obiectivele României pentru Strategia Europa 2020 au fost stabilite astfel:

	Obiectiv UE 27	Obiectiv final RO
1. Rata de ocupare a populației cu vârstă de 20-64 ani	75%	70%
2. Investiții în cercetare și dezvoltare	3% din PIB	2%
3. Energie și schimbări climatice (20/20/20)		
Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	20%	20%
Ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut	20%	24%
Creșterea eficienței energetice	20%	19% (10 Mtep, exprimat ca reducere a consumului de energie primară)
4. Educație		
Rata părăsirii timpurii a școlii	10%	11,3%



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Rata populației cu vârsta de 30-34 ani absolventă a unei forme de educație terțiară	40%	26,7%
5. Promovarea incluziunii sociale, în special prin reducerea sărăciei	- reducerea cu cel puțin 20 milioane a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială	580.000 persoane

*sursa Strategia EUROPA 2020 la nivel național <http://www.dae.gov.ro/articol/961/strategia-europa-2020-la-nivel-na-ional>

România consideră că Strategia Europa 2020 trebuie să devină cadrul de consolidare a pieței interne. În acest sens, susține importanța înlăturării obstacolelor din calea funcționării pieței interne, în special a celor privind infrastructura și libera circulație a forței de muncă.

Rolul dimensiunii externe a Strategiei Europa 2020 este esențial pentru asigurarea unui răspuns adecvat al Uniunii la provocările generate de globalizare. Este nevoie de susținerea unei poziții ferme a UE asupra unor teme de interes deosebit, cum ar fi nivelul emisiile de carbon, reglementarea piețelor financiare, securitatea energetică și dreptul proprietății intelectuale.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României, orizonturi 2013-2020-2030

Referitor la schimbările climatice și energia curată strategia de dezvoltare durabilă întrevade ca obiectiv general, limitarea schimbărilor climatice precum și a costurilor și efectelor negative ale acestora asupra societății și mediului.

Obiectivul-țintă pe ansamblul Uniunii Europene este ca o cincime din totalul consumului de electricitate să provină din surse regenerabile în anul 2010. În cea ce privește energia electrică



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Ținta avută în vedere de România este ca, la nivelul anului 2020, ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile să ajungă la 38%. România urmează să majoreze cota parte a surselor regenerabile (solară, eoliană, hidro geotermală, biogaz etc.) în consumul brut de energie de la 17,8% în 2005 la 24% în 2020 (fața de media UE de 8,5% în 2005, cu obiectivul de a ajunge la 20% în 2020). Aplicarea sistemului «certificatelor verzi» va obliga furnizorii să achiziționeze energie electrică produsă din surse regenerabile în proporție de 9-10% din consumul brut de energie electrică raportat la cantitatea de electricitate vândută consumatorilor, având în vedere ca mecanismul centralizat de tranzacționare, Piața Certificatelor Verzi.

De asemenea, legislația în domeniu prevede ca furnizorii sunt obligați să achiziționeze anual un număr de certificate verzi egal cu produsul dintre valoarea cotei obligatorii și cantitatea de energie electrică furnizată anual consumatorilor finali.

Prin reabilitarea energetică a clădirilor se poate obține importante economii de energie, reducerea emisiilor de dioxid de carbon și reducerea facturilor energetice la nivelul consumatorilor. Se va pune în aplicare un nou sistem de asistență socială, uniform și direcționat, care să asigure cadrul necesar de coordonare între diverse autorități pentru reformarea sistemului actual de subvenții pentru energie și ajutoare pentru consumatorii vulnerabili.

Aici este important de remarcat din perspectiva dezvoltării comunei, că o atenție specială se va acorda politicii energetice rurale, urmărindu-se modernizarea sistemelor de încălzire eco-eficientă a locuințelor și de alimentare cu energie la costuri suportabile.

Un alt obiectiv strategic este asigurarea ca sistemele de transport să satisfacă nevoile economice, sociale și de mediu ale societății, reducând, în același timp, la minimum impactul lor nedorit asupra economiei, societății și mediului.

În ceea ce privește promovarea unor practici de consum și producție sustenabile, obiectivul național pentru orizontul 2013 este gestionarea eco-eficientă a consumului de resurse și valorificarea maximă a acestora prin promovarea unui model de consum și producție care să



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

permită o creștere economică sustenabilă pe termen lung și apropierea treptată de nivelul mediu de performanță al țărilor UE.

Principala cale de majorare a productivității resurselor o reprezintă ajustarea structurală a economiei prin mărirea ponderii specifice a produselor, proceselor și activităților care utilizează un volum redus de resurse energetice și materiale dar generează o valoare adăugată mare. Din acest punct de vedere, cel mai eficient segment al economiei este sectorul serviciilor. Se vor aplica măsuri stimulatorii pentru creșterea semnificativă a calității serviciilor furnizate. Astfel dezvoltarea serviciilor în mediul rural (comerciale și financiare, de consultanță agricolă și edilitară, transport și agroturism, medicale și sanitar-veterinare etc.) va permite valorificarea unei surse suplimentare pentru creșterea PIB prin atragerea unei părți din populația ocupată în agricultură (care reprezintă 30,5% din populația activă dar contribuie la PIB cu mai puțin de 9%). Aceasta va conduce în același timp la creșterea veniturilor populației din mediul rural și poate crea premise pentru reducerea ponderii agriculturii de subzistență în favoarea fermelor agricole comerciale viabile.

În domeniul agriculturii și producției alimentare se va pune accentul pe asigurarea securității alimentare și siguranței alimentelor. Agricultura va avea în continuare un rol important pentru asigurarea veniturilor unei părți semnificative din populația activă, prin propria angajare, în timp ce diversificarea activităților în zonele rurale va necesita măsuri complexe, eșalonate în timp. Promovarea modelului de producție și consum durabile concomitent cu protejarea ecosistemelor și decuplarea creșterii economice de degradarea mediului vor asigura sustenabilitatea producției alimentare, reducerea și eliminarea dezechilibrelor de pe piața agricolă generate de modul de utilizare a resurselor naturale și vor duce la o mai bună valorificare a avantajelor comparative de care dispune agricultura românească. În acest scop, este încurajat dezvoltarea sustenabilă a agriculturii, a sectoarelor de procesare a materiilor prime agricole și încurajarea creșterii cantitative și calitative a producției de alimente și a consumului alimentar în condiții de sustenabilitate.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

În privința îmbunătățirii gestionării resurselor naturale și evitarea exploatării lor excesive, obiectivul specific considerabil și pentru comuna Tăuteu, este contribuția la nivel național la îmbunătățirea calității și accesului la infrastructură de apă și apă uzată prin asigurarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare. Țintele naționale propuse pentru anul 2015 (conform Directivei 2000/60/CE) sunt: construcția sau reabilitarea surselor de apă în vederea potabilizării și a stațiilor de tratare a apei potabile în 300 localități; extinderea sau reabilitarea rețelelor de distribuție a apei potabile astfel ca proporția populației conectate la serviciile de apă să ajungă la 70% (față de 52% în 2006); extinderea sistemelor de canalizare pentru aglomerările de peste 2.000 locuitori la 69,1% din locuitorii echivalenți racordați în 2013, 80,2% în 2015 și 100% în 2018 ; construirea de stații de epurare a apelor uzate și reabilitarea celor existente în localitățile cu peste 2.000 locuitori pentru a realiza o acoperire de 60,6%. În 2013, 76,7% în 2015 și 100% în 2018; sporirea volumului de apă uzată epurată corespunzător la 60% în 2015.

În privința managementului integrat al deșeurilor, se va trece treptat de la depozitarea deșeurilor la colectarea selectivă și valorificarea într-o proporție mai mare a deșeurilor reciclabile, inclusiv prin transformarea deșeurilor organice în compost, și utilizarea exclusivă, pentru mediul urban, a depozitelor ecologice. În mediul rural, va crește gradul de implementare a sistemelor de management integrat al deșeurilor.

Un alt obiectiv național, crucial pentru locuitorii comunei Tăuteu, este crearea unei societăți bazate pe incluziunea socială prin luarea în considerare a solidarității între generații și în interiorul lor și asigurarea creșterii calității vieții cetățenilor ca o condiție a bunăstării individuale durabile.

Se va aplica programe care vizează crearea unui cadru legislativ, instituțional și participativ modern pentru reducerea riscurilor de sărăcie și excluziune socială, promovarea coeziunii sociale, egalității de șanse și diversității culturale, precum și pentru gestionarea responsabilă a fenomenelor demografice și a migrației. În urma adoptării acestor măsuri, se prevede ca numărul structurilor economiei sociale să crească de la 3 în 2005 la 830 în 2015 (cu o sporire a numărului de locuri de muncă create în asemenea structuri de la 12 la 5.000), numărul de participanți la



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

programele de calificare sau recalificare destinate grupurilor vulnerabile să crească de la 6.487 în 2005 la 150.000 în 2015 (dintre care pentru romi de la 1.500 la 65.000, pentru persoane cu dezabilități de la 160 la 20.500 și pentru tineri care părăsesc sistemul de stat de protecție de la 221 la 5.400), numărul de persoane dependente sprijinite de la 12.526 în 2005 la 40.000 în 2015, numărul de participanți la programele de formare destinate specialiștilor în domeniul incluziunii sociale de la 4.795 în 2005 la 10.000 în 2015.

Printr-un proiect strategic elaborat de Secretariatul Tehnic Permanent - Pentru Ocuparea Forței de Muncă și incluziune Socială, finanțat de Comisia Europeană și Guvernul României, prin Fondul Social European, Programului Operațional Sectorial de Dezvoltare a Resurselor Umane (POS DRU), obiectivul național pentru rata de ocupare a populației cu vârsta de 20-64 ani este de 70% pentru anul 2020.

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică Regiunea rata de ocupare în regiunea Nord-Vest în anul 2008 a fost 58,2% între populația urbană și 54% între locuitorii din mediul rural. Este un fapt ca evoluțiile demografice în România sunt îngrijorătoare, cu trenduri negative pe termen lung. Conform estimărilor convergente din surse naționale și internaționale, fără a lua în considerare migrația externă, dar admitând o creștere considerabilă a speranței de viață la naștere, populația României ar putea să scadă de la 21,5 milioane locuitori în 2007 la 16,7 milioane la mijlocul secolului. Consecințele acestor evoluții sunt considerabile în toate domeniile vieții economico-sociale (forța de muncă, educație și formare profesională, servicii sociale și de sănătate, dezvoltare regională etc.). Obiectivele pe termen mediu și lung ale strategiilor și programelor naționale, regionale și sectoriale de dezvoltare vor trebui să fie reajustate în conformitate cu realitățile demografice prognozate.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Planul Național de Dezvoltare 2007-2013

Obiectivul principal al Planului Național de Dezvoltare este reducerea disparităților de dezvoltare socio-economică între România și celelalte state membre a Uniunii Europene, totodată reducerea disparităților urban-rural, inter- și intra-regionale din România. În România, ca și stat, la rândul ei fiecare Unitate Administrativ Teritorială trebuie să-și valorifice avantajele potențiale. Există provocări importante în adaptarea sistemelor economice, sociale și instituționale. Trebuie maximizat beneficiile acestor procese. Toate aspectele societății trebuie orientate către o creștere economică sustenabilă. Creșterea trebuie să rezulte:

- Dintr-o productivitate mai mare, prin îmbunătățirea eficienței muncii, a managementului și a utilizării resurselor de producție
- Din îmbunătățirea cunoștințelor de piață, a legăturilor dintre producători-consumatori, strategii de succes pe piața produselor și serviciilor, o bază antreprenorială dinamică
- Din procesul de cercetare și inovare
- Prin investiții în infrastructură în vederea îmbunătățirii accesibilității și a condițiilor de viață
- Prin administrare și guvernare eficientă, pentru asigurarea unui mediu favorabil investițiilor și pentru o mai bună utilizare a resurselor publice, inclusiv a Fondurilor Structurale și de Coeziune
- Prin asumarea principiilor dezvoltării durabile pentru asigurarea unei administrări eficiente a resurselor, managementul mediului înconjurător, includerea tuturor grupurilor în dezvoltarea societății, precum și o dezvoltare spațială echilibrată și complementară



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Conceptul Național de Dezvoltare Spațială

Referindu-ne la dimensiunea spațială a planificării strategice pe termen lung obiectivul strategic al dezvoltării teritoriale este creșterea nivelului de trai a populației, afirmarea identității regional-europene a României de releu între nord-sud și est-vest și de conector inter-continental, prin dezvoltare sustenabilă, reducerea decalajelor actuale și creșterea competitivității. Obiectivul strategic general rezultă următoarele obiective specifice:

- Racordarea la rețeaua europeană și intercontinentală a polilor și coridoarelor de dezvoltare spațială
- Structurarea armăturii urban-rural adecvată diferitelor categorii de teritorii
- Valorificarea patrimoniului natural și cultural

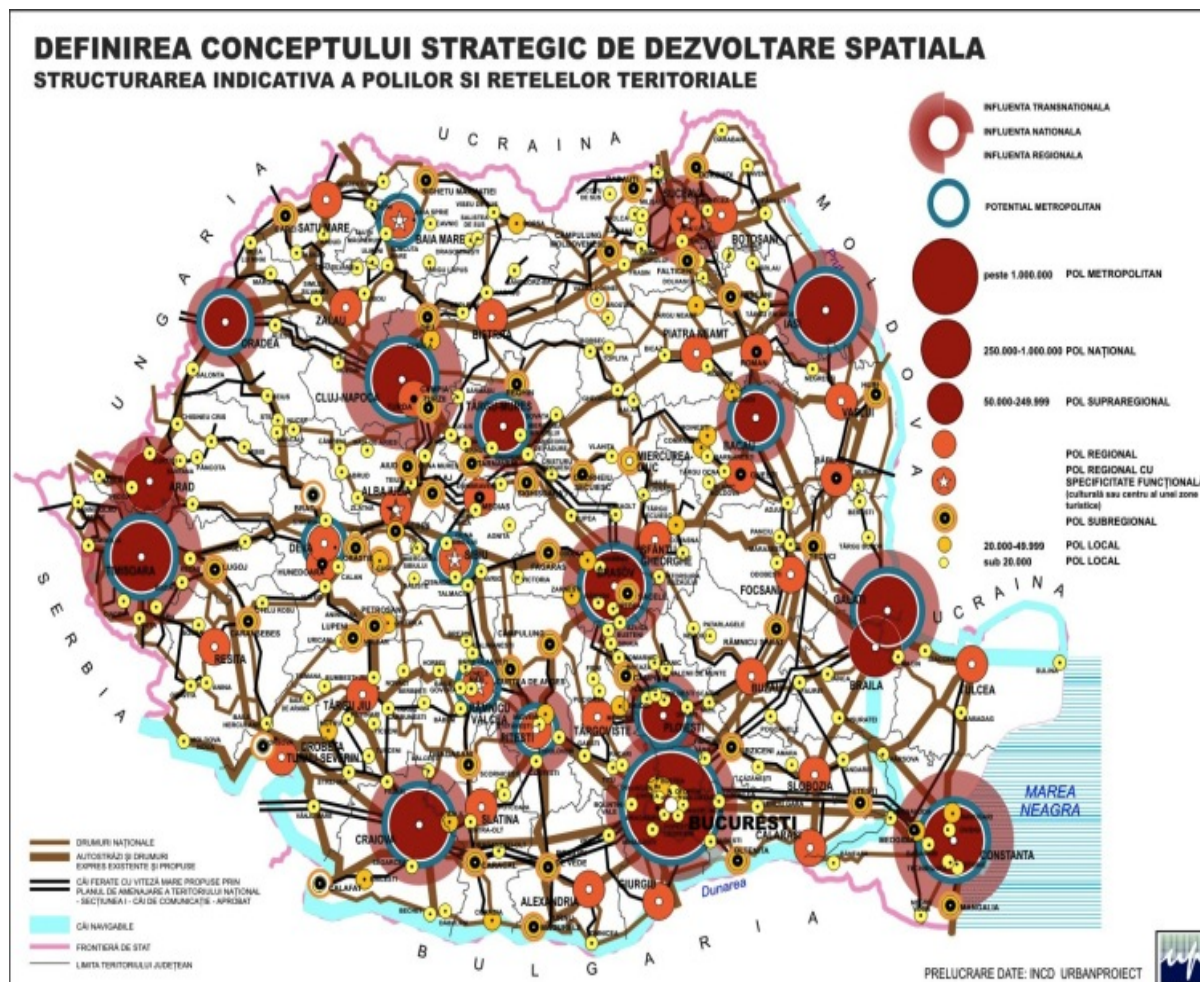
Strategia are în vedere coridoarele de dezvoltare consacrați sau emergenți, urmărind crearea premiselor pentru difuzarea cât mai extinsă în spațiile adiacente a efectelor de creștere generate de aceștia, precum și interconectarea eficientă într-o rețea funcțională la nivel regional, național și transeuropean. România în procesul de elaborare a Cadrului Strategic Național de Referință a stabilit necesitatea sprijinirii dezvoltării polilor de creștere existenți și în formare, pe baza Conceptului Național de Dezvoltare Spațială, ținând cont de legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național – secțiunea IV, Rețeaua de localități, care definește rolul funcțional teritorial al orașelor din România. Vor fi sprijiniți polii de creștere dinamici, care au capacitatea de a genera o creștere economică rapidă, noi locuri de muncă, productivitate, iradiază dezvoltare în orașele mici și mijlocii, precum și în zonele rurale adiacente, contribuind astfel la dezvoltarea întregii regiuni.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu

Structurarea polilor din România și poziționarea localităților în jurul acestora⁷

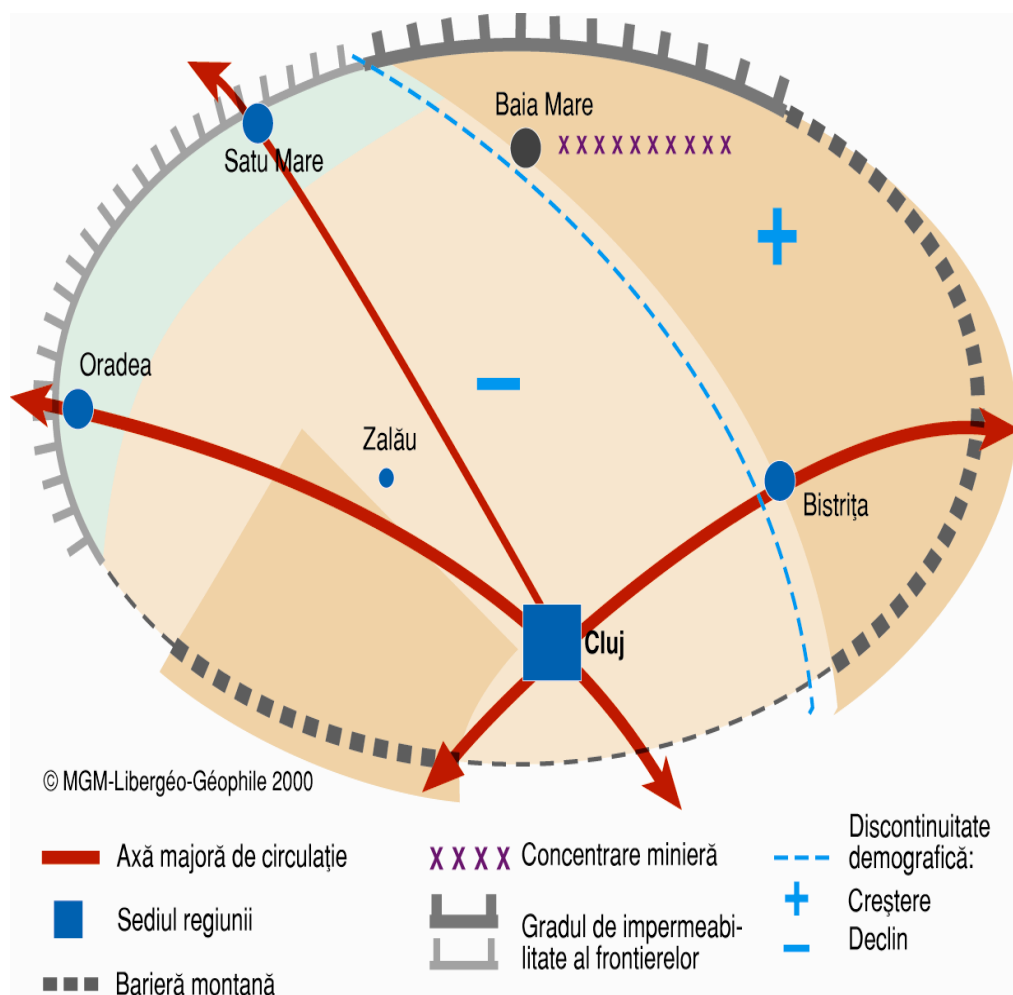


Ținând cont de nivelul de dezvoltare a orașelor din România, Strategia de Dezvoltare Spațială a identificat între cele 320 de orașe a țării: 8 poli de creștere (câte un pol de creștere în fiecare regiune, astfel Iași, Constanța, Ploiești, Craiova, Timișoara, Cluj-Napoca, Brașov și București), 13 poli de dezvoltare urbană (Bacău, Suceava, Brăila, Galați, Pitești, Râmnicu-Vâlcea, Arad, Deva, Baia Mare, Oradea, Satu Mare, Sibiu, Târgu-Mureș) și 183 de centre urbane (localități cu peste 10 000 de locuitori).

⁷ Sursă: Urbanproiect

Din punctul de vedere a comunei Tăuteu reprezintă un factor important politica de dezvoltare urbană. Aflându-se în triunghiul de impact a polului de creștere Cluj-Napoca – la nivel regional Nord-Vest și în aria de dezvoltare a două poli de dezvoltare urbană: Oradea și Satu Mare, gândirea sau regândirea poziționării și a profilului comunelor are un caracter obligatoriu și inevitabil în acest context.

Triunghiul Cluj-Napoca, Oradea și Satu Mare și zona de impact⁸



⁸ Sursa: Atlasul României, ediția 2006-2007



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



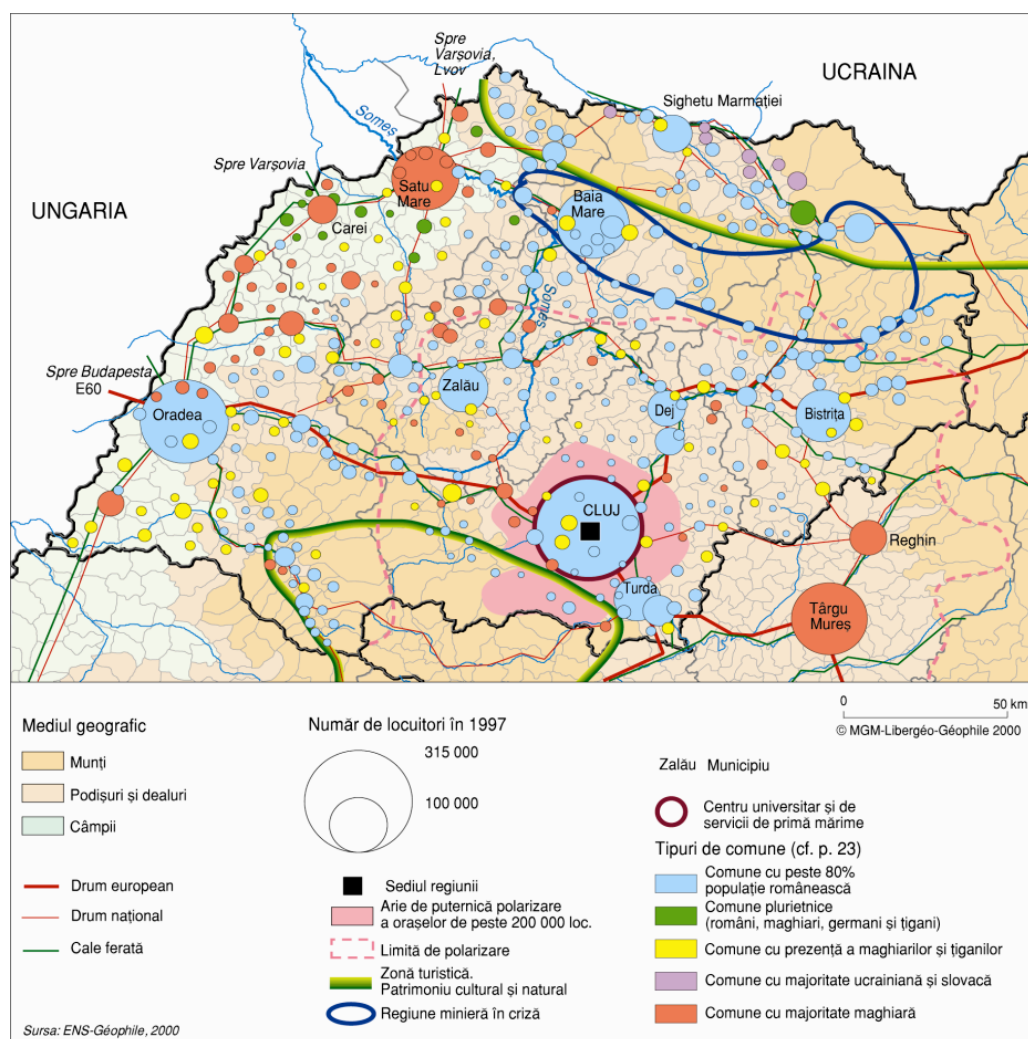
GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Planul de Dezvoltare Regională 2007-2013, regiunea Nord-Vest

Harta regiunii Nord-Vest⁹



Această inițiativă de gândire strategică este fundamentată și prin viziunea întregii regiuni Nord-Vest prin documentele de bază în care se conturează modelele de dezvoltare. Prin inventarierea

⁹ Sursa: Atlasul României, ediția 2006-2007



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

setului de modele s-a identificat trei seturi de opțiuni pentru conturarea unui model de dezvoltare a Transilvaniei de Nord, și anume:

- Opțiuni orizontale: focalizarea asupra creșterii economice sau orientarea spre rezolvarea problemelor sociale și de mediu
- Opțiuni teritoriale: adoptarea unui model de dezvoltare teritorială policentrică sau a unui monocentric
- Opțiuni sectoriale: orientarea spre specializare funcțională a Regiunii Nord-Vest sau promovarea diversificării economiei acesteia

Astfel în fundamentarea strategiei regionale s-a conturat obiectivul general și obiectivele specifice aferente acestuia, care se adaptează documentelor europene și naționale de bază, și reprezintă baza fundamentală în gândirea și elaborarea strategiilor județene (Bihor și Satu Mare în cazul comunelor Chișlaz, Ciuhoi, Derna și Tăuteu). Obiectivul general regional pe termen mediu și lung este: creșterea economiei regionale prin dezvoltare policentrică și specializare funcțională pentru diminuarea disparităților intra- și inter-regionale, la nivel economic, social și de mediu și de creșterea standardului de viață regional.

Prin acest obiectiv general s-au conturat obiectivele strategice care sunt următoarele:

- Dezvoltarea de avantaje comparative prin investiții în sectoarele de excelență a regiunii
- Racordarea regiunii la fluxurile internaționale de mărfuri, turiști, investiții, informații și valori culturale și asigurarea rolului de deservire ca „regiune logistică”
- Creșterea investițiilor în capitalul uman și social al regiunii, în vederea asigurării suportului pentru o dezvoltare durabilă
- Creșterea eficienței economiei rurale, conservând totodată calitatea mediului și patrimoniului etno-folcloric bogat al regiunii



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chișlaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- Transformarea centrelor urbane în spații de influență și de atracție regională și trans-regională

Obiectivele specifice, racordându-se la cele sus menționate, sunt:

- Creșterea atractivității regiunii prin îmbunătățirea competitivității activităților economice prioritare și stimularea activităților inovatoare în scopul obținerii unor produse cu valoare adăugată ridicată prin:
- Creșterea accesibilității regiunii prin îmbunătățirea infrastructurilor regionale, ca suport pentru susținerea activităților economice și sociale din polii de dezvoltare a regiunii
- Dezvoltarea resurselor umane pentru creșterea gradului de ocupare pe piața muncii, prin modernizarea învățământului, dezvoltarea de abilități antreprenoriale și promovarea educației adulților și a formării continue
- Promovarea dezvoltării durabile și diversificarea activităților din mediu rural
- Asistență tehnică

În Planul de Dezvoltare a Regiunii Nord-Vest aceste obiective specifice se concretizează în axe și domenii de intervenție, care au fost considerate în analiza situației actuală în comuna Tăuteu.

Planul de Dezvoltare a Județului Bihor 2007-2013

Avansând în prezentarea materialelor, inevitabil trebuie menționate și analizate documentele strategice aferente județului Bihor. Această analiză rezultă o descriere mai amănunțită a polului de dezvoltare urbană Oradea, pe axa căruia se situează comunele Chișlaz, Ciuhoi, Derna și Tăuteu.

Polul de dezvoltare urbană dezvoltat pe municipiul Oradea are o populație totală a arealului alcătuit din Oradea, Băile Felix și 1 Mai în jur de 256 000 locuitori, Oradea având o populație de 206 223 în 2005. Arealul este alcătuit din așezările înconjurătoare (Borș, Cetariu, Nojorid, Odorhei, Paleu, Sânmartin, Sântandrei), orașul Salonta și Chișinău Criș, are o populație de aproximativ 50



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chișlaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

000 de locuitori. Arealul este localizat în lungul frontierei cu Ungaria, deține avantajul unei proxime situări față de rețeaua de transport vest-european cu punctele de trecere Oradea-Borș (rutieră), Episcopia Bihorului (feroviară), cât și Salonta (rutier). Arealul este legat și de Munții Apuseni – Deva și Cluj-Napoca, fiind situat pe drumul național Satu Mare – Arad. Obiectivul general al Planului de Dezvoltare a județului Bihor 2007-2013 este diminuarea cât mai rapidă a disparităților existente la nivelul județului la nivel economic, social și de mediu și îmbunătățirea standardelor de viață prin intervenții în sectoarele prioritare identificate.

Strategia de dezvoltare a comunei Tăuteu și obiectivele generale ale acesteia sunt în conformitate cu obiectivele Planului de Dezvoltarea a Județului Bihor 2007-2013 împărtășind viziunea comună concepută astfel:

„Județul Bihor, bazându-se pe poziția sa geografică, prin conservarea și folosirea durabilă a resurselor naturale, materiale, umane, a tradițiilor locale, precum și prin valorificarea caracteristicilor sale specifice: eterogenitatea reliefului, dinamismul economic și spiritul intercultural, asigură locuitorilor săi un nivel de trai ridicat, în armonie cu mediul înconjurător, bazat pe o economie competitivă, dinamică și perfect integrată în piața unică europeană.”

Prin valorificarea pe baza principiilor dezvoltării durabile a resurselor naturale, materiale, umane, și a tradițiilor istorice și interculturale locale comuna Tăuteu va putea contribui la obiectivul de a face din Bihor cel mai dinamic județ din regiunea Nord-Vest din care face parte.

Această viziune este posibilă prin diminuarea cât mai rapidă a disparităților existente la nivel economic, social și de mediu și îmbunătățirea standardelor de viață a locuitorilor județului Bihor, prin intervenții în sectoarele deficitare, care se cer identificate.

Pentru atingerea acestui obiectiv general, primul obiectiv specific al județului este asigurarea creșterii competitivității economiei prin stimularea activităților inovative în scopul obținerii de produse cu valoare adăugată ridicată. Strategia comunei se alătură acestui obiectiv prin accentuarea modernizării și dezvoltării infrastructurii, investițiilor în crearea de noi atracții



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

turistice, crearea, dezvoltarea și promovarea produselor autohtone locale în sectoarele prioritare, inclusiv a brandului microregional (în cooperare cu celelalte comune implicate în prezentul proiect).

Un alt obiectiv al strategiei județului urmărit și în strategia comunei se referă la dezvoltarea resurselor umane în acord cu cerințele pieței muncii, prin modernizarea învățământului și promovarea educației adulților și a educației continue, dezvoltarea spiritului antreprenorial pentru realizarea unei rate de ocupare ridicată.

Protecția mediului corelat cu dezvoltarea infrastructurii constituie un obiectiv prioritar în dezvoltarea județului constituind ca suport pentru susținerea activităților economice și sociale. Majoritatea priorităților acestui obiectiv sunt importante din perspectiva dezvoltării comunei, cum ar fi:

- Dezvoltarea infrastructurilor de acces sau edilitare și de mediu, în zonele rurale care dezvoltă activități corelate cu cele din polul de dezvoltare cu care colaborează;
- Rezolvarea problemelor de mediu în zonele critice, respectiv în zonele turistice;
- Conectarea la rețelele europene de transport.

Pentru realizarea obiectivelor dezvoltării județului au fost identificate sectoarele prioritare în ceea ce privește necesitatea intervențiilor pentru diminuarea cât mai rapidă a disparităților existente la nivel economic, social și de mediu și îmbunătățirea standardelor de viață a locuitorilor județului Bihor și pentru asigurarea creșterii competitivității; ocuparea deplină și protecția durabilă a mediului. Dintre acestea turismul, dezvoltarea rurală, mediu și resursele umane sunt prioritare și din perspectiva dezvoltării comunei.

Întorcându-ne la principalul document strategic al României, la Planul Național de Dezvoltare 2007-2013, formând un cadru întreg de plecare în elaborarea strategiei de dezvoltare a comunei Tăuteu putem sublinia obiectivul global de reducerea disparităților de dezvoltare socio-economică



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

față de celelalte state membre a Uniunii Europene, care generează trei obiective specifice: creșterea competitivității pe termen lung a economiei românești, dezvoltarea la standardele europene a infrastructurii de bază și perfecționarea și utilizarea eficientă a capitalului autohton. Luând în considerare obiectivul global și cele trei obiective specifice, măsurile și acțiunile vizate în viitor sunt grupate în șase priorități de dezvoltare:

- Creșterea competitivității economice și dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere
- Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport
- Protejarea și îmbunătățirea calității mediului
- Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și a incluziunii sociale și întărirea capacităților administrative
- Dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol
- Diminuarea disparităților de dezvoltare între regiunile țării

Planurile și documente strategice sintetizate în acest capitol au fost esențiale în elaborarea strategiei de dezvoltare a comunei Tăuteu. Propunerile științifice în domeniul dezvoltării armonioase a comunei au fost formulate în concordanță cu modelul de dezvoltare preluat din documentele prezentate. În continuare vom sintetiza principalele elemente ale documentelor strategice de dezvoltare rurală, cu accent pe perioada 2014-2020.

Documente strategice de dezvoltarea rurală

Strategia de dezvoltare a comunei Tăuteu și obiectivele generale ale acesteia armonizează cu obiectivele strategiei de dezvoltarea rurală a României, în special prin faptul că sprijină activitățile din zonele defavorizate, încurajează investițiile în protecția mediului, realizează conformitatea cu standardele europene și încurajează investițiile în sisteme durabile de management al fermei și în sectorul de prelucrare.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

La primul aspect cheie a Planului Național Strategic de Dezvoltare Rurală 2007-2013, s-a acordat atenție în principal modului de abordare și atenuare a dezavantajelor structurale din sectorul agricol și cel forestier, în vederea modernizării, consolidării și restructurării, care să permită atingerea unui nivel ridicat de competitivitate și durabilitate din perspectiva protecției mediului. Acest lucru va oferi un mecanism puternic de conservare a vieții din spațiul rural, lărgind gama de locuri de muncă viabile atât în cadrul fermei cât și în afara ei și contribuind astfel la atingerea obiectivului de convergență a veniturilor în paralel cu păstrarea texturii sociale. Apoi, se are în vedere sprijinirea inițiativelor asociative ale agricultorilor, pentru a se evita intensitatea excesivă a capitalului și costurile fixe ridicate, permițându-se, totodată, captarea economiilor de scară, alături de utilizarea eficientă a resurselor insuficiente de capital și a fondurilor acordate de Uniunea Europeană.

În al doilea rând Planul Național Strategic de Dezvoltare Rurală vizează îmbunătățirea echilibrului dintre dezvoltarea economică a zonelor rurale și utilizarea durabilă a resurselor naturale, prin menținerea și creșterea atractivității zonelor rurale - ca elemente de bază în diversificarea exploatațiilor și identificarea unor activități economice alternative. Pentru a realiza acest lucru, este prevăzută sprijinirea continuării practicării agriculturii în zonele defavorizate, abordându-se astfel problema abandonului terenurilor, de asemenea agricultorii vor fi sprijiniți pentru a introduce / aplica în continuare practici agricole care nu afectează mediul sau schimbării categoriei de folosință a terenului din agricol în forestier. Atenție specială este acordată și ajutorării fermierilor și proprietarilor de pădure pentru a reduce dezavantajele specifice și a se conforma obligațiilor ce decurg din implementarea rețelei de arii protejate incluse în Natura 2000.

Al treilea aspect cheie al acestei strategii naționale, deosebit de important și pentru comuna Tăuteu, are în vedere nevoile a două mari categorii din zonele rurale: populația trecută de vârsta pensionării și populația activă, dar angajată cu timp de ocupare parțial sau șomeră. În acest sens, orientarea strategică privește facilitarea transferului de terenuri între generații și a diversificării



Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

economiei rurale non-agricole. În prezent Politica de Dezvoltare Rurală este reglementat de prevederile legii 1698/2005 (CE), iar din 1 ianuarie 2014 intră în vigoare noile reglementări.

Propuneri de Reglementare ale Politicii Agricole Comune pe perioada 2014-2020

Agricultura este un sector de activitate în care se aplică în toate țările membre aceeași cadru de prevederi, numit Politica Agricolă Comună-PAC, cu cele două pilone, primul cuprinde măsurile privind piața produselor agro-alimentare și susținerea veniturilor producătorilor agricoli prin plăți directe, iar pilonul doi reglementează politica de dezvoltare rurală. Reglementările comune oferă însă posibilitatea ca fiecare țară membră conform particularitățile sale și de diferențierile teritoriale din țară să aleagă acele variante de măsuri care corespund cu specificitatea locală.

Actuala perioada de Programare 2007-2013 a Uniunii Europene se încheie în curând, și în 12 octombrie 2011 Comisia Europeană a dat publicității noile propuneri de Regulamente după care va fi orientată dezvoltarea agriculturii și a spațiilor rurale în perioada 2014-2020. Aceste propuneri formulate de către Comisia Europeană urmează să fie dezbătute de către Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene în cursul perioadei următoare, deci nu sunt încă acte legale aprobate, dar oferă informații importante privind direcția schimbărilor preconizate pe următoarea perioadă de programare în privința obiectivelor, măsurilor și modului de finanțare.

În elaborarea strategiilor de dezvoltare a comunei Tăuteu s-a ținut cont și de principalele prevederi ale recentelor documente de bază, referitor la perioada 2014-2020 :

1. Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune
2. Propunere de Regulament Al Parlamentului European și Al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

În perioada 2007-2013 se acordă plăți prin schema unică de plată pe suprafață, precum și plăți naționale directe complementare pentru culturi agricole și animale. Pe perioada 2014-2020 schema plăților directe va fi reorganizată. Noua propunerea de regulament privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune prevede un plafon național, care reprezintă valoarea totală a tuturor drepturilor la plată alocate și a rezervei naționale pe fiecare an. Sumele prevăzute în cazul României sunt: în 2014-1472005 mii euro, 2015-1692450 mii euro, 2016-1895075 mii euro, iar începând cu 2017-1939375 mii euro.

Un element care se conturează în noul sistem de suport este reducerea treptată a decalajelor între plata pe hectar pentru fermierii din diferite țări membre ale Uniunii Europene până la începutul lui 2019, adică plafonul național se va reduce în țările care înainte beneficiau de sume mai ridicate pe hectar și va crește în țările care au avut sub media UE-27, cum este și cazul României. Datorită suprafeței mari de teren agricol, prin această redistribuire, România va primi un buget relativ mare la Pilonul I.

Un alt element nou este cea a „plății verde”, adică creșterea plăților din buget european pentru practici agricole durabile. Pentru aceste subvenții, statele membre, astfel și România în mod obligatoriu vor folosi 30% din plafonul național anual. Obținerea „plăților verzi” este condiționată de practici ușor accesibile și producătorilor agricoli din Tăuteu, actualmente eligibile pentru suport prin APIA. Cele trei măsuri vizate de practicile durabile sunt: (1) menținerea pășunilor permanente, (2) diversificarea culturilor (un agricultor trebuie să cultive cel puțin 3 culturi, nici una pe mai mult de 70% din terenul arabil, iar cea de-a treia pe cel puțin 5% din acesta) și (3) menținerea unor rezerve ecologice de cel puțin 7% din terenul agricol, (excluzând pășunile permanente). Producătorii cu certificat pentru produse ecologice sunt considerați a respecta practicile agricole durabile.

Un alt aspect nou este cea a schemei simplificată pentru micii fermieri., prin care va putea beneficia de o plată fixă între 500-1.000 euro/an, necondiționată de practicile agricole durabile („verzi”) și cu proceduri mult simplificate privind eco-condiționalitatea. Suma exactă va fi decisă de fiecare Stat Membru, în funcție de plata medie pe beneficiar sau de plata medie pe hectar, la o



Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

fermă de 3 ha. Bugetul schemei nu poate însă depăși 10% din bugetul Statului Membru pentru plăți directe. Schema este opțională pentru agricultori și va fi însoțită în programele de dezvoltare rurală de o schemă de restructurare agricolă, care încurajează ieșirea micilor agricultori, adică transferul permanent al terenurilor către alți fermieri, aplicând o compensație egală cu 120% din plata pe care micul fermier ar fi primit-o în cadrul « Schemei pentru mici fermieri ».

Elementul „Sprijin pentru tinerii agricultori” există și în perioada 2007-2013 dar acum se prevăd unele completări. Plata de bază pentru un nou tânăr fermier (până în 40 de ani) va fi suplimentată cu 25% pe perioada primilor 5 ani. Regula va fi, însă limitată în România la dimensiunea medie maximă a fermelor de 25 ha. Măsura va fi finanțată cu până la 2% din fondurile PAC destinate Pilonului 1 din România, sus menționate ca și plafon național.

Elementul „Plăți directe cuplate” înseamnă că România va putea acorda un ajutor suplimentar sub formă de plăți directe cuplate, adică legate de un factor de producție (ex.: creșterea oilor în zonele de munte) sau de producerea unui anumit produs (o anumită cultură). Fiecare stat membru în UE va putea folosi pentru aceste plăți maxim 5% din fondurile pentru plățile directe. O rată mai mare pentru plățile cuplate va putea fi aprobată de Comisie în cazuri justificate.

O altă noutate constă în faptul că pot beneficia de plăți directe numai agricultori activi. Definiția agricultorului activ exclude de la plăți persoanele / firmele pentru care subvențiile PAC ar reprezenta mai puțin de 5% din încasările lor din acțiuni non-agricole sau care dețin terenuri potrivite pentru pășunat sau cultivare, dar pentru care nu efectuează activitățile minime cerute de legislația națională.

O propunere a Comisie este „plafonarea plăților directe”, care ar afecta doar fermele de mari dimensiuni (peste 1500 ha), deci nu prezintă importanță pentru fermieri din Tăuteu.

În condițiile României ar putea fi benefic și propunerea privind „Sprijin pentru zonele defavorizate natural”. În România s-ar putea oferi zonelor defavorizate natural o subvenție suplimentară de maxim 5% din fondurile alocate plăților directe. Măsura este opțională și nu afectează plățile



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

destinate acestor zone din fondurile de dezvoltare rurală. Noua propunere privind „Transferul fondurilor între cei doi piloni ai PAC” diferă față de situația actuală, când 20% din fondurile destinate dezvoltării rurale a fost transferat la pilonul I, pentru plăți directe. După 2014 România s-ar putea transfera până la 5% din fondurile de dezvoltare rurală către plăți directe (din Pilonul II în Pilonul I), respectiv s-ar putea transfera până la 10% din fondurile primite prin PAC pentru plăți directe (Pilonul I) către programul de dezvoltare rurală (Pilonul II).

Este importantă prevederea privind posibilitatea extinderii sau limitării „terenului eligibil” față de situația actuală. Viitoarea PAC propune 2014 ca an de referință pentru terenurile eligibile, dar va lua în considerare beneficiarii de plăți directe în 2011, pentru a evita speculațiile cu terenuri agricole.

În propunere este subliniată cerința de „Simplificare” a criteriilor de eco-condiționalitate, astfel: numărul cerințelor va fi redus de la 18 la 13, și cel al Bunelor Condiții Agricole și de Mediu (GAEC), de la 15 la 8, dar Directiva Cadru a Apei și Directiva Utilizării Durabile a Pesticidelor ar putea fi, de asemenea incluse în măsurile de eco-condiționalitate. Parcurgerea documentelor nu susține ideea unei simplificări în birocrăția administrării proiectelor, ci din contra.

România poate decide, înaintea datei de 1 august 2013, să aplice schema de plată de bază la nivel regional. În acest caz, se delimitează regiunile în conformitate cu criterii obiective și nediscriminatorii, precum caracteristicile agronomice și economice și potențialul agricol regional sau structura instituțională sau administrativă a acestora, și se împarte între regiuni plafonul național în conformitate cu criterii obiective și nediscriminatorii. Statele membre pot decide ca plafoanele regionale să facă obiectul unor modificări anuale. În privința mecanismelor de gestionare a pieței, noile propuneri de reglementare ale PAC propun flexibilizarea și eficientizarea sistemelor existente de intervenție publică și ajutor pentru stocare privată, dar este introdusă și o nouă clauză de salvagardare pentru toate sectoarele agricole, care va permite Comisiei să ia măsuri



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

de urgență la dezechilibre generale de piață , măsuri ce vor fi finanțate din Rezerva de Criză prevăzută în bugetul UE pe 2014-2020. Totodată, pentru a întări poziția de negociere a fermierilor în lanțul alimentar, Comisia promovează o mai bună organizare pe sectoare, iar regulile existente pentru recunoașterea Organizațiilor de Producători și a organizațiilor inter-sectoriale vor fi extinse pentru toate sectoarele și finanțate din programul de dezvoltare rurală.

În ceea ce privește dezvoltarea rurală propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), în principiu menține obiectivele strategice pe termen lung legate de contribuția la competitivitatea agriculturii, gestionarea durabilă a resurselor naturale, și la politicile climatice, la dezvoltarea teritorială echilibrată a zonelor rurale.

Obiectivele Uniunii Europene pe perioada 2014-2020 în materie de dezvoltare rurală, trebuie atinse prin intermediul următoarelor priorități și măsuri:

- Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale, cu accent pe următoarele aspecte:
- Încurajarea inovării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale;
- Consolidarea legăturilor dintre agricultură și silvicultură, pe de o parte, și cercetare și inovare, pe de altă parte.
- Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier;
- Creșterea competitivității tuturor tipurilor de agricultură și creșterea viabilității exploatațiilor, cu accent pe următoarele aspecte:
- Facilitarea restructurării exploatațiilor care se confruntă cu probleme structurale majore, în special a celor cu un nivel redus de participare la piață, a exploatațiilor orientate spre piață din anumite sectoare și a exploatațiilor care au nevoie să își diversifice activitățile agricole;



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- Facilitarea reînnoirii generațiilor în sectorul agricol.
- Promovarea organizării lanțului alimentar și a gestionării riscurilor în agricultură, cu accent pe următoarele sectoare:
- Mai bună integrare a producătorilor primari în lanțul alimentar prin intermediul schemelor de calitate, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor de producători și al organizațiilor interprofesionale;
- Sprijinirea gestionării riscurilor la nivelul exploatațiilor.
- Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care depind de agricultură și de silvicultură, cu accent pe următoarele aspecte:
- Refacerea și conservarea biodiversității, inclusiv în zonele Natura 2000 și în cadrul activităților agricole de mare valoare naturală, precum și a stării peisajelor europene;
- Ameliorarea gestionării apelor;
- Ameliorarea gestionării solului.
- Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic, cu accent pe următoarele aspecte:
- Eficientizarea utilizării apei în agricultură;
- Eficientizarea utilizării energiei în sectorul agroalimentar;
- Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei;
- Reducerea emisiilor de oxizi de azot și de metan din agricultură;
- Promovarea sechestrării carbonului în agricultură și silvicultură;



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, cu accent pe următoarele aspecte:
- Facilitarea diversificării, a înființării de noi întreprinderi mici și a creării de locuri de muncă;
- Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale;
- Sporirea accesibilității, a utilizării și a calității tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) în zonele rurale.

Toate aceste priorități contribuie la realizarea obiectivelor transversale legate de inovare, de protecția mediului și de atenuarea efectelor schimbărilor climatice și de adaptarea la acestea. România poate include în programul său de dezvoltare rurală subprograme tematice care să contribuie la realizarea priorităților în materie de dezvoltare rurală, destinate să răspundă necesităților specifice identificate, în special în ceea ce privește (a) tinerii fermieri; (b) fermele mici; (c) zonele montane; (d) lanțurile scurte de aprovizionare.

Subprogramele tematice pot aborda, de asemenea, necesități specifice legate de restructurarea sectoarelor agricole cu un impact semnificativ asupra dezvoltării unei anumite zone rurale. În acest context, statele membre pot decide să acorde prioritate sau o rată de sprijin mai mare pentru operațiunile realizate în mod colectiv de către grupuri de fermieri;

Analiza comparativă a măsurilor prevăzute pentru 2014-2020 cu măsurile de dezvoltare rurală din perioada 2007-2013, evidențiază menținerea unor elemente dar totodată și o reorientare mai pregnantă spre cercetare și inovare, ceea ce impune o pregătire susținută în această direcție. Pe perioada 2014-2020 putem aștepta la măsuri de dezvoltare rurală care au în prim plan inovarea, printr-o cooperare mai strânsă între agricultură și cercetare, expertiza, prin consolidarea serviciilor de Consultanță Agricolă. Restructurarea / investițiile / modernizarea se preconizează în primul rând prin intermediul tinerilor fermieri, fiind propusă o combinație de măsuri precum granturi de până la 70.000 euro pentru instalare, formare profesională și consultanță. De asemenea micii



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

fermieri, vor putea primi până la 15.000 euro/fermă pentru pornirea unei afaceri. Sunt propuse și instrumente de gestionare a riscului, prin asigurări și fonduri mutuale pentru asigurarea producției împotriva condițiilor de variație a climei sau a bolilor animale. Măsurile de asigurare au fost extinse și pentru a include opțiunea de stabilizare a veniturilor, ce va permite acoperirea cu până la 70% a pierderilor, dintr-un fond mutual, dacă veniturile scad cu 30%. Pentru fiecare euro plătit dintr-un astfel de fond mutual, UE va plăti 0,65 euro în plus.

Pentru zone defavorizate natural se propune o nouă clasificare, pe baza a 8 criterii, dar Statele Membre pot defini maxim 10% din terenul agricol ca zonă cu dificultăți specifice. Pentru zonele montane sprijinul financiar poate crește până la 300 euro/ha. Măsurile de dezvoltare rurală mai vizează sprijinirea diverselor forme de cooperare, inclusiv pentru promovarea noilor produse, a piețelor locale și a circuitelor scurte. Se preconizează dezvoltarea serviciilor de bază și a satelor, prin investiții în infrastructura de telecomunicații prin bandă largă și în energii regenerabile. Se pune un accent, de asemenea, pe sprijinirea creării grupurilor și strategiilor de tip LEADER. O noutate este și promovarea flexibilității în combinarea altor fonduri pe plan local (ex.: cooperarea urban-rural).

Dezvoltarea infrastructurii locale și a serviciilor locale de bază în zonele rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale, reînnoirea satelor și activitățile care vizează refacerea și modernizarea patrimoniului cultural și natural al satelor și al peisajelor rurale reprezintă elemente esențiale în cadrul oricărui efort de a valorifica potențialul de creștere și de a promova sustenabilitatea zonelor rurale. Se va acorda sprijin pentru operațiunile desfășurate în acest scop, inclusiv pentru cele vizând accesul la tehnologiile informației și comunicațiilor și dezvoltarea benzii largi rapide și ultrarapide.

Elementele principale ale conceptului de dezvoltare rurală, bazat pe scheme multi-anuale, cofinanțate de Statele Membre (sau de regiunile lor) vor fi menținute și fiecare Stat Membru va putea propune programe și bugete combinând măsurile care răspund nevoilor sale specifice. Renunțarea în perioada 2014-2020 la delimitarea axelor și a finanțărilor aferente contribuie la o mai mare flexibilitate a combinării măsurilor.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

În plan bugetar, va exista o schimbare în distribuirea fondurilor de dezvoltare rurală pe țări, pe criterii mai obiective, ce vor fi stabilite de Comisie ulterior. Deocamdată, la nivelul UE-27 suma prevăzută pentru Pilonul II reprezintă cca. 31% ale plafonului național destinat pilonului I. Ratele de cofinanțare de către UE vor fi de 85% pentru regiunile mai puțin dezvoltate, și de 50% în alte regiuni, însă pot crește pentru măsurile de transfer de expertiză și inovare, cooperare, crearea grupurilor de producători, instalarea tinerilor în agricultură și proiectele LEADER.

Forma finală a regulamentelor privind reforma PAC se va contura în cursul dezbaterilor organizate în țările membre ale Uniunii Europene, iar în urma deciziei Parlamentului European și a Consiliului va deveni act legal cel târziu în anul 2013.

Grupul de Acțiune Locală de pe lângă frontiera cu Ungaria

Ținând cont de faptul, că Unitatea Administrativ Teritorială Tăuteu, alături de alte 16 comune și 1 oraș, este membru al Grupului de Acțiune Locală de pe lângă frontiera cu Ungaria (intitulat în continuare GAL Bihor), considerăm important sinteza obiectivelor propuse în acest document de bază în vederea asigurării corelării strategiei de dezvoltare locală cu aceste elemente de dezvoltare comune.

GAL Bihor este o inițiativă de dezvoltare comunitară a cărei viziune abordează dezvoltarea rurală regională prin cointeresarea partenerilor publici și privați, care vor beneficia de pe urma asocierii. Teritoriul Gal Bihor este reprezentat de 17 comune și 1 oraș, întinse pe partea de vest a județului Bihor, la granița cu Ungaria. Prin realizarea planului de dezvoltare locală s-a dorit de pe o parte trasarea priorităților de dezvoltare a regiunii reprezentate, priorități stabilite prin consultarea și implicarea membrilor activi ai regiunii. Iar pe de altă parte, planificarea dezvoltării teritoriului bazată pe conștientizarea resurselor interne existente și accesarea resurselor externe.

Referitor la strategia de dezvoltare a teritoriului – a zonei de impact conturat prin GAL Bihor – s-au identificat următoarele priorități:

- Susținerea dezvoltării durabile a sectorului agricol și alimentar



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- Încurajarea alternativelor de dezvoltare economică a mediului rural
- Mbunătățirea calității vieții locuitorilor teritoriului Gal Bihor

Obiectivele operaționale formulate în acest document sunt următoarele:

- Promovarea inovației în agricultură
- Creșterea nivelului de educație I competențe în agricultură pentru a corespunde cerințelor comunitare
- Modernizarea procesării produselor agricole și animaliere
- Deiversificarea activităților non-agricole
- Valorificarea și dezvoltarea potențialului turistic local
- Facilitarea accesului la servicii medico-sociale și educaționale
- Încurajarea cooperărilor intra- și extra-teriotriale
- Valorificarea patrimoniului cultural și de mediu
- Încurajarea dezvoltării capitalului social în teritoriu

În cursul elaborării strategiei de dezvoltare a comunei Tăuteu, și a strategiei comune de dezvoltare a celor patru comune implicate în prezentul proiect s-a ținut cont, pe lângă documentele strategice prezentate mai sus, inclusiv și de elementele strategice dictate de GAL Bihor.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

PLANUL DE MANAGEMENT ȘI DE MONITORIZARE AL IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂUTEU

Întărirea capacității instituționale

În vederea implementării acestei strategii Autoritatea Publică Locală trebuie să-și întărească capacitatea instituțională la toate nivelele, atât de conducere, cât și de execuție. Datorită caracterului limitat al resurselor umane și financiare, acest demers presupune atragerea de resurse financiare necesare instruirii pentru creșterea nivelului de pregătire și de specializare a personalului. Deoarece acest proces este de durată, este necesar ca administrația locală să se mobilizeze imediat și să implementeze proceduri clare de lucru, în toate compartimentele funcționale, cu atenție deosebită la structura ce va avea responsabilitatea implementării strategiei. Funcționarii publici vor trebui să urmeze suficient de multe forme de instruire, fie la locul de muncă, fie în cadrul unor structuri de formare de scurtă sau lungă durată, ce le vor conferi specializările și aptitudinile cerute de procedurile administrative ale Uniunii Europene. Dintre specializările cele mai importante și necesare se pot aminti:

- Urbanism și amenajarea teritoriului
- Impozite și taxe locale
- Dezvoltare economică locală și micro-regională
- Achiziții publice în contextul reglementărilor Uniunii Europene
- Managementul proiectelor

Accesul la fondurile Uniunii Europene este esențial pentru implementarea proiectelor incluse în Strategia de Dezvoltare Durabilă. Asistența tehnică de specialitate este de asemenea necesară creșterii capacității instituționale a structurilor aparatului de lucru al administrației locale, cu atenție deosebită la structura ce va avea responsabilitatea implementării strategiei, în special pentru asigurarea unui nivel reprezentativ de absorbție a fondurilor. În acest plan de management



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



se recomandă crearea unui birou specializat pentru implementarea direcțiilor de dezvoltare strategică, compus din persoanele cu rol activ în planificarea strategică și care fac parte din aparatul propriu local. Astfel, acest birou specializat ar trebui să se organizeze ca o structură flexibilă și integrată, care să permită alocarea responsabilităților și comunicarea eficientă în implementarea strategiei. Vor exista și situații când responsabilitatea implementării unui proiect va reveni unei alte structuri care nu aparține de administrația locală, dar care reprezintă beneficiarul final. În această situație a implementării în parteneriat a proiectelor, biroului de planificare și dezvoltare strategică îi revine sarcina coordonării indirecte și pentru responsabilitățile managementului se va asigura transferul real de cunoștințe, astfel încât să nu existe derapaje în perioada de implementare și/sau de operare.

În continuare se vor dezvolta:

- Comitetul Local de Coordonare (CLC), care va avea rolul activ în implementarea strategiei
- Grupurile Locale de Lucru (GL), ce vor fi implicate de asemenea periodic în implementare prin ședințe de progres în vederea analizării necesității, ajustării, sau actualizării direcțiilor strategice, sau a planului de implementare.

În acest fel se vor asigura condițiile de concepere, dezvoltare, implementare de proiecte viabile, sustenabile. Un alt rol pe care trebuie să îl joace această unitate specială este de promovare a comunității printr-un plan de marketing adecvat, astfel încât să se atragă investitori externi și interni și să se poată acorda anumite facilități fiscale în acest sens. De asemenea, comunicarea proiectelor către comunitate devine o necesitate, în special în zonele de intervenție, în sensul creșterii impactului considerat, prin asigurarea suportului populației. Totodată această construcție instituțională solicită resurse umane și financiare, precum și suport politic din partea responsabililor locali, astfel că documentele de planificare ale implementării strategiei vor fi supuse spre aprobare Consiliului Local în mod oficial. În acest fel, angajamentul implementării strategiei devine public, precum și una dintre prioritățile administrației în exercițiile financiare publice următoare.





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Față de cele menționate, descrise mai sus, trebuie accentuat rolul administrației locale din Tăuteu în coordonarea implementării strategiei de dezvoltare comună pentru cele patru localități implicate (Chișlaz, Ciuhoi, Derna și Tăuteu), ceea ce se justifică prin faptul că este principalul aplicant în implementarea acestui proiect de realizare a strategiilor, dar și datorită faptului, că în pofida greutăților administrative, are capacitatea sau potențialul necesar de a acționa în calitate de lider în acest sens. Astfel se recomandă, ca ulterior înființării Grupurilor de Lucru și a Comitetelor Locale de Coordonare la nivelul fiecărei comune, să se organizeze întâlniri de lucru și la nivelul celor patru localități implicate, iar Comuna Tăuteu să fie agregată ca și lider al acestor Comitete și Grupuri de Lucru comune.

Proiecție financiară

În pofida realității și a problemelor descrise în capitolul, care vizează diagnoza capacității administrative la nivel local, aici formulăm anumite direcții și cerințe, sub egida cărora vor trebui construite proiecțiile financiare în perioada imediat următoare. Bugetul local de venituri și cheltuieli în perioada imediat următoare aprobării Strategiei de Dezvoltare Durabilă va trebui să reflecte noua abordare a managementului Administrației Publice Locale asupra obiectivelor strategice. Bugetul de venituri și cheltuieli trebuie să fie construit echilibrat, perfect capabil să ofere suportul financiar optim necesar dezvoltării, deoarece reprezintă punctul critic al tuturor activităților de implementare. Odată ce proiectele au fost dezvoltate, cel puțin la nivel incipient de prefizabilitate, se vor determina sumele necesare implementării proiectelor în funcție de importanța lor, perioada de implementare, precum și schema de coordonare a fondurilor publice și private proprii sau atrase, ținând nivele ridicate pentru factorii de multiplicare.

Managementul financiar al proiectelor și implicit al fondurilor presupune o construcție instituțională eficientă, capabilă să implementeze și să monitorizeze proiectele selectate. Această unitate special creată va fi responsabilă și de atragerea surselor pentru implementarea proiectelor și vizează:

- Fondurile publice locale și/sau transferate de la nivel județean/național



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chișlaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

- Fondurile publice și private pentru realizarea investițiilor de anvergură care vor fi adresate prin parteneriat
- Fondurile private de la nivelul investitorilor interni și externi
- Fondurile nerambursabile, în special fondurile post-aderare

Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei

Monitorizarea este un instrument al planificării strategice și constă în evaluarea activităților de proiect, rezultatelor intermediare ale bugetului cheltuit, precum și identificarea riscurilor care apar în implementarea proiectului. Scopul este de îmbunătățire a eficienței și ajustare a activităților, în cazul în care nu se ating obiectivele și scopurile stabilite.

Evaluarea este un alt instrument de planificare strategică prin care se apreciază dacă obiectivul/scopul inițial a fost atins în perioada de implementare, în intervalul de timp și de buget alocat. Evaluarea se efectuează de asemenea la sfârșit, sau ulterior implementării proiectului, în vederea îmbunătățirii deciziilor pentru procesul investițional în viitor. Evaluarea inițială se efectuează la momentul în care se decide asupra oportunității unui proiect. Rolul și responsabilitățile de monitorizare îi revin unei structuri specifice, diferite de cea care este responsabilă cu implementarea ei, respectiv Comitetului Local de Monitorizare. Dimensiunea Comitetului Local de Monitorizare depinde de mărimea comunității și este recomandabil să fie limitat la maxim 3-5 persoane. Sarcinile curente ale comitetului sunt:

- Analiza periodică a progresului înregistrat privind atingerea obiectivelor generale/specifice ale planului
- formularea de propuneri pentru revizuirea planului de implementare (ex: înlocuire de proiecte în lista prioritară, modificarea activităților de proiect, modificare de buget, etc.)
- Analiza și aprobarea rapoartelor de implementare întocmite de către organizațiile de implementare a proiectelor
- Întocmirea periodică de rapoarte de monitorizare pentru fiecare proiect în parte și în ansamblu pentru planul de implementare.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



Graficul de implementare a proiectelor este utilizat în activitatea curentă de monitorizare. Odată aprobată strategia de dezvoltare, inclusiv cu proiectele sale prioritare, se întocmește acest grafic de implementare, deosebit de util pentru activitatea de monitorizare. Monitorizarea are finalitate în condițiile în care activitățile de proiect sunt bine formulate, indicatorii de performanță sunt corect dimensionați, iar sursele de culegere a informațiilor pentru verificare sunt credibile. Astfel, obiectivele specifice se vor prezenta în acest capitol alături de indicatorii de impact și de monitorizare, precum și de sursele de culegere a datelor relevante, care permit aprecierea gradului de implementare a strategiei.

Măsuri de monitorizare

Viziunea strategică: stoparea declinului economic și social			
Obiectiv strategic:		Măsuri	Indicatori de monitorizare
Ameliorarea condițiilor economice și de trai			
Obiectiv specific	Dezvoltarea agriculturii	Mobilizarea cetățenilor pentru constituirea formelor asociative	Suprafața agricolă inclusă în forme asociative
		Cursuri de formare pentru tineri fermieri	Nr. tineri participanți la cursuri
		Stimularea folosirii forței de muncă necalificată în exploatațile agricole	Forță de muncă necalificată angajată
		Sprijinirea gospodăriilor individuale pentru integrarea în circuitul	Nr. ferme de semi-subsistență care accesează fonduri europene





UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

		comercial	
		Programe de împădurire	Suprafața împădurită
		Lucrări de îmbunătățiri funciare	Suprafață reamenajată
		Dezvoltarea infrastructurii rurale prin accesarea de fonduri	Nr. proiecte elaborate/finanțate/implementate
Obiectiv specific	Identificarea și dezvoltarea posibilităților și surselor alternative de venit	Facilitarea parteneriatului public-privat	Nr. parteneriate cu firme, ONG-uri
		Atragerea investitorilor, prin crearea de facilități	Nr. investitori stabiliți în zonă
		Sprijinirea înființării întreprinderilor locale și dezvoltarea serviciilor	Nr. firme locale nou înființate
Obiectiv specific	Sprijinirea întreprinzătorilor locali	Acordare de facilități, informarea întreprinzătorilor locali	Creșterea nr. angajați
		Stimularea, informarea mediului de afaceri din zonă	Cursuri, nr. cursanți, nr. proiecte depuse
Obiectiv specific	Dezvoltarea turismului, serviciilor și comerțului	Dezvoltarea serviciilor turistice din zonă	Unități de servicii turistice înființate
		Stimularea IMM-urilor prestatoare de servicii de	Nr. consultări, cursuri



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

		turism	
		Dezvoltarea parteneriatului public-privat	Nr. proiecte comune cu parteneri privați
		Cooperare, dialog și sprijin pentru afacerile locale în domeniul serviciilor, comerțului și turismului	Nr. acțiuni de cooperare organizate de administrația locală pentru mediul privat
Obiectiv strategic: Dezvoltarea resurselor umane		Măsuri	Indicatori de monitorizare
Obiectiv specific	Dezvoltarea serviciilor sociale	Facilitarea inițiativelor societății civile	Nr. evenimente organizate
Obiectiv specific	Creșterea coeziunii și solidarității sociale	Promovarea unui învățământ deschis, corelat cu nevoile de calificare	Nr. evenimente organizate
		Promovarea evenimentelor din comunitățile locale	Nr. evenimente organizare
		Sprijinirea asocierilor civile de orice natură	Nr. parteneriate la diferite evenimente
Obiectiv specific	Programe educaționale extra-curiculare	Organizare evenimente educaționale	Nr. evenimente educaționale
		Organizare evenimente culturale	Nr. evenimente culturale organizate



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

		Dezvoltarea infrastructurii de agrement și sport	Nr. terenuri de sport și de agrement realizate
Obiectiv specific	Facilitarea integrării tinerilor pe piața forței de muncă	Calificarea și recalificarea șomerilor	Nr. șomeri recalificați
		Prevenirea emigrării populației tinere	Nr. tineri angajați local sau în apropiere
		Asigurarea accesului tinerilor la locuri de muncă	Nr. cursuri organizate
		Dezvoltarea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor	Nr. evenimente de informare și cursuri organizate la nivel local și microregional
Obiectiv specific	Dezvoltarea administrației și serviciilor publice	Facilitarea dialogului cu cetățeni	Nr. întâlniri cu cetățeni și nr. participanți
		Creșterea calității serviciilor publice	Nr. persoane deserviți
		Profesionalizarea site-ului primăriei	Îmbunătățirea conținutului, aproape de cetățeni și terți
		Înființare Buletin Informativ al Primăriei respectiv a microregiunii	Nr. buletin Informativ editat
Obiectiv strategic: Dezvoltarea infrastructurii		Măsuri	Indicatori de monitorizare



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Obiectiv specific	Dezvoltarea infrastructurii primare	Dezvoltarea rețelei de alimentare cu apă	Km de rețele de apă
		Dezvoltarea rețelei de canalizare	Km de rețele de canalizare
		Realizare stații de epurare	Nr. stații de epurare
		Reabilitarea drumurilor comunale	Km drumuri comunale reabilitate
		Reabilitarea străzilor din comună	Km străzi reabilitate
Obiectiv specific	Dezvoltarea infrastructurii secundare	Dezvoltarea serviciilor educaționale	Nr. școli, grădinițe reabilitate/nou construite
		Dezvoltarea serviciilor culturale	Nr. cămine culturale reabilitate/nou construite
		Dezvoltarea sectorului IT	Nr. gospodării cu telefon/internet
Obiectiv specific	Conservarea patrimoniului cultural și arhitectural	Conservarea, reabilitarea clădirilor de patrimoniu	Nr. clădiri reabilitate și repuse în funcțiune
Obiectiv specific	Dezvoltare rurală	Dezvoltarea infrastructurii de mediu	Nr. sisteme de irigații Tonă deșeu colectat selectiv Nr. copii informați Nr. arii protejate identificate



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

			Nr. aplicații program Casa Verde
--	--	--	----------------------------------

*Măsurile de monitorizare formulate în documentul prezent se implementează în cooperare cu celelalte unități administrativ teritoriale pe baza strategiei comune elaborate la nivelul celor patru comune, astfel asigurând o continuitate și complementaritate dintre documente și direcții de dezvoltare strategică.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

CONCLUZII

Realizarea acestui document strategic permite comunității din Tăuteu identificarea și validarea unor priorități viitoare de acțiune, acestea fiind alese în funcție de resursele existente și de voința generală a locuitorilor din Tăuteu. În tot acest proces care va urma, Strategia va servi ca punct de referință pentru o dezvoltare durabilă și armonioasă a comunei. Implementarea Strategiei se va realiza prin scrierea de proiecte, atât de către autoritatea locală cât și de oricare membru al comunității care dorește să contribuie la dezvoltarea comunitară în special societatea civilă și mediul privat. În vederea implementării cu succes a acestui document strategic este necesară o implicare a tuturor factorilor reprezentativi din Comuna Tăuteu, precum și o bună colaborare între administrația locală și cetățeni. Evaluarea Strategiei, a gradului de implementare a obiectivelor, se va face periodic, într-o manieră stabilită la nivelul comunității. În vederea implementării cu succes a acestui document strategic, echipa de elaborare a Strategiei supune atenției următoarele aspecte:

- Strategia de Dezvoltare locală este un document al întregii comunități, nu este a unei persoane sau instituții, a unui partid sau organizații de orice fel.
- Societatea civilă trebuie să se implice în decizia cum va arăta comunitatea în care vor să trăiască și tot ei sunt cei care vor putea controla punerea în fapt a acestor decizii.
- Din punct de vedere politic strategia trebuie asumată de către Consiliul Local care va stabili o ordine a priorităților și prin bugetul existent le va finanța și cofinanța.
- Consiliul Local este cel care poate modifica această strategie imediat sau mai târziu, în funcție de dezvoltări ulterioare ale situației sociale, politice și economice.

Datorită rolului și poziției comunei Tăuteu în calitate de partener al Beneficiarului principal al prezentului proiect, administrația locală va avea o sarcină importantă în urmărirea implementării strategiei de dezvoltare. Este necesar asigurarea unui feed-back organizațional de la nivelul fiecărei comune, astfel și din partea Unității Administrativ Teritoriale comuna Tăuteu. Totodată, în vederea asigurării unei dezvoltări armonioase, complementare la nivelul celor patru comune,



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

administrația locală va utiliza atât strategia de dezvoltare individual, cât și strategia de dezvoltare comună elaborată la nivelul celor patru localități. Cele două documente trebuie utilizate complementar, deoarece existența prezentului proiect presupune o necesitate existentă la nivelul celor patru comune, de a se gândi perspectiviv în dezvoltări complementare, cu scopul de a evita suprapunerile inutile și o concurență inutilă. Se dorește mai degrabă o dezvoltare armonioasă și o competitivitate sănătoasă, care va avea ca rezultat prosperitatea zonei de impact în toate domeniile de dezvoltare posibile.



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

BIBLIOGRAFIE

1. Briggs, S. et al; 2006 *Manual de metode folosite în planificarea politicilor publice și evaluarea impactului*. Secretariatul general al Guvernului, București
http://www.sgg.ro/docs/File/UPP/doc/manual_metode_impact.pdf
2. Cadrul Regional Strategic de Dezvoltare 2007-2013 al Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest Transilvania de Nord <http://www.runv.ro/docs/PDR%20Nord-Vest.pdf>
3. Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013
http://www.minind.ro/fonduri_structurale/CNSR.pdf
4. Conceptul Național de Dezvoltare Spațială
http://www.infocooperare.ro/Files/Conc%20de%20dezvoltare%20spatiala_20093191517446.pdf
5. Decizia Consiliului din 20 februarie 2006 privind orientările strategice ale Comunității pentru dezvoltare rurală (perioada de programare 2007-2013) <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:03:70:32006D0144:RO:PDF>
6. Dorobanțu, T. 2010 *Politica Agricolă Comună 2014-2020*, Agrostar, București
ec.europa.eu/romania/documents/tudor_dorobantu.pdf.
7. Egger R., 2010 *Succeeding a Social Enterprise* Jossey Bass, San Francisco
8. *EQUAL Partnership Development Toolkit. A partnership oriented planning, monitoring and evaluation guide for facilitators of EQUAL Development and Transnational Partnership*, Employment & social affairs, European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Equal Opportunities, 2005
9. Gercheva Dafina, *Local sustainable development planning, Manual for a local sustainable development strategy formulation*, UNDP Bratislava, 2003
10. *Ghid de elaborare a strategiilor de dezvoltare locală*, realizat în cadrul proiectului „Subsidiaritate și Dezvoltare Locală” finanțat prin programul Phare 2005 Consolidarea Democrației în România, Asociația Formare, Dezvoltare, Asistență – FORDA Buzău, iulie 2008



Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu

DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

11. Kerekes György, *Településfejlesztési füzetek 24, Útmutató a településfejlesztési koncepció elkészítéséhez*, Belügyminisztérium Településfejlesztési Iroda, Magyar Közigazgatási Intézet, BM Kiadó, 2002
12. Mester Codruța - Balaci Nicoleta, *Elaborarea strategiilor de dezvoltare locală – ghid*, Centru de Informare pentru Dezvoltare Durabilă Bihor, 2006
13. Mooney L. A. et al 2011 *Understanding Social Problems* Wadsworth, USA
14. Munteanu Nicolae (coord.), *Ghid metodologic de elaborare a unei strategii de dezvoltare locală*, realizat în cadrul proiectului „Strategii locale pentru oportunități globale și pentru un viitor european al comunităților locale din Vestul României: întărirea capacității de elaborare și implementare a strategiilor de dezvoltare socioeconomică la nivel local în Regiunea Vest”, finanțat prin Programul Phare 2004, Componenta Societatea Civilă, ADR Vest si Centrul de Asistență Rurală, 2007
15. *Planificare strategică, Suport de curs realizat în cadrul proiectului de înfrățire instituțională RO03/IB/OT/01 „Întărirea capacității UCRAP si a rețelei naționale de modernizatori”*, Unitatea Centrală pentru Reforma Administrației Publice (www.modernizare.mai.gov.ro)
16. Planul de dezvoltare al județului Bihor <http://www.cjbihor.ro/index.php?act=dezvoltare>
17. Planul Județean de Gestionare a deșeurilor Bihor, 2009,
<http://www.cjbihor.ro/pdf/PJGD.pdf>
18. Planul Național de Dezvoltare 2007-2013
http://discutii.mfinante.ro/static/10/Mfp/pnd/documente/pnd/PND_2007_2013.pdf
19. Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală 2007-2013
<http://www.pjdeveloper.ro/documente/planul%20national%20strategic%20pentru%20dezvoltare%20rurala%202007-2013.pdf>
20. *Planul Strategic de Dezvoltare Durabilă a Spațiului Rural*, 2011, Ministerul Afacerilor Interne și Asociația Comunelor din România, București, proiect finanțat din Fondul Social European prin Programul Dezvoltarea Capacității Administrative
21. Planurile de management ale bazinelor hidrografice din România, București, 2007



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

22. Politica Agricolă Comună în Uniunea Europeană și România
<http://www.scribd.com/doc/38871049/Politica-Agricola-Comuna-in-Uniunea-Europeana-Si-Romania-Prezent-Si-Perspective>;
23. Poziția României privind viitoarea Politică Agricolă Comună după 2013, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale <http://www.madr.ro/pages/afaceri-europene/reforma-pac-dupa-2013.pdf>
24. Programul Național de Dezvoltare Rurală
http://www.madr.ro/pages/dezvoltare_rurala/PNDR-versiunea-VII_iulie_2011.pdf
25. Raport anual privind starea mediului în județul Bihor 2009, Agenția pentru Protecția Mediului Bihor
26. Raport anual privind starea mediului în județul Bihor 2010, Agenția pentru Protecția Mediului Bihor
27. Raport privind starea factorilor de mediu în județul Bihor, Agenția Pentru Protecția Mediului Bihor, 2011
28. Revista Ferma: Ce schimbări aduce PAC 2014-2020? <http://www.revista-ferma.ro/articole-actualitate/ce-schimbari-aduce-pac-20142020.html>
29. Sandu, D, 2005 *Dezvoltare comunitară. Cercetare, practică, ideologie*, Polirom, Iași
30. Sandu, D., 2010 *Romanian communities in the fields of migration experiences* paper presented at CEESM workshop, IMISCOE Conference, Liege
31. Strategia Europa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm
32. Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României, orizonturi 2010-2020-2030
<http://strategia.ncsd.ro/docs/sndd-5-2.pdf>
33. Szilágyi, J., 2006 *Tóti község monográfiája*, Kiadja a Partiumi és Bánsági Műemlékvédő és Emlékhely Bizottság, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület és a Nagyváradi Római Katolikus Püspökség, Nagyvárada
34. Vincze M. Et al, 2010 *Dezvoltare rurală. Accent*, Cluj-Napoca
35. Vincze M., 2002 *Vidéki helyzetelemzés. Kászoni esettanulmány*. Hargita Kiadóhivatal, Csíkszereda



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

36. Zamfir C. – Stănescu S., 2007 *Enciclopedia dezvoltării sociale*. Polirom, Iași



DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN
MEDIUL RURAL

Chislaz - Ciuhoi - Derna - Tăuteu